

KAP

But piso gen

On papia unun Israel amin dakon kap papiani Pin kop gawak im gwit bisapmon yawit. On papiagwan kap diwari ton unun Jerusalem Pin kop dakon yutnon muwukgwit bisapmon yan yan awit. Ae kap diwari unun bisit, do minat aminyo da Pin kop gawak im do muwukgwit bisapmon, bo ae amin kalon kalon da jigi pan pan awit bisapmon, unun ban yan yan awit.

On kap gat ae bisit gat unun amin morapmi da jigi bo ae kisik kisik mibili mibili noman tan yomgwit bisapmon mandawit. Don amin diwari da panmuwukba papia kinda dagagit.

On papiagwan bisap mibili mibili gat domdom awit bisapmon yawit. Unjungwan Pin kop an kisik kap ton, ae yokwi yan ten tenok gat, ae yokwi wiririt gat dakon bisit ton. Ae jigi ae pan kilit bisapmon pan pulugok timit dakon bisit, ae kila amin madep kinda kaluk manjiri dakon bisap madep dakon kap, ae Pin kop nandan gadan imim dakon yan ten tenok kap, ae Pin kop do ya yan iyik dakon kap, ae butjik ae nandaba kik yan ten tenok agak dakon kap, ae Pin kop do bisit iyinba uwal pan upbal asak dakon bisit, ae minat aminyo da anpak tagi ani dakon kap kisi ton.

On kap morap gat ae bisit gat unun minat amin morap nin kisi dakon egip egip kisi abidosok. Nin kisik kisik bisapnin ton, ae butjik bisapnin ton. Ae monji gwayo bulagi tapminnin ton da egipnen

dakon bisapnin ton, ae minjat pelan amin pelanyo anej bisapnin ton. Bisap diwari sot aman, ae bisap diwari tagi ekwaman. Kap papia on da nin da bisap morap on domdom aman unun abidosok. Do kalipsigwan da wiŋ abisok ekwamanon on kap papia da Pinƙop dakon minjat aminyo dakon nandan gadat madepsi panjeban anek egip egipni panpulugagit.

Kap diwari dakon gen busun ton unun da kwenon but pisoni unudon ton do pindakgi. But piso unun Ibru genon ban timigek yopbi. Bisap diwari namin da kap mandagit unun do yosok, ae ni bisapmon mandagit unun do yosok. Ae bisap diwari kap yanakwa amin diwari da duban bo kap dakon yo kidat diwari nian tidogi unun do yosok.

PAPIA 1

1

(Kap 1-41)

Amin kilegisi gat ae amin yokwi gat dakon anpak

¹ Amin kinda yokwi pakpak amin da yabet anakwa unun yolek dima agisak,

ae amin yokwi gat kisi dima akgan,

ae Pinƙop do manji gen yon amin gat kalonj
dima yikgan,

unun amin kisik kisik tagi asak.

² Unun amin da Yawe dakon nawa gen do tagisi nandisak.

Gildat kalba ae kalbiyo kisi unun do nandan egisak.

³ Unun amin kindap kinda pakbi ilenon kwaokbi yombem.

Bami toktok bisapmon bami unudon tanjan
asak, ae tami dima kibidosok.

Yo morap asak unun aban bami tagisi gin no-
man tonj.

⁴ Amin yokwi unun yan dimasi.

Unun wit dakon gimmi mirim da wiririk
pangwan unun yombem.

⁵ Yan do anek gen kokwin bisap madepmon Pin kop
da amin yokwi gen pikon yopban geni
aripmi dima abin yipdan.

Yokwi pakpak amin kilegi da kabikon dima
egipdan.

⁶ Nido Yawe da amin kilegi kilani asak, mani yoki
pakpak unun tasik tokdan.

2

Pin kop da kila amin madep kında manjigit

¹ Minjat amin kabi morap miktimi miktimi ek-
wan unun nido kwen wigik ak do gen yan panjeban
an?

Minjat aminyo unun nido isal dogin yokwi ak
do gen yan panjeban an?

² Miktim morap dakon kila amin madepni emat ak
do tagap tonj.

Unun muwugek Yawe gat
ae amin unun minjat amin kabini kila asak do
bit nelak tagal ibi amin gat
pabin yop do gen yan panjeban an.

³ Gen yan yon, “Unun bamot dakon amin
wamwam nap teban panjagono.

Ain nap kandapninon panjeban agimal unun
witdalno.”

- 4 Kwen Kokup kila amin madep yityit tamonikon yikdak amin jikgo yanjan yomisak.
Amin Tagi da jigilagon da pabin yopmandak.
- 5 Butjapsi nandan yominjek gen tebai yoyinban pasal kimokgon.
- 6 Unun da yan yoyisak, “Nak da on amin kila amin madepno egipjak do kili yipgum da telagi ileŋno Saion unudon yikdak.”
- 7 Kila amin madep da yan yosok, “Yawe da yo madep kinda nayigit unun yan tenjenokdisat.
Yan nayigit, ‘Gak Monjino. Abisok nak gak dakon Datgo dagosot.
- 8 Bisit nayinbi minjat amin morap miktimi miktimi ekwan unun gak do gabo miktim kisisi kila abi.
- 9 Gak da kila amin pi tapmimi tonji anek kila amin madep dakon kindap kirin ain nan wasanbi unun nan uwalgo pudan monin monin akdisal.
Amin da miktim kwoba pudan monin monin an unun da tilagon akdisal.’”
- 10 Yan do, kila amin madep ji nandan kokwin tagisi anek egipni.
Miktimon kila amin, mama geno nandani.
- 11 Ji Yawe do pasal iminjek omani ani.
Kisik kisik animinjek pasal nimnimik imni.
- 12 Ji monji dakon pinbini egek gawak imni.
Butjap tepmi nandisak, do japmi nandan daban di kimakbam.

Amin morap panjutnosak do Pinjkopmon kwan
 unjun kisik kisik tagi ani.

3

*Amin kinda da wisa dagokdo tapmimpak do bisit
 agit*

Dewit monji Apsalom do pasalek kigit bisapmon
 kap on mandagit.

¹ Yawe, uwalno morapmisi! Amin morapmi da
 yokwisi an naman.

² Unjun da yan yon, "Pinjkop da aripmi dima
 anpulugokdisak."

³ Mani Yawe gak pasik da yan nak ankisibisal.
 Anpuluganbi emaron teban tosot.
 Gak kalon dagin but yokwino wiririkbi
 pasilakwa anteban abi tebai akdat.

⁴ Yawe da anpulugosak do yan tidosot.
 Unjun telagi kabapnikon egek yan ilitno dakon
 kobogi namisak.

⁵ Dipmin potpot tamokon pagek obisi pak intosot.
 Ae don pidanek tagisi egisat, nido Yawe da
 kilano tagisi asak.

⁶ Uwalno 10 tausen da teri teri da abin andagat ayin,
 mani unjun do dima pasolgen.

⁷ Yawe gak apbi! Pinjkopno abin anpulugoki!
 Uwalno mogim kulbak dapbi.
 Amin yokwi unjun dakon geni dapman
 biripmiki.

⁸ Yawe gak dagin nin panpuluganbi teban toman.
 Minjat amin kabigo nin yo tagisi an nibi dosi
 nandisat.

4

Kalbi amin kında tapmım tımıt do bisit agıt

Dewit dakon kap kında. Gita tidanek yogogi.

¹ Piņkopno kilegisi, gak do yaņ tidoken bisapmon nandan nabi.

But yokwino wiririkbi pasilgit. Bupmi nandan namınek bisitno nandaki.

² Amin ji, bisap niaņ da man madepno abıņ yip do pi ani?

Bisap niaņ da yo isali mibili mibili do but dasi galak taņ yomiņ kimotni?

Bisap niaņ da top anpak yolni?

³ Ji gen on do pakyaņsi nandani.

Amin morap Yawe dakon piņbinisi ekwaņ, uņun iyi do manjigit.

Nak uņun do yaņ tidoko bisitno nandisak.

⁴ Ji Piņkop do si pasalek anpak yokwi morap yopman mudoni.

Si potni bisapmon gen on do pakyaņsi nandanek gen kagasi sopni.

⁵ Paret Yawe da galak tosok uņun baņ anek egip egipji Yawekon tosok yaņsi nandani.

⁶ Amin morapmi da yaņ yoņ, “Namin da nin paņpulugaņban tagisi egipneņ?”

Yawe, butgo ninon yipmanek yo tagisi an nibi.

⁷ Wit gat ae wain gat dakon bami morapmi paņ bisapmon amin kisik kisik an.

Mani Yawe gak da kisik kisik butnokon yipgul uņun da uņun dakon kisik kisik yapmandak.

⁸ Yawe gak dagin kilano anjaki tagisi egisat, do yo kinda do dima pasalek tamokon pokdot bisapmon tepmisi pak injosot.

5

Amin kinda Pinjkop da kilani asak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on amin da kasisin pisonakwa yogogi.

¹ Yawe bisit anek iyon iyon yanapbo geno do mirak yopbi.

² Kila Amin Madepno ae Pinjkopno, anpulugoki do bisit asat,
do yan ilitno nandan nabi.

³ Yawe, wisa dagokdo morap gak do bisit asat.
Wisa dagokdo gak do bisit tebaisi asat.
Bisitno dakon kobogi nabi do jomjom asat.

⁴ Pinjkop, gak anpak yokwi do
kisik kisik dima asal.
Yokwi an amin gak da kapmatjok tagi dima egipmi.

⁵ Iyi do nandaba wikwan amin gak da dabilon tagi
dima atni.
Anpak yokwi an amin morap dimasi galak tan yomisal.

⁶ Yawe, gak da top gen yogok amin morap panupbal
asal.
Amin dapba kimokgon amin gat, ae amin
pankewalga amin gat dimasi galak tan yomisal.

⁷ Mani gak da nak but dasi galak tan namisal, do
gak da yutnon tagi wigiken.
Telagi yutgokon unjudon njwakben anek gawak gabenj.

- 8 Yawe, uwal da nak anjupbal akdan, do kosit yipman naminjaki anjakgo kilegi unun yolben.
Kosit agipben do nandisal unun noliki.
- 9 Uwalno gen bamisok kinda dimasi yon.
Amin diwari panjupbal ak dogin nandan.
Gen kagani unun kimakbi tamo da yan pison.
Amin pangalak ak do gen morapmi yon.
- 10 Pinjkop, gen yan yominjek yo yokwisi an yobi.
Nandak nandak yokwini panjupbal abi.
Yo akdo nandan kokwin an iyi unudon yokwalni.
Unun kwen wigik an gaminjek yokwi morapmi an, do yolbi gak da inam da dubagikon kin mudoni.
- 11 Mani amin morap panjutnoki do gagon kwan unun kisik kisik tagi ani.
Unun but galak nandanek kisik kisik dakon kap dagok dagogi mini tagi yoni.
Panjutnajakni but dasi galak tan gaman amin kisik kisik sigin anek mango awigini.
- 12 Gak da amin kilegi do yo tagisi an yomisal.
Emat dakon pasik da yan tanek panyongam asal, ae kilani tagisi anjaki tagisi ekwan.

6

Amin kinda jigini ton unun Pinjkop da anjuplugosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Gita napmi 8 kabi unun nan tidanek yogogi.

¹ Yawe, butjap nandanek gen tebai dima nayiki.

- Butjap madepsi nandanek nak anmilip ak do tepmi pi dima nabi.
- ² Yawe, tapmimno mini, do bupmi nandan nabi.
Yawe, giptimno tep naman, do anmilip abi.
- ³ Butno wagilsi jik toso. Yawe, bisap nian da jigi panegipben?
- ⁴ Yawe, tobil obinek yokwikon ban abidoki.
Bisapmi bisapmi amin do but dasi galak tan yomisal, do anpuluganbi dima kimokgen.
- ⁵ Amin kimakbi dima nandan gaman.
Kimakbi tamogwan da gak dima ankisan.
- ⁶ Iyon iyon yan egapbo tapmimno wagilsi man mudon.
Kalbi morap kunam pakbino da tamono wagilsi anjik asak.
Kunam tagapbo buson kidinno madepsi gik toso.
- ⁷ Uwalno morapmisi, do kunam gin tak egapbo dabilno pireropman.
Anakwa yo kinda dima kosot.
- ⁸ Kunam tak egapbo Yawe da kili nandan namgut, do anpak yokwi an amin ji kisisi nepmandek kit.
- ⁹ Yawe da anpulugosak do anek yan tidanapbo nandan namgut.
Yawe da bisitno nandagit.
- ¹⁰ Uwalno kisisi mayaktok ae but yokwiyo pakdan.
Tepmisi tobil kinjek mayaktok pakdan.

7

Jigini ton amin kinda dakon bisit

Dewit da amin kinda Benjamin da kabikon nani mani Kus unun da yokwi an iban butjik panjek kap on Yawe do yagit.

- ¹ Yawe Pinkopno, gak da nak anjuktunoki do obisat.
Anpulanganaki nak ansopmangan amin da dima nikba kimokgen.
Yokwikon nan abidanaki dima tasik token.
- ² Laion da amin dakon gipni pandagon, unun da tilak di anupbal abam.
Hik anan timi kindakon ankinakwa amin da nak yokwikon nan aripmi dima di abidanbam.
- ³ Yawe Pinkopno, yokwi agim dakon gulusunno tan namisak,
bo amin diwari do yokwi an yomgum,
- ⁴ bo notno isal dogin yokwi an ingum,
bo uwalno dakon yo isal dogin kabo timikgin kan,
- ⁵ yum pindagaki uwalno da nak ansopmanek abidoni.
Nak tagi bamanek obisi anupbal anek giptimno yipba kimbabanon isal tosak.
- ⁶ Yawe, pidoki! Uwalno da nagon emat tebaisi an.
Unun butjap nandan yominek yo yokwisi an yobi.
Pinkopno, anpak kilegi dogin galak tosol, do abinek anpulgoki.
- ⁷ Gak kwensi kila amin madep yityit tamogokon yigek minat amin kabi morap gak da kapmatjok abin muwutni do yoyiki.

- 8 Yawe, miŋat amin morap dakon anpakni kokwin asal,
do anpuluganaki gen pikon teban token.
Nido, anpak kilegi gat ae anpak tagisi gat
banŋin asat.
- 9 Pinƣop gak wagil kilegisi.
Amin morap dakon nandak nandak butyo
pakyanŋi pindak nandanjo asal.
Amin yokwi anpak yokwi sanbenek dima ani
do kirinŋik yobi.
Mani amin kilegi panpuluganaki tebai atni.
- 10 Pinƣop unun pasikno. Butni kilegisi amin yok-
wikon ban timikdak.
- 11 Pinƣop unun gen kokwin kila amin kilegisi.
Gildari gildari yokwi pakpak do japmi nan-
danek pabin yopmandak.
- 12 Yokwi an amin but tobil dima ani kan, Pinƣop da
emat agak sibani geni tonŋi asak do ilitdisak,
ae obipni panilitdisak.
- 13 Amin unun dapban kimotni do dikdikni kili
pannoman agit.
Dikdik milen asipmi ton pannoman asak.
- 14 Amin yokwi unun yokwi ak do nandaban teban
ton.
Yokwi mibili mibili ak do tagap tok asak, ae
bisapmi bisapmi top yosok.
- 15 Amin kinda abidok do gapma dubagi kinda
wayikdak,
mani iyi unun gapma wayikdagwan mosok.
- 16 Gulusun iyi asak unun da iyinan witjin imisak.
Ae butjap ematyo amin diwari do an yom do
nandak nandak asak,

- uñun da tobilek iyî nan anupbal asak.
 17 Yawe uñun amin kilegisi, do ya yan iyisat.
 Piñkop Wukwisi do mani ankisik do kap yokenj.

8

Piñkop dakon man madep gat ae amin dakon man tagi uñun dakon gen

Dewit dakon kap kinda. Kokup pap Gat dakon gita nan tidanjek yogogi.

- 1 Yawe, Amin Taginin, miktimi miktimi gak dakon man pidanjisi. Tilingo wukwisi, kundu si yapmanjak.
 2 Gak da man madep gamni do minjat monjiyo gat ae monji najjak gat yoyinj dekdal.
 Man madep gaminjakwa uwalgo da gak abinj gep do antidok anjek gen mapmit anj.
 3 Kundukon gik kanekyo kisitgo da wasanj kwen yopgul da ton uñun pindagek yan nandisat.
 4 Minjat aminyo nin nianjen amin di ban nin do nandak nandak madep asal?
 Nin yo isalisi. Nin dakon kila nido kakgimansi asal?
 5 Piñkop gak da nin gaga da mibilgwanjok nipgul.
 Gak da nin wasanjek tilim gat ae man madep gat nimgul.
 6 Yo morap wasagil uñun nin da kilani anenj do yan mudagil.
 Uñun yo morap nin dakon pinbi ekwanj.
 7 Sipsip bulmakau, ae jonj bit kilapyo gat,

- ⁸ minam kwen akwan gat, ae tap kilap ae yo morap tap kagagwan akwan unun kisi nin dakon pinbi ekwan.
- ⁹ Yawe, Amin Taginin, miktimi miktimi gak dakon man pidanbisi.

9

Amin kinda da Pin kop dakon anpakni kilegi do Pin kop ya yan iyigit

Dewit dakon kap kinda. Tek kinda mani Almut Laben yan yon tegon da yogogi.

- ¹ Yawe, butnokon da ya yansi gayiken.
Pi tagisi morap agil unun do minat aminyo yoyiken.
- ² Gak do nandanek kisik kisik aben.
Pin kop Wukwisi, mango awigik do kap yoken.
- ³ Uwalno da gandanek pasal kwan.
Man pagek kimak mudon.
- ⁴ Kila amin madep yityit tamogokon yigek gen kokwin kilegisi asal.
Anpakno kokwin anaki gen pikon teban tosot.
- ⁵ Miktimi miktimi dima nandan gaman amin gen tebai yoyigil.
Amin yokwi kili panupbal agil, ae dagok dagogi mini amin da intan yomdan.
- ⁶ Uwal wagilsu tasik tawit. Pin kop gak da kokup papni kili panupbal agil, ae amin da intan yomdan.
- ⁷ Mani Yawe unun kila amin madep dagok dagogi mini egi wigisak.
Unun kila amin madep yityit tamonikon yigek gen kokwin pi ak do kili tagap tagit.

- 8 Unjun anpak kilegikon da miñat amin kabi morap
dakon anpakni kokwin akdisak.
Ae anpak tagisikon da miñat amin kabi morap
kisi kila akdisak.
- 9 Uwalon jigi pañ amin Yawe da tagisi pañkutnosok.
Jigi bisapmon unudon kinjek pasilgañ.
- 10 Yawe, miñat aminyo gak wisin gandak do pi an
amin manji dima yomisal.
Yañ asal, do mango nandañ amin egip egipni
gagon tosok yañsi nandañ.
- 11 Yawe Saion kokup papmon unudon kila amin
madep egisak.
Kap yañek mani ankisini.
Amin morap kisikon pi morap agit unjun do
yañ tenjenok ani.
- 12 Yawe da jigi pañ amin nandañ yomisak, ae ku-
nam takba mirakni dima sopmanđak.
Yokwi an yomañ amin do kobogi yokwisi
yomisak.
- 13 Yawe, bupmi nandañ nabi. Uwal da jigi tepmiyo
namañ pindakgi.
Pali kimot do asat, do yokwikon nañ abidañaki
tagisi egipben.
- 14 Anpulugañbi yo morap agil dakon geni tagi yañek
mango awigiken.
Saion kokup pap da wigaron agek yañ
tenjenok anek yokwikon nañ abidagil unjun
do kisik kisik aben.
- 15 Miktimi miktimi dima nandañ gamañ amin da
nin timit do gapma wayañ,
mani iyi unjungwan moñ.
Nin timit do pat yopmañ,
mani iyi unjun paron yokwalañ.

- 16 Yawe dakon gen kokwin pi agakni unun kilegisi
 yan unun amin da nandan iman.
 Amin yokwi amin diwari panupbal ak do yo
 awit,
 mani unun yo yokwi da tobilek iyi ban
 panupbal awit.
- 17 Pin kop manji iminek yokwi an amin morap unun
 kimakbi kokupmon pan ki egipdan.
- 18 Bisapmi bisapmi Pin kop da yoni mini amin dima
 intan yomisak.
 Jigin madepsi ton amin, unun Pin kop da
 anpulgusak do nandan gadat anek jomjom
 an.
 Unun yum pindagakwan isal dogin jomjom
 dima an.
- 19 Yawe, apbi. Yum pindagaki miktim amin da
 teban tanej dima abin gepni.
 Miktimi miktimi amin dima nandan gaman
 unun gaga da inamon yopmanek gen kokwin
 an yobi.
- 20 Yawe, panpasol anaki madepsi pasolni, ae iyi do
 nin miktim amin gin yan si nandani.

10

Amin kind a Pin kop da anpulgusak do bisit agit

- 1 Yawe, gak nido nak da dubagikon egisal?
 Bisap yokwikon gak nido pasil namisal?
- 2 Amin yokwi iyi do nandaba wigakwa yoni mini
 amin panupbal ak do yolgan.
 Amin diwari yokwi anyom do nandak nandak
 an, unun yo yokwi iyi timikgan.
- 3 Amin yokwi galaktok yokwini do nandanek pibit
 tidok asak.

- Yo morapmi timit do nandan amin panjisak,
ae Yawe ibipmandak.
- 4 Amin yokwi iyi do nandaban wigakwan Pinjokop
wisin kok do pi dima asak.
Pinjokop do nandaban yo isali asak.
- 5 Yo morap aban tagisi noman ton.
Yawe, gak dakon nandak nandak kindasok
dimasi nandisak.
Unun da uwalni do manji gen yan yomisak.
- 6 Yan nandisak, “Nak aripmi dima moken.
Bisapmi bisapmi yo di da nak aripmi dima
abin nepni.”
- 7 Bisap morap amin jobit yomisak, ae top gen
yosok, ae amin dap do yosok.
Yokwi ak do ae jigi panalon ak do gen tepmisi
yosok.
- 8 Unun kokupmon pasili egek amin gulusunni mini
amin apba dapban kimotni do jomjom asak.
Unun si pasilek amin tapmimni mini panupbal
ak do yubin egisak.
- 9 Laion da yan pasilikon yigek kila tebai asak.
Unun pasil yigek tapmimni mini amin paron
yokwalban ilik panjisak.
- 10 Anjakwan unudon gin tapmimni mini amin tasik
ton.
Amin yokwi dakon tapmim madepni da pabin
yopmandak.
- 11 Amin yokwi da yan nandisak, “Pinjokop da nak
intan namgut.
Iyi dakon dabil kili sopgut, do dima nandisak.”
- 12 Yawe, abin yokwi pakpak amin kobogi yokwi
anyobi.

- Piŋkop, amin jigini ton unun dima iŋtan yobi.
- 13 Yokwi pakpak amin da nido Piŋkop do yanba yokwi tok aŋ?
Ae nido “Piŋkop da kobogi yokwi dima nimdisak” yan nandan?
- 14 Mani gak da yokwi pakpak amin dakon anpak pindak mudosol.
Anpak yokwi aba amin diwari da tepmi paŋ unun pindagek kobogi yokwi yomisal.
Jigi nandan amin gak da paŋpulugoki do buri gagon yopmanŋaŋ.
Meŋ datyoni kimakbi amin gak da tagisi paŋpulugosol.
- 15 Yokwi pakpak dakon tapmim pabiŋ yopmanŋek anpak yokwini buŋon ae dima pindakgi.
- 16 Yawe dagok dagogi mini kila amin madep egi wigikdisak.
Piŋkop ŋwakŋwari gawak yomaŋ amin miktimnikon baŋ yolban tasik tokdaŋ.
- 17 Yawe, gak jigini ton amin dakon bisit nandaŋek buri paŋteban akdisal.
- 18 Meŋ datyoni kimakgwit amin gat ae uwalon jigi timikgaŋ amin gat dakon bisitni nandan yomdisal.
Paŋpulugaŋaki gen pikon atni bisapmon teban tokdaŋ.
Ae miktimon miŋat aminyo da saŋbenŋek yo yokwi dima anjomdaŋ.

11

Amin kinda Piŋkop do nandaŋ gadat tebaisi agiŋ
Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yoŋ dakon kila amin do mandabi.

- 1-2 Nak anjuknosak do Yawekon kisasat.
 Do gak nido yan nayisal, "Amin yokwi obipni panilikgan!
 Pilin tukgwan amin kilegi yam do dikdikni bisapmon samban!
 Do minam kinda da yan pasalek kabapgwan wigi!
- 3 Anpak kilegi dakon teban tokni kisi tuwil ki mudoni kan, amin kilegi nian ani?"
- 4 Mani Yawe telagi yutnikon egisak.
 Kwen Kokup kila amin madep egek dabil da amin morap kisi pindakdak.
 Yo morap an unun kisisi nandan mudosok.
- 5 Yawe da amin kilegi ae amin yokwi kagimansi kokwin asak.
 Emat do galak ton amin dimasi galak tan yomisak.
- 6 Amin yokwi do kindap tepmisi sosok unun tagal yomisak.
 Anjek giptimni obisi son yomni do mirim tepmisi sosok unun yipban abisak.
 Unun yokwi awit dakon kobogini.
- 7 Yawe anpak kilegi gin asak.
 Anpak kilegi an amin do but dasi galak tan yomisak.
 Anpak kilegi an amin unun da tomno dabilni kokdan.

12

Amin kinda Pin kop da anpulugosak do bisit agit
 Dewit dakon kap kinda.

- 1 Yawe, gak gawak gaman amin pasil mudan.

- Gak golgaŋ amin kinda dima kokdisal, do abin
nak anpulgua.
- ² Amin morap kisi amin diwarikon top yoŋ.
Paŋkewal do gen galagi yoyaŋ.
- ³ Yawe, gak da gen galagi yoŋ amin dakon gen
kagani sopbi.
Ae pibit tidok aŋ amin dakon gen kagani sopbi
dosi nandisat.
- ⁴ Uŋun amin da yaŋ yoŋ, “Top gen yaŋek teban
toneŋ.
Nin da galak togon gen yokdamaŋ.
Amin kinda da kosit dima sopmaŋ nimjak.”
- ⁵ Mani Yawe da yaŋ yosok, “Amin yokwi da
tapmimni mini amin pabin yopmaŋgaŋ,
ae yoni mini amin iyoŋ iyoŋ yaŋek ekwaŋ.
Do nak da abin paŋpulugokeŋ.
Uŋun nak da paŋkutnoken do yoŋ, do yaŋsi
akdisat.”
- ⁶ Yawe dakon yaŋ teban tok gen uŋun bamisi.
Uŋun silwa kindapmon kosiri ⁷ yaŋ soŋba
jimjimi minisi aŋ, uŋun yombem wagil
tagisi.
- ⁷⁻⁸ Yawe, amin yokwi uŋun dukwan dukwan kisi
agek anpak inani uŋun do yo tagisi yaŋ nan-
daŋ.
Do bisapmi bisapmi kilanin tagisi anaki amin
yokwi da nin dima paŋupbal ani.

13

Amin kinda Pin kop da anpulgusak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yoŋ dakon kila
amin do mandabi.

- ¹ Yawe, ni bisapmon aego nandaŋ nabi?

- Nak do dagok dagogi mini inŋaŋ namin
wigikdisal bo?
Gak bisap nian da pasil naminaki dima gan-
daken?
- ² Bisap nian da butnokon da tepmi pasat unun sigin
paken?
Gildat nian da but yokwino sigin tosak?
Bisap nian da uwalno da sigin abin nepni?
- ³ Yawe Pinkopno, nandan naminek bisitno nan-
daki.
Dima anteban aki kan, nak kimokgen.
- ⁴ Yan anaki kando uwalno da “kili abin yipmaman”
yan dima yoni.
Ae nak da man pokgo kanek kisik kisik dima
ani.
- ⁵ Mani bisapmi bisapmi but dasi galak tan namisal
yan si nandako dagosok.
Ae jigikon ban anpulugosol, do gak do kisik kisik
aben.
- ⁶ Yawe da nak do yo tagisi agit, do mani awigek kap
yoken.

14

Amin dakon anpak yokwini

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yon dakon kila
amin do mandabi.

- ¹ Nandan kokwini tagi dima amin burikon da yan
yon,
“Pinkop kinda dima egisak.”
Unun amin yokwisi.
Yo wagil yokwisi ban gin an.
Kinda da anpak tagi kinda dima asak.

- 2 Yawe unun Kwen Kokup da sinṭanban piṅkwan miṅat amin morapyo pindakdak.
Unun da amin kinda nandak nandakni tagisi kinda Piṅkop wisin kok do pi asak bo dima yaṅ do wisasak.
- 3 Mani dima. Kisi morap kosit kilegi kili yipman dekgwit.
Unun amin wagil amin yokwisi, kisi morap arip gin.
Kindasok da anpak tagisi kinda dimasi asak.
- 4 Piṅkop da yaṅ yosok, “Yokwi an amin nandak nandak tagi di dimasi timitdan.
Bret nanba mudon, unun da tilak miṅat amino nan mudon.
Ae nak da paṅpulugoken do bisit dima an naman.”
- 5 Mani Piṅkop miṅat aminyo geni guramikgan amin gat egisak,
do amin yokwi unun madepsi pasoldan.
- 6 Yoni mini amin da yo ak do paṅkosit an unun tuwil do pi an.
Mani yoni mini amin Yawe da paṅkutnosok.
- 7 Nak Piṅkop da Saion amin kinda yabekban abin Israel amin yokwikon ban timitjak do nandisat.
Yawe da miṅat amini paṅpuluganban aeni tagisi egipni bisapmon, Israel amin kisik kisik akdan.
Asi, but galaksi egipdan.

15

Anpak Piṅkop da nin da aneṅ do nandisak
Dewit dakon kap kinda.

- 1 Yawe, namin da gak da telagi yutgwan tagi wigisak?
Telagi kabapgokon namin da tagi egipjak?
- 2 Amin kinda sun kinda aban amin da yanba yokwi tok dima an imgwit,
ae anpakni kilegisi,
ae burikon da nandanek gen bami gin yosok,
unjun amin da tagi egipjak.
- 3 Amin do yanba yokwi tok dima asak,
ae notni do anpak yokwi dima anyomisak,
ae notni do top dima yan yomisak.
- 4 Yokwi pakpak amin do dima galak tanek Yawe do pasolgon amin do nandaban wukwan yomisak.
Yan teban tok asak unjun jigi noman tan iman bisapmon dima kirinjigek geni guramik kimokdok.
- 5 Amin da goman an iba di gat sanbenek imni do dima yosok.
Ae amin da topni panteban anek si yuman nanakwa amin kilegi gen pikon yop do aba geni dima nandan yomisak.
Unjun anpak kilegi morap yolgan amin unjun dagok dagogi mini aripmi dima mokdan.

16

Amin kinda da nandan gadat anek bisit agit

Dewit dakon kap kinda. On kap do “Miktam” yan yon.

- 1 Pin kop, an kutnoki do gagon obisat, do kilano aki.
- 2 Nak Yawe yan iyigim,
“Gak Amin Tagino.

Yo tagisi morap timikdat unun gak da kisiron
dagin aban.”

- ³ Pin kop dakon amin unun tagisi.
Nak unun gat egip do tagisi nandisat.
- ⁴ Amin timtim yanek pin kop nwan nwarikon kwan
unun jig morapmi pakdan.
Nak paret ak do bit kilapyo dakon yawi tagal
do unun gat dima muwutne, ae pin kopni dakon man dima yoken.
- ⁵ Yawe, gak kalon gin nak dakon yo morapno.
Yo morapno gak da kisiron gin ton.
Yo morapno pan kutnan namisal.
- ⁶ Miktimno gat ae yo tagisi morap gat gagon gin
timikdat.
Asisi, yo morap namisal unun wagil tagisi.
- ⁷ Yawe an kisen. Unun da tagisi egipben do nayin
nolisak.
Ae kalbi butno da nayin dekdak.
- ⁸ Bisapmi bisapmi Yawe nak da kapmatjok ekwan
nandisat.
Kapmatjok egek tapmim namisak, do yo
kinda da aripmi dima an kwakwalitjak.
- ⁹⁻¹⁰ Yum nandanaki nak kimakbi kokupmon
aripmi dima pan ki egipben.
Anek gak dakon Telagi Amin yum kanaki
kimakbi tamokon tan dima miktosak.
Yan do, butno tagisi an akwan mango yan
an kisisat.
Pasol pasoli mini tagisi egisat.
- ¹¹ Gak da egip egip dakon kosit nolisal.
Gak nak da kapmatjok egisal, do kisik kisik
madepsi asat.

Ae anpulanganaki butno kisik kisik tanjakan
dagok dagogi mini yangin tan anan kikkisak.

17

Amin kilegi kinda dakon bisit

Dewit dakon kap kinda.

- 1 Yawe, nak amin kilegi, do anpulanganek nandan nabi do yan tidosot.
Nak top amin dima, do bisitno nandaki do nandisat.
- 2 Ni anpak da kilegi unun gak da nandisal, do anpulanganaki gen pikon teban token dosi nandisat.
- 3 Gak da nak dakon but nandan mudosol.
Kalbi abin ankilik nandanek nagon nandak nandak yokwi kinda dima tanban kal.
Gen yokwi kinda dima yoken dosi nandisat.
- 4 Gen tebango guramigek emat pidokyo an amin dakon anpak manji yomgum.
- 5 Bisapmi bisapmi gak dakon kosit nan agek kandapno sun dima pilik bamosot.
- 6 Pin kop, gak da bisitno dakon kobogi namisal.
Unun do anek gak do bisit asat.
Mirak yopmanek bisitno nandaki.
- 7 Nin do but dasi galak tan nimisal, unun dakon bami nolinek yo tagisi an nibi.
Tapmim madepgokon da nin panpulgosol.
Nin gak da kapmatjok egek uwalnin da dima nindani do pasilgaman.
- 8 Gaga dakon dabilgo kila asal unuden kilano aki.
Pup meni da pudigi pirigwan wutjisak unun da tilak nak wutjiki.

- 9 Yan anaki kan̄do uwalno da nak ar̄ipmi dima an̄upbal ani.
Nikba kimokgen̄ do an̄digat an̄.
- 10 Amin̄ diwari do nandan̄ yawotjok di dimasi an̄ yoman̄.
Gen pap yan̄ek iyi dakon man pawikwan̄.
- 11 Nak abin̄ nepdosi nandan̄ teban tan̄,
do kandap tamono yolek an̄digat ayin̄ da ekwan̄.
- 12 Un̄un laion da kilap dap do an̄ un̄un da tilak, ae laion bulagi da pasilek yubin̄ ekwan̄ un̄un da tilak.
- 13 Yawe, gak abin̄ uwalno gat emat waman̄ek pabin̄ yopbi.
Emat agak sibago abidan̄ek un̄un gat emat waman̄ek yokwi pakpak da kisiron ban̄ abidoki.
- 14 Yawe, tapmim madepgokon da an̄pulugan̄aki uwalno da dima nikba kimokgen̄.
Un̄un mikt̄im dakon yo ban̄gin̄ pan̄muwut do nandan̄.
An̄pak yokwini dakon kobogi yo yokwisi an̄ yobi.
Ae monjini gat ae babikni don altoni un̄un yo yokwisi an̄yobi.
- 15 Mani nak amin̄ kilegi, do don gandakdisat.
Pokdot da pidosot bisapmon gak nak gat egisal yan̄ nandan̄ek but galaksi nandaken̄.

18

Pinjkop da nin pan̄pulugan̄akwan emaron teban toman̄

Dewit Yawe dakon oman amini dakon kap kind̄a.

Kap dakon kila amin do mandagit. Kap on Yawe da Dewit Sol ae uwalni diwarı morap da kisiron ban abidagit bisapmon Yawe do yagit.

¹ Yawe, gak da nak anteban asal.

Nak but dasi galak tan gamısat.

² Yawe unun tip madepno, unun da nak ankisıbisak.

Unun dam tebano arıpmı dima tuwılı egısak.

Anek uwal da kisiron nan abidosok.

Pınkopno unun tip madepsi yombem, do uwalno da dima nandani yan do unudon kın pasıdat.

Yawe unun pasıkno, ae yokwikon nan abıdanek kilano asak dakon tapmım tan imısak.

Unun dam tebano.

³ Nak Yawe do bısit asat. Anpuluganakwan uwalno da arıpmı dima anıubal anı.

Yawe unun ankısıgısi noman.

⁴ Nap teban da nak tebaisi wamanıdak, ae tap ıdap da nak wıtjik do madepsi tamalıkdak, unun da tilak kımot da nak palısi abıdagıt.

⁵ Paron yokwalek arıpmı dima pulugan kigi, unun da tilak kımot da nak abıdanıban kımakbi tamokon palısi kıgım.

⁶ Butno madepsi yokwi tagıt, mani Yawe do madepsi yan ıdagım.

Pınkop da anpulugosak do yan ıdoko Telagi Yutnikon egek yan ılıtno nandagit.

Anek bısitno do mırak yopgut.

⁷ Bısitno nandanek uwalno do butjap madepsi nandan yomgut.

Anek mıktım aban wudıp madepsi agıt.

Anakwan ilen dakon mibili madepsi kwakwalikgwit.

⁸ Mukwa Yawe da tomnokon da pidawit.

Anakwan milen asip gen kaganikon da baljanek yo morapmi sowit.

Anakwan kindap patdet yaban dukwan dukwan kisi kiwit.

⁹ Unun kundu witdalek pigit.

Anakwan gikwem pilisi da kandapni da mibilgwan tawit.

¹⁰ Unun anelo madep serabim kinda da kwenon yikban piriopman abigit.

Ae mirim minam da yan piri ton da Pin kop abidan tepmisi abigit.

¹¹ Unun da pilin tuk yipban kubikgit.

Gikwem pilisi sikak mok do anakwan waman dak unun da witjigit.

¹² Unun da gikwem aban tenjenisi anakwa ais sikak gat kindap patdet gat unun gikwemgwan da mawit.

¹³ Yawe Kwen Kokup egek kiririn da yan madepsi yan tidagit.

Pin kop Wukwisi da madepsi yan tidagit.

¹⁴ Unun da aban mal da dikdikni da yan uwalni yaban pasal kiwit.

¹⁵ Yawe, gen tebai yipmanaki tap dakon mibili noman tagit.

Migan pisonbi miktin dakon mibili noman tagit.

¹⁶ Yawe kwen egisak unun kisiri yipban pinakwan nak yokwikon ban abidagit.

Tap madep da nak witjigit, mani ilikban wigim.

- 17 Uwalno da madepsi teban tanjakwa nak da aripmi dimasi pabin yopmi,
mani Yawe da nak unun da kisiron ban abidagit.
- 18 Bisap yokwi kinda noman tan naminjakan uwalno abin nagon emat awit.
Mani Yawe da kilano agit.
- 19 Unun da an puluganjakan tagisi egipgum.
Tagisi nandan namgut do anek nak yokwikon nan abidagit.
- 20 Nak anpak kilegisi agim, do Yawe da kobogi do yo tagisi morapmi namgut.
Sun kinda dima agim do anek Pinkop da yo tagisi an namgut.
- 21 Yawe dakon gen teban tagisi yol kimakgim.
Pinkopno manji iminek yokwi dima agim.
- 22 Bisapmi bisapmi gen tebani do nandanek geni tagisi unun dima abin yipgum.
- 23 Unun da nandisak, nak gulusunni mini.
Kosit agipgum unun kila tebai anek yokwi kinda dima agim.
- 24 Dabilnikon gwaljigi minisi egipgum, do Yawe da anpakno kilegi unun do nandanek kobogi do anpak tagisi an namgut.
- 25 Yawe, amin kinda gak dima gepmandetjak kan, gak unun amin dima yipman detdisal.
Amin kinda anpak kilegi anek gulusunni mini kan, kobogi do yo tagisi gin an imdisal.
- 26 Amin kinda anpak gwaljigi mini asak kan, gak da anpakgo gwaljigi mini unun yolisal.
Mani amin kinda anpak yokwi asak kan, kakgimansi kanek kobogi imisal.

- 27 Gak da miñat aminyo iyi do nandaba pañ amin yokwikon bañ timikdal.
Mani iyi do nandaba wikwan amin pabiñ yopmanđal.
- 28 Yawe Piñkop, gak da lamno yipbi tenñenosok, añek nagon pilin tuk yoldal.
- 29 Piñkop, anpulugañaki uwal kabi madep unun aripmi tagi pabiñ yopben.
Ae anteban añaki kokup pap dakon dam madep aripmi tagi irakgen.
- 30 Piñkop dakon anpak unun wagil kilegisi.
Yo kinda ak do yañ teban tok asak kañ, geni unun bami noman tokdañ.
Yawe unun pasik yombem, do amin morap uwal da dima pindatni yañ do unudon kin pasilakwa tagisi pañkutnosok.
- 31 Yawe kalongin Piñkop bamisi.
Unun kalon dagin tip madep da yañ dam anñimisak.
- 32 Piñkop dagin nak anteban añakwan tebai akdat.
Ae kosit agisat bisapmon kilano tagisi asak.
- 33 Jon kilap dia unun kandapmi tagisi do gilokon aripmi dima mosak,
unun da aripmon anpulugañakwan ileñon kwensi tagisi agisat.
- 34 Unun da emat agak do nayiñ degek kisitno anteban asak,
do obip tebai ain kinda mani bras unun bañ wasañbi unun tagi pañilikgen.
- 35 Yawe, gak da nak uwal da kisiron bañ abidagil.
Pasikgo nabi unun da manjigwan pasildat.

Kisitnokon abidaŋaki tebai akdat.

Anpulgosol, do miŋat aminyo da dabilon man
madepno toŋ.

36 Kosit ilalogi naŋ yul namgul, do sagalek dima
nikgit.

37 Nak uwal paŋsopmaŋek timikgim.

Yo yokwisi anyomiŋek wagil kisisi dapbo
pasilgwit.

38 Nak da yabo maŋ pakgwit.

Kandap mibilnogwan pakgwit, do aripmi
dima pidokdaŋ.

39 Gak da emat dakon tapmim namgul, aŋek uwal
kisitnokon yopmaŋaki pabiŋ yopgum.

40 Aŋaki uwal tobil manji namŋek pasal kiwit.

Amin dima galak taŋ namgwit uŋun wagil
dapbo pasilgwit.

41 Amin da paŋpulugonisi do yaŋ tidawit, mani
dima apgwit.

Yawe do kunam takgwit, mani bisitni dima
nandaŋ yomgut.

42 Mirim da milip milip piŋonba dukwan dukwan
kwaŋ, uŋun da tilak obisi paŋupbal agim.

Uwal mabo kiŋek neŋak da yaŋ kosiron tawit.

43 Miŋat aminyo da uwal aŋ namgwit bisapmon,
aŋpulugaŋaki dima aŋupbal awit.

Aŋek Amin Nwakiŋwari Kabi dakon mibiltok
amini egipben do nak manjiŋil.

Miŋat aminyo dima nandaŋ yomgum, abisok
nak da yongamgan ekwaŋ.

44 Uŋun da mibilno nandaŋek uŋudon gin geno
guramikgaŋ.

Miktım dubagikon amın da nak do pasalek
abiñ ɲwakbeñ añ naman.

45 Tapmim pawit uñun kili yipba magit, ae kokup
papni tapmimi toñ uñun yipman degek si
nimnimik nimnimik nagon obañ.

46 Yawe uñun toktogisi egisak.
Uñun tip madep da yan nak dam asak, do mani
añkisineñ.
Piñkop da nak yokwikon nan abidagit, do nin
man madepni awiginensi.

47 Piñkop da uwalno yokwini dakon kobogı do
yokwi añ yomisak.
Añek amın kabi miktimi miktimi ekwan uñun
yopban nak da yongamwan ekwan.

48 Yan añek uwalno da kisiron nan abidosok.
Asisi, Yawe gak da uwalno da dabilon man
madep namgul.
Añpuluganaki emat pidokyo añ amın da dima
nikba kimakgim.

49 Uñun do añek Amin ɲwakɲwari Kabi da binap-
mon mango awigiken.
Yawe, mango awigik do kap yoken.

50 Yawe da kila amın madepni nak Dewit añ pulu-
ganakwan uwal madepsi pabiñ yopmandat.
Bisapmi bisapmi iyi do tilak agit amın nak but
dasi galak tañ namisak.
Ae dagok dagogı mini diwatno don altoni
uñun but dasi galak tañ yomdisak.

19

*Yo morap Piŋkop da wasagit unun da man
madepni nolisak*

Dewit dakon kap kında. Kap on kap yoŋ dakon kıla
amin do mandabi.

¹ Kundu da Piŋkop dakon tilimni nolisak.

Kwen yo morap da Piŋkop unun naphisap
aminsı yan nolisak.

² Gildari gildari man madepni do yoŋ.

Ae pilini pilini mibilni yanakwa nandaman.

³ Tenjeni gat pilin tuk gat gen kagani mini, do gen
aripmi dima yonjil.

Nin da unun bamot dakon tekni dima nan-
daman.

⁴ Mani unun da miktım amin morap kisi yoyin
dekgamal.

Geni kin miktım morap kisi aripmi asak.

Kundukon Piŋkop da gildat do imal yut kında
witjigit.

⁵ Gildat dabil unungwan da amin kında da minjat
panek but galagon da yutni yipmanek
wanğa pisak,

unun da tilak wanğa pisak.

Gildat dabil unun amin kında da naphi
gwapbo do tımım yanek kik do asak,

unun da tilak kisik kisik anek kositni nan kisak.

⁶ Gildat dabil unun kundu dakon diwarikon da
altan wiŋek teri kında kisak.

Tedepnikon yo kında aripmi dima pasiljak.

Piŋkop dakon geni unun wagil tagisi

- 7 Yawe dakon nawa gen uñun gwaljigi mini wagil tagisisi.
 Uñun da egip egipnin pañkaluk asak.
 Yawe dakon gen uñun bami tañ tañ akdañ gin,
 dima suñ tokdañ.
 Uñun da nandak nandakni mini amin
 pañtagap aban nandañ kokwini tagisi amin
 dagon.
- 8 Yawe dakon geni tagisi uñun abidañek but galaksi
 nandamañ.
 Yawe dakon gen tebani uñun gwaljigi minisi.
 Uñun da nandak nandak tagisi nimisak.
- 9 Yawe do pasalek gawak imim uñun anpak tagisi
 kindi, don tañ anañ kikiñsak.
 Yawe da anpak aneñ do niyisak uñun bamisi ae
 kilegisi gin.
- 10 Yawe dakon geni da gol morapmi gwaljigi mini
 yapmañdak, do nin uñun do madepsi galak
 tomañ.
 Galagini madepsi da kabañ kok tamonikon da
 mon uñun dakon galagini yapmañdak.
- 11 Nak oman amingo mama gengo guramigek
 kobogi tagisi timikdat.
- 12 Namın da iyı dakon anpak yokwini morap
 nandisak?
 Yokwi diwari dima nandañek asat uñun
 wiririkbi kilegisi egipben.
- 13 Ae uñun gin dima, anpak yokwi yañ dino nan-
 dañek dima abeñ do oman monjigo kilano
 aki.
 Kwen wigik anpak da nak dima abiñ nepjak do
 nandisat.

Nak kilegisi egek yokwi madep dima aben do nandisat.

- 14 Yawe, gen yogokno ae nandak nandakno kisi gak da pindakbi tagisi ani dosi nandisat.
Yawe, gak tip madepno, ae yokwikon ban yuman nan nepnep amino.

20

Amin kinda Pinjkop da anpuluganban emaron teban tosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yon dakon kila amin do mandabi.

- 1 Jigi noman tan gamni bisapmon Yawe da gak anpulugosak dosi nandisat.
Jekop dakon Pinjkop da gak ankutnosak dosi nandisat.
- 2 Unun telagi yutnikon Saion kokup papmon egisak.
Unun da gak anpuluganek anteban asak dosi nandisat.
- 3 Unun da paret morap asal unun do tagi nandisak dosi nandisat.
Ae paret morapgo kindapmon sosol unun do galak tosak dosi nandisat.
- 4 Pinjkop da yo morap galak tosol unun gamjak, ae pi morap ak do nandisal unun da anpuluganakwan aripmi tagi abi dosi nandisat.
- 5 Emaron teban toki bisapmon kisik kisik anen, ae Pinjkopnin dakon man awiginej.
Yawe da bisit morapgo nandisak dosi nandisat.
- 6 Abisok nak nandisat. Yawe da kila amin madepni iyi manjigit anpulugosok.

Uñun Kwen Kokup kokupni tagisikon egek
bisitni nandisak.

Iyi da tapmimon anpuluganek uwalni da
kisiron nan abidosok.

⁷ Amin diwari emat bisapmon os da amin ilik
pawilgan tamoni unun do pibit tidok an.

Ae amin diwari osni do pibit tidok an.

Mani nin Yawe Pinjopnin dakon tapmim do yo
madepsi yan nandaman.

⁸ Uñun amin man mudokdan.

Mani nin pidanek tebai atdaman.

⁹ Yawe, kila amin madepnin anpuluganeki emaron
teban toneñ.

Gak do yan tidoneñ bisapmon panpulugoki.

21

*Pinjop da kila amin madep anpuluganban mani
awigigit*

Dewit dakon kap kında. Kap on kap yon dakon kila
amin do mandabi.

¹ Yawe, kila amin madep da tapmingo do kisik
kisik nandisak.

Gak da anpuluganeki emaron teban tagit, do
gak do but galaksi nandisak.

² Yo timit do nandagit unun gak da ibi kili timikgit.

Yo do bisit gayigit, unun imgul.

³ But galagon da abidanek yo tagisi imgul.

Anek kila amin madep dakon pelit gol ban
wasanbi busunikon yipgul.

⁴ Egip egip do bisit gayinban imgul.

Anek egip egipni andubak abi toktogisi
egipdisak.

⁵ Anpuluganeki man madepni madepsi tosok.

Kila amin madep dakon tilimni wagil tagisisi
gak da ingul.

6 Gak da yo tagisi dagok dagogi mini animin
wigikdisal.

Gak unun da kapmatjok egisal, do kisik kisik
madepsi nandisak.

7 Kila amin madep da egip egipni Yawekon toso
yanji nandisak.

Pinkop Wukwisi, unun da kila amin madep do
bisapmi bisapmi but dasi galak tan imisak,
do tebaisi atdisak.

8 Kila amin madep da uwal morapni tebaisi
timitdisak.

Amin dima galak tan iman amin kisiri amin tet
da tebaisi timitdisak.

9 Kindap madep da yo sosen, unun da tilak noman
altosak bisapmon uwalni dapban pasildan.

Yawe da butjap nandan yominjek pabin yop-
manjakwan kindap da son yomin mudokdan.

10 Kila amin madep da uwalni dakon monji gway-
oni kisi morap dapban kimak mudokdan.

Anjakwan monji gwayoni miktimon sanbenjek
dima egipdan.

11 Uwal da nandak nandak anek kila amin madep
yokwi an im do gen yan panteban an,

mani aripmi dima abin yipni.

12 Dikdikgo ban yaman yobi tobilek pasal si kikan.

13 Yawe, tapmingo madepsi do gak dakon man
ankisik do kap yonen.

22

Iyon iyon dakon gen ae ya dakon kap

Dewit dakon kap kinda. Kap yon amin dakon kila amin da minat aminyo yoyinban kap tek “Wisa dagok dakon dia minat” unun nan yoni.

¹ Pin kopno, Pin kopno, nido nipman dekgil?

Iyon iyon yanapbo nido dubagikon egek jigikon nan dima anpulugosol?

² Pin kopno, gildari gildari gak do yan tidosot, mani kobogi dima nayisal.

Kalbiyo kisi gak do yan tidosot, mani yawori kinda dima abidosot.

³ Mani gak telagi egisal. Gak kila amin madep yigaki Israel amin da mango ankisan.

⁴ Kalip babiknin da egip egipni gagon tosok yan si nandan gamgwit.

Anakwa gak da uwalni da kisiron ban pulugagil.

⁵ Gak do yan tidanba jigikon ban pulugagil.

Nandan gadan gaminakwa panpulugagil, do nandan gadatni unun isali dima agit.

⁶ Mani nak amin dima, nak walen yombem yo isali. Amin morap da nandaba yokwi tok anmanjek manji naman.

⁷ Amin morap nak nandan unun yansul an naman. Anek yanba yokwi tok anek wunda kwakwal an naman.

⁸ Anek yan yon, “Yawe da anpulugosak do nandan gadan imisak, do yum kanakwa unun da jigikon ban pulugan yipjak.

22:1: Mt 27.46; Mk 15.34

22:7: Mt 27.39; Mk 15.29; Lk 23.35

22:8: Mt 27.43

Yawe do madepsi galak tanj imisak, do yum
kanakwa anpulugosak.”

9 Pinjkop gak dasi kilano anjaki menj da buron da
tagisi altagim.

Mum nagim bisapmon anpuluganbi egip
egipno gagon tosok yansi nandanj gamgum.

10 Menjno da analagiron da wasanjek gak da kisiron
egipgum da egisat.

Si altagimon da wasanjek gak Pinjkopno egipgul
da egisal.

11 Jigi mibili mibili abanj, ae panpulugokno mini, do
dubagikon dima egipbi.

12 Uwalno unun bulmakau wili da yanj anjwasanj.

Unun tapmimni madepsi, Basan miktim
dakon bulmakau wili yombem.

13 Laion da jonj kilap nok do yanj tidanjek gen kagani
anjtanj kwanj,

unudenj uwalno da nak anjupbal ak do anj.

14 Pakbi isal dogin tagal ki mudonj, unun da tilak
tapmimno minisi anj.

Kidatno dakon sanbekni kisi kalkalanj mudonj.

Bit nelak da pakbi dagonj unun da tilak butno
wagilsi tapmimi mini pakbi idap asak.

15 Tapmimno mini anakwan melno tiptanj gen
kaganogwan tegosok.

Gak da nepbi kimot da tamokon pokdot.

16 Amin yokwi da nak pinjan da yanj anjwasanj.

Anjek kisit kandapyo nokon injinba geni da
giptimnogwan pigenj.

17 Kidatno kisi noman tanjakwa tagi manjikenj.

Unun da nak da yokwi tat unun kanjek kisik
kisik anj.

- 18 Imalno kokwinik timigek paba pigikno namin da abidosak yan do satu wasok an.
- 19 Yawe, nak nepmanjek dubagikon dima egipbi.
Panpulugokno, tepmi abin anpuluga.
- 20 Anpuluganbi emat agak siba ban dima nikba kimokgen.
Unun amin pinan yombem da kisiron ban puluganbi dima nikba kimokgen.
- 21 Laion da gen kaga ae jon bulmakau da jomon ban pulugan nepbi.
- 22 Yan anaki notno kabikon man madepgo yan tenjenoken.
Ae minat amin kabiyo da muwutnikon gak ankisiken.
- 23 Yawe do pasal iman amin kabi, Yawe ankisini.
Jekop dakon diwatni kabi, Yawe man madep imni.
Israel dakon diwatni kabi, Yawe gawak imni.
- 24 Nido jigi madepsi pan amin manji dima yomisak.
Tepmi jigiyo pan amin unun do nandaban yo isali dima asak.
Unun manji dima yomisak.
Panpulugosak do yan tidanba bisitni nandan yomisak.
- 25 Amin madepsi Pin kop gawak im do muwutni bisapmon gak ankisiken.
Minat aminyo gak do pasolgon unun da dabilon kalip gak do paret ak do yan teban tagim unun akdisat.
- 26 Bupmi amin jap aripmisi nan tugokdan.

Ae Yawe wisin kokdo pi an amin unun da mani an kisikdan.

Pin kop da pan pulugan ban dagok dagogi mini butni tagisi tan anan wigikdisak.

27 Amin miktimi miktimi ekwan Yawe do nandanek tobil iyikon apdan.

Miktimi miktimi amin kabi kabi ekwan unun da abinek gawak imdan.

28 Nido Yawe kila amin madep egek miktimi miktimi amin morap kilani asak.

29 Miktimi miktimi kwen wigik amin morap da n wakben an imdan.

Miktim amin morap kimagek miktim dagokdan unun kisi morap da abinek Pin kop gawak imdan.

30 Don altan altan ani amin da omani an imdan. Amin da Amin Tagi do yan ten tenok anakwa don altoni amin da nandan anan kikan.

31 Pin kop da an pakni kilegikon da iyi minat amin kabini yokwikon ban timikgit, unun dakon geni don altoni amin ban yoyikdan.

23

Yawe unun kila amino tagisi

Dewit dakon kap kinda.

1 Yawe unun kila amino, do yo kinda do wadak wadak dima asat.

2 Anki jon kalikaligi timon nepban pak yawokdot. Anek pakbi monin monin yawori pokgon unudon gin nayin awildak.

- ³ Tapmim kalugi naminek man bini tagisi tosak do kosit kilegikon nayin awildak.
- ⁴ Pinjkop, gak nak gat egisal, do gilo ae pilin tukyogwan agipben kan, yo yokwi do dima pasolgen.
- Gandako sipsip kila amin dakon kindap kirin abidosol, do unun da butno anteban asak.
- ⁵ Japno tagisi uwalno da dabilon nomansi panoman asal.
- Yutgokon but galagon da abidanek bit nelak busunokon tagaldal.
- Yo galagi irenisi idawukbi idapno si tugosok.
- ⁶ Miktimon egipben bisap morapmon kilano tagisi anek but dasi galak tan namin wigikdisal.
- Ae bisap mudok mudogi mini yutgokon egi wigiken.

24

Pinjkop unun Kila Amin Madep

Dewit dakon kap kinda.

- ¹ Miktim gat ae yo morap unungwan ton unun Yawe dakon.
- Ae kokup morap gat ae minat amin morap unungwan ekwan kisi unun dakon gin.
- ² Pakbi ilarisi da binapmon miktim wasagit.
- Miktim dakon mibili tap binap yipgut.
- ³ Namin da Pinjkop da kabap madepmon tagi wigisak?
- Ae namin da iyi da telagi tamokon tagi atjak?
- ⁴ Yokwi dima asak amin, ae butni kilegi, ae kokup kidat do dima gawak yomisak,

- ae notni topmon da yaŋ teban tok dima
anyomisak, unuden amin da aripmi tagi.
- ⁵ Unuden amin Pinjkop da gisamitjak.
Yokwikon ban timigek amin kilegi yaŋ iyisak.
- ⁶ Unuden amin da Pinjkop wisineŋ Jekop dakon
Pinjkop da kapmatjok kisak.
- ⁷ Wigat, ji witdal kini. Yoma kalipmi, ji madepsi
pisoni.
Anakwa Kila Amin Madep tilimi tonŋi da
wigisak.
- ⁸ Kila Amin Madep tilimni tonŋi unun namin?
Unun Yawe kalonŋ gin. Tapmimni madepsi,
emaron teban tosok.
- ⁹ Wigat, ji witdal kini. Yoma kalipmi, ji madepsi
pisoni.
Anakwa Kila Amin Madep tilimi tonŋi da
wigisak.
- ¹⁰ Kila Amin Madep tilimi tonŋi unun namin?
Unun Yawe tapmimni pidanbisi.
Unun kalonŋ dagin Kila Amin Madep tilimi tonŋi
da egisak.

25

Amin kinda Pinjkop da kilani asak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda.

- ¹ Yawe, anpulgoki do bisit gayisat.
- ² Pinjkopno, egip egipno gagon tosok yaŋsi nandisat.
Anpulanganaki mayagi dima paken, ae uwalno
da abin nepmanek kisik kisik dima ani.
- ³ Amin morap gak do nandan gadan unun mayak-
tok dima pani,

mani amin pan'kewalgaŋ amin uŋun mayaktok pakdaŋ.

⁴ Yawe, niaŋ egipben do nandisal uŋun noliki.
Kositgo noliki.

⁵ Pin'kopno, yokwikon baŋ aŋpulugosol do nayiŋ dekbi gengo bami yol aŋaŋ kiken.
Gildat kinda kalon aŋpulugoki do jomjom aŋegisat.

⁶ Yawe, gak amin do bupmi nandaŋek but dasi galak taŋ yomisal uŋun do nandaki.
Kalipsigwan da aŋpak uŋun agil da aŋaŋ obisal.

⁷ Pin'kop nak monji bilagi egek aŋpak yokwi agim uŋun do dima nandaki.
Gak amin do bupmi nandaŋ yomisal, do but dasi galak taŋ nabi.

⁸ Yawe uŋun wagil tagisi ae kilegisi.

Yaŋdo, yokwi pakpak amin kositni yolisak.

⁹ Amin iyi do nandaba paŋ uŋun kositni kilegi yolisak, ae aŋpakni kilegi yoyiŋ dekdak.

¹⁰ Yawe da saŋbek saŋbekni ae gen tebani yolgaŋ miŋat aminyo uŋun do but dasi galak taŋ yomiŋek dima yopmaŋ dekdak.

¹¹ Yawe, man bingo tagisi tosak do yokwino morapmisi uŋun wiririk nabi.

¹² Yawe yolgaŋ amin kosit kilegi niaŋ agipni uŋun yolisak.

¹³ Uŋuden amin tagisi egipdaŋ, ae monji gwayoni uŋun da miktimni abidokdaŋ.

¹⁴ Yawe uŋun miŋat aminyo pasal iman uŋun dakon notni egisak.

Aŋek saŋbek saŋbek uŋun gat agit uŋun do yoyiŋ dekdak.

- 15 Yawe da gin nak paron nan kukwosok, do unun da anpulugosak do dabilno unudon gin yipmandat.
- 16 Naga dage egapbo amin da yokwi an naman, do tobil abinek nandan yawok nabi.
- 17 Butjik morapno unun si pap tosok, do wiririk naminaki yawori egipben.
Anpuluganaki jigi da dima abin nepni.
- 18 Butjik morapno gat ae jigino gat do nandanek yokwi morapno yopman nabi.
- 19 Uwalno morapmisi unun do pindat.
Unun nak do japmisi nandanek ukwayit an.
- 20 Anpulugoki do obisat, do egip egapno kutnoki, ae uwal da kisiron nan abidoki.
Anpuluganaki mayagi dima paken.
- 21 Anpulugoki do jomjom anegisat, do anpakno tagisi ae kilegisi unun da nak ankutnoni dosi nandisat.
- 22 Pin kop, amin kabigo Israel yuman nanaki jigini mibili mibili ton unun da dima pabin yopni.

26

Amin kilegi dakon bisit

Dewit dakon kap kinda.

- 1 Yawe, nak anpak kilegi gin anek gak dogin nandan gadasat,
do amin kilegi yan nayiki.
- 2 Yawe, nak dakon but nandak nandakyo ankiligek koki.
- 3 Nido nak do but dasi galak tan namisal unun bisapmi bisapmi nandisat.
Anek bisapmi bisapmi gak dakon gen bami yoldat.

- 4 Nak top yoŋ amin gat dima yikgamaŋ.
 Ae jamba but amin gat dima akwamaŋ.
- 5 Yokwi pakpak gat egip do dimasi nandisat.
 Ae unun gat yit do dimasi galak tosot.
- 6 Yawe, nak diwarino mini yaŋ nandaki do kisitno
 pakbi naŋ sugosot.
 Nak gak dakon alta anŋwasineŋ
- 7 gen papmon da gak anŋkisineŋ pi tagisisi asal unun
 do amin yoyisat.
- 8 Yawe, gak dakon yut do but dasi galak tosot.
 Gak dakon tilingo unudon tosok.
- 9 Gak yokwi pakpak amin dapbi kimotni bisapmon
 dima nikbi kimokgeŋ.
 Amin dapdap amin dapmaŋek nakyo kisi
 dima nikgi.
- 10 Unun amin yo yokwi ak do gen paŋkosit aŋ.
 Ae amin da notni yo yokwi anyomni do amin
 do tomni yomaŋ.
- 11 Mani nak anpak kilegi gin asat.
 Bupmi nandaŋ namiŋek yokwikon baŋ pulu-
 gaŋ nepbi.
- 12 Nak miktim kilegikon akdat.
 Yawe, amin gawak gam do muwukgaŋ unun
 da bikbigon gak anŋkisikeŋ.

27

Piŋkop anŋkisik dakon bisit

Dewit dakon kap kinda.

- 1 Yawe unun tenŋeno ae yokwikon baŋ timit timit
 amino, do namin do pasolgeŋ?
 Yawe da nak anŋkutnosok, do nido pasol pasol
 abeŋ?

- 2 Amin yokwi nak anupbal ak do apni bisapmon kosit yokwigin agek man potdan.
- 3 Emat amin morapmisi da abin angwasini kan, dima pasolgen.
Uwal da nit do apni kan, but morap dima aben.
- 4 Yawe do yo kalonji kinda do bisit asat.
Unun da nandan naban miktimon egipben bisapmon gildari gildari iyi da yutnon egipben do nandisat.
Anek Yawe unun wagil tagisisi do dabilno unjudongin yipmanek kisik kisik anek egipben.
Anek Telagi Yut Madepnikon Yawe dogin nandanek egipben.
- 5 Nido yo yokwi da nagon noman toni bisapmon unun da iyi da yutnon ankisibin nepban egipben.
Yoma sopmanek tagisi ankisibin nepjak.
Tip madep kinda da kwenon nepban tagisi egipben.
- 6 Yan aban uwalno nak angwasan unun pabin yopen.
Nak kisik kisik anek yan tidanek iyi da telagi yutnikon paret an iben.
Anek kap yanek mani ankisiken.
- 7 Yawe, gak do bisit abo bupmikon da bisitno nandanek anpulgoki.
- 8 Gagon opben do nayisal, do Yawe nak kili unun obisat.
- 9 Dima gandaken yan do dima pasilgi.
Nak oman amingo, do butjap nandanek dima akwayikgi.

- Piŋkop, gak paŋpulugokno.
 Gak da nak yokwikon naŋ abidosol.
 Dima nepmaŋ dekgi.
- 10 Meŋ datyo da manji namjil kaŋ, Yawe da kilano sigin akdisak.
- 11 Yawe, gaga dakon aŋpak do nayin dekgi.
 Uwalno morapmi, do kosit kilegi naŋ nayin aŋaŋ kiki.
- 12 Yum nandaŋaki uwalno da nak dima abidoni.
 Uŋun topmon da gen yaŋ naminek nak aŋupbal akdo aŋ.
- 13 Nak asisi nandisat, don on miŋtim egisaron
 Yawe da yo tagisi aŋ namdisak.
- 14 Yawe aŋpulugosak do jomjom aki.
 Tebaisi agek nandaŋ gadaŋ iminek but pasol dima abi.
 Yawe do jomjom aki.

28

Piŋkop da aŋpulugosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda.

- 1 Yawe, gak tip madepno, bisitno nandaŋek aŋpuluga.
 Dima aŋpulugoki kaŋ, nak amin kimakbi da tilak egipben.
- 2 Bupmi nandaŋ naminek aŋpulugoki do yaŋ tidoken bisapmon nandaŋ nabi.
 Bisit anek kisitno paŋenokgo telagi yutgo da tet do wigisak.
- 3 Yokwi pakpak amin gat kisi nak dima ilik paŋki mabi kinen.
 Uŋun amin kwen da notni do gen galagi galagi yon.

- Mani burigwan nandak nandakni yokwi morapmi tonj.
- 4 Anjak yokwi awit unun da aripmon kobogi do tepmi pi yobi.
Amin do yokwi awit unun pantobilbi iyikon kini.
- 5 Yawe da pi madepsi anek yo morap wasagit unun do dima nandan.
Yando, unun amin yut kinda nan yan tuwilek dima awaldisak.
- 6 Bupmi nandan namjak do bisit abo bisitno kili nandagit, do Yawe dakon man awigikenj.
- 7 Yawe da tapmim naminek pasikno asak.
Yan asak do anek nandan gadan imisat.
Yawe da nak anpulugosok unun do kisik kisik madepsi nandan imisat.
Nak ya yan iyinek kap morapmi yosot.
- 8 Yawe da minat amin kabini tapmim yomisak.
Kila amin madepni pini asak do manjigit unun anpulugok do tagap tanek dam tebani aripmi dima tuwili da yan egisak.
- 9 Minat amin kabigo yokwikon ban pulugan yopbi.
Gaga do manjigil amin kabi yo tagisi an yobi.
Kila amini egek dagok dagogi mini kilani abi.

29

Sikak mirimyo madep anjakwan Pinjop dakon yan ilit nandamanj

Dewit dakon kap kinda.

¹ Ji anelo tapmimi tonj, ji Yawe ankisini.

Tilimni gat ae tapmimni gat do nandanek ankisini.

- 2 Yawe dakon man madepni unun tilimi ton, do ankisini.
Ji si telak tanek gawak imni.
- 3 Yawe da gen yanakwan tap kwenon kinakwan nandan.
Pinkop tilimni madep kiririn da yan madepsi yosok.
Gen madepsi yanban suligi tap madep kwenon kinakwan nandan.
- 4 Yawe gen yosok unun tapmimi tonji yosok.
Yanakwan amin morap da Yawe unun kila amin madep wikwisi yan nandan iman.
- 5 Yawe gen yanakwan Lebanon miktim dakon sida kindap gawikgan.
- 6 Unun da wasok aban Lebanon Kabap da bulmakau monji da wigi mok an unuden an.
Ae Hlen Emon da bulmakau wili bilagi da yan wigi mok asak.
- 7 Yawe da gen yanakwan mal asak.
- 8 Unun da wasok aban Kedes dakon miktim kibiri unun wudip madepsi asak.
- 9 Yawe da gen yanakwan kindap teban da kwasigilgan, anakwa koron kindap tam morap kisisi biripmigi mon.
Yan anakwan Telagi Yut Madepnikon amin kisisi da yan tidanek yan yon, "Pinkop unun tilimni ton!"
- 10 Pakbi igakwa Yawe dagok dagogi mini kila amin madep egisak.
- 11 Yawe minat amin kabini tapmim yomisak.
Yan anek gisamigakwan yaworisi ekwan.

30

Amin kinda da Pinƙop ya yaƙ iyik do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on telagi yut yoma wɪtdal do yawit.

- 1 Yawe, gak da nak yokwi da kisiron naƙ abidagil.
Yum pɪndagaki uwalno da abin nepmanek
kisik kisik dima awit.
Yaƙ agil do mango yaƙ anƙisiat.
- 2 Yawe Pinƙopno, anƙpulugoki do bisit gayiko
anƙpuluganbi kilek tagim.
- 3 Yawe, kimot do anapbo abi pidagim.
Kimakbi tamogwan pigik do anapbo egip
egipno aego namgul.
- 4 Yawe dakon miƙat amin kabini, Yawe anƙisini.
Mani telagi anƙisini.
- 5 Bisap pisipmisok butjap nandisak.
Mani miƙtimon ekwaman bisap morap nin do
tagisi nandanek yo tagisi annimisak.
Dabil pakbiga kalbi tagi moni, mani wisa
dagokdo kisik kisik aego akdisal.
- 6 Kalip nak tagisi egek yaƙ yagim, “Yo kinda da
aripmi dima aban yokwi token.”
- 7 Yawe, gak nak do tagisi nandanek anƙpulugagil
bisapmon ilen kinda da yaƙ tebaisi akgim.
Mani manji namgul bisapmon unudon yokwi
tagim.
- 8 Yawe nak gak do yaƙ tidagim.
Bupmi nandisak do Amin Tagi bisit tebaisi
anek yaƙ iyigim,
- 9 “Nak kimakbi tamogwan pigiken ƙaƙ, ni yo tagi
kinda da noman tosak?
Amin kimakbi da mango tagi anƙisini?”

Gak da toktogi ninon yo tagisi asal dakon gen unun da tagi yan tenjenoni?

Aripmi dima.

¹⁰ Nandan naminek nak do bupmi nandaki.

Yawe, nak anpulugoki.”

¹¹ Gak da butno jigisi tagit unun antagap abi kisik kisik kap asat.

Ae but yokwi nandagim unun anyawot abi but kwaktok nandisat.

¹² Yan agil, do gen mapmit aripmi dima aben. Mango ankisiken.

Yawe Pinkopno, dagok dagogi mini ya yan gayiken.

31

Yawe da minjat aminyo gawak iminek ekwan unun kilani tagisi asak

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yon dakon kila amin do mandabi.

¹ Yawe, gak da nak ankutnoki do abisat.

Anpuluganaki uwal da dima abin nepni.

Gak kilegisi do uwal da kisiron ban pulugan nepbi.

² Nandan naminek tepmisi pulugoki.

Gak gopbatno ae dam tebano aripmi dima tuwili egisal, do uwal da aripmi dima abin nepni.

³ Asi gak tip madepno ae dam tebano aripmi dima tuwili egisal.

Gak dakon man dima yokwi tosak do mibiltan naminek kosit nolayiki.

⁴ Uwalno da nak abidok do pat yipman.

- Mani gak pasili tamono, do abin anjukturajak
paron dima yokwalgen.
- 5 Wupno gak da kisiron yipmandat.
Yawe, gen bami dakon Pinjkop, yokwikon ban
pulugan nepbi.
- 6 Gak kokup kidat gawak yoman amin dimasi
galak tan yomisal.
Mani egip egipno Yawekon tosok yansi
nandisat.
- 7 Nak do bisapmi bisapmi but dasi galak tan
namisal, do nak gak do but galaksi nandisat.
Jigi morapno pindagek butjik pagim unun
pindak nandanyo agil.
- 8 Yum pindagaki uwal da nak dima abidawit.
Anpuluganjaki tagisi egisat.
- 9 Yawe, jigino madepsi, do bupmi nandan nabi.
Kunam morapmi tagek dabilno piriropman.
But yokwi nandanek giptimno wagilsi alek
tan.
- 10 Butnokon da jigini nandan egisat.
Unun da egip egipno anpisip asak. Ku-
nam morapmi takdat do bisap dubagi dima
egipben.
Nak jigino madepsi do tapmimno minisi
anakwan kidatno wagilsi yokwi ton.
- 11 Uwal da jigilak yan naman.
Kokup isalno da nak do nandaba yokwitok an
naman.
Anakwa notnoni da nak do pasol pasol
madepsi an.
Kosiron agapbo nak nandan amin unun pasal
si kwan.

- 12 Amin kimakba inṭaṭ yomamaṅ unḡuḡeṅ amin morap kisi nak do inṭaṭ namaṅ.
Nak miḡtim kwoba puḡaṅ kwa maba kwan unḡun yombem.
- 13 Nak nandaṅ apbo uwalno morapmi da manji gen yaṅ namaṅ.
Yo pasolisi da nak aṅgwasanaṅ.
Muwugek nianaṅsi aṅek aṅatno kimakban yaṅ do yaṅ nandaṭ aṅ.
- 14 Mani Yawe egip egipno gagon tosoḡ yaṅsi nandaṅsat.
Nak yaṅ yosot, “Gak Piṅkopno.”
- 15 Nak don egi anaṅ kiḡdisat unḡun gak da kisiron tosoḡ.
Uwalno nak aṅsopmanaṅgaṅ unḡun da kisiron baṅ pulugaṅ nepbi.
- 16 Butgo oman amingo nagon yipmanaṅek yo tagisi aṅ nabi.
Butdasi galak taṅ namisal, do uwal da kisiron baṅ pulugaṅ nepbi.
- 17 Yawe, aṅpulugoki do yaṅ tiḡdosot, do aṅpulugaṅaki mayagi dima pakeṅ.
Yokwi pakpak amin paṅmayak abi.
Anaṅki kimakbi tamogwan pagek gen dima yoni.
- 18 Unḡun amin kwen wiḡik aṅek amin kileḡi do yaṅba yokwi tok aṅyomaṅ,
do unḡun top yogok amin paṅtasik abi gen dima yoni.
- 19 Amin gak do pasalek gawak gamaṅek ekwan unḡun gak da aṅpakgo tagisisikon da paṅpulugosol.

- Minjat amin morap da dabilon panjuktunoki do gagon kwan amin kilani tagisi asal.
- 20 Gak da unun amin gaga da kapmatjok panjisibisal.
Yan anaki dap do yon amin dap do si panjidok an.
Gak da yongamngwan egakwa uwalni da gen yokwi yanek aripmi dima pabin yopni.
- 21 Yawe anjisino. Nak do but dasi galak tan namisak.
Kokup papmon egapbo uwal da anwasinek nit do awit bisapmon tagisi anpulugagit.
- 22 Unun bisapmon wuridagek yan yagim, “Gak da nak nolbi gak da dubagikon egisat.”
Mani bupmi nandane anpulugoki do yan tidoko nandan namgul.
- 23 Telagi minjat amin kabini, ji Yawe but dasi galak tan imni.
Geni guramikgan amin kilani tagisi asak, mani iyi do nandaba wigisak amin unun kobogi yokwisi yomisak.
- 24 Yawe da anpulugosak do jomjom an amin morap ji butji panjeban anek atni.

32

Diwarinin yankwok anek kisik kisik anen

Dewit dakon kap kinda. Kap on do “Maskil” yan yon.

- ¹ Amin kinda guluson agit dakon yokwini Pinjok da wiririk imisak, unun amin kisik kisik tagi asak.

- 2 Amin kinda Pin kop da diwarini wiririk imisak, ae topni mini egisak amin unun kisik kisik tagi asak.
- 3 Diwarino dima yan tentenagim bisapmon gildat kalba ae kalbi but yokwi nandanek iyon iyon yanek egipgum.
Anek tapminno wagilsi alek tawit.
- 4 Gildari ae kalbi tepmi pi namgul.
Gildat da miktim kanban kibidosok unun da tilak tapminno kisisi man mudawit.
- 5 Don diwarino gagon yan tentenagim.
Anpakno yokwi kinda dima ankisibigim.
“Yawekon diwarino kisi yan kwokeŋ” yan yagim.
Yan kwok abo diwarino kisisi wiririk namgul.
- 6 Do amin gak golgan jigi bisapmon gak do bisit yoni.
Anakwa jigi pakbi ikdak unun da tilak abinek aripmi dima pabin depni.
- 7 Gak kalon gin pasili tamono.
Gak da kilano asal, do jigi da nak aripmi dima abin nepni.
Gak da nak jigikon nan pulugosol, do nak angwasiŋek akgan amin da but kwaktok kap yon.
- 8 Yawe da yan yosok, “Nak da gayin degek kosit agipbi unun golikdisat.
Nawa gen gayinek kilago akdisat.
- 9 Gak os bo donki da yan kadim dima dagoki.
Unun amin da gen kaganikon ain tim ton unudon nap teban pan teban anek ilikba geni guramikgan.”

- 10 But yokwi morapmi yokwi pakpak aminon noman ton.
Mani Yawe si nandan gadan iman amin unun dagok dagogi mini but dasi galak tan yomisak.
- 11 Amin kilegi ji butji tagisi tanakwan Yawesi ankisini.
Butji gwaljigi mini amin, ji kisik kisik nandanek yan tidoni.

33

Pinjop yan ankisik dakon kap

- 1 Amin kilegi ji kisik kisik nandanek Yawe ankisini.
Unun anpak unun ji da agagisi.
- 2 Yawe ankisinek kulele tidoni.
Gita napmi 10 kabi ton unun tidanakwa geni galagisi nandisak.
- 3 Kap kalugi yanek gita si nandan kimagek tidoni.
Yan anek kisik kisik anek yan tidoni.
- 4 Yawe dakon gen unun gen bamisi.
Yo morap asak unun da nin toktogisi dima nipman dekdak yan nolisak.
- 5 Yawe unun anpak kilegi ae gen kokwin kilegisi unun do but dasi galak tosok.
Dagok dagogi mini miktimi miktimi amin do but dasi galak tan yomisak.
- 6 Yawe da gen yanakwan gildat kanek ae gikyo kundukon noman tawit.
Gen yanakwan yo morap kundukon noman tawit.
- 7 Amin da kwobakon pakbi kolenba ton unun da tilagon Yawe da tap pakbi anmuwukban tamonikon gin tagit.

- 8-9 Gen yaŋakwan on miŋtim noman tagit.
 Gen tebai yaŋakwan noman tagit do miŋtimi
 miŋtimi amin kisisi Yawe do pasalek tam-
 tam yaŋ innisi.
- 10 Miŋtimi miŋtimi miŋat aminyo da yo ak do
 paŋkosit aŋ uŋun Yawe da tuwildak.
 Ae pi ak do nandaŋ uŋun kosit sopmaŋdak.
- 11 Mani Yawe da yo morap ak do yosok uŋun
 joŋigek aŋ mudosok.
 Pi morap ak do nandisak uŋun toktogisi ku-
 labik aripmi dima asak.
- 12 Miŋat amin kabiyo Yawe yipba uŋun da Piŋkopni
 egisak uŋun amin kisik kisik tagi ani.
 Uŋun miŋat amin kabiyo iyi do kili manjigit.
- 13 Yawe uŋun Kwen Kokup da siŋtaŋban piŋakwan
 amin kisisi pindakdak.
- 14 Uŋun kila amin madep yiyit tamonikon yigek
 siŋtaŋban piŋakwan miŋtimon amin morap
 pindakdak.
- 15 Uŋun da amin dakon but nandak nandakni
 wasagit, do yo morap aŋ uŋun pindak nan-
 danyo asak.
- 16 Kila amin madep kinda uŋun emat amini
 morapmi da uwalni aripmi dima pabiŋ
 yopni.
 Ae emat amin kinda uŋun iyi da tapmimon
 da uwalni da kisiron da aripmi dima pasal
 kisak.
- 17 Emat dakon os uŋun tapmimni madepsi,
 mani uwal da kisiron baŋ aripmi dima
 paŋpulugosak.
- 18 Mani amin morap Yawe do pasolgoŋ uŋun iyi
 kilani asak.

- Dagok dagogi mini amin do but dasi galak
tañ yomisak unun do nandanek jomjom an
amin unun kilani tagisi asak.
- 19 Unun amin kabi pañpuluganəkwən dīma
kimokgon, ae jap da mini an bisapmon
jap yomanəkwən dīma kimokgon.
- 20 Yawe unun dagin nin tagi pañpulugosak, do unun
do jomjom aman.
Unun da pasiknin egakwan unun da
yongaməkwən tagisi ekwaman.
- 21 Nin mani telagi unun do nandanə dagoman, do
kisik kisik aman.
- 22 Yawe, gak nin pañpulugoki do jomjom aman.
Dagok dagogi mini but dasi galak tañ nibi dosi
nandaman.

34

Dewit Pinəkop da anpuluganəban anəkisigət

Dewit Abimelek gat egek topmon da nugiği da-
ganəban Abimelek da yolban kigət. Kinək kap on
mandagət.

- 1 Nak Yawe anəkisiken. Bisapmi bisapmi mani
anəkisiken.
- 2 Yawe da anpulugagət do nandanek mani
anənokgen.
Jigini toñ amin da unun do nandanek but
galaksi nandani.
- 3 Yawe dakon man madepni do yanək anəkisinen.
- 4 Yawe da nak anpulugosak do bisit iyiko nandagət.
Pasol pasolno wiririkban but yawot pagim.

- 5 Yawe nandan gadan iman amin kisik kisik anek mayagi dima nandan.
- 6 Nak jigikon egek Yawe do yan tidoko bisitno nandanek jig morapnokon nan pulugan nepgut.
- 7 Yawe dakon anelo da Yawe do pasal iman amin da kapmatjok egek yokwikon ban panpulgosok.
- 8 Yawe ankilik koni, unun tagisi.
Panikutnosak do kwan amin unun kisik kisik tagi ani.
- 9 Minjat amin kabiyoni ji Yawe do pasal imni.
Nido pasal iman amin unun yo kinda do wadak wadak dima an.
- 10 Laion da jap do an, mani Yawe wisin kok do pi an amin unun yo tagisi do wadak wadak dima an.
- 11 Minjat monjiyono, abinek mirak yopgut.
Apba Yawe do pasol pasol ani do dayin dekho.
- 12 Ji miktimon bisap dubagi egek egip egip tagisi egek kisik kisik ak do nandan?
- 13 Yan egip do nandan kan, ji gen yokwi dima yoni, ae top gen dima yoni.
- 14 Ji anpak yokwi manji yominek anpak kilegisi gin ani.
Amin gat but kalon anek egip do pini si teban tanek ani.
- 15 Yawe unun amin kilegi kilani anek bisitni nandan yomisak.
- 16 Mani yokwi an amin dima galak tan yomisak.
Kimagakwa amin da intan yomdan.
- 17 Amin kilegi Yawe bisit an iba nandan yomisak.

- Panpuluganban jigı da dima pabiŋ yopmanŋan.
- 18 Yawe butjigon da egısak amin da kapmatjok egısak, ae nagon yo tagı di dima noman tokdan yan nandısak amin unun anpulugosok.
- 19 Amin kilegi jigı morapmi noman tan yoman, mani Yawe da jigı morapnikon ban pulugan yopmandak.
- 20 Yawe da kilani tagisi anakwan amin kindı da kidatni kindı dima jokgaldısak.
- 21 Anpak yokwi da yokwi an amin dapba kimotdan. Amin kilegi dakon uwalni Yawe da tepmi pi yomdisak.
- 22 Mani Yawe da iyi dakon oman amini yokwikon ban yuman nan yopmandak. Amin morap pankutnosak do nandan iman amin unun dima tasik toni do yoyikdisak.

35

Amin kindı Pinŋkop da anpulugosak do bisit agit

Dewit dakon kap kindı.

- 1 Yawe, kosit sopman naman amin dakon kositni sopman yobi.
Ae amin nak gat emat aman amin, gak unun gat emat ani.
- 2 Emat dakon yik imalyo gat ae pasik gat timigek abin nak anpulugoki.
- 3 Dikdik gat ae gwawiya gat timigek nak an sopmanŋan aminon emat abi.
“Nak yokwikon ban timit timit amingo!” yan nayiki.
- 4 Unun amin da nikba kimokgen do nolgan.

Pabiŋ yopmaŋaki mayaktok pani.

Uŋun da nak aŋupbal ak do gen yaŋ paŋteban aŋ.

Yopbi tobił kiŋakwa paŋiŋtok abi dosi nandisat.

⁵ Yawe, mirim da wit dakon giŋmi wiririk paŋgwaŋ, uŋun da tilak aŋelogo da amin yokwi uŋun wiriritjak dosi nandisat.

⁶ Aŋelogo da yolban kiŋakwa kositni aban pilin tuk ae sagalegiyo ani dosi nandisat.

⁷ Nak da yokwi kiŋda dima aŋ yomgum, mani nak abidok do pat yiŋgwit, ae nak da moken do gapma kiŋda wayikgwit.

⁸ Yaŋ awit, do dima nandaŋakwa gak da yum piŋdagaki yokwi da timitjak, ae pat yiŋgwiron iyı yokwalni, ae gapma uŋun wayikgwiron iyı uŋudon moni.

⁹ Yawe da yaŋ aŋakwan but galak nandaŋ imdisat. Nak aŋpulugokdisak do tagisi nandaŋ imdisat.

¹⁰ Butnokon da yaŋ iyiken, “Yawe, gak yombem kiŋda mini.

Gak da tapmiŋni mini amin uŋun tagisi paŋpulugaŋaki amin tapmiŋni toŋ da dima paŋupbal aŋ.

Gak da bupmi amin wadak wadak aŋ uŋun paŋpulugaŋaki kabo noknok da yoni dima timikgaŋ.”

¹¹ Top amin da aŋpak yokwi di dima agimon gen yaŋ namaŋ.

¹² Nak aŋpak tagi baŋ aŋ yomiŋapbo, uŋun da kobogi do aŋpak yokwi baŋ aŋ namaŋ.

Do but yokwi nandisat.

¹³ Mani sot awit bisapmon bupmi madepsi nandaŋ yomiŋek bupmi dakon imal wangum.

- Nak jap kelek egek gak da paŋpulugoki do bisit agim.
- 14 Uŋun notno bo ae padigino yombem kinda do bupmi nandagim.
Nak amin kinda da meŋi kimagakwan bupmi ae kunamyokon da agisak uŋun yombem.
But yokwi nandanek kunam ae bupmiyo anek egipgum.
- 15 Mani jigi pasat bisapmon uŋun muwugek kisik kisik an.
Ae amin di dima nandan yomisat uŋun da abin nep do muwukgan.
Ak nandari mini gen yokwi yan naman.
- 16 Uŋun da yansul sigin yan naminek gen yokwisi nayan.
Dima galak tan naminek mam non.
- 17 Amin Tagi, bisap nian da sigin yum pindagek nak dima anpulugoki?
Anpuluganaki nak dima anupbal ani.
Uŋun laion yombem da nak nitdan, do uŋun da kisiron ban pulugoki.
- 18 Gak da yan anaki minat amin kabi morapmi kisi gak gawak gamdo muwutnikon ya yan gayiken.
Asisi, minat amin kabi madepsi da binapmon mango awigiken.
- 19 Amin diwari isal dogin uwal an naman.
Yum pindakbi nak abin nepmanek kisik kisik di abam.
Uŋun isal dogin nandaba yokwi tok an naman.
Do yum pindagaki nak dakon jigi do kisik kisik dima ani.

- 20 Amin diwaré gat yityit tagisi ak do genjok di dima yon.
Amin kokupmon tagisi ekwan unun panupbal ak do gen ban yon.
- 21 Unun da gen papmon da gen yanji yan naman,
“Asisi, nin da gandanapno anpak yokwi agil.”
- 22 Yawe, gak da unun amin kili pindak mudal.
Gen mapmit dima aki.
Amin Tagi, gak nak da dubagikon dima egipbi.
- 23 Gak Pin kopno ae Amin Tagino.
Pidan abin nak anpuluganek gen kokwin kilegisi an nabi.
Pidanek nak dakon gen anteban ak do yan tenjenok abi.
- 24 Yawe Pin kopno, gak anpak kilegi asal.
Do nak anpuluganbi uwalno da nak anpak kilegi asat yanji nandani.
Yum pindagaki nak da yokwi toko nandanek kisik kisik dima ani.
- 25 Yum pindagaki iyi do “Nin yo ak do nandagiman unun abisok tagisisi kili unun aman” yan dima yoni.
Yum pindagaki “Kili anupbal aman” yan dima yoni.
- 26 Nagon jigi noman tak unun do kisik kisik an, do panmayak anek panjtok abi.
Unun iyi dakon man pawigik do anek nak abin nepmanan, do mayaktok yominek mani pabin yopbi dosi nandisat.
- 27 Mani nak do amin kilegi yan nayiki do nandan amin, unun kisik kisik dakon yan tidok anek buri tagisi toni dosi nandisat.

Bisapmi bisapmi yan yoni, “Yawe unun mani wukwisi! Oman amini tagisi egipjak do but galaksi nandisak.”

- 28 Yan anakwa nak da anpakgo kilegi do yan tenjenok anek gildat kinda kalon gak ankisiken.

36

Amin dakon anpak yokwini

Yawe dakon oman amin Dewit da kap on mandagit. Kap on kap yon dakon kila amin do mandabi.

- ¹ Yokwi unun amin yokwi da buron yigek gen iyisak.

Unun amin Pinkop do disok dimasi pasoldok.

- ² Unun iyi do nandaban wigakwan nak yokwi pakpak aminsi kinda yan iyi do dima nandisak.

- ³ Bisapmi bisapmi unun amin gen yokwi gat ae top gen yosok.

Anpak kilegi asak dakon nandan kokwin tagisi disok dima tan iman.

- ⁴ Dipmin tamokon pokdok bisapmon yokwi asak dakon kosit dakon nandak nandak asak.

Kosit yokwisi banjin agek anpak yokwi manji dima yomisak.

Pinkop dakon anpak tagisi

- ⁵ Yawe, gak amin do but dasi galak tan yomisal.

Unun dakon tilakni kundu gat arip, madepsi.

Ae gengo anteban anek nin tagisi panpulugosol. Tilakni unun kwen ason gikwem da arip.

- ⁶ Anpakgo kilegi unun madepsi kabap daman yombem.

- Gen kokwin pi agakgo unun tap idap ilarisi yombem.
 Yawe, gak da amin gat bit kilapyo gat kilani anaki tagisi ekwan.
- ⁷ Pin kop, amin do but dasi galak tan yomyomgo unun wagil tagisisi.
 Minjat amin morap kisisi gagon obinek pasilgan.
 Pup pidok meni da pirigwan panji pasil yikgan unun yombem.
- ⁸ Yutgokon jap morapmisi, do amin jap do dima an.
 Yogo galagisi unun morapmisi.
 Unun pakbi madep pokgon unun ban yan yobi non.
- ⁹ Gak egip egip dakon mibilisi.
 Gak gaga tenteni amisi, do tentenigokon yo morap tagisi pindakgaman.
- ¹⁰ Bisapmi bisapmi amin si nandan gaman unun amin but dasi galak tan yobi.
 Buri tagisi amin panpuluganaki tagisi egipni.
- ¹¹ Gak yum pindagaki iyi do nandaba wigisak amin da nak dima bamoni.
 Ae yum pindagaki amin yokwi da nak dima nolba kiken dosi nandisat.
- ¹² Pindakgi! Amin yokwi miktimon piligi man da pokgon, ae aripmi dima pidokdan.

37

Yo ni da amin tagisi gat ae amin yokwi garon noman tokdan

Dewit dakon kap kindan.

- ¹ Gak amin yokwi da anpak an unun do nandaba kik dima abi.

- Gak anpak yokwi an amin pindagek nak da
 yan asat tam tagi yan dima nandabi.
- ² Unun jon bo ae kindap tam da kibidon, unun
 da tilak amin yokwi bisap pisipmisok
 kibidokdan.
- ³ Gak egip egipgo Pin kopmon tosok yan nandanek
 anpak tagisi ban abi.
 Yan anek miktimgokon bisap dubak tagisi
 egipdisal.
- ⁴ Pin kop do kisik kisik an iminaki yo galak tosol
 unun gamjak.
- ⁵ Gak egip egipgo Yawe da kisiron yipbi.
 Egip egipno unudon tosok yan nandan iminaki,
 unun da gak anpulugosak.
- ⁶ Anpakgo tagisi unun aban noman gildat dabil da
 yan tentenokdisak.
 Anek gildat dabil da gildat binapsi wisasak,
 unun da tilak minat aminyo da dabilon
 anpakgo kilegi nomansi antenten akdisak.
- ⁷ Gak Yawe da kapmatjok tayanok yikgi.
 Tayanok egek butgo yawori tanakwan
 anpulugosak do jomjom abi.
 Amin da anpak yokwi mibili mibili anek yo
 tagisi morapmi timikgan unun do nandaba
 kik dima abi.
- ⁸⁻⁹ Amin yokwi wagil tasik tan mudokdan.
 Mani minat aminyo nandan gadat anek
 Yawe da panpulugosak do jomjom an, unun
 miktimnikon tagisi egipdan.
 Do gak butjap yipbisi.
 Ae nandaba kik yo kisi dima abi.
 Yan abi kan, unun da gak ilik ankwon yokwi
 akdisal.

- 10 Bisap dubak dima amin yokwi wagil tasik tan mudokdan.
 Unun wusij pindat do pi abi, mani dima pindatdisal.
- 11 Mani minjat aminyo anpakni yawori, unun Pin kop da miitim morap kisi yomdisak.
 Unun yiyit wagil tagisi anek kisik kisik egipdan.
- 12 Amin yokwi amin kilegi panupbal ak do nandak nandak asak.
 Anek nandaban yokwi tok an yominek mam nan yomisak.
- 13 Mani Amin Tagi da nandisak, bisap kindanoman tokdisak, unun bisapmon amin yokwi pasil mudokdan, do Yawe da jikgo yanjan yomisak.
- 14 Amin yokwi unun yoni mini amin gat ae wadak wadak an amin yam do emat agak sibani yiknikon ban ilikgan, ae obip panjiligan.
 Unun anpak kilegi yolgan amin dapba kimot do an.
- 15 Mani emat agak siba da iyi ban wamikon sugokdan.
 Anakwa obipni si jokgal kikan.
- 16 Amin kilegi dakon yoni kalonisok unun da amin yokwi dakon yoni morapmi yapman mudosok.
- 17 Nido, Yawe da amin yokwi dakon tapmim pabin yopmanek amin kilegi kilani tagisi akdisak.
- 18 Yawe da gulusunni mini amin unun kilani tagisi asak.
 Ae yo tagisi yomisak unun toktogisi timik wugikdan.

- 19 Bisap yokwikon jigı dima pakdan.
Ae amin diwari jap do ani bisapmon amin
kilegi japni morapmi tan yomdan.
- 20 Mani amin yokwi tasik tan mudokdan.
Jaren gat jon gat da pasilgan, unun da tilak
Yawe dakon uwalni pasildan.
Asisi, mukwa da bisap pisipmisok tanek
pasilgan, unun da tilak pasildan.
- 21 Amin yokwi yo do goman anek sop do dima
nandisak.
Mani amin kilegi amin diwari do yo morapmi
yomisak.
- 22 Minat aminyo Yawe da gisamikdak, unun
miktimni timigek tagisi egipdan.
Mani minat aminyo jobit timitni do yagit unun
wagil tasik tan mudokdan.
- 23 Yawe da amin kindo do but dasi galak tan
imisak kan, unun amin anteban anjakwan
kosit kilegisi agisak.
- 24 Unun amin mosak kan, wagilsi dima yokwi
tosak.
Yawe da kisitnikon abidanek anpuluganban
aeni pidan akdak.
- 25 Kalip nak monji bulagi, ae abisok nak amin
pelan kili at.
Mani Pin kop da amin kilegi kindo manji dima
iban kagim.
Ae amin kilegi dakon monji gwayoni jap do
wadak wadak anek amin da panpulugoni do
dima yan tidanba pindakgim.
- 26 Bisapmi bisapmi amin kilegi da amin diwari do
yo morapmi yoman.

- Ae monji gwayoni da menj datni kisik kisik yomañ.
- 27 Gak anpak yokwi morap do manji yominek anpak tagi banjin abi.
 Yañ abi kañ, dagok dagogi mini miktimon tagisi egipdisal.
- 28 Nido Yawe gen kokwin kilegisi anj amin do but dasi galak tañ yomisak.
 Minjat amin kabini geni guramikganj unun manji dima yomdisak.
 Dagok dagogi mini Yawe da kosit kilegi akwanj amin kilani asak,
 mani amin yokwi dakon gwakni unun tasik tokdañ.
- 29 Amin kilegi Pinjkop da miktim yomgut unun abidanek unudon toktogisi egi wugikdañ.
- 30 Amin kilegi unun nandanj kokwin kilegisi anek gen yosok.
 Unun gen kokwin kilegi anek gen yosok.
- 31 Pinjkop dakon nawa gen butnikon tosok, ae kositni kilegi unun dima yipmanj degek sagalek dima anjakkak.
- 32 Amin yokwi amin kilegi anakban kimotjak do yubin egisak.
- 33 Mani Yawe da amin kilegi yipmanj dekban amin yokwi da aripmi dima anakban kimotjak.
 Ae amin yokwi da amin kilegi gen pikon yipjak kañ, Yawe da yum kajakwan gen pikon aripmi dima abinj yipjak.
- 34 Yawe da gak anpulugosak do jomjom anek anpakni yolgi.
 Yañ abi kañ, man madep gaminjakwan miktim unun gamgut unun abidokdisal.

- Anjek kanjaki amin yokwi panjupbal akdisak.
- 35 Nak amin yokwi tapmimni madepsi kinda kagim.
Sida kindap da kindap diwari yapman mudosok, unjun da tilak minjat aminyo yapman mudagit.
- 36 Mani don unjudon kinjek mini kagim.
Nak unjun amin wusik do pi agim, mani dima kagim.
- 37 Amin kilegi, ae gulusunni mini, ae amin diwari gat yaworisi ekwan amin do nandaki.
Unjun amin dakon diwatni tagisi egipdan.
- 38 Mani Yawe da yokwi pakpak obisi panjupbal akdisak.
Unjun dakon diwatni wagil tasik tan mudokdan.
- 39 Yawe da amin kilegi yokwikon ban timikdak.
Jigi altan yoman bisapmon dam tebani aripmi dima tuwili egi yomisak.
- 40 Panjutnosak do Yawekon kwan, do amin yokwi da kisiron ban timigakwan tagisi ekwan.

38

Amin kinda jigini ton dakon bisit

Dewit dakon kap kinda.

- 1 Yawe, butjap nandisal mani gen tebai dima nayiki.
Butjap madepsi nandisal mani nak anmilip ak do tepmi pi dima nabi.
- 2 Gak gaga dakon gobin nan yaman namil, anjek kisitgo da nikdak.
- 3 Gak da butjap nandan namisal, do sot yokwisi asat.

- Nak diwarino ton, do giptimno tapmimi minisi asak.
- 4 Gulusuṅno da kili witjin namgut.
 Ae unun jigino yik yombem jigini madepsi, do nak da aripmi dima imeri.
- 5 Giptimnokon wuda ton dakon tabani unun madepsi, ae miktanbi.
 Nak nandan kokwini mini amin da aripmon anpak gulusuṅ agim do anek unun noman tan naman.
- 6 Butnokon jigi madepsi tanakwan tasik tosot.
 Gildat kinda kalon bupmi nandanek kunam gin tak egisat.
- 7 Giptimno tedepmisi kindap da yan son namjakwan sot madepsi asat.
- 8 Yo kinda da tebaisi baman namisak unun da tilak nak obisi tasik tanek yokwisi egisat.
 Butnokon da yokwisi nandanek tepmi madepsi nandisat do iyon iyon yosot.
- 9 Amin Tagi, gak da nak dakon galaktok teban nandisal.
 Butno da kunam yokwisi takdak, unun gak da dabilon pasili dima.
- 10 Wamno gami pi tebaisi anjakwan tapmimno minisi asak.
 Dabilno pilin tanakwan tagi dima sintosot.
- 11 Notnoni gat ae gen kalonno gat nak da kapmatjok ap do dima galak ton, nido wudano yokwisi.
 Gwakno kisi dubagikon ekwan.
- 12 Nikba kimokgen do nandan amin unun nak abidok do pat yipman.

- Amin nak antasik ak do nandan amin yo yokwi an nam do gen yon.
Bisapmi bisapmi yokwi an nam do gen yan panjeban an.
- 13 Mani amin mirakni mini yombem geni dima nandan yomisat.
Nak kadim yombem, do antan yok kinda dima asat.
- 14 Nak amin kinda gen aripmi dima nandagi, ae kobogi aripmi dima yogogi yombem.
- 15 Mani Yawe, nak gak do jomjom asat.
Amin Tagi, gak Pinjopno, do gaga geno dakon kobogi antobilbi.
- 16 Nak bisit yan asat, “Yum pindagaki sagalek nikban uwal da but kwaktok dima nandan.”
- 17 Nido, nak kili unjok mokdisat.
Ae tepmi toktogisi pasat.
- 18 Nak gulusunno gagon yan tentenosot, anek yokwi agim do bupmisi nandisat.
- 19 Uwal morapno unun tapmimi tonji.
Unun da isal dogin uwal an naman.
- 20 Nak anpak tagisi an yomisat, mani kobogi do anpak yokwi an naman.
Nak anpak kilegi yolapbo unun do nandanek nak dakon uwal dagon.
- 21 Yawe, dima nepman dekgi.
Pinjopno, nak da dubagikon dima egipbi.
- 22 Amin Tagi, gak yokwikon ban timit timit amino.
Nak tepmisi anpulugoki.

39

Amin jigini ton dakon gen

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yon dakon kila amin Jedutun do mandabi.

- 1 Nak kili yagim, “Anpak morap aben unun kila tagisi anek aben.
Ae gen yokenon yokwi kinda dima aben.
Amin yokwi nak da kapmatjok egipni bisapmon nak gen kinda dima yoken.”
- 2 Nak gen mapmit anek gen kinda dima yagim.
Ae yo tagi kisi do genjok kinda dima yagim.
Mani butjikno unun madepsi taganek paptan madepsi agit.
- 3 Anek butnokon da nandaba kiksi agim.
Nak sigin nandanek butno da jigi madepsi nandagim, do gen yagim.
- 4 Yawe bisit yan iyigim, “Egip egipno dakon wasip nayinbi nandako.
Bisap nian da egipben unun nayinbi nandaken.
Egipben dakon bisap unun pisipmisok unun do nayiki.
- 5 Nak dakon bisap pisipmisok yipgul.
Gak da dabilon nak dakon bisap yo isali.
Amin kinda da mirim yawik pisosok, amin morap unun da tilak miktimon bisap pisipmisok gin ekwan.”
- 6 Amin morap gildat panopmon wupnin noman tanek tepmi pasilgan unun yombem.
Yo morapmi timit do pi madepsi an, mani pi madep an unun bami mini.

- Amin da yo morapmi pañmuwukgañ, mani
namin da timitjak unun dima nandan.
- 7 Mani Amin Tagi, abisok nak nido jomjom asat?
Nak gak do nandan gadañek gak dagin
añpulgoki do jomjom asat.
- 8 Yokwikon nañ abidañek diwari morapno wiririk
nabi.
Yum pindagaki nandan kokwini tagi dima
amin da yañsul dima añ namni.
- 9 Mani nak gen dima yosot. Nak gen mapmit gin
asat.
Nido, gak da gaga nak do yo unun asal.
- 10 Sañbeñek tepmi pi dima nabi.
Obisi nikgil, do tapmimno minisi asak.
- 11 Gak da amin tebai yoyiñek yokwini dakon
kobogi yomisal.
Yo moniñ da imal kinda nañba yokwi tosok,
unun da tilak yo morap unun do galak tosok
unun wagil wiririkbi pasil mudon.
Amin kinda da mirim pisosok, amin morap
unun da tilak miktimon bisap pisipmisok gin
ekwan.
- 12 Yawe, bisitno nandaki. Añpulgoki do yañ
tidosot unun do mirak pakyañsi yopbi.
Mirakgo dima sopbi, nido gak gat bisap
pisipmisok gin miktimon egipdamak.
Nak babakno yombem.
Unun kisi bisap pisipmisok gin miktimon
egipgwit.
- 13 Sañbeñek yo yokwisi dima añ nabi.
Yum nandanaki butno ae tagisi asak.
Añaki don kimagek on miktim wagil yipman
dekgeñ.

40

Piŋkop anŋisik kap

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yoŋ dakon kila amin do mandabi.

¹ Nak butno yawori tanakwan Yawe da anpulugosak do jomjom agim.

Anek yan tidaŋapbo nak da tetgin do tobilek tekno nandagit.

² Nak gapma dubagisikon maŋ neŋak kagagwan egapbo Yawe da ilikban wigim.

Awiŋ tip kwenon nepban kosit tagi agipgum.

³ Piŋkopnin anŋisiken do kap kalugi kinda namgut.

Amin morapmi da yo agit unun kaŋek Yawe do pasalek egip egipni Yawekon tosok yaŋsi nandaŋ imdaŋ.

⁴ Egip egipni Yawekon tosok yaŋsi nandaŋ amin unun kisik kisik ekwaŋ.

Unuden amin iyi do nandaba wikwaŋ amin dima yolgaŋ, ae kokup kidat dima gawak yomaŋ.

⁵ Yawe Piŋkopno, gak nin paŋpulugok do yo tagisi morapmi agil.

Gak da nin do nandak nandak asal unun madepsi, ae nin paŋpulugok do pi asal unun manjiri mini.

Nak da amin aripmi dima yoyiko nandaŋ mudogi.

⁶ Amin da bit kilapyo dapmaŋ mukwa soson, ae kindapmon wagil sonba soson, ae diwari wiririt do mukwa soson, unun kisi do madepsi dima galak tosol.

Mani gak da nak anʔtagap abi gak dakon gengo guramit do nandisat.

⁷ Do yan yosot, “Nak gagon kili abisat. Kalip nak do gen kili mandabi unun yan,

⁸ Pinʔkopno, nak gak dakon galaktok yol do tagisi nandisat.

Gak dakon nawa gen butnokon tonj.”

⁹ Gak da anʔpak kilegi asal unun minat amin kabi morapmi kisi gak gawak gamdo muwukanon yoyisat.

Yawe gaga nandisal, nak gen mapmit dima asat.

¹⁰ Gak da anʔpakgo kilegikon da nak yokwikon ban pulugan nepgul, unun dakon geni dima witjiko tagit.

Gengo guramigek nin yokwikon ban timikgil unun dakon yanʔkwok asat.

Amin do but dasi galak tan yomisal ae anʔpak bamisi gin asal unun dakon geni amin morapmi muwugakwa yoyin tenʔtenʔosot.

¹¹ Yawe, bupmi nandan nabi. Nak do but dasi galak tan naminek gengo guramigek kilano dagok dagogi minisi abi do nandisat.

¹² Nido jigi morapmi noman tan namaŋ, unun manjiri mini.

Yokwino morapmi da witjin namik da tagi dima sinʔtosot.

Anʔpakno yokwi morapmi da busun dangwano dakon tilak yapmandak.

Butno tagi dima tanakwan tapminno minisi asak.

¹³ Yawe, jigikon nan tagi abidoki?

Yawe, tepmisi abinek nak anʔpulugoki.

- 14 Amin di da nikba kimotdisat.
Gak da si pabin yopmanjek paninj tok abi, anaki mayaktok pani.
Amin diwari nak dakon jigino do kisik kisik an.
Gak da wiririkbi tobil kinakwa pabin yopbi dosi nandisat.
- 15 Nak da yokwi toko nandanek tagisi nandan.
Gak da mayaktok sigin yominjaki anpak yokwini do gembinj pikpiksi nandani dosi nandisat.
- 16 Mani gak wisinj gandak do pi an amin buri tagisi anakwa but galaksi nandan.
Minjat aminyo gak da yokwikon ban timikgil unun do but galaksi nandan amin, unun da, “Yawe unun wukwisi” yan tagi yoni.
- 17 Nak wadak wadak amin. Mani Amin Tagi da nak do nandak nandak asak.
Pinjop, gak dagin panpulugok amino, ae nak yokwikon nan abidosol.
Do jomjom dima abi. Tepmisi nak anpulugoki.

41

Sot amin kinda Pinjop da anmilip asak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yon dakon kila amin do mandabi.

- 1 Amin kinda da tapmimni mini amin pindagek panpulugosok, unun amin kisik kisik tagi asak.
Jigi altan imni bisapmon Yawe da pulugan yipdisak.
- 2 Yawe da unun amin ankutnanakwan kimot dima asak.

- Kilani anakwan miktimnikon gisami ton egakwan uwalni da dima abin yipdan.
- ³ Amin unun sot asak bisapmon Yawe da anmilip aban tapmim kaluk pakdisak.
- ⁴ Nak yan yagim, “Yawe, nak yokwi gak do angamisat, do bupmi nandan naminek sotno anmilip abi pasiljak.”
- ⁵ Uwalno da nandaba yokwi tanban naminek yan yon,
“Ni bisapmon kimagek mani pasiljak?”
- ⁶ Kinda da abin nandane top yan namisak.
Anek sotno dakon mibili nandane kin amin yoyinek anupbal ak do yosok.
- ⁷ Uwalno kisi da muwugek gen pisigon da yo yokwisi kinds da altan imik yan yanek yan yon,
- ⁸ “Sot yokwisi kinds da abidak, do pokdok tamokon da aripmi dima pidosak.”
- ⁹ Nak notno kinds kalip notnosi yan nandan iminek jap kalon nagimak.
Mani ununyo kisi da nandaba yokwi tok an naminek uwal annamisak.
- ¹⁰ Yawe, nak do bupmi nandane sotno anmilip anaki unun amin kobogi yoben.
- ¹¹ Uwalno da nak dima abin nepmangan, do nak yansi nandisat, gak nak do tagisi nandan namisal.
- ¹² Nak anpak kilegi gin asat, do kilano anaki gak da kapmatjok toktogisi egi wigiken.
- ¹³ Yawe, Israel amin dakon Pinjok toktogisi ankisin anan wiginen teban. Unun asi.

PAPIA 2

(Kap 42-72)

42

Amin kinds kokupni yipmanjek dubagikon egisak dakon bisit

Kap on do “Maskil” yan yon. Unun Kora amin kabi dakon. Kap on kap yon amin dakon kila amin do mandabi.

¹ Jon kilap dia miktim kibiri timon pakbi do tep ton, unuden nak Pin kop gak gat egip do tagisi nandisat.

² Pin kop, amin da pakbi do tep ton unuden, nak Pin kop egip egipmi ton gak do nandisat.
Ni bisapmon kiko Pin kop gat egipden?

³ Gildari ae kalbiyo amin da yan yon, “Pin kopgo dukon egisak?”

Yan nayan, do bisapmi bisapmi kunam tagegisat.

Gildari ae kalbiyo kunam ban japmi do nanegisat.

⁴ Bisap tagisi kalipmi do nandanek butno obisi yokwi tosok.

Kalip nak amin morapmi Pin kop da yutnon mibiltan yominjek pan kigim.

Nin kinjek kisik kisik do yan tidagiman.

Anek ya yan yagiman.

Unudon gak gawak gam do muwuk mamno kigit.

⁵ Nido but yokwi nandisat? Nido butno jik tosok?

Nak Pin kop do nandan gadanek unun da yok-wikon ban kukwan nepjak do jomjom aben.

Unun Pin kopno, do aeno mani yan an kisikan.

⁶ Butno madepsi jik tosok, do nak gak do nandisat.

- Nak Jodan Pakbi tet do ae Hleŋ Emon ae Hleŋ Misa unudon egek aeno nandan gamisat.
- 7 Tap da tagaŋ wiŋek ileŋon miktim witjisak ae pakbi tek maŋakwa wiwik madep asak, unuden giŋ jiŋi morapmi da witjiŋ naminaŋakwa yokwisi nandisat.
- 8 Yawe da gildaron but dasi galak taŋ namisak. Kalbi ya yaŋ iyik do kap yosot. Piŋkop egip egip namisak unun bisit iyisat.
- 9 Piŋkop tip madepno yaŋ iyisat, “Gak nido inŋtaŋ namisal? Yum pindagaki uwal da abiŋ nepmaŋakwa butno nido obisi jik tosok?”
- 10 Toktogisi uwalno da sitnok aŋ namineŋek yaŋ yoŋ, “Piŋkopgo dukon egisak?” Gen unun da gobiŋ da yaŋ yamaŋ naminaŋakwan kimot do nandisat.
- 11 Nido but yokwi nandisat? Nido butno jik tosok? Nak Piŋkop do nandan gadaŋek unun da yokwikon baŋ kukwaŋ nepjak do jomjom abeŋ. Unun Piŋkopno, do aeno mani yaŋ aŋkisikeŋ.

43

Amin kinda kokupni yipmaŋ dekgit dakon bisit

- 1 Piŋkop, manji gamaŋ amin da nak abiŋ nep do aŋ. Nak aŋpulugaŋek gen yokwi yaŋ namaŋ unun kosit sopmaŋ yobi. Aŋek aŋpak tagisi asat unun yoliŋbi koni. Unun top amin, aŋpakni yokwisi, unun da kisiron baŋ pulugaŋ nepbi.
- 2 Gak Piŋkopno. Amin yokwi da dima abidoni yaŋ do gagon obiŋ pasildat. Yaŋ aŋapbo nido manji namisal?

- ³ Babiknin emat agak sibakon da miktim unun
dima abidawit.
Iyi dakon tapmimon da emaron dima teban
tawit.
Gak da but dasi galak tan yomgul do unun gat
egek tenjeni yomgul.
Gak da tapmimon gin emaron teban tawit.
- ⁴ Gak Kila Amin Madepno ae Pinkopno.
Gak da yanaki Jekop dakon amin kabi da
emaron teban tonj.
- ⁵ Gak da tapmimon gin uwalnin yolno kwanj.
Gak da manon da uwalnin bamanj
misiñikgamanj.
- ⁶ Obip da anpuluganban emaron teban tokenj yan
dima nandisat.
Ae emat agak sibano da nak anpuluganban
dima teban tokenj.
- ⁷ Gak dagin panpuluganaki uwal da nin dima pabinj
nipgwit.
Unun da nin do dima galak tan nimanj, mani
gak da unun gat emat wamanjek panmayak
agil.
- ⁸ Pinkop, nin gildat kindakalonj gak do man madep
gamamanj.
Bisap dagok dagogi mini mango ankisinenj.
- ⁹ Mani gak manji kili nimgul, anjek pabinj nipmanjek
emat aminin gat kisi sanbenjek emaron dima
kwanj.
- ¹⁰ Yan anaki uwal da pansopba pasal kinapno yo
kabinin kili timikgwit.
- ¹¹ Gak da yum nindanaki nin sipsip si dapba kimori
yombem da ekwamanj.

Anjek gak da miktımnınon banj nolbi dukwan dukwan kinj Amin Nwaktjwari Kabi da binapmon ekwamanj.

12 Gak da yum pındagaki mınjat amin kabıgo Amin Nwaktjwari Kabi dakon oman monji dagawit.

Yumanj nanjek tomni pınjbisi gangwit, moneņni madepsi dima timıkgıl.

13 Gak da ninon yanj anjaki, amin nin da kapmatjok ekwanj unjun da yansul anj nimanj.

Miktım morap nin panğwasınek tanj ananj kwanj unjun da yansul madepsi anj nımınek gen mayagısi yanj nimanj.

14 Gak da amin kabi morap miktımi miktımi ekwanj unjun panğtagap anjaki nin dakon man do mayak mayak gen yonj.

Ninon yo noman tanj unjun do jikgo madepsi yanjanj nimanj.

15-16 Uwal da jigılak gen yanj namınek gen girenj nayanj.

Anjek kobogı do anpak yokwisi anj namanj.

Do bısapmi bısapmi yokwisi nandanjek mayaktok obisi pasat.

17 Pınkop, nin gak dima inñtanj gangumanj, ae gak dakon sanbek sanbek dakon gen dima abınj yıpguanj.

Mani unjun yo morap noman tanj nimgwit.

18 Nin manji gamınek gak dakon kosıt dima yıpmanj dekgımanj.

19 Mani jonj kılap da ekwanj timon gak da nin panupbal agıl.

Anjek pılın tuk madep nanj nin wıtjıgıl.

- 20-21 Piŋkopnin, gak do iŋtaŋ gamgumaŋ, bo ae kisitnin amin ŋwakiŋwari dakon piŋkopni do yopno kiŋakwa bisit agimaŋ tam gaga nandabim.
Nin da butgwan nandak nandak morap pasili toŋ uŋun nandaŋ mudosol.
- 22 Nin gak dakon miŋat aminyo ekwamaŋ, do gildat kinda kalon uwal da nindapba kimokgomaŋ.
Nin sipsip si nindapba kimori da tilak ekwamaŋ.
- 23 Amin Tagi, gak pida! Gak nido pokdol? Pida!
Nin do toktogisi manji dima nibi.
- 24 Gak mibili nido pasil nimisal?
Amin da yokwi aŋ niminjakwa nin jigi madepsi sigin pamaŋ.
Nin dakon jigi do dima iŋtaŋ nibi.
- 25 Nin maŋ kimbabaŋon pagapno giptimnin amin kimakbi da yaŋ miktimon toŋ.
- 26 Piŋkop, pidaŋ abiŋ nin paŋpuluga.
Butdasi galak taŋ yomyom anpakgo do nandaneŋ nin yokwikon baŋ timigaki kimot dima aneŋ.

45

Kila amin madep da miŋat pasak dakon kap

Kap on do “Maskil” yaŋ yoŋ. Uŋun Kora amin kabi dakon. Kap on miŋat pakpak dakon kap. Kap yoŋ amin dakon kila amin da miŋat aminyo yoyinban tek “Jareŋ tagisi” kon da yoni.

¹ Nandak nandaknokon gen tagisi morapmi toŋ.

Nak kap on mandan yobo kap yon amin da
kila amin madep do yan imni.

Gen kagano unun kilda mandak tagisi dakon
kilda mandak yombem.

² Gak amin tagisi. Amin gak yombem mini.

Gengo unun tagisi gin.

Do toktogisi Pinjkop da gak do yo tagisi an
gamdisak.

³ Gak kila amin madep tapmimi ton.

Gak tilingo morapmi, ae man madepgo unun
wukwisi.

Gak emat agak siba kwengokon anteban anek
emat do tagap toki.

⁴ Gak kila amin madep mibiltogi man madepgo
ton.

Oskon yigek emaron kinjek teban toki.

Yan anaki amin da gen bami aripmi dima abin
yipni.

Ae amin da kosit kilegi nan yolek agipni do
emat asal yan nandani.

Pi tapmimi ton anaki gandanek tamtam yok-
dan.

⁵ Gobinjo unun kisigisi do uwalgo wami gamikon
obisi sugan yomisak.

Amin Nwakanwari Kabi pabin yopmanaki gak da
kandap mibilgogwan ekwan.

⁶ Pinjkop, gak kila amin madep toktok teban egisal.

Minat amingo kosit kilegikon da kila asal.

⁷ Gak anpak kilegi do but dasi galak tanek anpak
yokwi do kuragisi nandisal.

Yan nandisal do Pinjkopgo da gak kisik kisik abi
do bit nelak tagal gamgut.

Notgo kinda yan dima tagal imgut.

⁸ Imal dubakgo mea ae aloe ae kasia dakon pakbi
kibanji tagisi unun ban dapbi.

Kila amin madep dakon yut unun elepan
dakon jomi ban panjilim abi.

Anjek gak da kisik kisik abi do gita tidon.

⁹ Kila amin madep dakon gwani gat minjat man
madepni ton diwari gat unun gak da yutnon
ekwan.

Kwin amin tetgo do akdak.

Unun tilimni Opir miktim dakon gol ban
wasanbi.

¹⁰ Minjat gimonji kila amin madep pak do nandisal,
gak nak dakon gen do mirak yopmanjek
unun do nandaki.

Gak minjat aminyo kokupgokon ekwan unun
injan yobi, ae yawi diwatgo kisi injan yobi.

¹¹ Nido kila amin madep da minjat tagisi yan gan-
danjek but dasi galak tan gamisak.

Unun amin tagigo, do man madep imin
kimokgi.

¹² Tair kokup pap dakon minjat aminyo da but
galak do yo panabinj gamdan.

Ae yoni morapmi amin da gak dakon tagi tim
abidok do but galak do yo panabinj gamdan.

¹³ Kila amin madep dakon minjatni iyi dakon yutg-
wan egisak.

Unun minjat tagisi.

Imal pak unun mali gol ban wasanbi unun ban
panjilim abi.

¹⁴ Imalni unun kildani mibili mibili.

Abisok minjat unun kila amin madepmon anjan
kwan.

- Anakwa miñat giñonji notni kisi yol anañ kwan.
- 15 Kisik kisik anek but galak nandanek kila amin madep da yut madepgwan wukwan.
- 16 Kila amin madep gak monjigo morapmisi altokdan.
- Unun da datgoni dakon tamo timigek man madep panek miktim morapmon miñat aminyo kila akdan.
- 17 Gak dakon man madepgo miñat aminyo abisok ae don altanek egi anañ kikan unudon yan tenenan anañ kiken.
- Anapbo toktogisi miñat aminyo da mango ankisij wigikdan.

46

Piñkop nin gat egisak

Kap on Kora amin kabi dakon. Kap yon amin dakon kila amin da miñat aminyo yoyinban tek “Miñat giñonji kabi” kon da yoni.

- 1 Piñkop unun nin dakon pasili tamonin.
Unun da nin bisapmi bisapmi panjeban asak.
Jigi paman bisapmon unun nin da kapmatjok egek panpulugosok.
- 2 Yanjo, miktim wudip anakwan ilen oba tuwil ki tapmon pigini kan, nin unun do dima pasolnen.
- 3 Tap madepsi tamaligakwan tarak madepsi anek ilen oba pankwakwalitjak kan, nin unun do dima pasolnen.
- 4 Piñkop Wikwisi Madep unun telagi kokup papnikon egisak.
Unun kokupmon pakbi madep kinda pagek amin kisik kisik yomisak.

- 5 Piŋkop uŋun kokup papmon egisak, do kokup uŋun aripmi dima yokwi tosak.
Wisa miŋon yipmanjakwan Piŋkop da kokup uŋun anjuknosak.
- 6 Miktimi miktimi miŋat aminyo da pasol pasol madepsi anjakwa on miktim dakon kila amin madep gat miŋat amin kabiyoni gat obisi tasik toŋ.
Piŋkop da gen pap yanjakwan miktim pakbi dagoŋ.
- 7 Yawe Tapmim Ami nin gat egisak.
Jekop dakon Piŋkop uŋun dam tebanin aripmi dimasi tuwili egisak.
- 8 Ji abinjek Yawe da wasok asak uŋun do pindakgit.
Miktimon wasok masi masimi asak uŋun pindatni.
- 9 Miktimi miktimi emat panyawot asak.
Obip gat gwawiya gat gwokgalek pasikni kindapmon sosok.
- 10 Uŋun da yan yosok, “Ji tayanŋok egek nak Piŋkop bamisi uŋun pakyanŋi nandanŋ namni.
Miktimi miktimi amin nak do nandaba wukwan namni.
On miktimon nak dogin nandaba wigisak.”
- 11 Yawe Tapmim Ami nin gat egisak.
Jekop dakon Piŋkop uŋun dam tebanin aripmi dima tuwili egisak.

47

Piŋkop uŋun miŋat amin morapyo kisi dakon kila amin madep yikdak

Kap on Kora amin kabi dakon. Kap on kap yoŋ dakon kila amin do mandabi.

- 1 Miñat amin morap ji kisik kisik anek kisit tidok ani.
Ji kisik kisik dakon yan tidok anek kap yanek Pin kop an kisini.
- 2 Yawe Wukwisi Madep unun n wakan warisi.
Unun miktimon miñat amin morap dakon Kila Amin Madep Wukwisi egi yomisak.
- 3 Unun da uwalnin pabin yopban nin dakon pin binin ekwan.
- 4 Pin kop da Jekop dakon diwatni nin do but dasi galak tan nimgut.
Iyi miktim kindan manjinek nin do kili nimgut.
Unun miktim do nandano yo madepsi asak.
- 5 Pin kop Kwen Kokup wigigit.
Wigakwan amin kisik kisik anek madepsi yan tidanek kwenyo kisi pisowit.
- 6 Kili Pin kop an kisik do kap yono.
Anek Kila Amin Madepnin kisik kisik kap yan imno.
- 7 Pin kop unun Kila Amin Madep yigek miktim morap kisi kila asak.
Nin mani an kisik do kisik kisik kap yoneñ.
- 8 Pin kop unun Kila Amin Madep yigek miñat amin morap kisi kila asak.
Kila Amin Madep yityit tamoni telagi unudon yikdak.
- 9 Miñat amin morap dakon kila amini unun muwukba nin gat kisi Abraham dakon Pin kop yan an kisaman.
- Unun on miktim dakon kila amin madep morap dakon Pin kop egisak.
Miktimi miktimi mani wukwisi tan anan kisak.

48

Saion kokup pap unun man madepni tosok ae tilimni tagisi

Kap on Pinjkop gawak imim kap. On Kora amin kabidakon.

¹ Yawe mani wukwisi. Nin telagi kabapnikon wigek Pinjkop da kokup papgwan pigek anjksinj kimotneŋ kaŋ unun tagisi.

² Pinjkop dakon kabap unun wagil tagisi ae dubagisi.

Miktimi miktimi amin da Saion Kabap do but galaksi nandan.

Kila Amin Madep Wukwisi dakon kokup pap unun kabapmon tosok.

³ Pinjkop unun kokup papgwan egisak.

Egakwan amin da Pinjkop unun dam tebanin aripmi dima tuwili egisak yaŋ kaŋ nandan.

⁴ On miktim dakon kila amin madep Saion gat emat anek abin yip do awit bisapmon muwugek Saion da kapmatjok apgwit.

⁵ Abin pasolisi kaŋ pasal si kiwit.

⁶ Madepsi nimnimigek minat da monji altok do anakwa tepmi madepsi paŋ unun da tilak nandawit.

⁷ Yaŋ nandanakwa gak da dapbi kimakgwit.

Unun gildat wisak tet da mirim madep da Tarsis amin dakon tap wakga paŋupbal asak, unun da tilak gak da unun amin paŋupbal agil.

⁸ Kalip Pinjkop da kokupni anjknaneŋ yo agit unun dakon geni nandagiman.

Abisok aeni yaŋ gin anakwan koman.

- Nin Piŋkopnin Yawe Tapmim Ami da kokup papmon ekwamanj.
- Piŋkop da kokupni anjeban anjakwan bisap mudok mudogi mini tebai tan ananj wigikdisak.
- ⁹ Piŋkop, nin gak da telagi yutgwan egek gak da nin do but dasi galak tan nimisal unun do nandanek ekwamanj.
- ¹⁰ Piŋkop, miktim diwarikon da diwarikon mango wukwisi tosok, do unudon amin da mango anjisanj.
- Gak tapmingo madepsi, ae anpak kilegisikon da miŋat aminyo kila asal.
- ¹¹ Gak gen kokwin pi kilegisi asal, do Saion Kabapmon amin da kisik kisik anakwa Juda miktim dakon kokup monij monij amin da but galak nandanj.
- ¹² Ji kinj Saion kokup pap dakon dam madep anjwasinjek uwal pindat do dam unun da kwenon yut dubak dubak abi unun manjini.
- ¹³ Ji Saion kokup pap dakon dam madepni gat, ae yut tebani gat, unun pakyaŋsi pindatni.
- Yan anek don altoni amin yoyini.
- ¹⁴ On Piŋkop unun bisap mudok mudogi mini Piŋkopnin egi wigisak.
- Unun da kosit nolijakwan wigi kimot da pan dagosak.

49

Amin money dogin nandanj unun amin nandanj kokwini tagi dima

Kap on Kora amin kabi dakon. Kap on kap yon dakon kila amin do mandabi.

¹ Miŋat amin morap ji nandani.

- Miktimi miktimi ekwan miŋat amin morap ji
nak dakon gen do mirak yopni.
- ² Mani toŋ amin ae amin isali, yoni morapmi amin
ae yoni mini amin, ji kisi gen on yosot uŋun
pakyaŋsi nandani.
- ³ Nawa gen yoko nandaŋek egip egip tagisi dakon
mibili nandaŋ pisoni.
- ⁴ Nak nawa gen do mirak yopmaŋek gita tidanek
tilak gen dakon mibili dayiken.
- ⁵⁻⁶ Amin egip egipni moneŋon gin toŋ yaŋ nan-
danek piŋit tidok aŋ amin uŋun da nak
aŋwasinŋek aŋupbal ak do aŋ.
Mani uŋun aŋ amin do dima pasolgen.
- ⁷ Amin kinda da iyi dakon egip egipni yum do
Piŋkop do moneŋ aripmi dima imjak.
- ⁸⁻⁹ Egip egip dakon yumaŋ nogi uŋun wukwisi.
Piŋkop do moneŋ iminŋek miktimon bisap
dagok dagogi mini egi aŋaŋ kinenŋ dakon
kosit kinda dimasi tosok.
- ¹⁰ Pindakgamaŋ, nandaŋ kokwini tagisi amin gat,
ae nandaŋ kokwini tagi dima amin gat, ae
buri mini amin uŋun kisi kimotdaŋ.
Kimagakwa yo morapni amin njwakŋwari da
timitdaŋ.
- ¹¹ Uŋun kalip miktim yumaŋ nanek iyi do
timikgwit,
mani kimakbi kokup da kokupsini aban
uŋudon dagok dagogi mini egipdaŋ.
- ¹² Amin dakon yoni tagisi uŋun da kimot dakon
kosit aripmi dima sopjak.
Uŋun jon bit kilapyo da yaŋ kimotdaŋ.
- ¹³ Amin egip egipni iyikon tosok yaŋ nandaŋ amin
uŋun kimotdaŋ.

- Uņuden amin nandak nandak tagi mini.
 Uņun amin yoni morapmi do kisik kisik aņ,
 mani uņun kimotdaņ.
- 14 Sipsip da yaņ kimagek kimakbi kokupmon kini
 do Piņkop da yaņ mudana yomgut.
 Yutni tagisi yipmaņ detni, ae giptimni da
 miktaņ mudoni.
 Aņakwa kimot da kila amini egi yomdisak.
- 15 Mani, Piņkop da nak yokwikon naņ abidokdisak.
 Aņakwan amin kimakbi tamo da nak abidosak
 dakon tapmim dima taņ imdisak.
- 16 Amin diwari moner morapmi timitni, ae yutni
 madepsi ani, ae tilimni morapmi kaņ, gak
 uņun do but yokwi dima abi.
- 17 Uņun kimagek yo di aripmi dima pabidaņek
 kikdaņ.
 Yo morapni tilimi toņ uņun gat kisi timigek
 kimakbi kokupmon aripmi dima kikdaņ.
- 18 Ekwaņ bisapmon, yoni uņun do kisik kisik aņ.
 Uņun pi madepsi aņek yo morapmi timigakwa
 miņat aminyo da “amin tagisi” yaņ yoņ.
- 19 Mani uņun kimagek babakni gat gildat ae dima
 kokogi kokupmon egipdaņ.
- 20 Man madepnin da kimot dakon kosit aripmi
 dima sopjak.
 Nin joņ bit kilapyo da aripmon kimotdamaņ.

50

Piņkop da amin dakon aņpak kokwin asak
 Asap dakon kap kinda.

¹ Piņkop Tapmim Ami uņun Yawe.

- Unun da amin kisisi miktimon ekwan unun
yan ilikdak.
Gildat wisak tetgin da wasanek kin si pigisak
tetgin amin ekwan kisisi yan ilikdak.
- ² Pin kop unun Saion kokup papmon egisak.
Kokup unun gwaljigi mini wagil tagisisi.
Pin kop dakon tilimni unudon da tentenan
kisak.
- ³ Pin kopnin tayan gok dima abisak.
Yo morapmi sonban mudon unun dakon
kindapni da mibiltan iban abisak.
Sikak mirimyo madepsi kagagwan da abisak.
- ⁴ Minjat amin kabiyoni dakon anpak kokwin
anakwan pindatjil do Kwen Kokup gat ae
miktin gat yan yoban abamal.
- ⁵ Pin kop da yan yosok, “Minjat amin kabino nak
gat sanbek sanbek anek unun anteban ak do
mukwa sowit ji nagon apba muwutnenj.”
- ⁶ Kwen Kokup da iyi yan tentenanek yan yosok,
“Pin kop unun anpakni kilegisi.
Unun iyi gen kokwin agak ami.”
- ⁷ Pin kop da yan yosok, “Minjat amin kabino mirak
pani.
Nak gen kinda dayikdisat.
Israel amin nak da gen pikon depdisat.
Nak Pin kop egisat.
Nak ji dakon Pin kop.
- ⁸ Ji da bit kilapyo parekanj ae bit kilapyo bisapmi
bisapmi nagon panabinj sonba sonj mudon
nak unun do gen tebai dima dayisat.
- ⁹ Nak bulmakau wili bo meme ji da nagalon banj
timit do dima nandisat.

- 10 Jon kilap morap koron ekwan gat ae bulmakau ilen tausenon ekwan gat unun kisi nak dakon gin.
- 11 Kabapmon minam morap ekwan unun kisi nandan yomin mudosot.
Ae jon kaga yo monin morap ekwan unun kisi nak dakon.
- 12 Nak jap do aben kan, but piso dima dayikdisat.
Miktin madep gat ae yo morap unungwan ton unun kisi nak dakon gin.
- 13 Nak bulmakau dakon sabamni gat ae meme dakon yawi gat unun nosot yan nandan, ma? Unun dimasi.
- 14 Ji nak do ya yan nayini kan, unun da mukwa sogok tagisi asak.
But galak do yo morap Pin kop Wikwisi nak do nam do yan teban tok awit unun namni.
- 15 Ji yan anek jigi altan damni bisapmon nak do yan tidanba panpulugokdisat.
Yan anapbo man madep namni.”
- 16 Mani Pin kop da amin yokwi do yan yosok, “Ji nido gen tebano isaldogin gen kagakon da yon?
Ae nak dakon sanbek sanbekno dakon gen nido yon?
- 17 Ji nak da egip egipji panmilip aben do kuragisi nandan, anek bisapmi bisapmi nak dakon gen pabin yopmanan.
- 18 Ji kabo noknok pindagek not anyoman.
Anek yumabi amin gat kisi akwan.
- 19 Ji gen yokwi gat ae top gen gat yon.
- 20 Anek notji gen yan yoman.

- Disi dakon menji dakon monjini yanba yokwi tok an yoman.
- 21 Ji yan anakwa nak gen kinda dima yagim.
Do nak disi yombem yan nandan nama, mani dimasi.
Abisok nak tebai dayinek nomansi gen pikon depdisat.
- 22 “Minjat aminyo manji nama amin ji nandani.
Ji yan gin egipni kan, nak da ji panupbal anapbo amin kinda da ji yokwikon ban aripmi dima timitjak.
- 23 Amin kinda ya yan nayisak, unun paret nan yan namisak.
Unun amin da mano awigisak.
Ae nak da amin geno guramitni unun yokwikon ban timitdisat.”

51

Yokwi wiririk dakon bisit

Dewit da Batsiba kon yumabi aban don kombi amin Natan da yokwini yoligit. Aban Dewit da yokwini do nandanek kap on mandagit. Kap on kap yon dakon kila amin do mandabi.

- 1 Pinkop, gak bisapmi bisapmi amin do but dasi galak tan yomisal, do nandan yawok nabi.
Bupmigo madepsi do nak dakon diwarino yipman nabi.
- 2 Suga anmilip anaki anpak yokwino mudoni.
Diwarino wiririk naminaki kilek token.
- 3 Gulusun at yansi nandisat.
Unun gulusunno toktogisi tanba nandisat.
- 4 Nak gulusun gak nanjin an gamisat.

- Gak da dabilon yokwisi at.
 Yan̄do, gen pikon nepman̄ek gen yan̄ nabi
 un̄un tagisi.
 Gen kokwin kilegisi an̄ek koboḡi namdisal.
- ⁵ Asisi, yokwi gat kisi altagim.
 Men̄ da butgwan wasan̄ek yik̄gim bisapmon
 yokwi gat kisi yik̄gim.
- ⁶ Asi, nin butninin da topmi mini egipnen̄ do
 nandisal.
 Do gak da nandan̄ kokwingo tagisi butnokon
 nayin̄ dek̄gi do nandisat.
- ⁷ Yokwino wiririkbi kilegisi egipben̄ do nandisat.
 Sugan̄ nepbi ais kwakwagisi un̄un da tilak
 kilegisi egipben̄.
- ⁸ Butno an̄tagap abi aeno kisik kisigi ton̄ egipben̄.
 Asi, waḡils̄i abin̄ nepgul, mani aeno kisik kisik
 aben̄ do nandisat.
- ⁹ Diwarino aego dima pindakgi.
 Yokwino kisi wiririk mudoki.
- ¹⁰ Pin̄kop, butno an̄kaluk abi kilegisi asak.
 Butno an̄kaluk abi gak nan̄gin golben̄.
- ¹¹ Nolbi gak da dubagikon dima egipben̄.
 Telagi Wupgo nagon egisak un̄un dimasi
 gwayeki.
- ¹² Kalip yokwikon nan̄ an̄pulugan̄bi kisik kisik
 nandagim un̄un aego nabi.
 An̄pulugan̄bi gak dakon gen guramikgen̄.
- ¹³ An̄ek yokwi pakpak amin̄ an̄pakgo yoyin̄ dekho
 tobilek gagon opni.
- ¹⁴ Pin̄kop, Yokwikon Ban̄ Timit Timit Amin̄o, nak
 yokwi an̄apbo amin̄ k̄inda kimakgit.
 Mani diwarino yipman̄ nabi.

- Yañ anaki anpakgo kilegi do nandanek kisik kisik kap yokenj.
- 15 Amin Tagi, gen dulumno antagap abi mango ankisikenj.
- 16 Gak bit kilapyo parek gabenj unun do dima galak tosol.
Ae bit kilapyo gak do mukwa sok do dapman soko soñ pasilni kanj, gak ununyo kisi do dima galak tosol.
- 17 Pinjkop, nak naga do nandako pinjbisi asak unun da paret si galak tosol asak.
Amin iyi do nandaba pinjakwa but tobil an unun manji dima yomisal.
- 18 Saion kokup pap amin do galak tanjek panpulgoki.
Jerusalem kokup pap dakon dam madep aego abi atjak.
- 19 Yañ anek unun bisapmon gak paret tagisi unun do galak tokdisal.
Ae soñba wagil pasildanj ununyo kisi do galak tokdisal.
Nin bulmakau wili gak da altakon soñ gamnenj.

52

Amin kinda anpak yokwi do kisik kisik asak, unun amin nandan kokwini tagi dima

Kap on kap yonj dakon kila amin do mandabi. Dewit dakon kap kinda. On kap do “Maskil” yañ yonj. Dewit da kap on Idom miktimon amin kinda mani Doek unun da kinj Sol, “Dewit Aimelek da yutnon kik” yañ iyigit bisapmon mandagit.

- ¹ Amin tebai, gak nido Pinjkop dakon minjat aminyo do anpak yokwi an yomgul unun do pibit tidok asal?
Bisapmi bisapmi Pinjkop da nandan yawot an yomisak.
- ² Gak top amin, gengo siba geni tepmisi yombem geni tepmisi da amin diwari obisi mandan yomisak.
Gildari gildari amin diwari panupbal ak do nandak nandak asal.
- ³ Gak anpak kilegi do dima galak tosol. Anpak yokwi dogin galak tosol.
Gak gen bami yogok do dima galak tosol.
Top yogok dogin galak tosol.
- ⁴ Gak top amin.
Amin diwari panupbal ak dakon gen dogin galak tosol.
- ⁵ Mani nandaki. Pinjkop da gak wagilsi anupbal akdisak.
Gak tebaisi abidanek yutgokon nan maban abigikdisal.
Anek obisi gikban pasilaki miktimon sanbenek dima egipbi.
- ⁶ Amin kilegi da unun yo noman tan gaba pindagek si pasoldan.
Gak do jikgo yanjan gaminek yan yokdan,
- ⁷ “Kabit. Unun amin Pinjkop da anpuluganek anteban asak do dima nandagit.
Unun monen yo morapni do nandan gadagit, anek anpak yokwi da anpuluganakwa tagisi egipben yan nandagit.”
- ⁸ Mani nak dima.

Nak olip kindap da yan Piŋkop dakon yut
kidipmijon tagisi kwosot.

Nak Piŋkop but dasi galak tan namisak unun
do toktogisi nandan dagoken.

⁹ Piŋkop, gak da nak anpulugagil, do bisapmi
bisapmi ya yan gayiken.

Anek minjat aminyogo da dabilon mango
awigek

“Piŋkop da nak do yo tagisi an namisak” yan
yokdisat.

53

*Amin dakon gulusun anpakni gat ae anpak yok-
wini gat dakon gen*

Dewit dakon kap kinda. On kap do “Maskil” yan
yon. Kap yon amin dakon kila amin da minjat
aminyo yoyinban tek “Malat” ron da yoni.

¹ Nandan kokwini tagi dima amin da
“Piŋkop kinda dima egisak” yan yon.

Unun amin anpak kosirikon dima an.

Unun anpak amin da dimasi agagi ban an.

Kinda da anpak tagi kinda dimasi asak.

² Piŋkop Kwen Kokup egek sinjanban minjat
aminyokon pisak.

Anek nandan kokwini tagisi ae Piŋkop dakon
mibili nandak do pi an amin di ekwan bo
dima yan do wisisak.

³ Mani dima. Kisi morap kosit kilegi kili yipman
dekwit.

Kisi morap aripgin, unun amin wagil yokwisi.

Kinda da anpak tagi kinda dimasi asak.

- ⁴ Piŋkop da yaŋ yosok,
 “Yokwi aŋ amin nandak nandak tagi di dima
 timikgaŋ.
 Amin da bret naŋba mudon, unun da tilak
 amin yokwi da miŋat amino naŋ mudon.
 Ae nak da paŋpulugoken do bisit dima aŋ.”
- ⁵ Mani madepsi pasoldan.
 Kalip yaŋ dima pasalgwit.
 Nido, Piŋkop da uwal morapji unun wagilsi
 dapmaŋek kidatni maban dukwan dukwan
 kikdan.
 Ji da uwalji paŋmayak akdan, nido Piŋkop da
 manji kili yomgut.
- ⁶ Nak Piŋkop da amin kinda Saion naŋ yabekban
 abiŋ Israel amin yokwikon baŋ timitjak dosi
 nandisat.
 Piŋkop da miŋat amini paŋpulugaŋban aeni
 tagisi egipni bisapmon Israel amin kisik
 kisik akdan.
 Asi, but galaksi nandakdan.

54

Amin kinda da Piŋkop aŋpulugosak do bisit agit

Kap on kap yoŋ dakon kila amin do mandabi.
 Dewit dakon kap kinda. On kap do “Maskil” yaŋ
 yoŋ. Sip kokup dakon amin da kiŋ “Dewit nin
 da binapmon pasilak da egisak” yaŋ Sol iyiwit
 bisapmon Dewit da kap on mandagit. Kap on gita
 tidanek yogogi.

- ¹ Piŋkop mango wukwisi, do amin yokwi da kisiron
 baŋ pulugaŋ nepbi.

- Tapmimgo madepsi do anpuluganbi tagisi egipben.
- ² Pin kop, nak dakon bisit nandaki.
Mirakgo yopmanek geno nandaki.
- ³ Nak dima nandan yomisat amin da abin nitdan.
Ematni yokwisi amin da nikba kimokgen do aban.
Unun amin da Pin kop do yo isali yan nandan.
- ⁴ Mani Pin kop unun panpulugokno.
Amin Tagi da tapmim naminakwan sigin egisat.
- ⁵ Yo yokwi annaman unun iyikon noman toni.
Bisapmi bisapmi dima nepman dekdal, do uwalno dapbi pasil mudoni.
- ⁶ Yawe, naga dakon galaktok yolek paret gaben.
Mango unun tagisi, do mango ankisiken.
- ⁷ Anpuluganaki jigi morapno da dima abin nepgwit.
Dabil da pindagapbo gak da uwalno pabin yopgul.

55

Amin kinda Pin kop da anpulugosak do bisit agit

- Kap on kap yon dakon kila amin do mandabi.
Dewit dakon kap kinda. On kap do "Maskil" yan yon. Kap on gita tidanek yogogi.
- ¹ Pin kop, nak dakon bisit nandaki.
Anpulugoki do yan tidoko dima nandabi da tilak dima egipbi.
- ² Bisitno pakyan si tagisi nandanek gen kobogi nayiki.
Jigi unun da nak anupbal akdisak.
- ³ Uwal da nak anupbal ak do gen tebai yipman.

Amin yokwi unun da nak abin nepmanan, do butnokon da yokwisi nandisat.

Unun da jigi morapmi naminek butjap madepsi nandanek uwal madepsi an naman.

⁴ Nak madepsi pasoldot, anek kimot do nandisat.

Anek unun da aban butno madepsi jik tosok.

⁵ Asi, nak madepsi pasoldot, anek giptimno madepsi nimnimikdak.

Pasol pasol da obisi abin nepmandak.

⁶ Do yan yosot, “Bupmisi, nak kinarim da yan pitno ton ak do nandisat.

Anek piriropman kin yik yawot tamo kindawusin kan unudon yikgen.

⁷ Nak piriropman dubagisi kindakon kin miktim amin dima ekwanon egipben.

⁸ Tepmisi kin yongamno kindanalan anek mirim ae sikakyo madepsi da dubagikon tagi egipben.”

⁹ Nak pindakgo kokup papgwan pidok anek ematan, do Amin Tagi, gak da geni panjntok abi.

¹⁰ Unun gildari ae kalbi kokup pap dakon tip dam da kwenon akwan.

Kokup pap dakon minat aminyo gulusun morapmi gat ae yokwi morapmi an.

¹¹ Kokup pap dukwan dukwan amin da amin diwari gat ae yo morap gat panupbal an.

Kosit ilenon notni pabin yopmanek yoni gwayek do pankewalan.

¹² Uwal kinda da nabipjak kan, unun jigi tagi paken. Uwal da nit do asak kan tagi pasilgen.

¹³ Mani dima. Gak kalongin.

Gak notnosi, egip egipnit kaloni.

- Anpak yokwi unun gak da gaga asal.
- 14 Nit kalip but kalonon da Pin kop da yutnon amin diwari gat kisi kigiman.
- 15 Anpak yokwi da butnikon tugawit, do uwalno but pisoni mini tepmisi kimotni do nandisat.
Kalugi sigin egek kimakbi kokupmon kinisi.
- 16 Mani Pin kop da anpulugosak do bisit asat, do iyi nak yokwikon nan abidosak.
- 17 Jigi da nak anupbal an, do wisa dagokdo, ae gildat binap, ae kalbi kisi kunam tak ibo bisitno nandisak.
- 18 Amin morapmi da nikgan, mani giptimno dima yokwi tan,
nido Pin kop da jigikon nan pulugan nepmanek kilano anjakwan tagisi egisat.
- 19 Pin kop toktok teban kila amin madep egisak.
Uwalno Pin kop do dima pasal iman, ae anpakni kulabik ak do dima nandan, do Pin kop bisitno nandanek uwal emaron pabin yopdisak.
- 20 Nak dakon notno iyi dakon notni gat emat an.
Anek kalip notni gat sanbek sanbek awit unun tuwildak.
- 21 Gen kaga da gen galagi yosok, mani butnikon da emat ak do nandak nandak asak.
Geni da aban but yawot ekwaman, mani geni unun geni tepmisi, emat agak siba yombem da nin mandan nimisak.
- 22 Jigi morap imekdal, unun Yawe da kisiron yop-bisi.
Anaki unun da imegek kilago anek gak anteban asak.
Amin kilegi yipban aripmi dimasi mosak.

- 23 Mani Piŋkop, gak da amin dapba kimokgoŋ amin gat, ae top yoŋ amin gat wiririkbi kimakbi kokupgwan pigeke pasil mudokdaŋ.
 Kimot bisapni taŋakwa yawi kalik da tepmi kimotdaŋ.
 Mani egip egipno gagon tosok yaŋsi nandaŋ gabeŋ.

56

Piŋkop nandaŋ gadaŋ imisak amin dakon bisit

Dewit dakon kap kinda. On kap do “Miktam” yaŋ yoŋ. Uwalni Pilistia amin da Gat kokupmon Dewit tebaisi abidawit bisapmon Dewit da kap on mandagit. Kap yoŋ amin dakon kila amin da miŋat aminyo yoyiŋban “Kinarim kinda dubagikon kindapmon yikdak” uŋun tegon da yoni.

- 1 Piŋkop, nak do nandaŋ yawok nabi.
 Amin da nak nit do aŋek nolgaŋ.
 Gildat kinda kalon uwalno da nit do abaŋ.
- 2 Wisa dagokdo da wigi pilindosi uwal da nit do pi aŋ.
 Amin morapmi da iyi do nandaba wigakwa abiŋ nep do aŋ.
- 3 Piŋkop, yo kinda do pasoldot bisapmon, egip egipno gagon tosok yaŋsi nandisat.
- 4 Egip egipno Piŋkopmon tosok yaŋsi nandaŋek geni bamisi do nandak nandak aŋek mani awigisat.
 Nak Piŋkop nandaŋ gadaŋ imiŋek yo kinda do dima pasolgeŋ.
 Amin da nak do yo kinda aripmi dima ani.

- 5 Yo morap akdisat unun uwal da panupbal ak do pi an.
Toktogisi nak anupbal ak do kosit wusik an.
- 6 Unun kisi muwugek si pasilek ekwan.
Nak da kosit agisat unudon yubinek nikba kimokgen do pi an.
- 7 Pin kop, gak da anpak yokwi an unun do yo yokwisi an yobi.
Gak butjap nandan yominjek emaron teban tanek pabin yopbi.
- 8 Jigi pasat unun gak da nandisat.
Anek nak unun do jigisi nandanek kunam tagegisat.
Kunam pakbino nian da mon unun gak da manjinek papiagokon kili mandal.
- 9 Nak yansi nandisat, Pin kop unun panpulugokno,
do bisit an iben bisapmon unun da uwalno yolban kin mudokdan.
- 10 Nak Pin kop dakon gen awigisat.
Asisi, Yawe dakon gen awigisat.
- 11 Egip egipno Pin kopmon tosok yansi nandisat,
do yo kindo do dima pasolgen.
Amin da nak do yo kindo aripmi dima ani.
- 12 Pin kop, nak kalip yo ak do yan teban tok agim unun akdisat.
Nak ya yan gayinek paret aben,
- 13 nido gak da kimoron nan puluganaki dima kimakgim.
Anpuluganaki sagalek dima nikgwit.
Do Pin kop da dabilon toktogisi tennteninikon agipben.

57

Amin kinds Pin kop da an pulugosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinds. On kap do “Miktam” yan yon. Dewit Sol do pasalek kin tip kinamgwan pasil egipgut bisapmon kap on mandagit. Kap yon amin dakon kila amin da minat aminyo yoyinban “Dima pantasik ani” unun tegon da yoni.

¹ Pin kop, bupmi nandan nabi.

Nak gagon abisat, kilano aki do nandisat.

Pup pudik da meni da pit kagagwan pasilek ekwan, unun da tilak an kutnanaki tagisi egisat.

Nak yan gin egapbo wigi an upbal ani dakon yo da pasilni.

² Nak Pin kop Wukwisi do yan tidosot.

Unun da an puluganban galaktokni tagi yolgen.

³ Unun Kwen Kokup egek nak yokwikon nan abidanek nak an upbal ak do an amin unun pabin yopdisak.

Pin kop toktogisi but dasi galak tan naminek dimasi nepman dekdak.

⁴ Amin da nak an gwasan.

Unun laion amin noknok yombem.

Geni unun tepmisi, gwawia ae gobin yombem.

Melni unun emat agak siba yombem geni tepmisi.

⁵ Pin kop, minat aminyo da gak dakon man kundu yapmanek kwensi awigini do nandisat.

Tapmingo yipbi miktam morap kisikon nomansi tenjosak.

- Yaŋ aŋaki miŋat amin morap kisi da man
madepgo do nandani.
- 6 Uwal da nak abidok do pat yipman, do jigi
madepsi da nak obisi abin nepmandak.
Nak da moken do kosiron gapma wayik
yipman.
Mani dima magim.
Iyi unun gapmagwan mawit.
- 7 Pinjkop, butnokon da gak do tebaisi nandan
gadasat.
Do gak dakon man awigik do kap yokdisat.
- 8 Dipmin yipmanek pidokenji.
Gita ae kuleleyo tidokenji.
Wisa dima daganakwan nak da kalip pidanek
kap yokenj.
- 9 Amin Tagi, Amin Nwakwari Kabi da binapmon ya
yaŋ gayikenj.
Miŋat amin morap kisikon agek mango
awigikenj.
- 10 Nin do but dasi madepsi galak taŋ nimisal.
Unun dakon tilak yipnen kan, wigi kundu da
arip akdisak.
Toktogisi gengo tagisi unun yol kimagek ninon
yo tagi asal unun aripmi tagi manjinenj kan,
tilakni unun wigi gikwem kagagwan da arip.
- 11 Pinjkop, miŋat aminyo da gak dakon man
madepsi awigini do nandisat.
Tapmingo yipbi miktim morap kisikon no-
mansi tenjenosak.
Yaŋ aŋaki miŋat amin morap kisi da man
madepgo do nandani.

58

Amin kinda da Pinƙop da amin yokwi tepmi pi yomjak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. On kap do “Miktam” yan yonƙ. Kap yonƙ amin dakon kila amin da miƙat aminyo yoyinƙan “Dima paƙtasik ani” unun tegon da yoni.

¹ Kila amin, ji gen pikon gen kilegi yonƙ, ma?

Amin morap kisi dakon gen kokwin tagisi an bo?

² Dimasi. Nandak nandakji yokwi ak dogin nandanƙ.

Ji gen kokwin kilegisi dima anek dukwan dukwan miƙat aminyo madepsi paƙupbal an.

³ Amin yokwi unuden kaluk altonon da wasanek kosit tagisi yipman degek anpak yokwi gin an, ae top banƙin yanekwan.

⁴ Geni unun tunon amin dakon pakbi emari ton yombem.

Mirakni inƙagit, do

⁵ tunon amin unun pidanƙ kap asak do kasisin pison bisapmon, ami dakon kasisin ni dakon tekni dima nandisak.

Ami kasisin dakon mibili pakyan nandanek pisonok, mani tunon amin tekni dima nandisak.

⁶ Pinƙop, kila amin yokwi unun paƙupbal akisi.

Unun laion emat yokwisi an yombem, do geni biripmik mudoki.

⁷ Pakbi da pak kinƙek miktinƙwan pasilƙan unuden si pasilni.

Amin da jon bamanba kibidon unuden gak da si bamanaki yokwi toni.

- 8 Uņun galjisip da kimagek miktimon mikton, uņuden tasik toni.
Ae monji meņ da butgwan kimagek gildat đima koņ, uņuden tagi kimotni.
- 9 Amin kında da kındap moniņgok kında pasisak, uņun da tilak, Piņkop da tepmisi paņupbal akdisak.
Uņun kalugi egakwa Piņkop da butjapsi nandan yomiņek sibiť sibiť yaņ maban kıkdan.
- 10 Piņkop da amin yokwi yo yokwisi aņ yomjak bisapmon, amin kilegi kisik kisik akdan.
Amin kilegi da amin yokwi dakon yawi baņ kandapni sugokdan.
- 11 Anjakwa amin diwari da yaņ yokdan,
“Asisi, Piņkop da amin kilegi do kobogi do tomni tagisi yomisak.
Asisi, Piņkop da gen pikon amin morap dakon anpak kokwin asak.”

59

Amin kında uwal da đima aņupbal ani do bisit agiť
Dewit dakon kap kında. On kap do “Miktam” yaņ yoņ. Sol da Dewit abıdanek anakba kimotjak do amin yabekba yutnikon kiwit bisapmon Dewit da kap on mandagiť. Kap yoņ amin dakon kila amin da miņat aminyo yoyiņban “Đima paņtasik ani” uņun tegon da yoni.

- 1 Piņkopno, uwalno da kisiron baņ nak abıdoki.
Kılano anjaki đima aņupbal ani.
- 2 Amin yokwi da kisiron naņ gwayeki, anek amin nikba kimotdisat da kisiron baņ nak abıdoki.

- ³ Pindakgi. Nikba kimokgen do yubiŋ ekwaŋ.
Yawe, yokwi kinda dima agim, mani amin
yokwi emat agak amin unun nit do muwuk-
gaŋ.
- ⁴ Yawe, suŋ kinda dima agim, mani tepmisi nak gat
emat wam do tagap taŋ.
Jigino do kaŋek abiŋ aŋpuluga!
- ⁵ Piŋkop Yawe, Tapmim Ami, tepmisi abiŋek nak
aŋpulugoki.
Gak Israel amin dakon Piŋkop, tepmisi abiŋ
amin kabi morap egi aŋaŋ kwanŋ tepmi pi
yobi.
Unun jamba but aminsi, do bupmi dima nan-
daŋ yobi.
- ⁶ Piliŋ kaga abiŋek kokup pap da kosiron agek
piŋan da yaŋ nimi yoŋ.
- ⁷ Nandaki, gen kaganikon da gen yokwisi da moŋ.
Unun emat agak siba geni tepmisi yombem.
Mani yaŋ yoŋ, “Namin da nandaŋ nimjak?”
- ⁸ Mani Yawe, gak da jikgo yokwisi yanjaŋ yomisal.
Gak da unun miŋat amin morap kabi kisi do
yaŋsul aŋ yomisal.
- ⁹ Gak daŋin nak aŋteban aŋek kilano asal.
Piŋkop, gak dam tebano aripmi dima tuwili
egisal.
- ¹⁰ Piŋkopno da but dasi galak taŋ namisak, ae unun
da abiŋ aŋpulugokdisak.
Piŋkop da nak yum nandaŋek nepban
pindagapbo uwalno pabiŋ yopdisak.
- ¹¹ Amin Tagi, dima dapbi kimotni.
Miŋat amino da tapmimgo madep do di
iŋtaŋbam.

- Gak pasiknin tebaisi, gaga da tapmimon uwal
yolbi kinakwa panjupbal aki.
- 12 Toktogisi yokwi ak dogin yon.
Iyi do nandaba wikwan do yum pindagaki iyi
da paron yokwalni.
Jobit timitdo dakon gen ae top gen gat kisi yon.
- 13 Do gak da butjap nandan yominek dapbi kimotni
kan tagisi.
Amin yokwi unun dapbi pasilni.
Yan anaki minat aminyo da gak do Pinjop, ae
Israel amin dakon kila amin madep, ae duk-
wan dukwan kisi dakon kila amin madep
egisal yan nandan gamni.
- 14 Pilin kaga abinek kokup pap da kosiron agek
pijan da yan nimi yon.
- 15 Jap wusin pindak nok do kin ap an.
Ae buri dima tugoni kan, nimi yon.
- 16 Mani, nak tapmim madepgo do kap yoken.
Wisa dagokdo but dasi galak tan namisal,
unun do nandaneke kap yoken.
Nido, kalip jigi mibili mibili noman tan namg-
wit bisapmon tagisi anjuktanagil, anek dam
tebano aripmi dima tuwili egipgul.
- 17 Pinjop, gak kalongin teban tokno.
Gak dakon man awigik do kap yokdisat.
Pinjop, toktogisi but dasi galak tan namisal, ae
dam tebano aripmi dima tuwili egisal.

60

*Amin kinda Pinjop da yokwikon nan abidosak do
bisit agit*

Dewit dakon kap kinda. On kap do “Miktam”

yaŋ yoŋ. On kap da niyiŋdet kindā asak. Dewit da Siria amin Mesopotemia miŋtimon nani gat emat wamgwit biŋapmon miŋtim Soba gat Joap gat dakon amin da tobiŋ abinjek Idom amin 12 tausen miŋtim kindā mani Galegi Tapmi Morapmi unudon dapgwit. Unun biŋapmon Dewit da kap on mandagit. Kap yoŋ amin dakon kila amin da miŋat aminyo yoyinban “Sanbek sanbek dakon jareŋ tagisi” unun tegon da yoni.

¹ Piŋkop, gak da manji nimgul.

Ninon yaŋ abi emaron magimaŋ.

Nin do butjap nandagil, mani abisok aego tobiŋ abinjek nin paŋpulugoki.

² Gak da abi miŋtimnin wudip agit.

Miŋtim pudanbi gapma madep kindā noman tagit.

Abisok miŋtimnin obisi tasik toso.

Aego anmilip abi.

³ Miŋat amin kabigo nin do jiggi morapmi nimgul.

Unun wain baŋ yaŋ nibi naŋ mudanek but upbal obisi agimaŋ.

⁴ Mani gak da tilak kindā anenakgil.

Do amin gak do pasolgoŋ unun tilagon kiŋ altanek tagisi egakwa uwal da aripmi dima dapni.

⁵ Gak da nin but dasi galak taŋ nimisal, do biŋitnin nandan nibi.

Anek tapmim madepgokon da nin yokwikon baŋ timigaki nin tagisi egipneŋ.

⁶ Piŋkop iyi da yutnon egek yaŋ yagit, “Nak emaron kili teban tat.

Do nak kisik kisik anjek Sekem dakon miłktim
gat ae Sukot dakon galegi oba uņun gat
mıņat amino do kokwinik yomdisat.

⁷ Giliat miłktim gat Manase miłktim gat uņun nak
dakon.

Epraim miłktim uņun busuņ kutnokno.

Ae Juda miłktim uņun kila amin madep dakon
kindap kirıņno.

⁸ Mani Moap miłktim uņun nak dakon pakbi sogok
idap.

Ae Idom miłktim uņun nak dakon kandap gwıl
yopyop tamo.

Anjek nak emaron Pilstia amin pabiņ yop-
manjek kisik kisik anjek yan tidokdisat.”

⁹ Piņkop, namin da nak anjan kokup pap dam
tebani toņon anķisak?

Ae namin da nak Idom miłktimon emat ak do
anķisak?

¹⁰ Piņkop, gak da nin manji kılı nimgul, ma?

Nin dakon emat amin dima paņpulugok do
nandisal, ma?

¹¹ Amin dakon paņpulugok uņun yo isali gin, do nin
paņpuluganaki uwal gat emat tagi wamneņ.

¹² Piņkop da nin paņpuluganakwan emaron teban
toneņ.

Iyi uwalnin pabiņ yopdisak.

61

Amin kinda Piņkop da kilani asak do bisit agıt

Kap on kap yoņ dakon kila amin do mandabi.
Dewit dakon kap kinda. Gita tidanek yogogi.

¹ Piņkop, mirakgo yopmanjek anpulugoki do yan
tidosot uņun nandaki.

Bisitno nandaki.

- ² Nak miŕtim dubagiŕsikon da gak do yaŕ tiŕdosot.
Butnokon da paŕpuluŕogi miŕni egiŕsat yaŕ nan-
danjek yaŕ tiŕdosot.
Anki nepbi tip madep da yonŕamon paŕili
egiŕben,
- ³ nido tagiŕi anŕkutnosol.
Nagal tebano agaki uwalno da ariŕpmi dima
abiŕn nepni.
- ⁴ Nak biŕsap mudok mudogi miŕni gak da yutnon
egiŕben do nandiŕsat.
Pup pudik meni da piŕtŕwan tagiŕi ekwan,
uŕun da tilak gak da kapmatjok eŕapbo
anŕkutnoki do nandiŕsat.
- ⁵ Piŕkop, nak yaŕ teban tok agim uŕun gak da
nandagil.
Yo tagiŕi gak do paŕsolŕon amin kabi do
yomiŕsal uŕun nak do kili namgul.
- ⁶ Kila amin madep anŕteban abi bilak morapmiŕi
egiŕpjak.
Anŕteban abi babikni morapmiŕi altaŕn altaŕn ani
uŕun piŕdatjak.
- ⁷ Piŕkop, anŕteban anaki biŕsap dagok dagogi miŕni gak
da dabilon kila amin madep egiŕpjak.
Toktoŕgiŕi but daŕi galak taŕn imiŕnek kilani anek
anŕkutnoki doŕi nandiŕsat.
- ⁸ Yaŕ anaki giŕdari giŕdari yo ak do yaŕ teban tok
agim uŕun abeŕn.
Anek giŕdari giŕdari kap yaŕnek mango
anŕkiŕiken.

62

Piņkop kalon dagin kilanin asak

Dewit dakon kap kindā. Kap yon amin dakon kila amin da miņat aminyo yoyiņban “Jedutun” unun tegon da yoni.

- ¹ Nak tayanġok egek Piņkop dogin jomjom asat.
Unun da nak yokwikon naņ abinakwan egisat.
- ² Unun kalon ġin tip madepno ae yokwikon ban timit timit aminō.
Unun kalonġin dam tebano aripmi dima tuwili, do uwalno da aripmi dima abin nepni.
- ³ Bisap niaņ da nak nikba kimokġeņ do emat ak-dan?
Ji nak dam garanġi yombem kindā da yaņ wagilsi tuwil kiken do nandanġ.
- ⁴ Nak man madepno toņ, mani ji nak dakon man madepno anupbal ak do nandak nandak paņkosit anġ.
Ji top gen dogin galak toņ.
Ji Piņkop da nak do yo tagisi anġ namjak do gen tagisi yonġ,
mani butjikon da “Piņkop da anupbal asak kaņ tagisi” yaņ nandanġ.
- ⁵ Nak tayanġok egek Piņkop do jomjom asat.
Anek unun kalon dagin anpulugosak do nandanġ teban taņek jomjom asat.
- ⁶ Unun kalon ġin tip madepno ae yokwikon ban timit timit aminō.
Unun kalonġin dam tebano aripmi dima tuwili, do uwalno da aripmi dima abin nepni.

- 7 Pinjkop kalonj dagin yokwikon banj abidanjek man
 madep namisak.
 Uņun da tip madepno agakwan tebaisi akdat.
 Uņun dagin dam madepno agakwan tagisi
 anjikutnosok.
- 8 Minjat amin kabi bisapmi bisapmi egip egipji
 Pinjkopmon tosok yanji nandani.
 Nin Pinjkopmon kinjapno tagisi panjikutnosok, do
 butjikon yo morap tonj uņun Pinjkop do iminj
 mudoni.
- 9 Amin isali uņun mirim pamanj yombem bami
 mini.
 Ae amin mani tonj uņun jigi bisapmon nin
 aripmi dima panjapulugogi.
 Uņuden amin kokwin anenj kanj, bami mini
 tagapmisi pindatdamanj.
 Uņun mirim pamanj yombem bami mini.
- 10 Ji amin dakon yo timit do tebai dima yoyini.
 Ji amin panjkwalek kabokon da yo timit timit
 uņun anjak tagi yanj dima nandani.
 Monej ae yo kabiyosi irenj tanba uņun do
 butjikon da uņun yo madep yanj dima nan-
 dani.
- 11 Bisap morapmi Pinjkop da yanj yanban nandagim,
 “Nak naga Pinjkop, tapmimno madepsi.
- 12 Nak bisapmi bisapmi amin do but dasi galak tanj
 yomisat.”
 Amin Tagi, anjak amanj uņun da aripmon gak
 da amin kalonj kalonj do kobogi niminj niminj
 asal.

63

Amin kinda da Pin kop gat egip do nandanek bisit agit

Dewit Juda miktimon miktim amin da aripmi dima egipmi unudon egek kap on mandagit.

¹ Pin kop, gak Pin kopno.

Nak pi madepsi anek gak wisisat.

Nak miktim kibiri amin da aripmi dima egipmi timon egek tapmimno minisi anakwa amin da pakbi do an unuden wupno da gak do tepmisi nandisak.

Anek giptimno da gak gat egipdosi nandisak.

² Telagi yutnon gandagim.

Tapmingo madep gat ae tilingo gat pindakgim.

³ Miktimon egip egip unun tagisi, mani unun yapmanek gak da nin do but dasi galak tan nimisal unun da wukwisi asak.

Do nak mango yan ankisiat.

⁴ Nak si egipben bisapmon mango yan ankisin wigiken.

Kisitno si panenagek gak do bisit an an aben.

⁵ Amin da jap galagisi nelagi ton nanek aripmi an unuden wupno galagisi nandisak.

Do nak kisik kisik kap yanek mango yan ankisiat.

⁶ Nak dipmin potpot tamokon si pokdot bisapmon gakdosi nandan egisat.

Kalbi nandak nandak gak dogin asat.

⁷ Gak panpulugokno egisal, do nak gak da pit kagagwan tagisi egek gak do kisik kisik kap yosot.

- ⁸ Wupno gak da kapmatjok gol awildak.
 Anjakwan kisitgo aminsi tet da nak tebaisi
 abidosok.
- ⁹ Amin nikba kimokgen do nandan amin, unun
 tasik tokdan.
 Unun kimakbi kokupgwan pigikdan.
- ¹⁰ Uwalni da emat agak sibaban dapba kimagakwa
 jon pinan da giptimni nokdan.
- ¹¹ Mani kila amin madep nak naga Pinjkop do kisik
 kisik akdisat.
 Ae Pinjkop yol do unun da manon da yan teban
 tok awit amin, unun kisik kisik tagi ani.
 Mani unun da top amin dakon gen kagani
 sopdisak.

64

Amin kinda Pinjkop da kilani asak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap yon amin dakon kila
 amin do mandabi.

- ¹ Pinjkop, nak jigino madepsi, do bisitno nandaki.
 Nak uwal do pasoldot, do anpuluganbi nak
 aripmi dima nitni.
- ² Amin yokwi nak anupbal ak do pasulikon da gen
 yan panjosit an.
 Anek nak nit do muwukgan, do kilano anaki yo
 yokwi dima an namni.
- ³ Geni unun geni tepmisi.
 Emat agak siba da yan mandan naman.
 Amin da amin do tilak anek obip panjikgan,
 unun da tilak geni emari ton ban nak panjik
 naman.
- ⁴ Unun pasil egek amin kilegi do obip yamanjan.
 Unun dima pasolgon, do tepmisi yamanjan.

- ⁵ Iyi panṭeban ak do anpak yokwi unun an.
Amin diwari yokwalni do pat yopmanek gen
yan yon,
“Amin kinda da nin aripmi dima
nindakdisak.”
- ⁶ Anpak yokwi ak do gen yan panṭeban anek yan
yon,
“Anpak yokwi kinda ak do dakon nandak nan-
dak tagisi aman.
Yo unun akdaman unun amin kinda da aripmi
dima kan nandanjo asak.”
Amin dakon but nandak nandakyo aripmi
dima nandanen.
Unun pasilisi.
- ⁷ Mani Pin kop da iyi dakon gobin ban yaman
yomdisak.
Anakwan unudon gin wuda madepsi noman
tokdan.
- ⁸ Amin diwari panupbal ak do yawit, do Pin kop da
panupbal akdisak.
Amin morap unun pindatni amin da jikgo
yokwisi yanjan yominek winda kwakwal an
yomdan.
- ⁹ Minjat amin morap kisi Pin kop do pasoldan.
Anek Pin kop da yo unun asak unun do yokdan,
ae unun do nandan egipdan.
- ¹⁰ Amin kilegi morap Yawe do kisik kisik akdan.
Anek pan kutnosak do iyikon kinjek tagisi
egipdan.
Amin kilegi morap Yawe dakon man
awigikdan.

65

Kisik kisik anjek Piŋkop ya yan iyiwit

Dewit dakon kap kinda. Kap on Piŋkop gawak imim kap. Kap yon amin dakon kila amin do mandabi.

¹ Piŋkop, nin Saion kokup papmon kinjek gak ankinsinensi.

Yan anapno yo morap ak do yagiman unun kinda dima sun tosak.

² Gak da bisitnin nandan nimisal.

Amin morap kisisi gagon opdan.

³ Diwarinin da witinba wagil yokwisi egipguman, mani gak da diwarinin wiririk nimgul.

⁴ Amin gak da yutnon opni do manjisal unun kisik kisik ekwan.

Gak da Telagi Yut Madepmon yo tagisi ton unun ban tugok tugogisi panek ekwaman.

⁵ Piŋkop gak dasi nin yokwikon ban timik timik anaki tagisi ekwaman.

Gak bisitnin nandanek pi tapmimi ton anek nin panpulugosol.

Amin miktim diwarisikon ae tap diwarisikon ekwan unun kisi gak da panpulugoki do jomjom an.

⁶ Gaga da tapmimon kabap morap wasan yopgul da tamonikon ton.

Gak tapmimgo madepsi.

⁷ Gak da tap madep paptan tamaligakwan anyawot anaki wayin mini tosok.

Ae minat amin kabi egi anan kwan gen pap yanek pidok pidok an unun gak da panyawot asal.

- 8 Wasok madep madep anjaki amin unun do pasolgon.
 Gildat wisak tetgin ae pigisak tetgin wasok tapmimi ton asal unun do nandanek kisik kisik kap yan gaman.
- 9 Gak da miktim kilani ak do sikak yipbi mosok.
 Yan anjaki miktim tagisi anjakwan jap bami tagisi ton.
 Pinjop gak da pakbi morapmi yopgul da dima dugon.
 Yando, jap bami madepsi iren tanakwa amin da aripnikon pan non.
 Gak da yan ak do kili nandagil.
- 10 Gak da sikak morapmi yopbi manek miktim anyawot anjakwan pakbini ton anakwa jap gisamigaki bami tagi ton.
- 11 Gak nin do tagisi nandanek jap pakpak bisapmon jap madepsi panirenan nimisal.
 Jap tamokon jap morapmisi tujan wigisak.
- 12 Miktim amin dima ekwanon jon tim morap tan anan kwan unudon bulmakau gat ae sipsip gat morapmisi ekwan.
 Ae ilej morapmon jon kalikaligisi kwanakwa kisik kisik an.
- 13 Jon timon sipsip morapmisi ekwan ae galegikon wit morapmisi kwanek ton,
 do yo morap kisik kisik anek kap yon.

66

Pinjop do kisik kisik anek ya yan iyik dakon kap
 Kap on Pinjop gawak imim kap. Kap yon amin dakon kila amin do mandabi.

- 1 Miktimon miñat amin morap kisik kisik anek yan tidanek Piñkop ankisini.
- 2 Kap yanek man madepni yan ankisini.
Man madepni madepsi yan ankisini.
- 3 Piñkop yañsi iyini, “Yo morap asal unun wagil tagisisi.
Tapmingo unun madepsi, do uwalgo da madepsi pasolgoñ.
- 4 Miktimon amin morap gak gawak gamañ.
Kap yanek mango yan ankisañ.”
- 5 Ji abineñk Piñkop da yo agit unun pindatni.
Yo masi masimi amin da binapmon agit unun do pindatni.
- 6 Unun da Tap Gami aban kibidañ miktim kibiri yombem anakwan unudon da teri kinda wugiwit.
Ji abineñk mani yan ankisino.
- 7 Unun tapmimni madepsi, ae kila amin madep dagok dagogi mini egi wugisak teban.
Egek amin da yo morap an unun pakyañsi pindakdak.
Do kwen wugik dima an imneñ.
- 8 Miñat amin kabi morap ji Piñkopnin ankisinañakwa amin da wiwikni nandani.
- 9 Unun da kilanin anakwan sigin ekwamañ, ae sagalek dima nindapmañgañ.
- 10 Piñkop, amin da silwa sonba gwaljigi minisi an unun da tilak gak da nin kili pañkewalgil.
- 11 Gak da nin paron bañ timikgil.
Yan anek ninon jigi madepsi yipmañ nimgul.

- 12 Gak yum pindagaki uwal da obisi bamanj ning-wit.
 Anjaki nin kindap ae pakbi madep kagagwan agipgumanj.
 Mani abisok gak da kokup tagisikon panjabil.
- 13-14 Kalip jigj noman tanj naban paret kindap da si sonj mudogj unjun gam do gen kagano kon da yanj teban tok kili agim.
 Yanj agim do on paret gak da yutnon panjobinej kindapmon sokdisat.
- 15 Gak do bit kilapyo madepsi banj altakon sonjek gak do paret abenj.
 Sipsip wili madepsi banj sonapbo unjun dakon kibanj tagisi unjun nandabi.
 Bulmakau wili ae meme wili kisi gak do paret abenj.
- 16 Minjat amin morap ji Pinjkop do pasalek ekwan amin ji abinj nak dakon gen nandani.
 Pinjkop nak anpulugok do yo madepsi agit, unjun dakon geni dayikdisat.
- 17 Nak mani yanj anjisinej anpulugosak do yanj tidagim.
- 18 Butnokon diwarino tawit unjun yanjkwok dima agim tam, Amin Tagi bisitno dima nandaban.
- 19 Mani Pinjkop da nak kili nandanj namgut.
 Asisi, tekno nandanjek bisitno kili nandagit.
- 20 Nak Pinjkop dakon man anjisitas.
 Unjun bisitno nandaban isali dima agit.
 Anjek nak do but dasi sigin galak tanj namisak.

67

Piŋkop aŋkisik kap

Kap on Piŋkop gawak imim kap. Kap yoŋ amin dakon kila amin do mandabi. Gita tidaneŋ yogogi.

¹ Piŋkop nin do nandaneŋ yawok nimeŋek ninon yo tagisi abi.

Butgo ninon yipmanek yo tagisi aŋ nibi dosi nandamaŋ.

² Yaŋ aŋaki amin kisi da gak dakon aŋpakgo nandani.

Ae gak da amin yokwikon baŋ tagi timikdal dakon tapmim miktim amin kisi morap da nandani.

³ Piŋkop, amin da gak aŋkisini do nandisat.

Amin morap kisi da gak aŋkisini dosi nandisat.

⁴ Gak gen kokwin pi agakgo kilegisi, ae miktimi miktimi miŋat amin kabi kosit kilegi yolisal.

Yaŋ asal do miŋat amin kisi dakon but tagisi aŋakwa kisik kisik kap yoni dosi nandisat.

⁵ Piŋkop, amin da gak aŋkisini do nandisat.

Amin morap kisi da gak aŋkisini dosi nandisat.

⁶ Miktim da jap morapmi paŋalon asak, ae Piŋkop, nin dakon Piŋkop da nin gisamitjak.

⁷ Asisi, Piŋkop da nin gisamigakwan amin morap miktimi miktimi ekwan unun da Piŋkop do pasal imdan.

68

Israel amin Pinjkop da panpulugagit do kisik kisik awit

Dewit dakon kap kinda. Kap on Pinjkop gawak imim kap. Kap yon amin dakon kila amin do mandabi.

¹ Pinjkop da tepmisi abinek uwalni yoljak.

Pinjkop do uwal an amin pasalek kin mudoni dosi nandisat.

² Mirim da mukwa pisonba kin pasilgan, yan gin Pinjkop da uwal yoldisak.

Kindap tedep da kendol pindakban pakbi dagon, yan gin amin yokwi Pinjkop da inamon tasik tokdan.

³ Mani amin kilegi kisik kisik akdan.

Anek Pinjkop da dabilon butni tagisi anek kisik kisik madepsi akdan.

⁴ Pinjkop ankisinen.

Man madepni do nandanek ankisinek kap yonensi.

Unun gikwemon yigek kisak.

Mani unun Yawe.

Nin iyi da dabilon kisik kisik anen.

⁵ Pinjkop iyi da telagi kokupmon egek minat monjiyo datni kimakgwit unun kilani asak, ae sakwabatyo kisi kilani asak.

⁶ Ae minat aminyo dage dage anek ekwan unun diwatni panalon anyoban tagisi yikgan.

Ae dam tebanon ekwan amin puluganban kokupmon tagisi ekwan.

Mani kwen wugik an amin miktim kibiri tim yokwisikon panji egipdan.

- 7 Piŋkop, kalip gak miŋat aminyogo mibiltan yomiŋek miktim amin da aripmi dima egipmi timon timik pawilgil.
- 8 Uŋun bisapmon Sinai dakon Piŋkop abiŋakwan miktim wudip agit.
Asi, Israel dakon Piŋkop abiŋakwan sikak madepsi magit.
- 9 Piŋkop, gak da sikak madepsi yipbi miktimgokon magit.
Aŋaki miktim yokwi da miktim tagisi ae da-gagit.
- 10 Uŋun miktimon miŋat amin kabigo da kokup wasawit.
Gak yogo morapmisi uŋun baŋ wadak wadak amin paŋpulugaŋaki tagisi egipgwit.
- 11 Amin Tagi da miŋat amini do gen yomgut, aban miŋat morapmi da kiŋ gen uŋun yaŋ teŋteŋawit.
- 12 Gen uŋun yaŋ, Uwal dakon kila amin madep gat ae emat amin morapni gat kisi pasal kwan.
Aŋakwa miŋat kokupmon ekwan da amin emaron yo timikgaŋ uŋun kokwin aŋ.
- 13 Miŋat uŋun sipsip kila aŋ, mani silwa gat gol gat baŋ giptimni tagisisi paŋtilim aŋek minam dakon tilimi yombem dagaŋ.
- 14 Piŋkop Tapmim Ami da Salmon Kabapmon kila amin madep yolban kiwit, aŋek uŋun kabapmon ais yopban mawit.
- 15 Basan dakon kabap uŋun madepsi.
Heŋ moniŋ moniŋni morapmisi.
- 16 Kabap madep Basan, gak nido Piŋkop da Jerusalem dakon kabap Saion uŋudon iyi

yit do tilak agit unun do nandabi yokwi tok asal?

Yawe iyi toktogi unun kabapmon egipdisak.

- 17 Amin Tagi emat amini gat os da emat amin ilik pawilgan tamo tausen morapmi kon da apgut.

Sinai Kabap yipmanjek pigit da iyi da telagi yutnon egisak.

- 18 Pinjkop kabap dubagisikon wigek uwalni morapmi emaron teban tanjek iyi timikgit unun amin timikban kisi wigiwit.

Unun kwen wigik amin unun dakon yoni ban but galak do timikgit.

Pinjkop Yawe iyi unun kabapmon egipdisak.

- 19 Amin Tagi dakon man awigino.

Gildari gildari nin dakon jigii imekdak.

Pinjkop kalon dagin nin yokwikon ban timikdak.

- 20 Pinjkopnin da nin panpuluganakwan tagisi ekwaman.

Amin Tagi Yawenin da nin panpuluganakwan dima kimokgoman.

- 21 Mani Pinjkop da uwalni dakon busunni pansulitdisak.

Unun anpak yokwi toktogisi an amin pantasik akdisak.

- 22 Amin Tagi da yan yosok,

“Nak da uwalji Basan ekwan unun aeno timik panapdisat.

Tap idap da kadagikonsi ban timik pawiken.

- 23 Ji uwalji dakon yawi ban kandapji sugokdan.

Anakwa pinjanji da galak toknikon nokdan.”

- 24 Piŋkopno, ae Kila Amin Madepno, miŋat amin morap da gandaba gak emaron teban tal da kisik kisik anek abisal.
Kisi morap da gandanakwa telagi yutgogwan wigisal.
- 25 Kap yogok amin mibiltok kwan, anakwa duban tidok amin buŋon oban.
Anakwa miŋatjok tambarin tidon unun binapmon kwan.
- 26 Unun kap yan jon,
“Nin Piŋkop dakon miŋat aminyo, nin muwugek Piŋkop dakon man awigino.
Israel amin, nin Yawe dakon man awigino.”
- 27 Benjamin dakon miŋat aminyo kalonisok da mibiltok kwan.
Ae Juda amin dakon kila amin gat ae miŋat aminyo gat Benjamin dakon amin kabi ban yolgan.
Anakwa Sebulan gat Naptali gat dakon kila amin buŋon yolgan.
- 28 Piŋkop, gak tapmingo kalip noligil, unun nan abisok nomansi noliki.
- 29 Kila amin madep da yutgo Jerusalem tosok unudon abinek gak do but galak do yo panaban.
- 30 Piŋkop, Isip unun jon kilap yokwi yombem, unun tebaisi iyiki.
Gak da uwalnin morap kwen wigik an unun tebaisi yoyiki.
Tebai yoyinjaki wigi njwakben anek silwa gamni dakon bisapmon wugisak.
Emat ak do nandan amin yolbi dukwan dukwan kini.

- 31 Isip amin da but galak dakon yo timigek Jerusalem opdan.
Anakwa Itopia amin da Pinƙop do kisitni paŋenagek gawat gawat akdan.
- 32 Amin Nwakiwari Kabi, ji Pinƙop do kap yanek Amin Tagi dakon man awigik do kap yoni.
- 33 Unun kundu wasok wasogikon da kili tagit da tosok unudon agisak.
Nandani. Pinƙop madepsi yan tidosok.
- 34 Miŋat aminyo morap, ji Pinƙop dakon tapmim madepni do yan tenŋoni.
Unun Israel amin dakon kila amin madepni.
Kundukon tapmim madepni nomansi koman.
- 35 Pinƙop iyi da telagi yutnon tapmimi tonji yikdak, do pasal imiŋ kimotneŋ.
Israel amin dakon Pinƙop miŋat amini do tapmim madepni yomisak.
Pinƙop anƙisino!

69

Dewit Pinƙop da anpulugosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap yon amin dakon kila amin da miŋat aminyo yoyinban “Jaren tagisi” unun tegon da yoni.

- 1 Pinƙop, nak anpuluga!
Pakbi wiŋanek teknokon kili wik.
- 2 Nak neŋak kagagwan man pigigim da egisat.
Miktim tebai nikon bamanek tebai akgeŋ?
Pakbi ilarigwan agapbo pakbi da igek wagil witinban tokdisat.
- 3 Pinƙop gak da anpulugoki do toktogisi yan tidan egek tapmimno minisi asak.

- Bisap dubagi gak do jomjom anjek egit, do tekno bap tanjakwan dabilno tep namanj.
- 4 Isal dogin nandaba yokwi tok an namanj amin morapmi ekwanj.
 Busunj dangwano dakon tilak yapmanjak.
 Uwalno mibili mini nak antasik ak do anj.
 Nak kabo dima nanj yominapbo top yan namanj, do naga dakon yo kabino diwarin yomisat.
- 5 Pinjkop, nak nandanj kokwini tagi dima amin kinda gak da nandanj namisal.
 Diwarino aripmi dima panjisibikenj.
- 6 Amin Tagi Yawe Tapmim Ami, yum nandanjaki yokwi di abo gak da panpulugosak do nandanj gadat anjek jomjom anj amin da mayaktok di pabam.
 Israel amin nin dakon Pinjkopnin yum nandanjaki yokwi di abo gak wisinj gandak do pi anj amin da mayaktok di pabam.
- 7 Nak gak goldat, do amin da manji gen yan namanj.
 Yan anjakwa mayaktok pasat.
- 8 Peno padik padikyo da dima nandanj namanj wup anj.
 Gwakno da nak kokup njwaknwarikon amin kinda yombem nandanj namanj.
- 9 Nak gak dakon yut do madepsi galak tosot, do yutgo da tagisi tosak do pi madepsi asat.
 Amin da gak do gen yokwi yan gamanj unun yanba nagon obisak.

- 10 Nak kunam tagek gak do nandanek jap kelkel
 anek gawak gamisat bisapmon, amin da nak
 do gen yokwi yan naman.
- 11 Nak but yokwi dakon imal pasat bisapmon,
 amin da manji gen yan naman.
- 12 Muwut muwut tamokon amin da nak do yanba
 yokwi tok an.
 Ae pakbi teban nanek but upbal an amin da
 abin nep do kap yon.
- 13 Mani Yawe, nak gak do bisit asat.
 Pin kop gaga nandisal bisapmon bisitno dakon
 bami unudon nabi.
 Gak nak do but dasi galak tan namisal, do
 asi pulugan nep do yagil unun do nandanek
 bisitno dakon kobogi nabi.
- 14 Pulugan nepmanaki nejak kagagwan dima pigi
 pasilgen.
 Nak do yanba yokwi tok an naman amin
 da kison ban pulugan nepmanaki pakbi
 ilarigwan dima pasilgen.
- 15 Yum nandanaki pakbi da igek nak dima witjisak,
 ae pakbi ilarigwan dima pigi pasilgen.
 Yum nandanaki bumjot gapma da nak dima
 galautjak.
- 16 Yawe, gak bisapmi bisapmi but dasi galak tan
 naminek yo tagisi an namisal.
 Yan do, bisitno dakon bami nabi.
 Bupmigo unun madepsi, do abin an pulugoki.
- 17 Nak gak dakon oman monjigo.
 Pasilikon dima egi nabi.
 Nak jigikon egisat, do bisitno tepmisi nan-
 danek bami nabi.

- 18 Nak da kapmatjok abiŋek yokwikon ban yuman
nan nepbi.
Uwalno da kisiron nan pulugaŋ nepbi.
- 19 Uwalno nak do gen yokwi yoŋ unun gak da
nandaŋaki nayaŋ.
Mano abiŋ yipmaŋakwa mayaktok pasat unun
nandisat.
- 20 Gen yokwi unun yaŋ namaŋ unun do but yokwisi
nandisat.
Aŋek tapmimno minisi asak.
Amin di da nak dakon but bo aŋteban ani yaŋ
nandagim, mani dima.
Ae amin di da nak aŋteban ak do gen tagi di bo
nayini yaŋ nandagim, mani dima.
- 21 Jap do agim bisapmon marasin yokwi ban
namgwit.
Tekno kibidaŋban wain isipmi baŋgin noken
do namgwit.
- 22 Jap noknok madep ak do muwutni bisapmon
unun kisik kisik bisap da tobilek kilap da yaŋ
paron depban yokwalni, ae gapmagwan
maŋek tasik toni dakon yo yaŋ asak dosi
nandisat.
- 23 Dabilni abi pilin tuk ani, aŋek yo saŋbenek dima
pindatni.
Manji paŋupbal abi tebai dima atni dosi
nandisat.
- 24 Butjap sigin nandaŋ yomiŋek yo yokwisi aŋ
yobi.
Aŋek butjapgo da aban pasil mudoni.
- 25 Kokup ekwaŋ unun isal tosak.

- Ae imal yutnikon amin kinda dima egipjak
dosi nandisat.
- 26 Amin diwari yokwini dakon kobogi yomgul,
amin yokwi da yokwi an yom do pi sigin an.
Gak da amin diwari dakon giptim pandaganjek
giptim tedep yomgul, amin yokwi da jigilak
gen yan yominjek jigi yoman.
- 27 Amin yokwi dakon yokwini do dima intan yobi.
Unun amin dimasi panpulugoki.
- 28 Gak da egip egip papiakon mani wiririkgi.
Ae amin kilegi dakon man gat kisi mani dima
mandaki dosi nandisat.
- 29 Nak jigi tepmiyo madepsi pasat.
Pinkop, gak da nak yokwikon nan abidanjek
nak anmilip abi.
- 30 Yan anaki nak kap yanjek Pinkop dakon man
awigikdisat.
Anek ya yan iyinek man madepni do yan
tentenok aben.
- 31 Anapbo Yawe da anpak unun aben do but dasi
galak tan kimotjak.
Bulmakau ban paret aben unun do madepsi
dima galak tosok.
- 32 Nak Pinkop ankisiken bisapmon minat aminyo
jigi pan da unun kanek kisik kisik akdan.
Ae minat aminyo Pinkop wisin kok do pi
an amin unun Pinkop da butni panjeban
akdisak.
- 33 Yawe da yo do wadak wadak an amin dakon
bisitni nandan yomisak.
Minat amini dam tebanon ekwan unun do
dima intan yomisak.

- 34 Kundu gat ae miŕtim, ae tap idap gat ae tap kilap
ae yo morap tap kagagwan ekwan, ji kiŕi
morap Piŕkop dakon man awigiŕi.
- 35 Nido, Piŕkop da Saion kokup pap dakon miŕat
aminyo uwal da kiŕiron baŕ timitdisak.
Aŕek Juda miŕat aminyo paŕpulugaŕban kokup
papni ae akdaŕ.
Yaŕ aban Piŕkop dakon miŕat aminyo uŕun
kokup papmon tagiŕi egek, uŕun miŕtim
wagiŕ abidoni.
- 36 Piŕkop dakon oman amini dakon diwatni da
uŕun miŕtim abidokdaŕ, ae miŕat amin
Piŕkop but daŕi galak taŕ iman uŕun da uŕun
miŕtimon egiŕdaŕ.

70

Dewit Piŕkop da aŕpulugosak do biŕit agit

Piŕkop da Dewit dakon jiŕi kaŕ nandaŕyo asak do
Dewit da kap on mandagit. Kap yoŕ amin dakon
kila amin do mandabi.

- ¹ Piŕkop, nak yokwikon naŕ abidoki.
Yawe, tepmiŕi abiŕek nak aŕpuluga.
- ² Amin diwari da nak niŕba kimotdisat.
Gak daŕi paŕiŕ yopmaŕek paŕiŕtok aŕaki
mayaktok pani.
Ae amin diwari nak dakon jiŕi do kiŕik kiŕik
aŕ, wiŕirikiŕi tobiŕ kiŕakwa mani paŕiŕ yopbi
doŕi nandisat.
- ³ Nak do manji gen yoŕ amin, obiŕi paŕmayak aŕaki
aŕpak yokwini do wiŕiŕdatni doŕi nandisat.
- ⁴ Mani amin gagon obaŕ, uŕun buŕi tagiŕi aŕakwa
gak do kiŕik kiŕik ani.

Minjat aminyo unun gak da yokwikon ban
timikgil unun do but galaksi nandanek tok-
togisi

“Pinjkop unun wagil tagisisi!” yan tagi yoni.

⁵ Mani Pinjkop, nak wadak wadak amin, ae nak
naga aripmi dima anpulugoken, do tepmisi
abin anpulugoki.

Yawe, gak gaga nak dakon panpulugokno ae
yokwikon ban timit timit amino.

Jomjom dima abi, tepmisi anpulugoki!

71

Amin pelan dakon bisit

¹ Yawe, anjknoki do gagon obisat.

Nak anjknakanaki mayagi dima pakenj.

² Gak wagil kilegisi, do nak anpuluganek uwalno da
kisiron nan kukwanj nepbi.

Bisitno nandanek puluganj nepbi.

³ Gak tip madepno egek nak tagisi anjknosol.

Gak tip tebano ae dam tebano aripmi dima
tuwili, do gen teban yipmanjaki uwal da
kisiron da puluganj kikenj.

⁴ Pinjkopno, amin yokwi da kisiron ban puluganj
nepbi.

Unun emat aminsi, ae anpakni unun wagil yok-
wisi.

⁵ Amin Tagi Yawe, gak dasi puluganj nepdisal yan
nandanek egisat.

Nak monjisonogon da nandan gadanj gaminj
anjan wigim.

⁶ Menjo da nak anjanban gak da kila anjaki wik da
abisok egisat.

- Yañ asal do bisapmi bisapmi mango yañ
añkisin kimokgeñ.
- 7 Amin morapmi nandajakwa yo noman tañ
naminjakwa yañ nandan, gak kalon dagin
tagisi anjuknosol.
- 8 Gildat kinda kalon nak gak dakon man awigisat,
aneñ minjat aminyokon gak dakon tilimgo do
yañ tenjenok asat.
- 9 Abisok nak amin pelan kili at, do tapmimno
minisi.
Gak nepman degek manji di nabim.
- 10 Uwalno nikba kimokgeñ do muwugek anupbal
ak do gen yañ panjeban an.
- 11 Unun yañ yon, “Kili yolek abidono.
Unun anpulgusak amin kinda dima egisak.
Pinjokop kili yipman dekgit.”
- 12 Pinjokop, dubagikon dima egipbi.
Pinjokopno, tepmisi abineñ nak anpulgoki.
- 13 Gen yañ namañ amin unun pabin yopmanek
dapbi pasilni.
Nak anupbal ak do nandan, do gak da panjntok
aneñ madepsi panmayak abi dosi nandisat.
- 14 Mani nak toktogisi gak nandan gadan gamineñ
anpulgoki do jomjom abeñ.
Mango madepsi sigin awigiken.
- 15 Anpakgo kilegisi unun do amin yoyiken.
Yo masi masimi morapmisi nagon agil unun
aripmi dima manjin mudogi, do gildat kinda
kalon gak do nandan egek pulugan nepgul
unun dakon geni amin yoyiken.
- 16 Amin Tagi Yawe, gak dakon tapmim do nan-
danek gak anjisiken.

“Yawe kalon gin unun amin kilegisi” yan yoyin tenjenoken.

17 Pin kop, nak monjenisogon da gak da nayin dek anan wigil.

Gak da yo masi masimisi asal unun do amin yoyin tenjenosot.

18 Abisok nak amin pelan kili at, ae kuluno madepsi kwan, do Pin kop nak dima nepman dekgi.

Nak gat egaki gak dakon tapmim madepgo do minat amin kabiyo altan altan ani unun yan tenjenok anyomin yomin aben.

19 Pin kop, anpakgo kilegi unun tujan kundu da aripmon wigigit.

Gak pi madepsi agil.

Amin kinda gak yombem mini.

Gak da yapman mudosol.

20 Gak da jigil mibili mibili yopbi nagon apgwit, mani nak nandisat, gak da nak aego anteban akdisal.

Miktim kagagwan nan abi pidoken.

21 Gak da mano abi madepsi sigin pap tokdisak.

Anek butno aego anteban akdisal.

22 Pin kopno, gak dimasi nepman dekdal, do mango awigik do gita tidoken.

Israel amin dakon Pin kop telagi, mango awigik do gita tidanek kap yoken.

23 Nak kisik kisik anek yan tidoken.

Gak do kap yanek mango awigiken, nido yok-wikon nan abidagil.

24 Amin da nak abin nep do awit, mani gak da pabin yopmanek obisi panmayak agil.

Yañ agıl do nak gildat kinda kalonj gak dakon
anpak kilegi do miñat aminyokon yañ
tenjenok aben.

72

*Piñkop da kila amin madep anpulugosak dakon
bisit*

Solomon dakon kap kinda.

- 1 Piñkop, anpakgo kilegi unun kila amin madep do
iyin dekbı gen kokwin kilegi asak.
- 2 Anjaki anpak kilegikon da miñat amin kabiyogo
ae yoni mini amin gen kokwin tagisi an
yomjak.
- 3 Kila amin madep anpak kilegi asak, unun do ilen
madep ae moninikon jap bami tagisi pani.
- 4 Anpuluganbi kila amin madep da bupmi amin
panpuluganban tagisi egipni.
Ae yo do wadak wadak an amin dakon gwakni
panpulugosak.
Mani amin do yokwi anyoman amin unun
pabin yopjak.
- 5 Kila amin madep anpuluganbi gildat ae kanek
tonjil da arıpmon egıpjak.
- 6 Kila amin madep anpuluganbi anpak tagisi banjin
asak.
Anjaki sikak da manek jap paniren asak unun
da tilak anpakni tagi da tagisi noman tosak.
- 7 Miktımon egıpjak bisapmon amin anpak kilegisi
banjin ani.
Kaneke da tan anan kisak bisapmon yo kinda
do wadak wadak dima ani.

- 8 Kila amin madep egek tap teri kinda da tap teri kinda miktim daman tosok, gat ae Pakbi Yupretis kon da miktim morap tan anan kwan unun gat kisi kila akdisak.
- 9 Miktim kibiri timon amin da gawagek pasal imni. Ae uwalni da miktimonsi man pagek pasal imni.
- 10 Spen miktim dakon kila amin madep gat ae tap binap miktim tim ton unun dakon kila amin madep kisi da gawat gawat an iminek yo tomni madep ban imni.
Arebia miktim gat ae Seba miktim gat dakon kila amin madep da yan gin akdan.
- 11 Kila amin madep morap da nwanben an iminakwa minat amin morapyo da oman an imdan.
- 12 Yoni mini amin da panpulugosak do yan tidanba panpulugosak.
Ae jigi panek panpulugogi mini amin panpulugosak.
- 13 Ae amin tapmimi mini wadak wadak ekwan unun do bupmi nandanek panpulugosak.
- 14 Unuden amin do but dasi galak tan yomisak, do uwal da pabin yopmanek panupbal ani bisapmon uwal da kisiron ban pulugan yopdisak.
- 15 Kila amin madep unun bilak morapmi egipjak dosi nandisat.
Arebia miktim amin da gol imni.
Gildat kinda kalon Pinkop da anpulugosak do minat aminyo da bisit an imni dosi nandisat.
- 16 Lebanon miktimon wit tagisi kwan, unuden gin amin da pigaga yan gin kwoni.

Jon morap kwan iren ton unun da tilak kokup
papmon amin yan gin iren toni.

17 Kila amin madep unun dakon man madepni do
dima in-toni dosi nandisat.

Gildat da toktogisi tosok unun da aripmon
man madepni toktogisi yan gin tan an an
kisak.

Unun amin dogin anek miktimi miktimi amin
da gisami ton egek kila amin madep do
gisami ton amin yan iyini dosi nandisat.

18 Pin-kop, Israel amin dakon Yawe an-kisino.
Yo masi masimisi unun kalon dagin asak.

19 Mani tilimni ton unun toktogisi an-kisino.
Miktimi miktimi tilimni tugok tugogisi tan
an-an kikdisak.

Unun bami, unun asi.

20 (Dewit, Jesi dakon monji, unun dakon bisit obin
idon dagosok.)

PAPIA 3

(Kap 73-89)

73

Pin-kop amin yokwi do yo yokwisi an yomdisak
Asap dakon kap kindi.

1 Pin-kop da Israel amin do yo tagisi an yomisak.
Pin-kop da butnigwan yoni minisi amin do yo
tagisi yomisak.

2 Mani nak da naga yokwikon pali magim.
Nak kandapno sagalek yan nikban manek
nandan gadatno pali yipman dekgim.

- ³ Nido, nak kwen wugik amin yokwi pakpak unun pindakgo yoni morapmisi anakwa unun dakon yoni do pindak galaktok agim.
- ⁴ Giptimnikon tepmi dima nandan.
Unun amin tebai ae giptimni unun tagisi gin.
- ⁵ Jigi amin diwari da pan unuden dima pan.
Amin diwari jigi mibili mibili pan, mani yo unuden di dima noman tan yoman.
- ⁶ Do iyi do nandaba wigakwa kisik kisik an, ae nomansi amin diwari dapmanek panupbal an.
- ⁷ Unun but nandak nandaknikon da anpak yokwi ak do nandan unun panalon an.
- ⁸ Amin diwari do manji gen yan yominek yokwi an yom do gen yon.
Unun kwen wugiksi anek amin diwari panupbal ak do gen madepsi yon.
- ⁹ Pin kop Kwen Kokup egisak unun do gen yokwi yan iman.
Anek iyi dakon man pawigek amin morap da geni guramitni do pi tebaisi an kimokgon.
- ¹⁰ Do Pin kop dakon minat aminyo diwari kwen wigik amin dakon gen do galak tanek geni unun nandan gadan.
- ¹¹ Amin yokwi da gen yan yon, "Pin kop da yo nin da aman unun aripmi dima nandisak.
Pin kop Wukwisi da nin dakon anpaknin dakon mibili nandisak dakon kosit kinda dima tosok."
- ¹² Amin yokwi unun jigi di dima noman tan yoman.
Anakwa yoni morapmisi, ae sigin iren ton.

- 13 Nak naga dakon egip egipno kila tebaisi agim, ae butno gwaljigi mini toso, ae yokwi di dima agim.
Ujun isal dogin agim, ma?
- 14 Pinjkop, nak yokwi dima agim, mani gak da gildat kinda kalon gip tedep namisal, ae wisa dagokdo morap kobogi yokwisi namisal.
- 15 Nak gak dakon minjat aminyogo do amin yokwi da gen yon unuden yoyigim tam, top yoyikom.
- 16 Nak amin yokwi da yo unun an dakon mibili wisin kok do agim, mani antidok agim.
- 17 Pinjkop, nak gak da telagi yutnon wigigim bisapmon nandak nandakno pisagit.
Anek amin yokwikon yo noman tokdan unun do nandako pisagit.
- 18 Pinjkop, gak da amin yokwi abi kosit sagalegisi ban akwan, anek abi manek wagilsa tasik ton.
- 19 Ujun tepmisi tasik ton.
Ae kimotni unun pasol pasolisi ae yokwisi.
- 20 Amin Tagi, unun amin da dipmin pindakgan da wisa daganakwan pasilgan unun yombem.
Gak da abinjaki amin yokwi pasil mudoni.
- 21 Ujun bisapmon nak bupmisi nandagim, anek butnokon da yokwisi nandagim.
- 22 Nandak nandakno minisi agit.
Jon kilap buri mini da yan gak da dabilon anpak agim.
- 23 Mani nak gak gat toktogisi egapbo kisitno aminsi tet do abidosol.
- 24 Nak da kosit kilegi agipben do nayin dekdal.

- Ae don gak da nak abidanbi kokup tilimni ton
 unjudon gak gat egipdamak.
- 25 Namın amin di da Kwen Kokup egek nak dakon
 kila an?
 Amin di minisi, gak kalon gin.
 Pin kop, nak gak do but dasi galak tan gamın
 kimokdot.
 Gak do but dasi galak tosot unjuden miktım
 dakon yo morap do dima galak tosot.
- 26 Giptimno ae wupno tapmimni minisi anjil kan,
 Pin kop gak kalongin teban tokno.
 Anjek nak gat egaki toktogisi wadak wadagi
 mini egipben.
- 27 Asisi, minjat aminyo manji gaman unun tasik
 tokdan.
 Amin gak golgwit da ae kili gepman dekgwit,
 unun panupbal abi mini ani.
- 28 Mani nak gak da kapmatjok egisat, unun da
 tagisi.
 Amin Tagi Yawe, gak da nak tagisi ankutnosol.
 Nak yo morap agil do yan tenjenok aben.

74

*Pin kop da Israel amin panpulugosak do amin kinda
 da bisit agit*

Asap dakon kap kinda. Kap on do Maskil yan yon.

¹ Pin kop, gak nido toktogisi manji nimisal?

Nido sipsip kabigo tagisi pawildal nin do but-
 jap tebaisi nandan nimisal?

² Minjat aminyogo nin do aego nandaki.

Kalipsigwan minjat aminyogo nin manjin
 nipgul.

Gak da nin yuman nagil da nin gak dakon kabi ekwaman.

Saion Kabap kalip egipgul unun do aego nandaki.

³ Uwalnin da gak dakon telagi yutgo dakon yo morap kili pantasik awit.

Abinek yo morap pantasik awit unun pindakgi.

⁴ Uwalgo da telagi yutgokon wigek yan tidanek galak toknikon yo awit.

Gak dakon yo kulabik anek iyi emaron teban tawit unun dakon tilakni ban yopgwit.

⁵ Amin da koron kindap pasan unuden, gak dakon yut pasiwit.

⁶ Kindap kwik tilak tagisi ban pantilim abi, unun uwal da parejka ae ama madep ban tidan tuwilgwit.

⁷ Kindap ban yutgo sowit.

Unun anpak yokwisi anek yut unun gaga egip do manjigil, unun anjupbal aba telagi dima tagit.

⁸ Nin wagilsi pabij nip do nandak nandak awit, do miktinninon Pinjkop gawak imim yut morap ton unun son mudawit.

⁹ Gak da wasok tapmimi ton kinda abi dima koman.

Ae abisok kombi aminin mini.

Ni bisapmon jigi unun pasiljak unun ninon da kinda dima nandisak.

¹⁰ Pinjkop, bisap nian da uwal da yansul yokwisi an gamni?

Toktogisi gak dakon man do yanba yokwi tok anegipni?

¹¹ Gak nido nin dima panpulugok do nandisak?

Tapmim madepgokon da uwalnin dapbi tasik toni.

12 Mani Pinjkop, kalipsigwan gak kila amin madepnin egipgul, ae abisok kisi kila amin madepnin egi nimisal.

Bisap morapmi gak da nin panpuluganbi emaron dima tasik tagimanj.

13-14 Gak dasi tapmim madepgokon da tap pudagil, anek unun tap pakbi kagagwan nugim madep mani Liwaiatan unun dakon busunji pansulikgil.

Anek giptim timni miktim kibiri nimani tonj timon jon kilap do yobi nawit.

15 Gak dasi abi pakbi monij miktim timon noman tanej pak abigiwit.

Ae gak dasi pakbi madep abi wagilsi kibidawit.

16 Gak dasi gildat kalba gat ae pilin gat wasagil. Ae gildat gat kanek gat kwen yopgul.

17 Gak dasi miktim morap dakon wasipni yopgul. Ae bilagi bilagi dakon gildat ae sikak bisap yopgul.

18 Yawe, gak dima intoki.

Uwalgo da yansul yokwisi anj gamanj.

Unun nandanj kokwini tagi dima amin da mango do yanba yokwi tok anj.

19 Minjat amingo kinarim yombem tapmimni mini, do gak da nin nipmanj dekbij jon bit kilapyo da dima panupbal ani.

Uwal da minjat amingo nin obisi panupbal anj, do dimasi intanj nibi.

- 20 Miktinninon dukwan dukwan morap kisi emat an, ae pilin tuk madepsi tosok, do gak da nin gat sanbek sanbek agil unun do aego nandaki.
- 21 Yum pindagaki amin yokwi da bupmi amin baman yominek dima panmayak ani.
Wadak wadak amin unun da mango ankisini do nandisat.
- 22 Pin kop, uwal da gen yan gaman, do gak abinek gen pikon gaga da tet kila tebai abi.
Gildat kinda kalon nandan kokwini tagi dima amin da yansul yokwisi an gaman unun do nandaki.
- 23 Uwalgo da gen pap yanek gen yokwi yan gaman.
Unun toktogisi madepsi yan tidon.
Pin kop, anpak yokwini do dima intan yobi.

75

Pin kop amin yokwi pabin yopmanek amin kilegi panpulosok

Asap dakon kap kinda. Kap on Pin kop gawak imim dakon kap. Kap yon amin dakon kila amin da minat aminyo yoyinban “Dima pantasik ani” unun tegon da yoni.

- ¹ Pin kop, nin gak do ya yan gayinek mango toktogisi awikwaman.
Anek man madepgo do yan tentenok anek wasok tapmimi ton mibili mibili agil unun do yoman.
- ² Pin kop da yan yosok, “Nak da gen pikon depben dakon bisap kinda kili manjigim.
Gen kokwin kilegisi akdisat.

- 3 Miktım wudip anjakwan miñat amınyo unun ya-
wori dıma ekwan.
Mani miktım dakon mibılı tebai abıdanapbo
tebai tosak.
- 4 Nak da iyi do nandaba wıkwaw amin yan yoyısat,
'Ji pıbit tidok dıma ani.'
Ae amin yokwi yan yoyısat, 'Ji dısi dakon man
dıma pawıgini.
- 5 Dısi dakon tapmım do kısık kısık dıma ani, ae
madepsi yan tidanek manji gen dıma yan
namni.'"
- 6 Miñat amınyo man madep yomyom dakon pi
unun miktım teri teri tan an an kwaw dakon
amin kında da arıpmi dıma agagi.
- 7 Piñkop kalon dagin anpaknin kokwin asak.
Unun da amin diwari pabiñ yopmanek amin
diwari pawıgisak.
- 8 Yawe da kısıtnikon kap kında abıdosok, unun
wain yokwisi ae tebaisi yo isıpmi gat
iktagilbi unungwan tugañbi.
Unun tagalban amin yokwi morap da kisi nan
mudon.
- 9 Mani nak toktogısi Jekop dakon Piñkop do yan
tenjenok anek mani awıgik do kap yoken.
- 10 Piñkop da amin yokwi dakon tapmım wiririkban
pasildan.
Mani amin kilegi do tapmım madepsi
yomdisak.

76

Piñkop da emaron teban tagit

Asap dakon kap kında. Kap on Piñkop gawak imim
dakon kap. Gita tidanek yogogi.

- 1 Juda miktimon amin da Pinjkop pakyanji nandan iman.
Israel miktimon mani wukwisi tosok.
- 2 Yutni unun Jerusalem tosok.
Saion Kabapmon tosok.
- 3 Unun kokupmon uwal dakon gobinji gat, ae pasikni gat, ae emat agak sibani gat jokgalgit.
Pinjkop da emat dakon yo morapni panupbal agif.
- 4 Pinjkop, gak tilimgo unun madepsi, ae gak kila amin madep mibiltogi.
Gak wukwisi, man madepgo da kabap madep dakon man madep yapman mudosok.
- 5 Gak uwal dakon emat amini tapmimi ton dakon yoni tagisi gwayen panapgul.
Unun emat amin unun kili kimak mudawit, ae emat dakon yo kabini timitni dakon tapmim mini.
- 6 Jekop dakon Pinjkop, gak da tebai yoyigil, do os gat ae amin ilik pawilgan tamo gat kisi wayinji mini.
- 7 Pinjkop, amin gak do si pasolgon.
Gak da butjap nandan yobi bisapmon, namin da gak da dabilon tagi atjak?
Amin kinda da aripmi dima.
- 8 Gak kwen kokupmon da uwal da kobogi yokwisi timitni do yagil, anaki miktimon minjat aminyo da pasalek tayanngok egipgwit.
- 9 Pinjkop gak pidan agek amin yokwi dakon anpakni kokwin anek jigini ton amin pulugan yopmandal.

- 10 Gak butjap nandanek kobogi yomisal, do amin diwari mango awikwan.
Ae amin emaron dima toni unun da gak gawak gamdan.
- 11 Yawe Pinjopgo yan teban tok an iminek unun gen si guramikgi.
Minjat amin morap ji Yawe do pasalek but galak do yo panji imni.
- 12 Unun on miktim dakon kila amin madep kwen wigik an, unun pabin yopmandak, do madepsi pasal iman.

77

Amin kinda da jigi bisapmon Pinjop do yan tidagit
Asap dakon kap kinda. Kap yon amin dakon kila amin da minjat aminyo yoyinban “Jedutun” unun tegon da yoni.

- 1 Nak Pinjop da anpulugosak do yan tidosot.
Bisitno nandisak do nandisat.
- 2 Jigi bisapmon nak Amin Tagi do bisit asat.
Kalbi bisit an imisat, mani but yawot dima abidosot.
- 3 Nak Pinjop do nandak nandak anek iyon iyon yosot.
Nandak nandak anegek butno jik tosok.
- 4 Butno jigisi, do gen aripmi dima yoken.
Pinjop gak da yum nandanaki dipmin dima pokdot.
- 5 Nak kalip tagi egipgum unun do nandisat.
Bilak unun kili kin mudawit, unun do nandisat.
- 6 Kalbi nak nandak nandak morapmi anek naga do yan yosot,
- 7 “Amin Tagi da toktog i manji namjak bo?”

- Nak do sañbenek dima galak tosak bo?
- ⁸ Amin do but dasi galaktañ yomyom anpakni wagil pasilgit bo?
 Yan teban tok morapni isali bo akdañ?
- ⁹ Pin kop da kili in tañ nimgut da bupmi nandañ nim do dima bo nandisak?
 Butjapni da bupmini sopmandak bo?"
- ¹⁰ Nak yan nandañek yagim,
 "Pin kop Wukwisi, gak abisok nak dima anpulugosol, do nak unun do butno obisi jik tosak."
- ¹¹ Pin kop, nak gak dakon pi madep do aeno nandaken.
 Asi, wasok tapmimi ton kalip agil unun do nandaken.
- ¹² Pi morap agil unun do nandaken.
 Pi tapmimi ton agil unun kisi do nandaken.
- ¹³ Pin kop, anpakgo telagi.
 Kokup kidat kinda gak gat arip dima.
 Gak da yapman mudosol.
- ¹⁴ Pin kop, gak kalon dagin wasok tapmimi ton asal.
 Kalip gak da tapmingo madepsi minjat amin kabi morapmon yoligil.
- ¹⁵ Gaga da tapmimon da minjat amin kabigo Jekop gat Josep gat dakon babilkni yokwikon ban timikgil.
- ¹⁶ Pin kop, Tap Gami da gak gandagit bisapmon si pasalek kwakwalikgit.
- ¹⁷ Sikak madepsi manakwa kiririn madepsi awit.
 Anek mal madepsi anek ten teni dukwan dukwan kisi yangwit.
- ¹⁸ Mirim kwasigilgwit da binapgwan gak da kiririn yopbi yawit.

Mal da aban miŕtim morap dukwan dukwan
kisi tenŕtenaŕakwa miŕtim kwakwalikgit.

¹⁹ Gak tap binap naŕ agipgul.

Kosit tap idap madep da binap tagit, mani gak
dakon kandap tamo dima kawit.

²⁰ Gak mibiltok kiŕaki miŕat aminyo da buŕon gol-
gwit.

Gak da Moses gat Aron gat do pi yobi uŕun da
kilani agimal.

78

Amin yokwi aba Piŕkop da but yokwi nandagit

Asap dakon kap kinda. Kap on do Maskil yaŕ yoŕ.

¹ Nak dakon miŕat aminyo, ji nak dakon nawa gen
pakyanŕi nandani.

Gen yokdisat uŕun do miŕak pakyanŕi yopni.

² Nak ji do tilak gen dayikdisat.

Nak da yo kalipsigwan noman tawit uŕun
dakon mibili do yokdisat.

³ Kalip babiknin da yo uŕun do kili niyiŕba nan-
danek timikgiŕaŕ.

⁴ Nin monji gwayonin do gen uŕun dima
paŕkisibineŕ.

Monji gwayonin uŕun yoyineŕ. Piŕkop dakon
tapmimi gat ae pi tapmimi toŕ agit gat ae
wasok tapmimi toŕ mibili mibili agit uŕun
do yoyineŕ.

⁵ Piŕkop da Jekop do geni yomgut.

Israel dakon babini da guramitni do yomgut.

Kalipsigwan babiknin yaŕ yoyigit,

- “Ji monji gwayosi nak dakon gen teban morapno pakyañsi yoyiñdetni.”
- ⁶ Yan ani kañ, miñat monjiyo don altoni unun da nandan pisañek yoyiñ dek añ añ ani.
- ⁷ Yan aña kwa unun amin kabi kisi da egip egipni Piñkopmon tosok yañsi nandañek jomjom añaek yo agit unun do dima inñtoni.
Añaek gen teban morapni tagi guramitni.
- ⁸ Añaek babikni yombem dima egipni.
Babikni kwen wigik añaek Piñkop dakon gen pabiñ yopmañaek tebai dima nandan gadan ingwit.
Añaek wupmon da toktogisi dima yolgwit.
- ⁹ Kalip Epraim amin obip gobiñyo tañ yomgwit, mani emat noman tañban pasal kiwit.
- ¹⁰ Piñkop da sañbek sañbek agit unun dima guramikgwit, ae nawa geni dimasi yol do nandawit.
- ¹¹ Wasok tapmimi toñ yoliñban pindakgwit unun do kili inñtawit.
- ¹² Babikni da dabilon Isip miktim unudon Soan miktim timon Piñkop da wasok tapmimi toñ agit.
- ¹³ Unun da tap idap pudanban tap idap teri teri agakwan Israel amin binapmon da pañkigit.
- ¹⁴ Gildari unun gikwem nañ yoliñakwan unun nañ kañek yolgwit, ae kalbi kindap tenñeñ nañ yoliñakwan unun nañ kañek yolgwit.
- ¹⁵ Miktim kibiri timon tip pudanban pakbi madepsi mibilikon noman tañban nawit.

78:12: TP 7.8-12.32   **78:13:** TP 14.21-22   **78:14:** TP 13.21-22

78:15: TP 17.1-7; IDT 20.2-13

- 16 Tipmon pakbi aban noman tagit unun koron pakbi madep da yan pak kigit.
- 17 Mani Pin kop Wukwisi do yokwi sigin an imgwit. Miktim kibiri timon egek kwen wigik an imgwit.
- 18 Pin kop an kilit do anek yan awit, jap si galak tawit unun si yomjak dosi tebai iyiwit.
- 19 Pin kop manji gen yan iminek yan yawit, “Pin kop miktim kibiri timon jap morapmi aripmi tagi nimjak?”
- 20 Asi, mibiltok tip tidanban pakbi madepsi noman tagit.
Mani bret gat ae bit kilapyo di aripmi tagi nimjak bo dima?”
- 21 Yawe da geni unun nandanek Jekop do butjap nandan yomgut.
Israel dakon amin kabi do kindap yipban pijakwan japmisi nandan yomgut.
- 22 Nido, dima nandan gadan imgwit.
Unun da kilani aripmi tagi asak yan dima nandawit.
- 23 Yan awit, mani Pin kop da yanban kundu yoma wital kigit.
Wital kinakwan Kwen Kokup da
- 24 mana yopban pijakwa nawit.
Unun Kwen Kokup dakon jap.
- 25 Unun anelo dakon jap.
Pin kop da mana morapmi aripnikon yomgut.
- 26 Anek gildat wisak tet da mirim yipban kigit.
Ae tapmim madepnikon da saut tet da mirim yipban kigit.

- 27 Anek minam morapmisi, kimbaban ae tap niman da tilak, morapmisi yopban bikbiknikon mawit.
- 28 Pinjop da minam morapmi yopban manek yut kabejni pangwasinek tawit.
- 29 Manakwa nanek aripmisi tugawit.
Yo unun do galak tawit unun Pinjop da yomgut.
- 30 Mani jap si galak tawit unun sigin nan egakwa
- 31 Pinjop da butjap nandanek Israel amin dakon monji tebaisi ae tagisi unun dapban kimakgwit.
- 32 Pinjop da wasok tapmimi ton yan agit, mani minat aminyo da yokwi sigin anek dima nandan gadan imgwit.
- 33 Do mirim da gen kagakon noman tanek tepmisi pasilgan unun da tilak tepmisi panpasil agit.
Unun panupbal aban pasol pasol madepsi anek kimakgwit.
- 34 Pinjop da di dapban kimakgwit bisapmon diwari but tobil anek tobil abin yolgwit.
- 35 Aeni nandawit, Pinjop unun tip damanin.
Pinjop Wukwisi unun yokwikon ban timit timit aminin.
- 36 Mani unun si angalak anek top yawit.
- 37 Unun but dasi dima yolgwit.
Unun gat sanbek sanbek awit unun kirinikgwit.
- 38 Mani bupmi nandan yominek diwarini wiririk yominek dima panupbal agit.
Bisap morapmi butjapni yipmanek dima japtan yomgut.

- 39 Unun do aeni nandagit, unun miktım amin gin,
unun mirim da yan kin mudon, aeni dima
aban.
- 40 Bisap morapmi miktım kibiri timon kwen wigik
anakwa bupmisi nandagit.
- 41 Israel amin dakon Pin kop Telagisi bisap
morapmi anakewalakwa nandaban yokwi
tok anyomgut.
- 42 Tapmim madepni do intawit, ae uwal da kisiron
ban timikgit unun do dima nandawit.
- 43 Unun tilak tapmimi ton Isip miktımon Soan
miktım timon agit unun do dima nandawit.
- 44 Pakbi antobilban yawi daganba arıpmi dima
noknogi agit.
- 45 Ae bigal morapmi yabekban injin yomgwit.
Ae mengak morapmi yabekban yo morapni
panupbal awit.
- 46 Ae pilak pilak yabekban kin pigagani yo kwawit
unun nan mudawit.
- 47 Ae ais yipban manek wain napni ae pik
kindapni panupbal awit.
- 48 Ae ais yopban manek bulmakauni dapba
kimakgwit.
- 49 Butjap madepsi nandan yominek yo yokwisi an
yomgut.
Anek anelo kabi kinda yabekban kin panupbal
anakwa jigi madepsi pawit.
- 50 Butjap madepsi nandanek yum dima pindakgit.
Sot madepsi yoban kimakgwit.

- 51 Isip amin morap kisi dakon monji mibiltogi dap-
ban kimagwit.
- 52 Mani unun sipsip kila amin yombem da iyi
mibiltok kinjek minjat amin kabini kila agit.
Miktim kibiri timon kosit yoligit.
- 53 Timik pangwan jigini mini egipgwit, do dima
pasalgwit.
Mani tap idap da uwalni witjigit.
- 54 Timik panpan telagi miktimnikon panpagut.
Unun miktim ilenji obani ton iyi da tapmimon
abidagit.
- 55 Minjat amini apgwit bisapmon amin nkwakwari
yolban kiwit.
Kinakwa miktim unun Israel amin kabi do kok-
winik yomgut.
Anek yopban yutnikon yikgwit.
- 56 Mani Israel amin da Pinjkop Wukwisi ankwalek
kwen wigik an iminek gen tebani dima gu-
ramikgwit.
- 57 Kalip babakni da awit, unuden gin, kwen wigik
anek Pinjkop manji imgwit.
Unun obip girenji dikdik sun yamandak unun
yombem.
- 58 Kokup kidat dakon alta wasanakwa unun do anek
Pinjkop da butjap madep nandagit.
Pinjkop yipmanek kokup kidat gawak
yominakwa nandaba yokwi tok an yomgut.
- 59 Pinjkop da anpakni pindagek butjap nandan
yomgut, do Israel amin do manji wagilsi
yomgut.

78:51: TP 12.29   **78:52:** TP 13.17-22   **78:53:** TP 14.26-28

78:54: TP 15.17; Jos 3.14-17   **78:55:** Jos 11.16-23   **78:56:** GK

- 60 Anek imal yutni telagi Silo kokup papmon tagit unun yipman kigit.
Kalip unun yutnon egipgut bisapmon minat aminyo da binapmon egipgut.
- 61 Mani yum pindagakwan Sanbek Sanbek Kinam uwal da abidawit.
Unun tamo timon tapminni gat ae tilimni unudon tagit.
- 62 Minat amin kabini do butjap nandaneke yum pindagakwan uwal da emat agak siba ban dapba kimakgwit.
- 63 Monji bulagi emat madepmon kimagakwa minatjok wili mini, do amin dima pawit.
- 64 Uwal da mukwa sogok amin dapba kimagakwa minatni da bupmi kunamyo ani dakon bikbik dima tan yomgut.
- 65 Amin da dipminon da pidon unuden Amin Tagi pidagit.
Ae amin tebai wain morapmi nanek pokgon da don pidaneke yan tidon unun da tilak Yawe pidagit.
- 66 Anek uwal gat emat anek yolban kin mudawit.
Pabin yopmanakwan mayaktok toktok teban pawit.
- 67 Mani Josep dakon babikni dima manjigit.
- 68 Unun Juda amin kabi gat ae Saion Kabap iyi but dasi galak tan imisak unun ban manjigit.
- 69 Yutni telagi unun kabapmon agit.
Kwen kundu wasagit, ae miktim wasagit da tebai tomal, unuden yutni anteban aban tebaisi toktogisi tokdisak.

- 70 Piŋkop da oman amini Dewit manjinek sipsip kila agiron naŋ abidagit.
- 71 Sipsip kila agiron naŋ abidanek yipban amin kabini Jekop dakon kila amini dagagit.
Piŋkop iyi dakon amin kabini Israel kila agit.
- 72 Dewit but dasi nandanek kilani tagisi agit.
Anek tagisi timik panjigit.

79

Israel amin Piŋkop da panpulugosak do bisit awit

Asap dakon kap kinda.

- 1 Piŋkop, Amin Nwakuwari Kabi gak da miktimon kili abeŋ da miŋat amin kabigo nin gat emat aŋ.
Yutgo telagi unun anupbal aba telagi dima tagit.
Anek Jerusalem obisi anupbal awit.
- 2 Telagi oman amingo dapmanek bumjotni yo isali yaŋ nandanek yum pindagakwa siŋgiŋ gat ae joŋ piŋan gat da giptimni noŋ.
- 3 Miŋat amingo dapmanakwa yawi da tagal kiŋek Jerusalem pak pukwaŋ.
Ae bumjotni wayitni amin kinda dima egisak.
- 4 Miktim nin da kapmatjok toŋ unun dakon amin da yaŋsul aŋ nimaŋ.
Miktim morap nin pangwasinek taŋ aŋaŋ kwan unun da yaŋsul madepsi aŋ nimeŋek gen mayagisi yaŋ nimaŋ.
- 5 Yawe, bisap niaŋ da butjap nandan nibi?
Gak toktogisi butjap nandan nimdisal bo?

Gepman dekgiman do butjapgo kindap da yan
sonjek dima kimotdisak, ma?

- 6 Gak minat amin kabi dima gawak gaman ae
mango yanjek bisit dima an amin unun do
butjap nandaki.
- 7 Unun amin kabi da minat amin kabigo Jekop
dapba kimakgwit, anek miktimni obisi
anupbal awit.
- 8 Babiknin da anpak yokwi awit unun do yo yokwi
dima an nibi.
Abisok nin yokwisi ekwaman do bupmi nan-
dan ninjek tepmisi panpulugoki.
- 9 Pin kop, gak yokwikon ban timit timit Pin kopnin.
Man madepgo do nandanjek nin panpuluganjek
diwarinin wiririkgi.
- 10 Amin Nwakanwari Kabi da nin do yan yon,
“Pin kopni dukon egisak?”
Unun tagi dima. Uwal da oman amingo dapba
kimakgwit, do yawinin dakon kobogi do
gak da Amin Nwakanwari Kabi yo yokwisi an
yominjaki gandak do nandaman.
- 11 Dam tebanon ekwan amin dakon kunamni nan-
daki.
Anek tapmin madepgokon da uwal da amin
dapba kimotni dosi kili yawit, unun yok-
wikon ban timikgi dosi nandisat.
- 12 Uwal nin da kapmatjok ekwan unun da gak
do gen yokwisi yawit, do Amin Tagi anpak
yokwini dakon kobogi yominjaki kosiri 7 yan
asak.
- 13 Yan anjaki minat amin kabigo, sipsip kabigo, nin
toktogisi ya yan gayinen.

Ae babiknin don altoni unun kisi da mango ankisini.

80

Israel amin Pinƙop da paɗpulugosak do bisit awit

Asap dakon kap kinda. Kap yoŋ amin dakon kila amin da miɗat aminyo yoyiɗban “Saɗbek saɗbek dakon jareɗ tagisi” unun tegon da yoni.

¹ Israel dakon Sipsip Kila Amin, gak Josep dakon amin kabi sipsip baɗ yaɗ kosit yolisal.

Bisitnin nandaɗ nibi.

Aɗelo madep serabim bamot da binapmon kila amin madep yiɗgek tilingo miɗat amin kabigo do yoliɗbi pindatni.

² Epraim ae Benjamin ae Manase da bikbigon tapmim madepgo noliki.

Abiɗ nin yokwikon baɗ timikgi.

³ Pinƙop, kalip egip egip tagisi egipgumaɗ unun aego ankaluk abi.

Butgo ninon yipmaɗek yo tagisi aɗ nibi.

Aɗek yokwikon baɗ pulugaɗ nipbi.

⁴ Yawe Pinƙop Tapmim Ami, miɗat amin kabigo bisit gayiɗakwa bisap niaɗ da butjap nandaɗ yobi?

⁵ Butjap nandaɗ nimaɗaki kunam tagapno dabil pakbinin da jap pakbiyonin asak.

⁶ Gak da yum pindagaki amin kabi nin da ileɗon ekwan unun da abiɗ nin dakon miɗtim abidok do emat aɗ.

Uwalnin da yaɗsul aɗ nimaɗek yanjaɗ nimaɗ.

- 7 Pinj kop Tapmim Ami, kalip egip egip tagisi
egipguman unun aego ankaluk abi.
Butgo ninon yipmanek yo tagisi an nibi.
Anek yokwikon ban pulugan nipbi.
- 8 Kalipsigwan gak wain nap kinda Isip miktimon
nan anagul.
Anek on miktimon amin kabi yolbi kinakwa
wain nap unun kwaokgil.
- 9 Miktim unun garam anek kwaokbi kwanek geli
dubagisi pigiwit.
Pigakwa madepsi kwanek miktim kisi
ilimikgit.
- 10 Anek kabap anyongam anek unun dakon kilini da
sida kindap madepsi unun kisi witjigit.
- 11 Unun dakon kilini da tap madep Mediterenian
da aripmon kiwit.
Ae teri kinda do gigi da kwanek pakbi madep
Yupretis da aripmon kiwit.
- 12 Gak mibili nido wain pi dakon dam tuwilgil?
Yan agil do amin da kin ap anek bami pan.
- 13 Jon bit da abin panupbal an, ae jon kilap da non.
- 14 Pinj kop Tapmim Ami, ninon tobil apbi.
Kwen Kokupmon da ninon sintanbi pinakwan
wain pi do kilani abi.
- 15 Gak da gaga da tapmimon nin kwaokgil, do
abisok abin nin panpulugoki.
Nin wain nap bulagi yombem ban gak da
panteban abi tebaisi awit.
- 16 Uwalnin da mandan kindapmon kili sowit, do
gak da butjap nandan yominjek panupbal
aki.

- 17 Mani, miŋat aminyo nin gaga do manjigil, ae gak da abi madepsi taganeŋ teban tagimaŋ, do paŋpulugaŋek kilanin aki.
- 18 Yaŋ aki kaŋ, nin gak diŋa gepmaŋ detneŋ.
Gak da paŋpulugaŋbi tagi egek biŋit aŋ gamiŋek mango awigiŋeŋ.
- 19 Yawe Piŋkop Tapmim Ami, kalip egip egip tagiŋi egipgumaŋ uŋun aego aŋkaluk abi.
Butgo ninon yipmaŋek yo tagiŋi aŋ nibi.
Aŋek yokwikon baŋ pulugaŋ nipbi.

81

Jap noknok biŋap madep dakon kap

Asap dakon kap kinda. Kokup pap Gat dakon gita tidaŋek yogogi.

- 1 Piŋkop paŋpulugoknin do kiŋik kiŋik kap kinda yoneŋ.
Jekop dakon Piŋkop do kiŋik kiŋik kap yoneŋ.
- 2 Kap yoni. Tambarin tidaŋek, gita gat ae kulele gat kiŋi tidoni.
- 3 Kanek kaluk abisak biŋapmon kweŋ piŋoni.
Kaneŋ binap taŋakwan Piŋkop gawak imim biŋap madepmon kweŋ piŋoni.
- 4 Yaŋ aneŋ do Jekop dakon Piŋkop da Israel amin nin do gen teban uŋun niŋgut.
- 5 Kalipsi Isip amin paŋiŋ yopgut biŋapmon, Piŋkop da gen teban uŋun Israel amin nin do niŋgut.
- 6 Nak amin kinda tekni diŋa nandiŋat uŋun da gen yaŋban nandiŋat.
Uŋun da yaŋ yosok,

- “Nak yo jigi morap ji da kwapmon tawit unun kukwan yopgum.
 Ae miktim simil gok panpulugoko mibilikon yopba tanakwa pi teban sanbenek dima awit.
- 7 Jigikon egek bisit nayinba pulugan depgum.
 Gikwem kiririn yosok unjungwan da bisitji nandagim.
 Nak Meriba pakbikon nandan gadatji pindat do anek ji pankealgim.
- 8 “Nak dakon amin kabino, nawa dayiko nandabit.
 Israel amin, nak dakon gen nandanek guramitni do madepsi nandisat.
- 9 Ji miktim nwakwari dakon kokup kidatni dima yolni, ae dima gawak yomni.
- 10 Nak kalongin ji dakon Yawe ae Pinkopji egisat.
 Nak naga Isip miktimon ban ji timik panopgum.
 Gen kagasi antan kinakwa upmokgen.
- 11 “Mani babakji da nak dakon gen nandak do dima galak tawit.
 Asisi, Israel amin nak dakon gen guramit do dima galak tawit.
- 12 Do yum pindagapbo kwen wigik anpakni yolek galak toknikon yo awit.
- 13 “Nak minat amino da geno guramik kimotni dosi nandisat.
 Ae Israel amin nak dakon galaktok yol kimotni do nandisat.
- 14 Yan ani kan, nak da uwalni tepmisi pabin yopdisat.
 Anek uwal gat emat wamanek pabin yopben.

- 15 Anapbo miñat aminyo nak do nandaba yokwi tok an, unun madepsi pasal nimmimik namni.
Anakwa toktogisi yo yokwisi an yoben.
- 16 Mani nak da ji do bret galagisi, ae kaban kok koron nani daben, anapbo butji tugokdan.”

82

Piñkop unun kila amin madep mibiltogì

Asap dakon kap kindà.

- 1 Piñkop unun Kwen Kokup muwut muwut madep dakon mibiltok amin yikdak.
Miktim morap dakon kila amin da muwugakwa nandak nandakni kokwinikdak.
- 2 Anek yan yoyisak,
“Ji bisap nian da gen kokwin pi gulusun ani?
Ji yokwi pakpak amin nido panpulugon?”
- 3 Ji yoni mini amin ae monji datni kimakbi panpulugoni.
Anek jigi panek yokwi ekwan amin unun pankutnoni.
- 4 Amin yokwi ekwan ae yo do wadan amin unun yokwi pakpak da kisiron ban pulugan timigek panpulugoni.
- 5 Ji pilin tугwan agek nandak nandakji minisi, do miktimi miktimi amin anpak kilegi dima an.
- 6 Nak gen yan yosot, ‘Ji piñkop ekwan.
Ji Piñkop Wukwi Madep dakon monjini ekwan.
- 7 Mani amin morap kimokgon jiyo yan gin kimotdan.

Kila amin morap kimokgon jiyo yan gin kimotdan.’”

⁸ Piŋkop, miŋat amin morapyo unun gak dakon gin, do abiŋ miŋtim amin morap gen kokwin anyobi.

83

Asap da Israel amin dakon uwalni Piŋkop da dapan pasilni do bisit agit

Asap dakon kap kinda. Kap on Piŋkop gawak imim dakon kap.

¹ Piŋkop, gak gen mapmit dima abi.

Gak isal dima yikgi.

Piŋkop, gak isal dima egipbi.

² Pindakgi. Uwalgo emat wasaneŋ an.

Gak do nandaba yokwi tok an amin kwen wigik anjgamaŋ.

³ Unun pasili egek miŋat amingo yokwi an yom do gen yan panjteban an.

Gak da miŋat amingo unun kilani tagisi asal, mani uwal unun panjupbal ak do muwugek gen yon.

⁴ Unun da yan yon, “Kili kino!

Israel amin dapno pasil mudanakwa, amin da sanjbeŋek dima nandan yomni.”

⁵ Piŋkop, unun amin gak abiŋ gep do but kalon an.

⁶ Idom amin, ae Ismael amin, ae Moap amin, ae Akri amin,

⁷ ae Gebal amin, ae Amon amin, ae Amelek amin, ae Pilistia amin ae Tair amin, unun miŋtim morap dakon amin da yo unun ak do nandan.

⁸ Siria yo kisi unun gat muwukgan.

- Uñun amin tapmimi ton kabi uñun Lot dakon babini kabi pañpulugon.
- 9 Uñun amin kabi da gak añupbal ak do but kalon añ, do kalip
 Midian amin do agil, bo pakbi madep Kison uñudon Sisera amin gat Jabin amin gat do agil yañ gin uñun amin pañupbal abi.
- 10 Uñun bisapmon gak da kokup pap Endo uñudon pañupbal abi bumjotni miktimon tanek miktawit.
- 11 Kalip kila amin bamot Orep gat ae Sep garon agil uñuden gin emat amini dakon mibiltok amini pañupbal aki.
 Kila amin madep bamot Seba gat ae Salmuna garon agil uñuden gin kila amini pabiñ yopbi.
- 12 Uñun amin da yañ yawit,
 “Piñkop dakon sipsip upmot miktimni nin do añawatneñ.”
- 13 Piñkopno, miktimon kimbaban ban yañ uwalgo wiririkbi kini.
 Mirim da wit dakon gipmi pisonba kwan uñuden wiririkbi kini.
- 14 Kindap da koron sosoñ, ae ileñ gurigi ton da madepsi sosoñ,
 15 yañ gin gak da sikak mal kiririñyo madepsi yipbi abineñk uñun amin kabi yolban pasal kini.
 Ae uñun da pasolni do mirim madepsi yipbi kisak.
- 16 Yawe, pabiñ yopmanaki mayaktok madepsi pani.
 Añek gak tapmingo madepsi yañ yokdan.

- 17 Pabiŋ yopmanjaki toktogisi pasal kimotni do nandisat.
 Panmayak anjek dapbi kimotni dosi nandisat.
- 18 Yan anjaki unun da gak kalongin Yawe ae Pinjkop Wukwisi egek miktim morap kisi kila asal yan nandan gamni.

84

Amin kinda da Pinjkop dakon telagi yut do galak tagit

Kora amin kabi dakon kap kinda. Kokup pap Gat dakon gita tidanek yogogi.

- 1 Pinjkop Tapmim Ami, gak dakon yut tilimi ton galagisi.
- 2 Nak unudon egip do but dasi madepsi galak tosot.
 Galak tok morapno kisi gak dakon yut do tosok.
 Giptim ae nandak nandakno kisi da Pinjkop egip egipmi ton gak do kisik kisik kap yosot.
- 3 Yawe Tapmim Ami, gak Kila Amin Madepno ae Pinjkopno.
 Bibagap ae bibagap giman da gak dakon alta da kapmatjok yutni anjek pudigi kila amal.
- 4 Minjat aminyo gak da yutnon ekwan unun kisik kisik anjek bisapmi bisapmi mango awigik do kap yon.
- 5 Minjat aminyo gak dakon tapmim timigek Saion Kabapmon wigik do but dasi galak ton, unun kisik kisik tagi ani.
- 6 Miktim kinda mani Miktim Kunam Pakbi Kulduk Giban, unudon kinakwa unun miktimon pakbi gapma morapmi noman ton.

Añakwa sikak mañakwa pakbi gapmakon
Wiñonj.

- 7 Uñun amín kosit agek tapmim kaluk sigin pañ.
Uñun Saion kin Piñkop da inamon altokdanj.
- 8 Piñkop Yawe Tapmim Ami, bisitno nandaki.
Jekop dakon Piñkop, mirak pak yañsi yop-
mañek geno nandaki.
- 9 Nin dakon kila amín madep do koki.
Pasiknin da yañ nin dam añek kilanin tagisi
asak.
Yawe, gaga kila amín madep egipjak do
manjigil, do yo tagisi añ ibi.
- 10 Nak gildat kalon kindagin gak dakon yut da
yomakon egipbenj kañ, uñun da tagisisi
asak.
Uñun da gildat 1 tausen timi dukon egi egi asat
uñun yapmanj mudosok.
Nak oman amín piñbisi egek Piñkopno dakon
yoma kagakon yoma kila agak amini egip do
but dasi galak tañ kimokdot.
Mani amín yokwi da yutnon egip do dima
galak tosot.
- 11 Nido Yawe uñun pañkutnok aminin ae
teñteñinin.
Uñun da nin do yo tagisi añ niminjek man
madep nimisak.
Kilegi akwañ amín do yo tagi yom do dima
pañkutnosok.
- 12 Yawe Tapmim Ami, miñat aminyo gak nandanj
gadan gamañ amín uñun kisik kisik tagi ani.

85

Piņkop da amin kabini kila asak do amin kinda da bisit agit

Kap on Kora amin kabi dakon kap. Kap yon amin dakon kila amin do mandabi.

¹ Yawe, gak da miktimgo ae amin kabigo Jekop nin paņpuluganaki kalip tagisi egipguman abisokyo kisi yan gin anaki tagisi ekwaman.

² Amin kabigo nin yokwi morap agiman dakon diwarinin unun wiririk nimgul.

³ Gak kalip nin do butjap nandagil unun nandabi magit.

Nin do japmisi nandagil, mani kulabik anek butgo magit.

⁴ Piņkop, yokwikon ban timit timit aminin, kalipsi nin tagisi egipguman abisok paņkaluk abi yangin egipnen.

Butjap sanbenek dima nandan nibi.

⁵ Bisap mudok mudogi mini butjap sigin nandan ninin wigikdisal?

Babikon da babikon yan gin tan anan wigikdisak?

⁶ Minat amin kabiyogo aego paņteban abi nin kisik kisik anek gak ankisinen.

⁷ Yawe, gak asisi mudok mudogi mini nin do but dasi galak tan nimisal unun dakon bami nolnbi koneņ.

Yokwikon ban timigaki tagisi egipnen.

⁸ Nak Piņkop Yawe da gen yosok unun do mirak pakyansi yopmandat.

Nin da anpak yokwi kalip agimanon tobil dima piginen kan, unun iyi dakon telagi amin kabini nin but yawot nim do yosok.

- ⁹ Asisi, amin Pinjkop do pasal iman unun yokwikon ban timitdisak.
Anakwan tilimni miktinninon tokdisak.
- ¹⁰ Unun bisapmon amin da amin do but dasi galak tan yominek anpak tagisi an yomdan.
Yan anek kilegisi egek but yaworon da tagisi egipdan.
- ¹¹ Miktimon Pinjkop but dasi yolyol anpak miktimgwan da pawinban pisanek kwokdisak.
Ae Kwen Kokup da anpak kilegi sinjanban miktimon pikdisak.
- ¹² Asisi, Yawe da yo tagisi niminjakwan miktinnin da jap morapmisi panalon akdisak.
- ¹³ Yawe apjak dakon kosit yul im do kan, amin da anpak kilegi aba kanek unudon tagi apjak.

86

Amin kinda Pinjkop da anpulugosak do bisit agit

Dewit dakon bisit kinda.

- ¹ Yawe, nak wadak wadak amin, do bisitno nandanek anpulugoki do nandisat.
- ² Yokwikon nan abidanjaki dima kimokgen, nido nak gak nan goldat.
Nak oman amingo, gak nan nandan gadan gamisat, do anpulugoki.
- ³ Amin Tagino, nak gildat kinda kalon gak do bisit asat, do nak do bupmi nandan nabi.
- ⁴ Amin Tagi, nak gak dogin bisit asat, do oman amingo nak do kisik kisik nabi.
- ⁵ Amin Tagi, gak tagisisi, diwarinin wiririk nimisal.
Gak minjat aminyo bisit gayan unun but dasi galak tan yomisal.

- 6 Yawe, gak bisitno do mirak pakyaŋsi yopbi.
 Nak do bupmi nandaŋ nabi do yaŋ tidosot.
 Yaŋ ilitno nandaki.
- 7 Nak gak do yaŋ tidosot bisapmon anpulgosal, do
 jigi pakeŋ bisapmon gak do bisit abeŋ.
- 8 Amin Tagi, piŋkop gak yombem di mini.
 Gak da kisi morap yapmaŋdal.
 Ae amin kinda da wasok tapmimi toŋ asal
 unudeŋ kinda aripmi dima asak.
- 9 Amin Tagi, miŋat amin kabi morap gak da
 wasagil, unun da abiŋ ŋwakbeŋ aŋ gamiŋek
 gak dakon man awigikdaŋ.
- 10 Nido, gak kalonŋin tapmingo madep ae gak
 daŋin yo masi masimisi asal.
 Gak kalonŋin Piŋkop bamisi.
- 11 Yawe kositgo kilegi do nayiŋ dekbi gengo bamisi
 yolek egipbeŋ.
 Nayiŋ dekbi gak dogin nandaŋ egek mango
 awigikeŋ.
- 12 Amin Tagi Piŋkopno, nak but dasi gak ankisikeŋ.
 Toktogisi mango ankisin wigikeŋ.
- 13 Nido gak nak do madepsi but dasi galak taŋ
 namisal.
 Kimoron naŋ pulugaŋ nepbi gapmagwan
 dima pigigim.
- 14 Piŋkop, kwen wigik amin da nak nit do aban.
 Unun amin yokwi bupmini mini da nak nikba
 kimokgeŋ do abiŋ muwukgaŋ.
 Unun manji gamiŋek gengo dima guramikgaŋ.
- 15 Mani Amin Tagi, gagon bupmi ae nandaŋ ya-
 wotyotugagit da tosok.
 Gak butjap tepmi dima nandisal.

Gak nin do but dasi galak tan niminek gengo
anteban anek nin panpulugan wigisal.

¹⁶ Tobil nagon abinek bupmi nandan nabi.

Menno da kalip gak dakon pi agit, abisok
monji nakyo kisi pigo asat, do nak dakon
but anteban anek yokwikon nan pulugan
nepbi.

¹⁷ Yawe, gak da nak do but dasi galak tan namisal
unun dakon tilak kinda nolnbi koken.

Yan anaki uwalno da gak da nak anpuluganek
anteban asal unun kan nandanjo anek anpak
yokwini dakon mayagi pani.

87

Jerusalem do kisi kisi awit

Kora amin kabi dakon kap kinda. Kap on Pin kop
gawak imim dakon kap.

¹ Pin kop da kokup papni telagi kabapmon agit.

² Yawe da Israel miktim dakon kokup morap do
galak tosok, mani Jerusalem do madepsi
but dasi galak tosok.

³ Pin kop dakon kokup pap dakon minat aminyo, ji
nandani, Pin kop da yo tilimi ton tagisi jikon
asak.

⁴ Pin kop da yan yosok, "Namin amin da nak dakon
gen guramikdak, unun manjiken bisapmon,
Isip ae Babilon kisi manjiken.

Anek Pilistia, Tair ae Itopia do yan yokdisat,
'Unun yo kisi Jerusalem amin gin.'

⁵ "Nak Jerusalem do yan yokdisat, 'Unun minat
amin morap kisi dakon kokup pap.'"

Ae Pin kop Wukwisi da Jerusalem
anpuluganban tebaisi tokdisak.

- ⁶ Yawe da amin diwari dakon man mandakdisak.
Anek panmuwugek Jerusalem minat aminyo
gat kisi manjikdisak.
- ⁷ Anjakwan minat aminyo unun kap yanek kisik kisik
anek yan yokdan, "Jerusalem, gak yo tagisi
morap ninon toj unun dakon mibilisi."

88

Amin kinda Pinjkop da anpulgusak do yan tidagit

Eman unun Sera kabikon nani kinda da kap on
mandagit. Kap on do Maskil yan yon. Kora amin
kabi da Pinjkop gawak iminek kap on yon. Kap yon
amin dakon kila amin da minat aminyo yoyinban
"Malat Leanot" unun tegon da yoni.

- ¹ Pinjkop, Yawe, gak panpulgokno.
Gildari ae kalbi gak do yan tidosot.
- ² Bisitno nandaki.
Anpulgoki do yan tidosot,
- ³ nido jigi morapmi nagon noman tan naminakwa
pali kimokdot.
- ⁴ Amin diwari da si kimot do an, nak unun
yombem.
Tapminno kisisi mudan.
- ⁵ Nepman degakwa amin kili kimakgwit gat kisi
ekwaman.
Amin da amin kinda anakba kili kimakgit da
kimakbi tamokon tosok, nak unun yombem.
Amin wagisi injan yominek sanbenjek dima
panpulgokdisal unun yombem.
- ⁶ Mabi gapma dubagisi kidagisikon kili pigigim, da
pilin tuksigwan egisat.
- ⁷ Butjapgo da obisi abinj nepgut.
Tap idap da yan tamaligek wutjinban tagim.

- 8 Gak da yopbi notnoni da manji namgwit.
 Gak da nepbi nak amin yokwisi daganapbo
 madepsi pasal namaŋ.
 Uŋun da tebai abidaŋakwa aripmi dima pulu-
 gaŋ kikeŋ.
- 9 Nak jigi paŋapbo dabilno yokwi taŋakwan tagi
 dima siŋtosot.
 Ae gildari gildari kisitno paŋenagek gak da
 aŋpulugoki do bisit asat.
- 10 Gak wasok tapmimi toŋ amin kimakbi
 paŋpulugok do aŋek asal, ma?
 Amin kili kimakgwit da pidaneŋ mango
 awikwan, ma?
- 11 Ae kimakbi tamokon kili pakgwit kabi da gak
 da but dasi galak taŋ nimisal yaŋ di yoŋ bo
 dima?
 Si tasik togi tamokon da gak da kilanin tagisi
 asal yaŋ di yoŋ bo dima?
- 12 Pilin tuk tamogwan ekwan amin da wasokgo
 tapmimi toŋ uŋun di pindakgaŋ?
 Amin gak da kili iŋtaŋ yomgul tamokon ekwan
 uŋun da aŋpakgo kilegi di pindakgaŋ?
 Uŋun dimasi!
- 13 Yawe, nak gak da aŋpulugoki do yaŋ tidosot.
 Nak wisa dagokdo morap gak do bisit asat.
- 14 Mani Yawe, nido manji namisal?
 Nido pasil namisal?
- 15 Monji bulagi egipgum bisapmon da wiŋ abisok
 egisaron, jigi paŋek kili uŋunjok kimotdisat.
 Gak da yo yokwisi pasol pasolisi aŋ naminaŋaki
 tapmimno mini asak.
- 16 Yawe, butjapgo da wutjiŋ namisak.
 Gak da obisi niŋek obisi aŋupbal asal.

- 17 Gildat kinds kalone nak do yan asal.
 Pakbi da igek miktim morap kisi wutjisak,
 unun da tilak amin da nak angwaseŋ.
- 18 Gak da abi notno tagisi nepman dekan.
 Nagon pilin tuk dagin tosok.

89

Israel amin jigi bisapmon kap on yogogi

Etan unun Esra amin kabikon nani kinds dakon kap. Kap on do Maskil yan yoŋ.

- ¹ Yawe, gak da amin do but dasi galak tan yomisal,
 unun do nak toktogisi kap yoŋeŋ.
 Gak gengo anteban anek nin tagisi panpulugosol
 unun dakon geni babikon da babikon yan
 tenjenjokeŋ.
- ² Gak toktogisi nin do but dasi galak tan nimisal
 unun dakon geni yan tenjenjan wigikeŋ.
 Gak gengo anteban anek nin tagisi
 panpulugosol.
 Unun anpak kundu da tebai tosok unuden tok-
 togisi tokdisak.
- ³ Gak da yan yagil,
 “Naga dakon amino manjineŋ unun gat sanbek
 sanbek kili agim.
 Oman monjino Dewit unun do yan teban tok
 kili agim.
- ⁴ Anek yan iyigim, ‘Israel dakon kila amin madep
 noman tan noman tan ani unun gak da
 kabikon dagin noman tokdan.

Babikon da babikon gak da kabikon nani
kinda da kila amin madep yiyit tamokon
yitdisak.’”

- ⁵ Yawe, Kwen Kokup anelo gak da yo tagisi agil
unun do kap yanek mango awikwan.
Gak da gengo guramikdal unun do nandanek
kap yon.
- ⁶ Nido Kwen Kokupmon Yawe gak yombem kinda
mini.
Anelo kinda gak yombem mini.
- ⁷ Anelo dakon kila amin da muwukganon Pin kop do
si pasolgon.
Unun anelo kabi angwasiyek akgan unun masi
masimi, mani Pin kop da unun kabi si yap-
manek wagil masi masimisi.
- ⁸ Pin kop Tapmim Ami, gagon tapmim madep tosok
unuden amin kinda mini.
Toktogisi gak kulabik dima anek gengo gu-
ramik kimokdol.
- ⁹ Gak da tap idap tapmimi ton unun kila asal.
Tap idap si pidosok bisapmon gak da abin
yipmanjaki wayin dima asak.
- ¹⁰ Gak da Isip dakon tapmim madepni tuwilek
obisi anupbal agil.
Anek tapmim madepgon da uwalgo pabin
yopgul.
- ¹¹ Kundu gat miktim gat unun gak dakon gin.
Gak da miktim gat yo morap unudon ton gat
wasagil.
- ¹² Gak da not tetgin dakon miktim wasagil, ae saut
tetgin dakon miktim kisi wasagil.
Hen Tabor gat ae Hen Emon gat gak do kisik
kisik anek kap yan gamamal.

- 13 Yawe, gak tapmingo madepsi.
Tapmingo pidanbisi.
- 14 Gak kila amin madep egek anpak kilegikon da
amin kilani anek gen kokwin pi kilegisi asal.
Gak minjat amin do but dasi galak tan yominjek
gengo anteban anek tagisi panpulugosol.
- 15 Amin gak gawak gaminek kap yan gaman unun
kisik kisik tagi ani.
Yawe, amin morap gak da inamon
tentenjigokon akwan unun kisik kisik tagi
ani.
- 16 Unun amin anpakgo kilegi do gildat kinda kalon
unun do nandanek kisik kisik anek mango
ankisanj.
- 17 Gak kalongin teban toknin, ae gak do kisik kisik
madepsi nandanjan.
Nin do nandan yawok nimejek panpuluganaki
emaron teban tomanj.
- 18 Asisi, Yawe unun pasiknin egi nimisak.
Gak Israel amin nin dakon Pin kop Telagisi nin
da kila amin madepnin nimgul.

Pin kop da Dewit do yan teban tok agit

- 19 Kalipsigwan oman amin kabigo tagisi do dipmin
yoligil, anek yan yoyigil,
“Nak da emat amin tagisi kinda kili manjigim.
Nak da minjat aminyo da binapmon nan kila
amin madep egipjak do abidagim.
Anek kila amin madep dakon pelit kinda
busujikon yipmanj imgum.
- 20 Nak da oman amino Dewit kili manjigim, anek
yipbo ji dakon kila amin madep dagagit.

- 21 Nak tapmimno yipbo unun gat toktogisi egipdamal.
Nak dakon tapmim da aban teban tokdisak.
- 22 Uwalni da emaron aripmi dima abin yipni.
Ae amin yokwi da aripmi dima abin yipni.
- 23 Nak da uwalni baman yomdisat, anek amin nandaba yokwi tan imni amin dapbo kimotdan.
- 24 Nak da but dasi galak tan imin kimagek unun gat toktogisi egipdisat.
Uwal gat emat wamni bisapmon nak da anpuluganapbo pabin yopdisak.
- 25 Nak da miktimni abo tap idap Mediterenian unudon da wasanek kin pakbi madep Yupretis da aripmon kikdisak.
- 26 Anek Dewit da yan nayikdisak, 'Gak Datno ae Pinkopno.
Gak da tip tebano egek toktogisi anpulugosol.'
- 27 Nak da manjiko monjino mibiltogi dagosak, ae kila amin madep mibiltogi daganek miktimon kila amin madep morap yapman mudosak.
- 28 Nak toktogisi but dasi galak tan imin kimotdisat.
Anek unun gat sanbek sanbek anapdo sanbek sanbek unun toktok teban tan wigikdisak.
- 29 Toktogisi unun da kabikon kinda da kila amin madep egi egi akdisak.
Kundu da toktogisi tosok unun da tilak, unun da kabikon kila amin madep kinda da toktogisi Israel amin kila akdisak.
- 30 "Mani babini kabi nawa geno pabin yopni, ae nak dakon gen dima yolni kan,

- 31 bo ae geno do manji iminjek gen tebano dima guraṃitni kaṃ,
32 yokwini do nandaṃek baljokdisat.
33 Mani unun bisapmon kisi nak Dewit but dasi galak taṃ imdisat.
Aṃek dima yipmaṃ dekkeṃ, ae unun do yaṃ teban tok aḡim unun dima aṃsuṃ abeṃ.
34 Nak unun gat saṃbek saṃbek aḡimak dima kirinḡekeṃ, ae geno kulabik kindā dima abeṃ.
35 Nak Dewit do yaṃ teban tok aḡim.
Nak telagisi, do top dimasi yosot.
36 Babikni kabī toktogisi eḡi wugikdaṃ.
Gildat da tosok unun da tilak unun dakon diwatni da miṃat aṃinyo bisap dubaḡi kila akdaṃ.
37 Kanek da kundukon tosok, unun da tilak tok-togisi yaṃ eḡi wigikdaṃ.”
Uwal da kila aṃin madep abinḡ yipgwit bisapmon kunam takgwit
38 Mani abisok kila aṃin madep manḡiḡil unun do butjap nandaṃ imisal.
Kili yipmaṃ dekgil, aṃek manḡi imḡul.
39 Oman amingo gat saṃbek saṃbek aḡimal unun paṃdagagil.
Gak da kila aṃin madep pelitni mabi miḡtimon maṃek yo isali aḡit.
40 Gak da kokup papni dakon dam kili tuwilḡil.
Yutni tebaisi unun kili tasik tawit.
41 Miṃat aṃin morap kapmatjok akwaṃ unun da yo kabini kabo timikgaṃ.
Ae aṃin kapmatjok ekwaṃ da yaṃsul aṃ imanḡ.

- 42 Gak da yum pindagaki uwal da emaron abin yipgwit.
Yan anyominaki kisik kisik awit.
- 43 Gak da abi emat amini emaron dima teban tawit, anek emat bisapmon dima anpulgagil.
- 44 Gak da abin yipgul da kila amin madep sanbenek dima egisak, ae sanbenek minat aminyo kila dima asak.
- 45 Gak da abi amin pelan tepmisi asak, anek mayaktok madepsi da wutjin imisak.

Pinjkop da panpulgusak do bisit awit

- 46 Yawe, gak bisap nian da pasildisal?
Toktogisi, ma?
Bisap nian da butjapgo kindap da yan tebai sosak?
- 47 Yawe, nin bisap pisipmisok gin ekwaman, do nandan nibi.
Gak da nin wasagil, mani mibili mini ekwaman da kimak mudokdaman.
- 48 Namn da toktogisi egek aripmi dima kimotjak?
Namn da tebaisi egek kimakbi tamokon aripmi dima kisak?
Amin kinda minisi.
- 49 Amin Tagi abisok nin dima galak tan nimisal, ma?
Dewit gat yan teban tok anek nin but dasi galak tan nim do yagil unun nian?
- 50 Amin Tagi, oman amingo nak do nandaki.
Amin da nak do yansul an naman.
Amin Nwaktwari Kabi dakon manji gen yokwini dakon jigim ekdat.

- 51 Yawe, gak da nak kila amin madep manjigil,
mani uwal da yansul an naman.
Dukwan dukwan morap kisas yansul an na-
man gin.
- 52 Nin Yawe dakon man toktogisi awigi kimotneŋ.
Unun asi.

PAPIA 4

(Kap 90-106)

90

Piŋkop gat amin gat dakon gen

Kap on Piŋkop dakon pi amini Moses dakon bisit.

- 1 Amin Tagi, gak nin dakon yutsi yombem.
Kalip babiknin gagon egipgwit, ae abisokyo
kisi, nin yan gin gagon ekwaman.
- 2 Kalipsigwan ae don kisi toktok teban egipgul da
egisal.
Kabap morap dima noman tawit, ae
miktimon yo morap dima wasagil, mani
gak kili egipgul.
- 3 Gak da yan yosol, "Miŋat aminyo ji aesi miktim
dagoni."
Yan yanek miŋat aminyo abi kimagek ae
miktim dagon.
- 4 Gak da bilak 1 tausen unun bisap pisipmisok
gildat kalongin, apma gildat egapno tepmi
mudak unun yombem gin yan kosol, ae
emat amin da kalbi bisap pisipmisok kila an
unun da arip gin.
- 5 Pakbi da igek amin timik panabikwa kimokgon,
unuden gak da amin abi kimokgon.

Bisap pisipmisok ekwan, unun dipmin yombem gin pindakgan.

Unun jon yombem da wisa dagokdo kwan

- ⁶ madep tanek tilimni yopmanjan, mani pilindo si kibidan mudon.
- ⁷ Gak nin do butjap nandisal, do nin panjupbal asal. Gak nin do butjap nandisal, do madepsi pasol-goman.
- ⁸ Gak da nin dakon yokwi morap kisi pindak mudosol. Yokwi morap pasili aman, unun gak da nomansi yopmanjek pindak mudosol.
- ⁹ Miktimon egipnejan bisap morapmon butjapgo da kagagwan ekwaman. Egip egipnin mudok do anjakwan yanwik anjek kimokgoman.
- ¹⁰ Nin bilak 70 yan da aripmon gin ekwaman. Ae tapminnin toni kan, bilak 80 da arip tagi egipnejan. Mani unun bilak morap ekwamanon, nin pi madepsi aman, anjek jiggi morapmi panalon aman. Unun bilak morap tepmisi kin mudanakwa nin tepmisi pasilgaman.
- ¹¹ Namın da butjap madepgo dakon tapmin unun nandisak? Butjapgo unun madepsi, do amin da gak do pasol pasol madepsi nandani kan, unun da tagi asak.
- ¹² Niyin dekbi on miktimon bisap dubagi dima egipdaman yansi nandanen. Yan aki kando nandan kokwin tagisi ban panjek egipnejan.

- 13 Yawe, butjapgo bisap nian da sigin tosak?
Oman amingo nin do bupmi nandan nibi.
- 14 Wisa dagokdo but dasi galak tan nimanaki but-
nin kadimisi tosak.
Yan anaki miktimon egi anan kinej daman
kisik kisik kap yanek tagisi egipne.
- 15 Gildat nian da jigimngul unun da arip kisik kisik
nibi.
Ae bilak nian da yokwisi egipguman unun da
arip kisik kisik nibi.
- 16 Wasok tapmimi ton asal unun oman amingo nin
do nolnbi pindatne.
Ae tilimgo tagisi minat monjyonin do yolnbi
pindatni dosi nandisat.
- 17 Amin Tagi Pinjopnin, gisamgo ninon tosak do
nandaman.
Ninon tanakwan pi morap aman unun bami
tagisi tosak.
Asi, panjeban anaki pi aman dakon bami tagisi
tosak.

91

Pinjop unun kila aminin

- 1 Pinjop Wukwi Madep gat ekwan amin unun
Pinjop Tapmim Ami da yongamgan egek
yik yawot tagisi an.
- 2 Nak Yawe do yan yosot,
“Gak da dam madepno aripmi dima tuwili
egek nak tagisi anjknosol.
Gak Pinjopno.
Egip egipno gagon tosoke yansi nandisat.”
- 3 Pinjop da kilago tagisi anakwan paron dima yok-
walgi.

- Ae gak nagal anjakwan sot teban gagon dima noman toni.
- ⁴ Pup da pudigi pirigwan wutjan unjudeŋ Yawe da tagisi anjuktnosak.
Unjun toktok teban kilago anjek pasikgo asak.
- ⁵ Kalbi binap bo gildat kalba yo yokwisi kinda da anupbal asak yan do pasol pasol dima abi.
- ⁶ Ae sot teban kinda da kalbi altaŋ gamjak, bo gildat binap yo yokwisi kinda da gak anupbal asak yan do pasol pasol dima abi.
- ⁷ Amin 1 tausen gak da kapmatjok kimagakwa ae amin 10 tausen amin tetgo do kimotni kan, unjun yo yokwi gak da kapmatjok aripmi dima apni.
- ⁸ Dabilgo da si pindagaki Pinjop da amin yokwi kobogi yokwi yomdisak.
- ⁹ Yawe Wukwi Madep da yonngamgwan egipbi kan,
¹⁰ yo yokwisi gagon aripmi dima noman toni.
Ae sot teban gak da yut da kapmatjok aripmi dima apni.
- ¹¹ Kosit morap agipbikon Yawe da anjeloni pi yoban kilago akdaŋ.
- ¹² Anjakwa kandapgo tipmon tidoki yan do gak kisit da bedaŋ awildaŋ.
- ¹³ Gak da laion emari yokwi gat ae tunjon amin emari ton gat bamaŋ misiŋitdisal.
- ¹⁴ Yawe da yan yosok,
“Amin nak do but dasi galak taŋ namaŋ unjun yokwikon baŋ timikgeŋ.
Amin nak dakon man do nandaŋ teban ton unjun panjuktnokeŋ.

- 15 Nak do bisit aba bisitni nandan yoben.
 Ae jigi noman tan yomni kan, nak unun gat egipnen.
 Nak da yokwikon ban timigek man madep yoben.
- 16 Nak da yokwikon ban timigek egip egipni sanbeko dubagi anakwan tagisi nandakdan.”

92

Pinjkop ankisik kap

Kap on Sabat bisapmon Pinjkop gawak iminek yogogi.

- ¹ Yawe, gak Pinjkop Wikwisi egisal.
 Ya yan yanek kap yanek mango anksinen kan unun tagisi.
- ² Wisa dagok morap gak da nin do but dasi galak tan nimal unun do yan tentenok anen kan unun tagisi.
 Ae kalbi morap bisapmi bisapmi panpuluganek dima nipman dekdal unun do yan tentenok anen kan unun tagisi.
- ³ Gita napmi 10 kabi dakon ae gita napmi morapmi ton unun ban tidanek kisik kisik anek unun dakon yan tentenok anen kan unun tagisi.
- ⁴ Yawe, gak yo tagisi asal unun do nandanek butno tagisi asak.
 Kisitgo da pi asak unun do nandanek kisik kisik kap yosot.
- ⁵ Yawe, gak pi tapmimi tonasi asal.
 Nandak nandakgo unun ilarisi.
- ⁶⁻⁷ Amin yokwi jon yombem tagi kwon, ae yo morapmi timigek tagisi ekwan.
 Mani gak da wagisi panupbal akdisal.

- Amin nandak nandakni mini ae nandan kok-
wini tagi dima amin on yo morap do aripmi
dima nandan pisoni.
- 8 Mani Yawe gaga kila amin madep toktok teban
egi wigisal.
- 9 Yanji nandan, amin gak do uwal an gaman,
unjun kimotdan.
Yo yokwi an amin pabin yopbi birapmigi duk-
wan dukwan kikan.
- 10 Mani gak da tapmim madep namgul unjun jon
bulmakau wili dakon tapmim yombem.
Gak da yo tagisi an namisal, do but galaksi
nandisat.
- 11 Dabilno da pindagapbo uwalno tasik tan mu-
dawit.
Mirakno yopmanek uwalno yokwisi dakon
kunan wiwik nandagin.
- 12 Amin kilegi unjun silbat da yan madepsi taganek
bami tokdan.
Sida kindap Lebanon miktimon ton unjun da
tilak tagokdan.
- 13 Amin kilegi unjun Yawe da yutnon kili kwaokbi.
Pinkopnin da yutnon egek madepsi tagon.
- 14 Amin pelan anek bami sigin tokdan.
Tagisi tanek tami dima biripmigi manek
kalikaligi sigin tokdan.
- 15 Anek yanji yan tenjenokdan, “Yawe unjun anpakni
kilegi gin.
Unjun tip madepnin egisak, ae yokwini kind
dimasi tan imisak.”

- ¹ Yawe unun kila amin madep egisak.
 Kila amin madep dakon imal pasak.
 Asi, kila amin madep dakon imal pasak, ae
 tapmimni unun madepsi.
 Miktim daman unun wasanban tebaisi tosok,
 aripmi dima puwen kisak.
- ² Yawe, gak kila amin madep yityit tamogokon
 kalipsigwan kilisi yikgil.
 Yo morap dima noman tanakwa gak kilisi
 egipgul.
- ³ Yawe, tap pakbi madep unun da madepsi
 tamalikgan.
 Anek wiwik madepsi yanek sulukwan, ae
 ilenikon tebaisi tidon.
- ⁴ Mani Yawe, gak dakon tapmingo unun pidanbisi.
 Tap pakbi madepsi tamalikgan unun dakon
 tapmim yapmandak, ae ilenikon tidon unun
 dakon tapmim yo kisi yapmandak.
- ⁵ Gak dakon gen tebango unun toktogisi tokdan.
 Yawe, gak dakon yut dagok dagogi mini
 telagisi tokdisak.

94

*Pinkop da amin yokwi morap pabin yopmanek
 amin kilegi morap panpulugokdisak*

- ¹ Yawe, gak Pinkop, gak da yokwi pakpak amin
 yokwi an dakon kobogi yomisal.
 Do abisok butjapgo yolinjaki tilimgo koni.
- ² Miktim daman dakon gen kokwin amin madep
 pidoki.

- Abisok abin̄ek iyi do nandaba wigisak amin dakon anpak yokwini do kobogi yokwisi yobi.
- ³ Yawe, bisap nian da amin yokwi da anpakni do kisik kisik ani?
- ⁴ Amin yokwi da iyi do nandaba wigakwa anpak yokwini an unun do pibit tidok an.
- ⁵ Yawe, minat amin kabi gaga do manjigil, amin da pabin yopmanek jig madepsi yoman.
- ⁶ Unun da sakwabat gat, ae minat monjiyo meni datni yopman kimakgwit gat, ae amin kokup ηwakηwarikon da apgwit da miktinninon ekwan, unun dapba kimokgon.
- ⁷ Anek yan yon, “Yawe da nin dima nindasak. Israel amin dakon Pin̄kop yo nin da aman unun do nandaba kik dima asak.”
- ⁸ Nandak nandakji mini amin, mirak yopmanek butji pisoni!
Ji ηugigisi. Ni bisapmon nandan kokwin tagisi amin dagoni?
- ⁹ Pin̄kop da miraknin wasagit, do aripmi dima nandisak, ma?
Ae dabilnin wasagit, do iyi aripmi dima siηtosak, ma?
- ¹⁰ Minat amin kabi egi an an kwan kobogi yokwi yomisak, do ji do kobogi yokwi aripmi dima damjak, ma?
Unun minat amin morap kisi dakon yoyin̄detni. Unun nandak nandakni mini, ma?
- ¹¹ Yawe da minat amin morap kisi dakon nandak nandak kili nandan mudagit.

- Unun nandisak, yo morap ak do nandan, unun bami tagisi dima noman tokdan.
- 12 Yawe, gak da amin kinda anmilip akdo tepmi iminek nawa gengo iyin dekgi kan, unun amin kisik kisik tagi asak.
- 13 Jigi bisapmon gak da yik yawot imisal.
Yanjin egakwan amin yokwi kimagek miktim kagagwan pikwan.
- 14 Nido, Yawe da minat amini aripmi dima yopman detjak.
Asisi, minat amin kabi iyi do manjigit unun manji aripmi dima yomjak.
- 15 Ae don anpak kilegikon da gen kokwin akdan.
Anakwa amin kilegi da unun yoldan.
- 16 Namin da nak anpuluganek amin yokwi pabin yopjak?
Namin da nak anpuluganek amin gulusun an unun pabin yopjak?
- 17 Yawe da nak dima anpulugagit tam, bisap dubak dima kimakbi tamokon pakgim.
- 18 Nak yan nandagim, “Kandapno sagalegi, do kili unun man nitdisak.”
Mani dima. Yawe, nak do but dasi galak tan naminek abidanaki dima magim.
- 19 Butjik nandagim bisapmon, butno anteban anek anpuluganbi kisik kisik agim.
- 20 Gak kila amin yokwi gat pi dima an.
Unun amin da minat aminyo anpak yokwi tagi ani do gen teban yopmanan.
- 21 Unun muwugek amin kilegi panupbal ak do gen yan anteban an.
Ae gulusun dima an amin dapba kimotni do gen yan yoman.

- 22 Mani, Yawe dam madepno aripmi dima tuwili egisak.
Piŋkopno da tagisi anġutnosok.
- 23 Uŋun anġpak yokwi awit dakon kobogi yomdisak.
Yokwini uŋun nandanġ yomisak, do dapban kimotdanġ.
Asi, Yawe Piŋkopnin da obisi panġtasik akdisak.

95

Piŋkop anġkisik kap

- 1 Apba kisik kisik kap Yawe do yono!
Piŋkop tip madepnin yokwikon ban pulugaŋ nipgut uŋun do nandanġek yaŋ tidanġek kisik kisik kap yono.
- 2 Uŋun da kapmatjok kiŋek ya yaŋ iyinenġ.
Anġek kisik kisik kap yaŋek mani anġkisino.
- 3 Nido Yawe uŋun Piŋkop tapmimi tonġsi egisak.
Uŋun Kila Amin Madep tapmimi tonġsi egek amin da piŋkopnin yaŋ yonġ yo morap yapmanġ mudosok.
- 4 Miktim galegi ae kabap miktim kisi uŋun iyi dakon.
- 5 Miktim gat tap gat kisi iyi wasagiġ, do kisi bamot iyi dakon gin.
- 6 Ji apba nġwakbenġ anġek gawak imno.
Yawe uŋun da nin wasanġ nipgut.
- 7 Uŋun Piŋkopnin egisak.
Nin sipsip kabini, do nin dakon kila anġek japnin nimisak.
Abisok geni nandanġ imni.

- 8 Yawe da yaŋ yosok, “Kalip babakji da miŋtim kibiri timon, Meriba ae Masa miŋtimon, but teban awit.
 Ji yaŋ dima ani.
- 9 Yo agim uŋun pindakgwit, mani nak aŋkewal do pi madepsi awit.
- 10 Nak bilak 40 uŋun amin do butjap nandan yomgum.
 Aŋek yaŋ yaŋim, ‘Butdasi nak dima nolgaŋ.
 Nak dakon gen dima guramikgaŋ.’
- 11 Yaŋdo, nak japtaŋek yaŋ yoyigim, ‘Asi dayisat, ji nak dakon yik yawot kokupgwan dimasi pigini.’”

96

Piŋkop da miŋat amin kabirikon aŋpak tagisi asak

- 1 Yawe do kap kalugi kind a yaŋ imni.
 Miŋtimi miŋtimi amin ekwaŋ, ji Yawe do kap yaŋ imni.
- 2 Yawe do kap yaŋ imiŋek mani aŋkisini.
 Gildari gildari amin yokwikon baŋ timik timik asak uŋun dakon geni yaŋ tenŋeŋoni.
- 3 Amin kisisi miŋtimi miŋtimi ekwaŋ tilimni gat ae yo masi masimisi asak uŋun do yaŋ tenŋeŋaŋ yomni.
- 4 Yawe uŋun wagil tagisisi, do aŋkisiŋ kimorisi.
 Uŋun kokup kidat morap yapmaŋdak, do si pasal imimisi.
- 5 Miŋtim diwari dakon piŋkopni uŋun kokup kidat dakon wupmi gin.
 Mani Yawe da kundu wasagit.

- 6 Yawe unun kila amin madep egek man madepni tan imisak.
 Tapmimni madep gat ae yo morapni kildani tagisi telagi yutnikon tan iman.
- 7 Minjat amin kabi morap, yan simil anek Yawe dakon tilimni gat ae tapmim madepni gat do yoni.
- 8 Yan simil anek tilim madepni do nandanek Yawe ankisini.
 Paretji timigek Telagi Yut Madepni da nagalgwan pigini.
- 9 Unun telagisi ae tilimni njwakjwarisi, do Yawe gawak imni.
 Amin miktimi miktimi ekwan, ji nimnimigek pasal imni.
- 10 Miktimi miktimi egi anan kwan unun dakon amin yan yoyini, "Yawe unun kila amin madep egisak.
 Unun da miktim daman anteban aban wayin dima asak.
 Yawe da don gen kokwin pi kilegisi anek amin dakon anpak kokwin akdisak."
- 11 Kundu gat miktim gat, jil kisik kisik anjil.
 Tap idap, gak wayin madepsi anek kisik kisik abi.
 Ae yo morap tap kagagwan ton, jiyo kisi kisik kisik ani.
- 12 Jap pi gat ae yo morap unjungwan ton, ji kisik kisik ani.
 Unun bisapmon kindap morap koron ton unun kisik kisik kap yokdan.

- 13 Yawe da buron kisik kisik akdan, nido Yawe abin gen kokwin anek miktim daman kisi dakon minat aminyo dakon anpak kokwin an yomdisak.
Anpak kilegikon da, ae gen bamikon da, miktimon minat amin morapyo gen kokwin anyomdisak.

97

Pinjop unun kila amin madep mibiltogi

- 1 Yawe unun kila amin madep egisak. Miktim gak kisik kisik aki.
Miktim tim tap binap ton ji but galak nandani.
- 2 Gikwem gat ae pilin gat da anawasamal.
Anpak kilegikon da amin kila asak.
- 3 Kindap da mibil tan iminek uwalni anwasinjek ekwan unun sonban pasigan.
- 4 Unun da malni yopban miktim tenjenosok.
Miktim da kanek nimmikdak.
- 5 Yawe apban kanek kabap da pakbi dagon.
Unun miktim morap kisi dakon Amin Tagi egisak.
- 6 Kundu da anpakni kilegi do yan tenjenok anakwan minat amin morapyo da tilimni kon.
- 7 Amin kokup kidat gawak yominek pankisan unun mayak tok pan.
Kokup kidat, ji Yawe gawak imni.
- 8 Saion kokup pap amin gat, ae Juda miktimon kokup pap tan anan kwan unun dakon amin gat da unun nandek, gen kokwin tagisi asal unun do but galak nandek kisik kisik an.

- 9 Nido Yawe gak Pinƙop Wikwisi egek miktım morap kisi kila asal.
Gak pinƙop nƙaƙwari morap kisi yapmanek mango wukwisi tosoƙ.
- 10 Ji Yawe but dasi galak taƙ iman amin, ji anƙak yokwi do nandaba inanisı asak.
Iyi dakon telagi amin kabini, yokwi an amin da kisiron baƙ timigeƙ kilani asak.
- 11 Pinƙop da amin kilegi tenƙenƙan yoban kisik kisik paƙ.
- 12 Amin kilegi, ji Yawe kisik kisik animinjek mani telagi do nandanek ya yan iyini.

98

Pinƙop unun amin morap dakon kila amin madepni

- 1 Yawe da yo masi masimisi agit, do kap kalugi kında yan imno.
Tapminni madepsi ae anƙakni telagi, do emaron teban tagit.
- 2 Yawe emaron teban tagit unun dakon yan tenƙenƙok agit.
Anƙakni kilegi yolınban miktımi miktımi amin kisi da kawit.
- 3 Israel amin do but dasi galak taƙek dima yopman det do yan teban tok agit unun do sigin nandisak.
Pinƙopnin da emaron teban taƙek nin yok-wikon baƙ pulugaƙ nipgut, unun miktımi miktımi amin ekwan unun da kili kawit.
- 4 Miktım amin morap, ji yan tidanek Yawe anƙisini.
Kisik kisik kap yanek anƙisini.
- 5 Gita tidanek kap yanek Yawe anƙisini.

- ⁶ Kwen gat ae kasisin gat pisonok yan tidanek kisik
kisik anek Yawe ankisini.
Unun Kila Amin Madep egisak.
- ⁷ Tap gat yo morap tapgwan ton, ji yan tidoni.
Miktim gat amin miktimon ekwan, jiyo kisi
yan tidoni.
- ⁸ Pakbi madep ji kisit tidoni.
Kabap ji kisik kisik anek kap yoni.
- ⁹ Ji kisisi Yawe da buron kisik kisik anek kap yoni,
nido Yawe miktim amin morap gen kokwin
an yom do abisak.
Gen kokwin kilegisi akdisak.

99

Pinjop unun kila amin madep mibiltog:

- ¹ Yawe unun kila amin madep egisak.
Miktimi miktimi amin ji pasal nimnimikyo ani.
Kila amin madep tamonikon yigakwan anjelo
madep serabim da teri teri akgan.
Anakwa miktim wudip asak.
- ² Saion kokup papmon unudon Yawe tapmim
madepni tan imisak.
Ae unun da minat amin morap kisi dakon man
yapmanek mani da wikwisi asak.
- ³ Amin kisi da mango madepsi ae masi masimi
unun do yan ankisin kimotnisi.
Gak telagisi.
- ⁴ Kila amin madep tapmimi ton gak anpak kilegisi
unun do galagisi nandisal.
Gak da Israel amin nin do anpak tagisi gat ae
anpak kilegi gat nibi yolgaman.

- Gak da Israel miktimon gen kokwin kilegi gat
ae anpak kilegi gat asal.
- ⁵ Ji Yawe Piŋkopnin anksini.
Uŋun telagi egisak, do burikon kinjek gawak
imni.
- ⁶ Moses gat Aron gat Yawe dakon mukwa sogok
amin egipgumal.
Ae Samuel yo kisi mani yanjek gawak imgwit
amin kabikon nani kindi.
Uŋun da Yawe do bisit aba bisitni nandan
yomgut.
- ⁷ Gikwem timi kindi dubagisi wigisak unjudon egek
gen tebani yomgut.
Yoban gen teban morap Piŋkop da yomgut
unjun guramikgwit.
- ⁸ Yawe Piŋkopnin, gak da miŋat aminyogo dakon
bisitni nandan yomgul.
Gak da diwarini wiririk yomgul, mani gu-
lusunni dakon kobogi do jigi yomgul.
- ⁹ Yawe Piŋkopnin unjun telagi, do mani awigek iyi
da telagi kabapmon gawak imneŋ.

100

Piŋkop ya yan iyik dakon kap.

- ¹ Amin miktimi miktimi ekwan ji kisik kisik anjek
yan tidanek Yawe anksini.
- ² Ji but galagon da Yawe gawak imni.
Kisik kisik kap yanjek unjun da kapmatjok kini.
- ³ Yawe unjun Piŋkop yansi nandan imni.
Uŋun da iyi nin wasan nipgut.
Nin unjun dakon gin.

- Nin unun dakon minjat amin kabini, nin sipsip kabini iyi pawilakwan ekwaman.
- 4 Telagi yut madep da nagalgwan pigekek ya yan iyinekek ankisine.
- Nin ya yan iyinekek mani yan anenotne.
- 5 Nido Yawe unun tagisi.
Dagok dagogi mini amin do but dasi galak tan yomisak.
Babikon da babikon geni anteban anek amin kabini panpulugan anan kikkisak teban.

101

Kila amin madep dakon yan teban tok

Dewit dakon kap kinda.

- 1 Yawe, nak amin do but dasi galak tan yomisak, ae amin dakon anpak kokwin kilegisi asal unun do kap yoken.
- Nak gak ankisik do kap yoken.
- 2 Nak anpak kilegi ban gin yolgen.
Yawe, ni bisapmon gak abin nak anpulugoki?
Nak naga da yutnon anpak kilegi ban gin aben.
- 3 Nak yo injani kinda dimasi koken.
Pinkop manji iman amin dakon anpak do dima galak tosot.
Nak unun gat kalonji dima agipne.
- 4 Nak butnokon da yokwi di dima aben.
Ae anpak dima agagi do nandak nandak dima aben.
- 5 Nak da amin do yanba yokwi tok an amin obisi panupbal akdisat.

100:5: 1KAG 16.34; 2KAG 5.13; 7.3; Esr 3.11; Kap 106.1; 107.1; 118.1; 136.1; Jer 33.11

- Iyi do nandaba wigisak amin gat dima egipnenj.
- ⁶ Nak amin Pinjkop yolganj unun ban galak tan yobenj, ae unun gat gin nak da yutnon tagi egipnenj.
- Amin toktogisi anpak kilegi anj, unun amin dagin oman amino egipni.
- ⁷ Jamba but amin nak da yutnon dima egipni, ae top yonj amin nak gat dima egipnenj.
- ⁸ Gildari gildari amin yokwi miktinninon ekwan unun panupbal ak do pi abenj.
- Nak da amin anpak yokwi anj amin wiririgapbo Yawe da kokup papmon sanbenjek dima egipni.

102

Amin kinda da jigi panjek bisit asak

- Amin kinda jigi panjek tapminni minisi anakwan Yawe da anpulugosak do bisit agit.
- ¹ Yawe, bisitno nandaki. Nak gak da anpulugoki do yanj tidosot.
- Nak dakon kunamno nandanj nabi.
- ² Jigi madepsi pakenj bisapmon dima gandakenj yanj do dima pasilgi.
- Bisitno nandaki.
- Gak do yanj tidokenj bisapmon tepmisi nandanjek nak anpulugoki.
- ³ Egip egipno unun mukwa da yanj bisap pisipmisok tanjek pasilganj unun yombem.
- Kindap madep da sosok unun da tilak giptimno tepmisi sosok.
- ⁴ Amin da jonj kibidanjbi bamonj unudenj nak yokwisi egisat.

Do jap nok do dima galak tosot.

⁵ Nak iyon iyon yosot, ae giptimno madep dima, nak kidari ginsi.

⁶ Nak singin da yan miktim kibiri timon yokwisi egisat.

Ae kalbi dakon minam da kokup amin da antasik abi do amin da aripmi dima egipmi timon ekwan unun da arip egisat.

⁷ Nak dipmin potpot tamokon pokdot, mani dabilno si sintan egisak.

Bupmisi, nak minam kinda da yut kwenon yikdak unun da tilak nak naga gin egisat.

⁸ Gildat kinda kalon uwal da nak gen yokwi nayan. Tasik token do yanek yansul an naman.

⁹⁻¹⁰ Gak nak do butjap madepsi nandisal, do abilak banjin nosot, ae dabil pakbino kapmon manba pakbi gat kisi nosot.

Nak sibat sibat ban yan abidan mabi timi kindakon kigin.

¹¹ Pilindo gildat da pigisak unun da aripmon egip egipno bisap pisipmisok gin.

Nak jon da kibidon unun yombem.

¹² Mani Yawe, gak kila amin madep toktogisi egisal.

Mango unun wukwisi, do minat aminyo don altokdan unun da gak nandan gamdan.

¹³ Abisok abin Saion kokup pap do bupmi nandan iminek anpulgoki.

Bupmi nandan ibi dakon bisap kili noman tak. Abisok bupmi bisap.

¹⁴ Saion kokup pap unun yokwi tak, mani oman amingo da yut agak tip morapni do but dasi galak tan yoman.

- Abisok yokwi tak, mani kosit madepni dakon kimbaban pindagek unun da but yokwi yomisak.
- 15-16 Pin kop da Saion kokup pap aeni wasanjek tilimni minjat amin kabikon yolikdisak.
Anjakwan minjat amin kabi morap Yawe do pasolni, ae miktim dakon kila amin madep morap tilimni do pasal imdan.
- 17 Unun giptim dakon yo do wadan amin unun dakon bisitni nandan yomdisak.
Bisit aba sanbenjek manji dima yomdisak.
- 18 Yo unun Yawe da asak unun papiakon mandano babi kabi don altoni da Yawe da pi unun agit dakon gen nandanek mani awigini.
- 19 Gen unun yan mandanen, “Yawe iyi da telagi kokupmon kwen egek sinjanban pigit.
Unun Kwen Kokup egek sinjanban miktimon pigit.
- 20 Anjek dam tebanon amin jigi panek kunam tagakwa nandagit.
Ae dapba kimotni do yanbi amin unun pulugan yopban kiwit.”
- 21 Yan agit do Saion minjat aminyo da Yawe dakon man yan tenjenoni.
Jerusalem minjat aminyo da ankisini.
- 22 Unun bisapmon minjat aminyo gat ae kila amin madepni gat Yawe gawak im do Jerusalem muwugek yan akdan.
- 23 Nak tagan amin madep egapbo Yawe da tapmimno anupbal anjek bisapno anpisip agit.
- 24 Do nak yan iyigim, “Pin kopno, toktok teban egisal.

- Nak amin pelan dima at, do egip egipno abisok
dima gwayeki.
- 25 On miktim dakon teban tokni kalipsigwan kili
yipgul da tosok.
Ae kundukon yo morap ton unun gak dakon
kisit kilda.
- 26 Kundu gat miktim gat tasik tokdamal. Imal
giranji da pudan kwan, unun da tilak yokwi
tokdamal.
Amin da imal kulabik an, unun da tilagon gak
da kulabik anjaki sanbenek dima tokdamal.
Mani gak toktok teban egipdisal.
- 27 Gak kulabik dima anek yan gin egipgul da egisal.
Gak dagok dagogi mini egi wigikdisal.
- 28 Oman amingo nin dakon minjat monjiyo gak da
buron egipdan.
Ae unun dakon diwatni panpuluganaki gak gat
tagisi egipdan.”

103

Pin kop da nin do but dasi galak tan nimisak

Dewit dakon kap kinda.

¹ Yawe anjisikenj.

Nak butno nan yan iyisat, gak gwiniambil mani
telagi anjisiki.

² Yawe anjisikenj.

Nak do yo morap tagisi asak unun do dima
intokenj.

³ Unun da diwarino kisisi wiririk namisak.

Ae sotno kisisi panmilip aban kilek tosot.

⁴ Yawe da yokwikon ban puluganban dima
kimokdot.

- Ae but dasi galak taŋ namineŋek bupmi nandan
namisak.
- 5 Yo tagisi do galak tosot unun aripnokonsi
namisak.
Yaŋ anjakwan nak aeno amin kalugi daganek
singin da yaŋ tapmimi toŋ agisat.
- 6 Amin da pabin yopmanakwa yokwi ekwan amin
Yawe da anpakni kilegikon da gen kokwin
tagisi an yomisak.
- 7 Kalipsigwan yo morap ak do nandagit unun
Moses nan iyigit.
Ae pi tapmimi toŋ agit unun Israel amin do
yolinban pindakgwit.
- 8 Yawekon bupmi ae nandan yawotyosok.
Unun butjap tepmi dima nandisak, ae amin do
but dasi madepsi galak taŋ yomisak.
- 9 Bisapmi bisapmi yokwi aman do gen dima yaŋ
nimisak.
Ae butjapni bisap dagok dagogi mini dima taŋ
anjan kisak.
- 10 Diwarinin dakon kobogi yokwisi timiri mani
dima nimisak.
Nin yokwi morapmisi aman unun dakon
kobogi do yo jigisi timiri mani dima nimisak.
- 11 Nido amin iyi do pasal iman amin unun but dasi
galak taŋ yomisak.
Butdasi galak taŋ yomyomni unun pidanbisi,
miktim yapmanek kwensi ason kundu
tosok unun dakon tilak.
- 12 Gildat wisagon da si pigisak tet unun dubagisi.
Unun da tilak Pin kop da diwarinin wiririkban
dubagisikon toŋ.

- 13 Dat da miñat monjiyoni do bupmi nandan yomañ unun da tilak Yawe da amin iyi do pasal iman amin do yañsi nandan yomisak.
- 14 Nido tapmimnin madep dima, nin miktım gin yañ nandan nimisak.
- 15 Amin nin jon yombem egip egipnin pisipmisok. Nin jon dakon jareñi yombem da bisap pisipmisok egek kibidomañ.
- 16 Mirim da jareñ pañwayiñ aba mañakwa amin da jareñ sañbek dima pindakgañ.
- 17 Mani Yawe da toktok teban miñat aminyo pasal imiñek ekwan unun do but dasi galak tañ yomisak.
Ae babak don altoni unun do anpak kilegisi an yomdisak.
- 18 Yawe da sañbek sañbek agit unun yolek geni guramiğgañ amin do yo tagisi an yomdisak.
- 19 Yawe Kwen Kokupmon kila amin madep yigek yo morap kila asak.
- 20 Anelo tapmimi madepsi kabi, ji Yawe dakon geni do mirak pakyañsi yopmañek guramik kimokgon kabi, ji Yawe ankisini.
- 21 Ji Yawe dakon pi amin Kwen Kokup egek galak-tokni yolek omani an, ji Yawe ankisini.
- 22 Yo morap Yawe da wasagit da kilani asak unun dukwan dukwan tañ anañ kwan, ji Yawe ankisini.
Nak Yawe ankisiken.

104

Piñkop yo morap wasagit, do mani awigino

- ¹ Nak Yawe ankisiken.

- Yawe Pinkopno, gak wukwisi.
 Gak kila amin madep mibiltogi ae man
 madepgo ton.
- ² Amin da imal ban giptimni wamanjan unuden,
 gak gaga nan tenjen nan wamanjal.
 Amin da imal yut ilikba pikwan unuden, gak da
 kundu gat ae gik morap gat yopmanjal.
- ³ Anjek yutgo kwen ason pakbi kwenon asal.
 Gikwem da os da amin ilik pawilgan tamo
 timgo daganakwan mirim da gak anan kisak.
- ⁴ Gak da mirim yabekbi unun da gengo anan kisak.
 Ae gak da abi mal da oman amingo dagon.
- ⁵ Gak da miktim on yipgul da tamonikon wagil
 tebai toso,
 ae aripmi dima duwalik kisak.
- ⁶ Gak da tap idap yipbi imal da yan miktim wutjigit.
 Anaki pakbi da kabap morap kisi wutjigit.
- ⁷ Mani don tap idap tebai iyinbi duwalik kigit.
 Tap idap gak da tebai yanbi nandanek timtim
 yanek kigit.
- ⁸ Tap idap kabap morap yipman degek miktim
 kuldugi timon pigigit.
 Gak da tap idap unudon tosak do yagil da
 abisok unudon toso.
- ⁹ Gak da tilak kili yipgul, do tap idap tilak unun
 dima iratjak.
 Tap idap miktim morap aeni dima wutjisak.
- ¹⁰ Kabap da galegikon miktimgwan pakbi dabil
 panoman anaki pakbi pagek kuldugi timon
 pukwan.
- ¹¹ Jon bit kilapyo pakbi unun ban non, ae jon donki
 kisi unun pakbi non, anek tekni panyawot an.

- 12 Pakbi ilenon kindap ton, minam unudon yutni
anek kindap kilinon yigek gen yon.
- 13 Gak kokupgokon kwen egek sikak yipbi kabap
morapmon mon.
Pi asal dakon bami da on miktimon tugosok.
- 14 Gak da bulmakau da noni do jon yopbi kwon.
Ae yo mibili mibili abi kwanakwa nin jap
unudon paman.
- 15 Nin wain nok do wain sop paman, anek but
galaksi nandaman.
Ae tomno dabilnin sono gulgwa ani yan do
olip dakon nelagi paman.
Ae jap da giptimnin panjeban ani do pigaga jap
paman.
- 16 Sikak manakwa Lebanon dakon kindap dakon
geli da pakbi morapmi ilikgan.
Yawe dakon sida kindap unun kalipsigwan iyi
kwaokgit.
- 17 Unun sida kindapmon minam da yutni an.
Ae bilak minam unun kwat kwenon yutni
unudon an.
- 18 Jon meme kabap madepsikon akwan.
Anakwa misan kabap dakon tip madep da
panyongam anakwa ekwan.
- 19 Gak da kanek wasagil da unun da bilak dakon
kanek morap dakon tilakni asak.
Ae gildat dabil ni bisapmon pigisak unun gildat
da iyi nandisak.
- 20 Gak da pilin tuk abi noman tanakwan koron jon
bit kilapyo akwan.
- 21 Laion kilap wisinjek madepsi yan tidon.
Pinkop gak da kilap wisan unun yomisal.

- 22 Gildat wisak bisapmon tamonigwan si panji pokgoŋ.
- 23 Anakwa amin pidaŋ kiŋ pini anakwa wigi gildat pigisak.
- 24 Yawe, gak da yo morapmi wasagil.
Gak nandaŋ kokwin anek yo morap unun wasagil.
Gak da yo morap wayiŋ anek ekwaŋ wasagil unun on miktimon tugaŋbisi.
- 25 Tap idap unun madepsi.
Tap kilap madep ae moniŋ moniŋ morapmisi gat ae yo diwari gat kisi unungwan ekwaŋ.
Nin da aripmi dima manjitneŋ.
- 26 Tap kwenon tap wakga kiŋ ap anakwa tap kilap madepsi wasagil unun tap pidaŋek kisik kisik anek wigi mok aŋ.
- 27 Unun kisisi jap do aŋ bisapmon gak da upmokgi do jomjom aŋ.
- 28 Gak da jap yomiŋaki noŋ.
Gak da upmagaki buri tugoŋ.
- 29 Mani manji yomiŋaki si pasolgoŋ.
Ae mirim gwayesal bisapmon kimagek miktim dagoŋ.
- 30 Gak da egip egip dakon mirim yobi egip egip kalugi abidoŋ.
Yo morap panjaluk anaki miktimon kalugisi toŋ.
- 31 Yawe dakon tilimni dagok dagogi mini taŋ anan kisak dosi nandisat.
Anakwan yo morap wasagit do kisik kisik asak.
- 32 Unun miktimon siŋtaŋban miktim wudip asak.

- Kisitni kabapmon yopban mukwa pidoŋ.
- ³³ Nak si egipben bisapmon Yawe do kap yokeŋ.
Nak miktimon egi añaŋ kıkdisat uŋun da
arıpmon Piŋkopno sigin yaŋ aŋkisikeŋ.
- ³⁴ Nak Yawe do kisik kisik asat.
Do uŋun da nandak nandakno do galak tosak
dosi nandisat.
- ³⁵ Yawe, yokwi aŋ miŋat aminyo paŋupbal aki.
Nak amin yokwi wagil pasilni do nandisat.
Nak Yawe aŋkisikeŋ.
Yawe aŋkisini!

105

Piŋkop gat miŋat amin kabiyoni gat dakon kap

- ¹ Yawe bisit iyineŋ ya yaŋ iyino.
Pi madep madep agit uŋun dakon geni yoyino
miktimi miktimi amin da nandani.
- ² Kap yaŋek mani aŋkisineŋ wasok tapmimi tonŋi
morapmi agit uŋun do yaŋ tenŋeŋono.
- ³ Mani telagi aŋkisineŋ.
Amin morap Yawe gawak im do uŋun da kap-
matjok kwan uŋun kisik kisik madep ani.
- ⁴ Bisapmi bisapmi Yawe da kapmatjok kiŋek
paŋpulugaŋek tapmim nimjak do sigin
iyineŋ.
- ⁵⁻⁶ Ji Yawe dakon oman amini Abraham dakon
babini kabi, ji Jekop da kabikon nani, Yawe
da iyi do manjikbi kabi, Yawe da pi tapmimi
tonŋ ae yo masi masimi agit uŋun do aesi
nandani.
Ae amin yokwi do kobogi yokwi yomgut uŋun
do nandani.
- ⁷ Yawe uŋun Piŋkopnin.

- Uñun da miktimi miktimi miñat amin morap kilani asak.
- ⁸ Yawe da sanbek sanbekni nin gat toktogisi agit.
Dagok dagogi mini sanbek sanbekni do nandan egisak.
- ⁹ Yawe da Abraham gat sanbek sanbek uñun agit.
Uñun sanbek sanbek agit uñun dima kirinjit do Aisak nan yan teban tok an imgut.
- ¹⁰ Ae Jekop, Israel amin dakon babi, sanbek sanbek uñun toktogisi tosak do Yawe da iyigit.
- ¹¹ Uñun da yan yagit, “Nak da Kenan miktim gak do gaben.
Miktim uñun babigoni do tosak.”
- ¹² Kalip Israel amin kalonjok, ae apbi amin yombem da egipgwit.
Asi, Kenan miktimon egipgwit, mani iyi dakon miktim uñun mini.
- ¹³ Uñun amin ñwakñwari da miktimon agi agi awit.
- ¹⁴ Mani, Yawe da yum pindagakwan amin di da dima pabin yopgwit.
Panpuluganek kila amin madep yokwi anyom do nandawit uñun tebai yoyigit.
- ¹⁵ Kila amin madep uñun yan yoyigit, “Miñat aminyo uñun nak dakon pi ani do manjigim, do anpak yokwi dima anyomni.
Nak dakon kombi amino do yokwi dima anyomni.”
- ¹⁶ Yawe da aban Kenan miktimon jap do madepsi awit.
Anek japni panpasil agit.

- 17 Mani Josep yabekban unun da mibil tanek unun da kalip pan̄ki Isip miktimon egipgut.
 Peni padik padikyo da monej timit do nandanek amin dakon oman monjini egipjak do amin do yomgwit.
- 18 Ain nap ban kandapnikon pan̄teban aba kandapmi pilin tagit.
 Ae ain giron̄ikbi madep kinda tegikon an̄teban awit.
- 19 Yan egakwan wigi yo unun altoni do kalip yan̄kwok agit unun bami noman tagit.
 Yawe dakon gen da Josep dakon gen unun bamisi yan̄ yoligit.
- 20 Kili Isip amin dakon kila amin madep da amin kinda yabekban kin̄ Josep dam tebanon nan̄ pulugagit.
 Amin N̄wak̄wari Kabi dakon kila amin unun da Josep pulugan̄ yipban kigit.
- 21 An̄ek yipban yut madepni gat ae yo morapni kila asak do man madep imgut.
- 22 Kila amin madep dakon yo morapni kila an̄ unun dakon mibiltok amin morapni kila agit.
 Ae kila amin madep nandak nandak iman̄ amin kabi unun yoyin̄detjak dakon tapmim kisi tan̄ imgut.
- 23 Don Jekop pan̄ki Isip egipgut.
- 24 Ae don Yawe da min̄at amin kabini pan̄pulugan̄ban gwakni morapmi awit.
 Ae pan̄pulugan̄ban tapmimni da uwalni dakon tapmim yapgut.

- 25 Yawe da Isip amin dakon butni panjobilban
 minjat amin kabini do uwal an yomgwit.
 Anek Yawe dakon oman amini do yokwi an
 yom do kosit wusik awit.
- 26 Mani don, Yawe da oman amini Moses gat Aron
 gat manjinek yabekban Isip kigimal.
- 27 Kinj altanek Yawe dakon wasok tapmimi ton Isip
 miktimon agimal.
- 28 Yawe da pilin tuk yipban pilin tuk da miktim
 wutjigit, mani
 Isip da geni abin yipgwit.
- 29 Pakbi kulabik aban yawi daganek tap kilap kisi
 morap dapban kimak mudawit.
- 30 Mengak morapmisi iren tanek miktimni kisi
 tugawit, ae kila amin madep iyi dakon yut
 tamoyo kisi tugawit.
- 31 Yawe da yanakwan bigal gat ae gugim gugim
 kisi morapmisi iren tanek Isip miktim kisi
 tugawit.
- 32 Ae sikak kulabik anek ais gat ae mal gat ban
 yopban piwit.
- 33 Wain napni gat ae pik kindapni gat panupbal
 anek kindap diwari dapban sulugi timi
 morapmi awit.
- 34 Gen yanakwan pilak pilak noman tawit.
 Tilakni unun morapmisi, amin da aripmi dima
 manjiri.
- 35 Pilak pilak da yo tami ton morap nawit.

- Anej Isip amin da jap kwaokgwit dakon bami
kisi nawit.
- 36 Ae Isip amin morapmon amin yuri kindakon
monji mibiltogi Pinjkop da dapban kimak
kimak awit.
- 37 Mani don, Israel amin timik panjinakwan Isip
yipman dekgwit.
Silva ae gol kisi timigek kiwit.
Israel amin morap kisi tagisi egipgwit, kinda
sot dima agit.
- 38 Isip amin Israel do madepsi pasalgwit, do kin
mudajakwa but galak nandawit.
- 39 Yawe da gikwem timi kinda yipban kwen tanek
unjun da minjat amini panjongam agit.
Ae kalbi kindap madep kinda yipban unjun da
tenjenji yomgut.
- 40 Jap do iyinba minam yopban apba nawit.
Ae Kwen Kokup dakon bret yoban nanek tu-
gawit.
- 41 Tip madep kinda wital kinakwan pakbi kinda
tagal kinjek miktim kibiri timon pakbi
madep kinda pak kigit.
- 42 Yo morap yan agit, nido kalip Abraham oman
amini do yan teban tok agit unjun do sigin
nandagit.
- 43 Do anek minjat amini timik panjigit.
Anakwan minjat amin kabi iyi do kili manjigit
unjun kap yanek kisik kisik anek kiwit.
- 44 Kinakwa Amin Nwakwari Kabi dakon miktim
unjun do yomgut.

105:36: TP 12.29   **105:37:** TP 12.33-36   **105:39:** TP 13.21-22

105:40: TP 16.2-15   **105:41:** TP 17.1-7; IDT 20.2-13   **105:44:**

Jos 11.16-23

Ae yum pindagakwan unun dakon pi timikgwit.

- ⁴⁵ Israel amin da gen morapni gat ae gen teban morapni guramik kimotni do yan agit. Yawe dakon man awigini!

106

Pinjkop da minjat amin kabini do anpak tagisi asak

- ¹ Yawe dakon man awigini.
Yawe anpakni unun tagisisi, do ya yan iyinenysi. Dagok dagogi mini nin do but dasi galak tan nimisak.
- ² Yo madep agit do namin da unun dakon geni tagi yan tenjenosak?
Ae anpak tagisi morap agit unun da aripmon namin da mani tagi awigisak?
- ³ Amin do gen kokwin kilegisi an yominek bisapmi bisapmi anpak kilegisi an amin unun kisik kisik tagi ani.
- ⁴ Yawe, minjat amin kabigo panpuluganek yokwikon ban timikgi bisapmon, nakyo kisi abidoki.
- ⁵ Nak minjat amin kabigo pindagapbo tagisi yigek yo tagisi timitni do nandisat.
Ae amin kabigo da kisik kisik anakwa nak unun do kisik kisik aben.
Anek nin gak dakon amin kabigo ekwaman do mango ankisinen dosi nandisat.
- ⁶ Kalip babaknin da awit, unuden nin yokwi agiman.
Nin anpak yokwi mibili mibili agiman.
- ⁷ Isip miktimon babaknin gak da wasok tapmimi

tonj agil unun do pakyanşi dima nandawit.
 Gak da bisap morapmi anpak tagisi an yomgul,
 mani unun do si inntawit.
 Anek Tap Gamikon kinj altawit bisapmon gak
 kwen wigik an gamgwit.

- 8 Mani Yawe da tapmim madepni yolik do
 nandagit, ae man bini dima mosak do
 yokwikon banj timigakwan dima yokwi
 tawit.
- 9 Tap Gami tebai iyinban miktim kibiri tim dagagit,
 do amin da miktim kibiri timon kwanj unun
 da tilak minjat aminyo mibiltan yominjek tap
 idap pudanek panpan kigit.
- 10 Amin uwal an yomgwit amin da kisiron banj
 timigakwan dima panupbal awit.
- 11 Mani pakbi da uwal wutjiba kimak mudawit,
 kinda dima egipgut.
- 12 Yawe da yan anakwan minjat aminyoni da yan
 teban tok morap an yomgut unun do nan-
 dan gadawit.
 Anek kap yanek anksiwit.
- 13 Mani Yawe da yo agit unun do tepmisi inntawit.
 Anek mibiltok Pinjkop da si yoyinjakwan yo ak do
 dima nandawit.
 Iyi da nandak nandagon da yo awit.
- 14 Miktim kibirikon egek burikon da jap dogin
 madepsi nandanek Pinjkop ankilikgwit.
- 15 Pinjkop yo nido iyiwit unun yomgut, mani sot
 madep kinda kisi yipban sot awit.

- 16 Miktım kibiri timon egek di da Moses gat Aron Yawe dakon mukwa sogok amini telagi gat do nandaba yokwi tok an yomgwit.
Anek Piņkop da nin do tapmim yangin nimisak tam tagi yan nandawit.
- 17 Anakwa miktım gapma madep kinda pisan pigakwan Datan gat ae Abiram gat amin kabini gat kisi unun gapmagwan pigakwa miktım da abin sopmanakwan pasilgwit.
- 18 Anakwa kindap da piņek unun amin bamot yol-gwit amin sonban mini awit.
- 19 Orep Kabapmon unudon egek gol ban bulmakau wup kinda wasanek unun Piņkopnin yan yanek gawak imgwit.
- 20 Bulmakau jon nosok dakon wupmi kinda gawak imgwit.
Unun anpak anek Piņkopni tilimi tonji abin yipgwit.
- 21 Piņkop da Isip miktım pi tapmimi tonji anek Isip da kisiron ban timikgit, mani Israel amin da si inġan imgwit.
- 22 Piņkop da wasok tapmimi tonj Isip miktım agit, ae yo nwanjwarisi Tap Gamikon aban minat aminyo madepsi wiripdakgwit.
- 23 Piņkop da minat amini dapban kimotni do yagit.
Mani pi amini unun manjigit unun Moses, unun da Piņkop da dabilon agek Israel amin panpuluganek Piņkop dakon butjap dakon kosit sopmanakwan Piņkop da dima panupbal agit.

- 24 Unun Pinƙop da paɗpulugosak do yaɗ teban tok agit unun do dima nandan gadawit, do miktin tagisi abidok do dima galak tawit.
- 25 Imal yut kabeɗnigwan egi egi aɗek Yawe do yaɗba yokwi tok aɗek geni dima guramɩkgwit.
- 26 Yaɗ awit, do Pinƙop da gen tebaisi yomɩnek miktin kibiri timon kimotni do yagit.
- 27 Aɗek babɩkni yolban paɗki Amin Nwakiɗwari Kabi da binapmon egek miktin nɗwakiɗwarikon egiɗni do yagit.
- 28 Don Peor miktimon kokup kidat Bal gawak imɩnek kokup kidat egiɗ egiɗmi mini unun do paret abi unun nawit.
- 29 Anɗpak unun aba Yawe butjap nandanek sot madep yokwisi kinda yomgut.
- 30 Mani Pinias da pidan agek binap amini egi yomɩnakwan sot madep unun pasilgit.
- 31 Pinias da yo unun agit unun do anɗpak kilegisi kinda asak yaɗ nandan imɩgwit da wun abisok ekwamaɗon kisi yaɗ gin nandamaɗ.
- 32 Israel amin Meriba pakbikon yokwi aba Pinƙop butjap nandan yomgut, do unun anɗpakni do aɗek Moses jigi madep pagit.
- 33 Moses buri yokwi taɗban dima yogogi gen yagit.
- 34 Yawe da yoyigit unuden, Amin Nwakiɗwari Kabi dima dapba kimakgwit.
- 35 Israel amin Pinƙop dima nandan iman kabikon miɗat eyo aɗek unun dakon anɗpak yokwini yolek awit.

- 36 Yan anek kokup kidatni gawak yominek anpak yokwisi anek egipgwit.
- 37 Unun da monji gwayoni dapman kokup kidat do paret awit.
- 38 Iyi dakon monji gwayoni ban dapgwit.
 Monji gwayoni gulusun dima awit, mani dapman paretni do Kenan amin dakon kokup kidat do imgwit.
 Anakwa yawini da miktim anupbal aban Pin kop da dabilon inani agit.
- 39 Anpak unun anek iyi ban panupbal aba Pin kop da dabilon inani awit, anek minat kinda da eni yipmanek yumabi asak unun da tilak Pin kop manji imgwit.
- 40 Yan awit do Yawe minat amin kabini do japmi nandanek nandaban inanisi agit.
- 41 Ae yopman degek yum pindagakwan Amin Nwaktwari Kabi da kisiron kiwit.
 Anakwan uwalni dakon pinbi egek geni guramikgwit.
- 42 Uwal da jigi morapmi yominakwa unun dakon tapmim da yongangwan egipgwit.
- 43 Bisap morapmi Yawe da minat amini panpulugagit, mani iyi dakon galaktok yolek kwen wigik anek yokwi morapmisi awit, do yokwisi egipgwit.
- 44 Mani bisit awit bisapmon bisitni nandan yomgut.
 Anek yokwisi egipgwit do bupmi nandan yomgut.

- 45 Bupmisi nandan yomiņek sanbek sanbek agit
uņun do ae nandagit.
Ae amin kabini do but dasi galak tan yomgut,
do nandak nandakni ae kulabik agit.
- 46 Aņek uwal Israel amin dam tebanon yopgwit
amin dakon buri panjobilban Israel amin do
bupmi nandawit.
- 47 Yawe Pinkopnin, yokwikon ban timikgi.
Nin Amin Nwaktwari Kabi da binapmon ekwa-
man, mani aego panmuwugek miktinninon
panki nipbi.
Yan anaki mango telagi do nandanek ya yan
gayinen, ae kisik kisik anek gak anksinen.
- 48 Yawe anksinen.
Uņun Israel amin nin dakon Pinkop abisok ae
don egi anan kinen kisi dakon.
Amin morap kisi da yoni, "Uņun asi!"
Yawe anksini!

PAPIA 5

(Kap 107-150)

107

Pinkop anpakni tagisi uņun do kisik kisik anen

- 1 Yawe anpakni uņun tagisisi, do ya yan iyinisi.
Dagok dagogi mini nin do but dasi galak tan
nimisak.
- 2 Miņat amin morapyo, Yawe da nin uwal da
kisiron ban pulugan nipgut, do yansi yanek
mani anksini.

- 3 Unun da ji miŋtim dubagiŋon egakwa timik paŋopgut.
 Gildat wisak tet da, ae piŋisak tet da, ae not tet da, ae saut tet da ji timik paŋopgut.
- 4 Diwari miŋtim kibiri timon agipgwit.
 Kokup pap kinda aŋalon aŋek unudon paŋki egipni dakon kosit kinda dima kawit.
- 5 Jap ae pakbiyo do obisi aŋek pali kimakgwit.
- 6 Yokwi yaŋsi egek, Yawe do yaŋ tidanba yokwikon ban pulugaŋ yopgut.
- 7 Aŋek timik kosit kilegi naŋ paŋpaŋ kokup pap kindakon kiŋ altaŋek unudon egipgwit.
- 8 Yawe da toktogisi but dasi galak taŋ yomisak ae amin kabini tagisi paŋpulugosok, do ya yaŋsi iyini.
- 9 Nido miŋat aminyo pakbi do tegi kibidon unun pakbi yoban naŋek yawokgoŋ, ae jap do aŋ amin jap morapmi yoban naŋek tugon.
- 10 Diwari dam teban yutnon pilin tukgwan egipgwit.
 Amin da nap teban ban paŋteban aŋek jigi yomgwit.
- 11 Nido, Piŋkop Wukwisi kwen wigik aŋ imiŋek geni abiŋ yipgwit.
- 12 Yaŋ aba Piŋkop da pi madepsi yoban jigisi nandawit.
 Aŋek miŋtimon maŋ pagakwa paŋpulugoni dakon amin mini.
- 13 Yaŋ egek Yawe do yaŋ tidanba paŋpulugaŋek jigini unun wiririkban pasilgwit.
- 14 Yawe da pilin tukgwan ban timik paŋabiŋek dam teban dakon nap tebani paŋdagagit.

- 15 Yawe da toktogisi but dasi galak tan yomisak ae amin kabini tagisi panpulugosok, do ya yanji iyini.
- 16 Nido, yoma ain kinda mani bras unun ban dapman panteban abi unun tuwildak, ae dam teban yut dakon dam dakon ain oba panjokgal jokgal asak.
- 17 Diwari kwen wigik anek nandan kokwini tagi dima amin dagawit.
Gulusun morapmi awit, do jigi tepmiyo madepsi pawit.
- 18 Jap nok do dima nandawit, do palisok kimakgwit.
- 19 Yokwi yan egek Yawe do yan tidanba jigini unun wiririkban pasilgwit.
- 20 Iyi yanek giptimni panmilip aban kimakbi tamogwan dima pigiwit.
- 21 Yawe da toktogisi but dasi galak tan yomisak ae amin kabini tagisi panpulugosok, do ya yanji iyini.
- 22 Ya yan iyik do paret anisi.
Ae kap yanek kisik kisik anek yo tagisi agit unun do minat aminyokon yan ten-tonisi.
- 23 Diwari tap binap tap wakgakon pi awit.
Tap madepmon agek monej ilit pi awit.
- 24 Yawe da wasok agit unun pindakgwit.
Tap ilarisikon wasok tapmimi ton agit unun pindakgwit.
- 25 Yawe da yanban mirim madep anakwan tap pakbi da madepsi tamalikgwit.
- 26 Anakwan tap wakga kwen anekban wigigit, ae yipban yawok mibilikon pigigit.

- Yaŋ anjakwan pasildaman yaŋ nandanek but pasol madepsi awit.
- 27 Pakbi teban morapmi nanek obigi abigi an unun da tilak tap waggakon agipgwit.
Ae tap wakga awil do antidok awit.
- 28 Yokwisi agek Yawe do yaŋ tidanba panpuluganban jigini pasil yomgwit.
- 29 Mirim madep anyawot aban tap pakbi tamalikit unun yawori tagit.
- 30 Tap pakbi kanba yaworisi tanakwan but kwaktok nandawit.
Yaŋ nandanakwa Yawe da dukwan kik do nandawit unun tamo tagisikon panji yopban akgwit.
- 31 Yawe da toktogisi but dasi galak tan yomisak ae amin kabini tagisi panpulugosok, do ya yanji iyini.
- 32 Pinjop dakon minat amin kabi gat muwugek mani anjisinisi, ae kila amin muwut muwuron mani anjisinisi.
- 33 Yawe da yanban pakbi madep kibidon, ae pakbi dabil dugon.
- 34 Unun da yanban miktim pakbini ton unun da kulabik aban yosok kinda unudon dima kwosok.
Unun miktim amin da anpak yokwi awit, do Yawe da jigi yaŋ yomisak.
- 35 Yawe da yanban miktim kibirikon pakbi noman ton, ae miktim pakbini minikon pakbi dabil morapmi noman tanek pokgon.
- 36 Anakwa jap do an amin panabin yopban unudon kokup pap kinda anek yikan.
- 37 Yigek jap pi ae wain pi anek bami irenisi pan.

- 38 Yawe da paŋgisam aban miŋat monjiyoni morapmi ireŋ toŋ, ae bulmakauniyo kisi yaŋ giŋ ireŋ toŋ.
- 39 Mani don uwalni da pabiŋ yopba kalonjisok daŋin egek bupmi nandaŋek yokwisi ek-waŋ.
- 40 Yawe da kila amini pabiŋ yopban miŋtim kibiri ae kosit minikon isal yumgiŋ akwaŋ.
- 41 Mani wadak wadak aŋ amin paŋpulugaŋban miŋat monjiyoni uŋun sipsip da yaŋ ireŋ toŋ.
- 42 Amin kilegi da Yawe dakon aŋpakni kaŋek but kwaktok nandaŋ.
Mani yokwi pakpak amin uŋun gen kagani sopmaŋek gen dima yoŋ.
- 43 Nandaŋ kokwinji tagisi amin, ji uŋun yo morap do pakyaŋsi nandaŋek egipni.
Yawe da bisapmi bisapmi amin do but dasi galak taŋ yomisak uŋun do nandani.

108

Piŋkop da miŋat amini paŋpulugosak do amin kinda da bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on Piŋkop gawak imim dakon kap.

- 1 Piŋkop, butnokon da gak do tebai nandaŋ gadasat.
Asi, nak wagil gakdosi nandaŋ gadasat.
Nak mango awigik do kap yokdisat.
- 2 Nak pidaŋek dipmin yopbo kiŋakwan gita gat kulele gat tidokenŋ.
Wisa wisa do uŋun baŋ tidokenŋ.

- ³ Yawe, nak Amin Nwakanwari Kabi da binapmon ya
yaŋ gayiken.
Nak miŋat amin morap kabikon kinjek mango
awigikdisat.
- ⁴ Gak da nin do but dasi madepsi galak taŋ nimisal.
Nin da uŋun dakon tilak yipneŋ kaŋ, kundu da
aripmon wigikdisak.
Gak toktogisi gengo yolek nin paŋpuluganeŋ
dima nipmaŋ dekdal.
Nin da uŋun dakon tilak yipneŋ kaŋ, gikwem
da aripmon wigikdisak.
- ⁵ Piŋkop, nak miŋat aminyo da mango madepsi
awigini do nandisat.
Tilingo yipbi noman taŋakwan miŋat aminyo
miktim morap kisikon ekwaŋ uŋun da koni.
- ⁶ Gak da nin but dasi galak taŋ nimisal, do bisitno
nandaki.
Aneŋ tapmim madepgokon da nin yokwikon
baŋ timigaki nin tagisi egipneŋ.
- ⁷ Piŋkop telagi yutnikon egek yaŋ yosok, “Nak
emaron kili teban tat, do nak kisik kisik
aneŋ miŋat amino do Sekem miktim kok-
winidisaŋ, ae Sukot miktim dakon kul-
dukibaŋ kokwinik yomdisaŋ.
- ⁸ Gileat miktim gat Manase miktim gat uŋun nak
dakon.
Epraim miktim uŋun nak dakon busuŋ kutno-
kno.
Aŋakwa Juda miktim uŋun kila amin madep
kalin kirinno.
- ⁹ Moap miktim uŋun pakbi sogok idapno.
Ae Idom miktim uŋun kandap gwil yopyop
tamono.

- Pilistia am̄in emaron pabiŋ yopmaŋek kisik kisik aŋek yaŋ tidokdisat.”
- 10 Piŋkop, nam̄in da nak aŋaŋ kokup pap dam tebani toŋon tagi aŋkisak?
Ae nam̄in da nak Idom miktimon emat ak do tagi aŋkisak?
- 11 Piŋkop, gak da nin manji kili nimgul, ma?
Nin dakon emat am̄in dima paŋpulugok do nandisal, ma?
- 12 Am̄in dakon paŋpulugok uŋun yo isali gin, do nin paŋpulugaŋaki uwal gat emat tagi wamneŋ.
- 13 Piŋkop da nin paŋpulugosak kaŋ, emaron teban toneŋ.
Iyi uwalnin pabiŋ yopdisak.

109

Jigini toŋ am̄in dakon bisit

Dewit dakon kap kinda. Kap on Piŋkop gawak im̄in dakon kap. Kap yoŋ am̄in dakon kila am̄in do mandabi.

- 1 Piŋkop, nak mango aŋkisisat.
Manji dima nam̄inek bisitno nandaŋ nabi.
- 2 Nido, am̄in yokwi da uwal aŋ nam̄inek aminon nak do top gen yoyaŋ.
- 3 Uŋun nak do kuragisi nandaŋek gen yokwisi nayaŋ, mani uŋun gen dakon mibili mini.
- 4 Nak uŋun do butdasi galak taŋ yom̄inek uŋun paŋpulugok do bisit asat, mani gen yaŋ namaŋ.
- 5 Nak aŋpak tagi baŋ anyomisat, mani kobogi yokwi baŋ aŋnamaŋ.
Nak uŋun do but dasi galak taŋ yomisat, mani nak do kuragisi nandaŋ.

- 6 Amin yokwi kinda manjikbi unun da uwalno tagi abin yipjak.
Iyi dakon uwalni kinda da gen tagi yan imjak.
- 7 Gen kokwin asak amin da unun amin gulusunni ton yan kosak.
Ae unun amin dakon bisitni kisi diwarini ton yan kosak.
- 8 Nak unun amin tepmisi kimagakwan amin nwanjwari da unun dakon pi tamo abidosak dosi nandisat.
- 9 Tepmi kimagakwan monji gwayoni datni mini egipni, ae minatni sakwabat egipjak dosi nandisat.
- 10 Ae monji gwayoni yutni mini ae amin da jap yomni do bisit yoyinek egipni dosi nandisat.
Ae yut tasik tanbikon egipdan unudon ban amin da yolakwa abigikdan.
- 11 Uwalno goman amini da abin miktim ae yo morapni kisi timitjak dosi nandisat.
Anakwa kokup nwanjwarikon amin da abin yo morapni yum do anek pi agit unun tagi timitni.
- 12 Amin kinda da anpak yawori dima an imjak dosi nandisat.
Ae amin kinda da monji datni mini egipni unun do bupmi dima nandan yomjak.
- 13 Minat monjiyoni tagi kimotni, anakwa amin don altoni da unun amin dakon man dima nandan dosi nandisat.
- 14 Nak babakni da anpak yokwi awit do Yawe da unun do nandisak dosi nandisat.

- Anjek meni dakon diwarini dima wiririk imjak do nandisat.
- 15 Yawe da diwarini do toktogisi nandan yomjak, anakwan minjat aminyo da unun dakon diwatni do wagilsi intan yomni dosi nandisat.
- 16 Unun amin, amin diwari do anpak yawori an yom do dima nandagit.
- Unun yoni mini amin gat, ae yo do wadak wadak awit amin gat, ae butjik madepsi nandawit amin gat paņsopmanek dapban kimakgwit.
- 17 Amin jobit yom do tagisi nandagit, do abisok iyi jobit pasak dosi nandisat.
- Pin kop da amin diwari gisamitjak do bisit ak do dima nandagit, do ununyo kisi Pin kop dakon gisam dima timitjak.
- 18 Toktogisi amin diwari jobit pani do yagit, unun gen yagit da iyi dakon imalni agit.
- Unun gen yagit da giptim kaganigwan pakbi da yan pigisak.
- Anjek kidarigwan bit nelak da yan pigisak.
- 19 Jobit yagit unun nan imali do tagi bangaljak, anjek boban nap nan yan wamjak dosi nandisat.
- 20 Amin nak do gen yokwi yanek gen yan naman amin unun do Yawe da kobogi yan anyomjak dosi nandisat.
- 21 Mani Amin Tagi Yawe, man bingo tagisi tosak do anjek yo tagisi an nabi.
- Gak nak do toktogisi but dasi galak tan namisal, do yokwikon nan abidoki.
- 22 Nak wadak wadak amin.
- Butjik madepsi nandisat.

- 23 Wupnin gildat paŋop do noman tonj da gildat piŋakwan paŋilgaŋ uŋun da tilak nak paŋil do asat.
Nak pilak pilak kinda mirim da aŋki maban kisak uŋun yombem.
- 24 Nak gak do nandaŋek jap kelek egapbo ŋwak tukwalno tapmimi mini ak.
Nak amin kidari gin agim.
- 25 Gen yaŋ namaŋ amin da nandaŋek jikgo yanjaŋ namaŋ.
Busuŋ kwakwal aŋek jikgo yanjaŋ namaŋ.
- 26 Yawe Piŋkopno, gak da toktogisi nak but dasi galak taŋ namisal, do aŋpulugaŋek yokwikon naŋ abidoki.
- 27 Uwalno buri paŋtobilbi gak daŋin nak aŋpulugaŋek yokwikon naŋ abidosol yaŋsi nandaŋ gamni.
- 28 Piŋkop da nak aŋupbal asak do yokdaŋ, mani gak da nak do yo tagi gin akdisal.
Yokwi aŋ namaŋ amin paŋiŋ yopmaŋaki mayak tok pani do nandisat.
Aŋaki pi amingo nak but kwaktok nandabeŋ.
- 29 Uwalno da mayaktok baŋ imal baŋ yaŋ pani, aŋakwa miŋat aminyo da mayaktokni uŋun pindatni.
- 30-31 Mani Yawe da wadak wadak amin paŋpulugaŋek kilani asak.
Amin da gen yaŋ yomiŋek kimotni do yaŋ dagok aŋakwa uŋun da kisiron baŋ timikdak.
Yaŋsi asak, do nak gen pap yaŋek Yawe ya yaŋ iyikenj.

Minjat aminyo da gak gawak gam do muwutni
bisapmon mango ankisikenj.

110

Yawe gat ae kila amin madep manjigit dakon kap
Dewit dakon kap kinda. Kap on Pinjkop gawak
imim dakon kap.

¹ Yawe da nak dakon Amin Tagi yan iyigit, “Gak
abiñ nak da aminsi tet do yikgi.

Anaki uwalgo dakon tapmim pabiñ yopbo gak
dakon pinbisi egipni.”

² Yawe Saion kokup papmon egisak.

Unun da man madep gaban miktim madep kila
akdisal.

Ae yan yosok, “Gak da uwalgo kila akdisal.”

³ Uwalgo gat emat wamni bisapmon minjat amin
kabigo gat kinjek unun da but dasi nandanjek
gak anpulgokdanj.

Gak kila amin madep dakon telagi imalgo
pakdisal.

Kalbi morap gik sitnanj manjek jon panjaluk an,
unun da tilak gak gildari gildari tapmim
kalugi pakdisal.

⁴ Yawe da gen yan anteban anjek nandak nandakni
unun kulabik dima asak.

Gen unun yan yagit, “Melkisedek da mukwa so-
gok amin egipgut, unudenj gak mukwa so-
gok amin kinda dagok dagogi mini egi
wigikdisal.”

- 5 Amin Tagi gak anteban ak do gak da kapmatjok egisak.
Butjap nandisak bisapmon kila amin madep madep gat emat wamanjek obisi pabinj yopdisak.
- 6 Miktimi miktimi gen kokwin anyomiñek madepsi dapban kimotdan.
Miktimi miktimi kila amin madep madep obisi pabinj yopdisak.
- 7 Kosit ilenon pakbi kinda pokdok unjudon pakbi nanj teban tanjek emaron teban tokdisak.

111

Yawe anjksino

- 1 Yawe dakon man anjksino!
Minjat amin kabinikon nak but dasi nandanjek ya yanj iyikenj.
- 2 Yawe unjun pini wagil tagisi asak.
Amin morap Pinjkop dakon pi do galak tonj pini unjun do nandanjek ekwanj.
- 3 Yo morap asak unjun da tilimni anjalon aban wagil tagisisi asak.
Anjakni kilegi unjun toktogisi tanj anjanj kisak.
- 4 Yawe da minjat aminyo dakon nandak nandakni panjtagap aban yo madep madep agit unjun do sigin nandanjek ekwanj.
Yawe bisapmi bisapmi nandanj yawok niminek nin do bupmi nandisak.
- 5 Iyi do pasolgonj amin jap yomisak.
Sanjek sanjek agit unjun dima injosok.
- 6 Amin njwaknjwari dakon miktim minjat amini do yomiñek tapmimni madep anjalon agit.

- 7 Anpakni unun bamisi ae kilegisi.
Gen morapni unun bamisi gin, do tagi guramitneŋ.
- 8 Gen tebani unun bamisi ae toktogisi taŋ aŋaŋ kıkdaŋ.
Unun butdasi nandaŋek yol kimotneŋ do ningut.
- 9 Piŋkop da iyi dakon miŋat amin kabini yumaŋ nagit.
Aŋek unun gat saŋbek saŋbek dagok dagogi mini agit.
Piŋkop unun mani telagi ae masi masimi.
- 10 Amin kında nandaŋ kokwini tagisi amin kında dagok do nandısak kaŋ, Yawe do pasal imjak.
Amin geni guramıkgaŋ unun nandak nandak tagisi yomısak.
- Dagok dagogi mini mani aŋkisıŋ aŋaŋ kineŋ!

112

Amin kilegi dakon kisik kisik

- 1 Yawe aŋkisini!
Amin morap Yawe do pasalek geni do galak toŋ unun kisik kisik tagi ani.
- 2 Monji gwayoni miŋat amıno da binapmon man madepni toŋ da egıpdaŋ.
Amin kilegi unun dakon diwatni Piŋkop da yo tagisi aŋyomdisak.
- 3 Yutnikon yo kabini morapmi taŋ imni, ae anpakni tagisi unun do amin da dima iŋtoni.

- 4 Piliŋ tukgwan teŋteŋi da altaneŋk amiŋ kilegi paŋpulugosok.
 Amiŋ kilegi uŋun amiŋ do nandaŋ yawot aŋ yomiŋek bupmi nandaŋek kosit kilegi agisak.
- 5 Amiŋ kindi yo kabini amiŋ do yum yomisak, bo ae goman do yaŋba nandaŋ yomisak, ae yumaŋ gwayek kosit kilegikon da asak uŋun amiŋ tagisi egipjak.
- 6 Uŋun amiŋ tebaisi atjak.
 Aŋakwan man bini don taŋ aŋaŋ kikiŋdisak.
- 7 Gen bin yokwi nandiŋsak bisapmon pasol pasol dima asak.
 Yawe tebaisi nandaŋ gadaŋ imisak.
- 8 Uŋun tebaisi agek pasol pasol dima nandiŋsak.
 Ae uwalni emaron ariŋmi dima teban tokdaŋ yaŋ nandiŋsak.
- 9 Yoni mini amiŋ do yo morapmi yomisak.
 Man bini amiŋ da binapmon taŋakwan uŋun do nandaba wukwan imaŋ.
 Aŋpakni tagisi uŋun do amiŋ da dima iŋtoni.
- 10 Yokwi pakpak amiŋ da uŋun kaŋek but jap nandaŋ.
 Yaŋ aŋek mam naŋ yomiŋek giŋtimni maŋ mudonŋ.
 Yo ak do nandaŋ uŋun suŋ toŋ.

113

Piŋkop da yo tagisi aŋ yomisak do kisiŋ kisiŋ aŋ

¹ Yawe aŋkisini.

Oman amini ji Yawe aŋkisini.

Mani anġisini.

- ² Dagok dagogi mini Yawe dakon man anġisini.
³ Gildat da wisak tetġin ae piġisak tetġin miġat
 amin morap ekwaġ kisi da Yawe anġisini.
⁴ Yawe uġun miġtimi miġtimi man madepni tosok.
 Tilimni uġun kundu si yapmaġek wagil
 tagisisi.
⁵ Yawe Piġkopnin egisak, uġun yombem kinda mini.
 Uġun kwensi kila amin madep yiġyit
 tamonikon yikdak.
⁶ Uġudon da mibilisigwan siġtaġek kundu gat
 miġtim gat pindakdak.
⁷ Aġek yoni mini amin sibiġ sibiġ tamokon ekwaġ
 uġun paġpulugaġek
⁸ iyi dakon miġat amin kabini dakon kila amin gat
 yopban tagisi ekwaġ.
⁹ Miġat monji suġ ekwaġ uġun paġpulugaġban
 monji morapmi paġalaġek kisik kisik
 madepsi aġ.
 Yawe anġisini.

114

*Tap Gamikon Piġkop da miġat amin kabini yok-
 wikon baġ timiġit dakon kap*

- ¹ Israel amin kalip Isip yiġmaġ degek kiwit.
 Jekop dakon diwatni da amin gen ŋwakŋwari
 yoġ kabi dakon kokup yiġmaġek kiwit.
² Yaġ awit bisapmon Juda miġat aminyo Yawe
 dakon telagi yut dagawit.
 Israel amin Piġkop da kila agit.

- 3 Tap İdap Gami Israel amin pındagek pasal kigit.
Ae Jodan Pakbi isal tanjek dima pak kigit.
- 4 Kabap unun meme da yan wigi mokmok awit, ae
ileŋ unun sipsip da yan wigi mokmok awit.
- 5 Tap Gami gak yo ni da noman tanban pasal kigit?
Jodan Pakbi gak nido dima pak kigit?
- 6 Kabap morap nido meme da yan wigi mokmok
awit?
Ae ileŋ moniŋ moniŋ ji nido sipsip da yan wigi
mokmok awit?
- 7 Miktim daman, abisok Amin Tagi abisak, do gak
wudip aki.
Jekop dakon Piŋkop unun kili abik, do gak
wudip aki.
- 8 Unun da tip kulabik aban pakbi idap moniŋ kind
dagagit.
Anek tip tebanon wasok aban pakbi dabil no-
man tagit.

115

Piŋkop kalonŋin unun Piŋkop bamisi

- 1 Piŋkop gak bisapmi bisapmi nin do but dasi galak
tan niminek dima nipman dekdal.
Yan asal do nin dakon man dima pawigineŋ.
Gak dakon man madepgo nanŋin ankisineŋ.
- 2 Amin Nwakŋwari Kabi da “Piŋkopji dukwan
egisak?” nido yan niyan?
- 3 Piŋkopnin Kwen Kokup egisak.
Unun yo kind ak do nandisak kaŋ si akdisak.

- 4 Amin Nwakuwari Kabi kokup kidatni dakon wupmi unun gol ae silwa ban wason.
Unun amin kisit da wason.
- 5 Kokup kidat dakon wup unun gen kagani ton,
mani gen aripmi dima yoni.
Dabilni ton mani aripmi dima sin-toni.
- 6 Mirakni ton, mani gen aripmi dima nandani.
Unun tomnoni ton, mani yo dakon kibani
aripmi dima nandani.
- 7 Unun kisitni ton mani yo aripmi dima igayini.
Ae kandapni ton, mani kosit aripmi dima
agipni.
Ae gen kinda tegikon da dima noman tokdan.
- 8 Kokup kidat dakon wupmi wason amin unun
kokup kidat wup yombem an.
Ae amin morap egip egipni kokup kidaron
ton yansi nandan unun kisi kokup kidat
yombem gin an.
- 9 Israel minjat amin kabi, egip egipji Yawekon toso
yansi nandani.
Unun da ji panpuluganek pankutnosok.
- 10 Pin kop dakon mukwa sogok amin Aron da
kabikon nani, egip egipji Yawekon toso
yansi nandani.
Unun da ji panpuluganek pankutnosok.
- 11 Yawe do pasolgon amin kabi, egip egipji
Yawekon toso yansi nandani.
Unun da ji panpuluganek pankutnosok.
- 12 Yawe da nin sigin nandan niminek gisamitjak.

- Unjun da Israel miŋat amin kabi gat ae Aron dakon amin kabi kisi gisamitjak.
- 13 Yawe da amin mani tonj ae mani mini iyi do pasal iman amin unjun kisisi gisamitjak.
- 14 Yawe da ji gat ae gwakji gat morapmisi panjirenj asak dosi nandisat.
- 15 Yawe Kwen Kokup ae miktimo wasagit unjun da ji gisamitjak dosi nandisat.
- 16 Kwen Kokup kwensi ason tosok unjun Yawe iyi dakon.
Mani miktim unjun amin nin do nimgut.
- 17 Amin kimakbi gen wayinjo mini tamo unjungwan pigek Yawe dima anjisanj.
- 18 Mani nin abisok ae don dagok dagogi mini Yawe anjisininj.
Yawe anjisini!

116

Pinjop da amin kinda anpuluganban ya yan iyigit

- 1 Yawe da bisitno nandisak, do nak but dasi galak tanj imisat.
Asisi, bisitno nandisak.
- 2 Nagon tobilek bisitno nandagit, do miktimon egipbenj bisapmon bisit dima yipmanj dekenj.
- 3 Kimot da nak nap da yanj wamgut.
Nak kimakbi kokup do nandanjek pasol pasol madepsi agim.
Yanj anjek nandaba kik madepsi agim.
- 4 Yanj nandanj egek Yawe yanj iyigim, “O Yawe, pulugan nepbi!”

- 5 Yawe da nin nandan yaworon dasi yo tagisisi anjnimisak.
 Pinjopnin da bupmi nandan nimisak.
- 6 Yawe da nandak nandakni mini amin panjknosok.
 Kalip tapmimno mini da egapbo pulugan nepgut.
- 7 Yawe da nak do yo tagisisi anj namgut, do butno aeni yaworisi tosok.
- 8 Yawe, pulugan nepbi dima kimakgim.
 Yanj anjek dabil pakbino wiririgek kilano anjaki dima kesal nikgit.
- 9 Yanjo, nak miktimon egipbenj bisapmon Yawe gat kalonj agipdenj.
- 10 Nak Pinjop nandan gadan iminjek bisit yanj agim,
 “Yawe, nak jigisi nandanjek egisat.”
- 11 Ae si pasalgim bisapmon yanj yagim, “Amin kisi morap unjun top amin gin.”
- 12 Yawe da nak do yo tagisi anj namisak, do kobogi do yo ninanj ibenj?
- 13 Yawe da nak yokwikon nanj abidagit, do ya yanj iyinjek paret ak do wain kap anjenokgenj.
- 14 Minjat amin kabini abinj muwutni da dabilon nak kalip Yawe do yo ak do yanj teban tok agim unjun abo pindatdanj.
- 15 Yawe dakon telagi amin unjun iyi dakon wam tabilni, do kimokgonj bisapmon pindakban yo madepsi anj.
- 16 Yawe, nak gak dakon oman monjigo.

Mejno da kalip gak dakon pi agit, abisok
monji nakyo kisi pigo asat.

Nak nap tebanon egapbo pulugan nepgul.

¹⁷ Nak ya yan gayinek paret anek mangokon da
bisit aben.

¹⁸ Minjat amin kabini abin muwutni da dabilon nak
kalip Yawe do yo ak do yan teban tok agim
unun abo pindatdan.

¹⁹ Yawe, nak Jerusalem kokup papmon gak da
telagi yutnon paret unun aben.

Yawe ankisini!

117

Yawe ankisinen

¹ Minjat amin kabi morap egi anan kwan, ji Yawe
ankisini.

Miktimi miktimi minjat amin morap ji mani
yan ankisini.

² Nin do but dasi galak tan nimisak.

Bisapmi bisapmi geni guramik kimagek nin
dima nipman dekdak.

Yawe ankisini!

118

Pinkop da panpulugagit do ya yan iyiwit

¹ Yawe anpakni unun tagisi, do ya yan iyini.

Dagok dagogi mini nin do but dasi galak tan
nimisak.

² Israel amin ji yan yoni,

- “Dagok dagogi mini nin do but dasi galak tan nimisak.”
- ³ Pinjkop dakon mukwa sogok amin kabini yan yoni,
“Dagok dagogi mini nin do but dasi galak tan nimisak.”
- ⁴ Minjat aminyo morap Yawe do pasal iman yan yoni,
“Dagok dagogi mini nin do but dasi galak tan nimisak.”
- ⁵ Nak jigino madepsi, do Yawe bisit iyiko nandanek jigino unun wiririkban pasilgwit.
- ⁶ Yawe nak gat egisak, do aripmi dima pasolgen.
Amin da nak do yo kinda aripmi dima ani.
- ⁷ Yawe panpulugokno nak gat egisak.
Kanapbo Yawe da uwalno pabin yopdisak.
- ⁸ Panjutnosak do Yawekon kinej kan tagisi.
Egip egipnin amin kindakon tosoy yan nandaney kan, unun da tagi dima.
- ⁹ Panjutnosak do Yawekon kinej kan tagisi.
Egip egipnin kila amin madep kindakon tosoy yan nandaney kan, unun da tagi dima.
- ¹⁰ Uwal morapmi da nak angwasiwit, mani Yawe da manon dapbo pasilgwit.
- ¹¹ Teri teri kisi da nak angwasiwit, mani Yawe da manon dapbo pasilgwit.
- ¹² Kaban morapmi da yan nak angwasiwit.
Mani jon kibiri sonba sonjek tepmi pasilgan,
unun da tilak tepmi kimakgwit.
Yawe da manon dapbo pasilgwit.

- 13 Nak gat emat madepsi wamanjek abin nep do
aba nandagim.
Mani Yawe da nak anpulugagit.
- 14 Yawe da tapmim madepsi namisak.
Iyi nak yokwikon nan pulugan nepmandak.
- 15 Pin kop dakon minat amin kabini da imal yutnig-
wan kisik kisik anek yan tidon do nandaki.
Yan yon, "Yawe dakon tapmim madepni da yo
unun agit!"
- 16 Yawe dakon tapmim madepni da nin
panpuluganban emaron teban tagiman!
Yawe dakon tapmim madepni da yo unun
agit!"
- 17 Nak dima kimokgen.
Nak egek Yawe da yo agit unun do yan
tenjenok aben.
- 18 Yawe da nak ankilek ak do yo yokwisi annamgut,
mani yum nandanakwan dima kimakgim.
- 19 Wigat amin kilegi da tagi pigigi unun wital
naminaki pikek Yawe ya yan iyiken.
- 20 Unun Yawe dakon wigat.
Amin kilegi da unun nan tagi pigini.
- 21 Gak bisitno nandanek yokwikon nan pulugan
nepgul, unun do ya yan gayisat.
- 22 Yut agak amin da gwak yokwi yan yanek maba
kigit, unun gwak tip kinda nan tidawit da
akdak.

118:14: TP 15.2; Ais 12.2

118:22: Lk 20.17; Ya 4.11; 1Pi 2.7

118:22: Mt 21.42; Mk 12.10-11

- 23 Yawe da iyi yo unun aban nin da kono yo masi masimisi asak.
- 24 Yawe on gildat unun nin do nimik.
Nin kisik kisik anek but galak nandanen.
- 25 Yawe, gak da nin yokwikon ban timikgi do gayaman.
Gak da nin panpuluganbi yo morap ano tagisi gin noman toni.
- 26 Yawe da manon abisak amin unun Pin kop da yo tagisi an injak.
Yawe da yutnon nin mani an kisinen.
- 27 Yawe unun Pin kop.
Unun da ten teni nimisak.
Kindap kilin timigek kin alta an gwasini.
- 28 Gak Pin kopno, do ya yan gayisat.
Gak Pin kopno, do mango awigisat.
- 29 Yawe an pakni unun tagisi, do ya yan iyini.
Dagok dagogi mini nin do but dasi galak tan nimisak.

119

Pin kop dakon gen teban unun tagisisi

- ¹ Amin kosit kilegikon akwan, ae gulusunni mini, ae Yawe dakon gen teban guramikgan, unuden amin kisik kisik ekwan.
- ² Amin Pin kop dakon gen guramigek but dasi nandanek yolgan unuden amin kisik kisik ekwan.
- ³ Unuden amin gulusun kinda dima an.

118:25: Mt 21.9; Mk 11.9; Jn 12.13

118:26: Mt 21.9; 23.39; Mk

11.9; Lk 13.35; 19.38; Jn 12.13

- Yawe dakon anpak banjin yolgan.
- ⁴ Gak da gen morapgo nimanek nin da kilani tagisi anek guramitnej dosi gen teban yipgul.
- ⁵ Gak dakon gen si teban tanek guramik kimokgen dosi nandisat.
- ⁶ Nak yan aben kan, gak dakon gen teban do nandan egipben bisapmon mayagi dima paken.
- ⁷ Gen tebango kilegi do pini anek nandabo pisosak bisapmon butno kilegisi tanakwan mango anenokgen.
- ⁸ Nak gen tebango kisi morap guramikgen.
Wagil dima nepman dekgi.

Pin kop dakon gen teban guramikgan amin dakon gen

- ⁹ Nian anek monji gimonji da anpak kilegi gin anek egipni?
Gak dakon gen guramigek kando kilegisi egipni.
- ¹⁰ Nak but dasi nandanek gak wisin gandak do pi asat.
Anpuluganaki gak dakon gen teban dima yipman dekgen.
- ¹¹ Nak yokwi kindi dima angaben do anek gengo butnokon yopgum.
- ¹² Yawe mango ankisisat.
Gen tebango nayin dekgi.
- ¹³ Gen teban morap niyigil unun minat amin morapyo yoyin tenjenosot.
- ¹⁴ Nak amin da monej ae yo galagisi do galak ton, nak unun da tilak gak dakon gen guramit do galagisi nandisat.
- ¹⁵ Nak gengo do pakyanji nandan egisat.
Ae anpakgo do nandan egisat.

- 16 Nak gen tebango do galagisi nandisat.
 Unjun dima in̄token̄.

Amin kinda Pin̄kop dakon gen teban do but galak nandisak

- 17 Oman amingo nak do yo tagisi an̄ nabi.
 Yan̄ an̄aki nak kalugi egek gengo guramikgen̄.
- 18 Nandak nandakno dakon yoma witdalaki nawa
 gengokon gen wagil tagisi morap ton̄ unjun
 aripmi tagi nandan̄ pisoken̄.
- 19 Nak on miktimon miktim n̄wakn̄warikon amin
 kinda da egisat.
 Do gen tebango dima an̄kisibin̄ nabi.
- 20 Butnokon da gildari gildari gak dakon gen teban
 yol do tek kindap pasat.
- 21 Gak da iyi do nandaba wikwan̄ amin gen tebai
 yoyisal.
 Unjun amin jobiri ton̄, ae gen tebango manji
 yominek iyi da galak togon akwan̄.
- 22 Unjun da jigilak yan̄ naminek nabipman̄gan̄.
 Mani gak dakon gen teban yoldat, do yum
 pindagaki gen unjuden dima nayini.
- 23 Kila amin muwugek nak dakon man abin̄
 yipman̄gan̄.
 Mani oman amingo nak toktogi gak dakon gen
 do nandaken̄.
- 24 Gak dakon gen do but dasi galak tosot.
 Gengo da kosit kilegi agipben̄ do nayin̄ dek-
 dak.

Amin kinda Pin̄kop dakon gen teban yol do pi madepsi asak

- 25 Nak kimbaban̄on yokwisi pokdot.

- Yaŋ teban tok agil uŋun da aripmon abi
pidanapbo anteban aki.
- 26 Anpak morapno do gayiko kobogi panjobil
namgul.
Gengo nayiŋ dekgi.
- 27 Nayiŋ dekbi gengo dakon mibili nandan
pisoken.
Ae wasok tapmimi ton morapgo uŋun do nan-
dan egipben.
- 28 Butno jigisi asak.
Yaŋ teban tok agil uŋun da aripmon nak
anteban aki.
- 29 Anpak toptopmi yolbi nak da dubagikon kiŋ
mudoni.
Anpak tagisi an naminek nawa gengo do nayiŋ
dekgi.
- 30 Nak gak gol do gen yaŋ anteban agim.
Toktogisi nawa gengo dogin nandan egisat.
- 31 Yawe, gengo uŋun guramik kimokdot.
Ankutnanaki mayaktok dima paken.
- 32 Gen tebango tepmisi guramitdisat.
Nido, gak da nandak nandak di gat sanbenek
namdisal.
- Amin kinda Pirkop da nandak nandak
anpulugosak do bisit agit*
- 33 Yawe, gengo nayiŋ dekbi guramik egapbo
bisapno mudosak.
- 34 Nawa gengo dakon mibili nolibi but dasi nan-
danek guramikgen.
- 35 Gak dakon gen teban do galagisi nandisat, do
uŋun dakon kosit nolibi uŋun nan kiken.

- 36 Butno an̄tagap abi gak dakon gen do galagi nandan̄ek yo do pindak galaktok dima aben̄.
- 37 An̄pulugan̄aki yo isali do pindak galak tok dima aben̄.
 Yan̄ teban tok agil un̄un da ar̄ipmon eḡip eḡipno an̄kutnoki.
- 38 Oman am̄ingo nak do yo ak do yan̄ teban tok agil un̄un da ar̄ipmon an̄aki amin da pasal gamni.
- 39 Nawa gengo un̄un tagisi.
 An̄pulugan̄bi mayaktok dima paken̄.
 Mayagi pak do si pasoldot.
- 40 Gengo guram̄it do galagisi nand̄isat.
 An̄pakgo kilegisi, do eḡip eḡipno an̄kutnoki.

Amin kinda Pin̄kop dakon gen do nandan̄ gadat agit

- 41 Yawe, bisapmi bisapmi nak do but dasi galak tan̄ nabi, an̄ek nak yokwikon nan̄ abidoki dosi nand̄isat.
 Gak yan̄ ak do kili yan̄ teban tagil.
- 42 Nawa gengo do nandan̄ dagosot.
 Do an̄pulugan̄aki nab̄ipman̄an̄ amin do gen kobogi ar̄ipmi tagi pan̄tobil yoben̄.
- 43 Nawa gengo da nak tagi an̄pulugosak yan̄ nandan̄ teban tan̄ek jomjom asat.
 Do an̄teban an̄aki bisapmi bisapmi gengo bami yan̄ ten̄ten̄oken̄.
- 44 Bisap dagok dagogi mini nawa gengo guram̄ik kimokgen̄.
- 45 Gengo guram̄it do pini asat, do yo yokwi kinda da kosit dima sopman̄ namjak.
- 46 Nak da kila amin madep gengo do yoyiken̄.

Uñun da mayagi ðima namni.

47 Gen tebango do but galaksi nandisat.

Gen teban morapgo uñun do but dasi galak tosot.

48 Gen tebango uñun tagisi yan nandanek, uñun do but dasi galak tan kimokdot.

Gengo uñun do nandan egipben.

Amin kinda da Pinƙop dakon gen teban do yo bamisi yan nandisak

49 Gak oman amingo nak do kalip yan teban tok agil uñun do nandaki.

Uñun da nak antagap aban tagisi egipben yansi nandan teban tanek jomjom asat.

50 Yan teban tokgo da egip egip namisak.

Jigi pasat bisapmon uñun da butno anteban asak.

51 Iyi do nandaba wikwan amin da yansul yokwisi an naman.

Mani nawa gengo do manji ðima yomisat.

52 Yawe, gak dakon nawa gen kalipmisi uñun do nandan egisat.

Uñun da butno anteban asak.

53 Amin yokwi da nawa gengo manji yominakwa japmisi nandan yomisat.

54 Nak kokupno da dubagikon egek gengo do kap yosot.

55 Yawe, nak kalbi mango do nandak nandak anek nawa gengo yoldat.

56 Gak dakon gen guramikdat.

Uñun da but galak namisak.

Amin kinda Pinƙop dakon gen teban yol do but dasi galak tagit

- 57 Yawe, gak nak gat egisal, do yo do wadak wadak
dima asat.
Gengo yol do yan teban tok asat.
- 58 Gak da nandan yawot an nabi do yan teban tok
agil, do yansi abi do bisit gayisat.
- 59 Anpak morapno do kili nandagim, anek tobilek
gengo guramit do agim.
- 60 Jomjom dima aben.
Gen tebango tepmisi guramikgen.
- 61 Amin yokwi da nap nan nak anteban anek anpak
yokwinikon ilik anan kik do an, mani nawa
gengo do dima intosot.
- 62 Kalbi binap nawa gengo kilegisi do ya yan gayik
do pidosot.
- 63 Amin morap gak do pasalek gengo guramikgan
amin not an yomisat.
- 64 Yawe, gak da miktimon minat amin morap kisi
do but dasi galak tan yomisal.
Gengo do nayindet abi.

*Pinjok dakon gen teban unun da nin tagisi
panpulugosok*

- 65 Yawe, yan teban tok agil unun da aripmon oman
amingo nak do anpak tagisi an namgul.
- 66 Gen tebango do nandan gadasat.
Do nandak nandak gat ae gen kokwin tagisi
agak dakon nandak nandak do nayin dekgi.
- 67 Nak ankilek akdo pi dima agil bisapmon kositgo
yapgum.
Mani abisok gengo guramikdat.
- 68 Gak tagisi, do yo asal unun tagisi ban asal.
Gengo do nayin dekgi.

- 69 Iyi do nandaba wikwanj amin da top morapmi
 yan namgwit.
 Mani but dasi nandanjek gengo guramikdat.
- 70 Unun amin nandak nandakni kilegi mini.
 Mani nawa gengo do but dasi galak tosot.
- 71 Gak da jigi namgul unun tagisi agil.
 Unun da gengo do nayindet tagisi agit.
- 72 Nawa gengo do nandako yo madepsi asak.
 Unun da gol ae silva monej morapmisi yap-
 mandak.

Pinjkop dakon gen teban unun kilegisi

- 73 Kisitgo da nak wasagil.
 Nandak nandak naminjaki gen teban morapgo
 nandan pisokenj do pi tagisi abenj.
- 74 Gengo da nak tagi anpulgusak yan nandan teban
 tanjek jomjom asat.
 Do minjat amin morap gak do pasolgonj amin
 nak nandani bisapmon kisik kisik ani dosi
 nandisat.
- 75 Yawe, nak nandisat, gak dakon gen teban morap
 unun kilegisi gin.
 Gak gengo yolek anpakno anmilip ak do anjek
 jigi namgul.
- 76 Gak nak do toktogisi but dasi galak tanj nam do
 yan teban tok kili agil.
 Do gen yagil da aripmon nak oman amingo
 dakon but anteban abi dosi nandisat.
- 77 Nawa gengo do but dasi galak tosot.
 Do nak do bupmi nandanjaki tagisi egipben
 dosi nandisat.
- 78 Iyi do nandaba wikwanj amin da top yanjek isal
 dogin abinj nepgwit.

Anpakni unun do gak da panmayak abi mayak toni dosi nandisat.

Mani, nak toktogisi gengo do nandan egipben.

79 Namin amin da gak do pasolgon ae gak dakon gen teban nandan unun da nagon apni dosi nandisat.

80 Anpuluganaki gen teban morapgo guramigek anpakno do mayaktok dima paken dosi nandisat.

Amin kinda Pinjkop da yokwikon nan abidosak do bisit agit

81 Gak da nak yokwikon nan abidoki do jomjom anek butjiksi nandisat, anek tapmimno minisi ayin.

Mani gengo da nak tagi anpulugosak yan nandan teban tanek jomjom asat.

82 Gak da yan teban tok agil unun aripmi akdisal yan do jomjom anek sinjan egit da dabilno tep naman.

Anek yan yosot, “Ni bisapmon butno anteban abi?”

83 Nak wain tibit meme gip ban wasanbi kalipmi kinda amin da mukwakon yipba teban tanbi yombem.

Mani gen tebango do dima intosot.

84 Bisap nian da oman amingo nak jomjom sigin aben?

Yo yokwi an naman amin do ni bisapmon kobogi yokwi an yobi?

85 Iyi do nandaba wikwan amin, nawa gengo dima guramikgan.

Nak da moken do gapma wayikgan.

86 Miñat aminyo nin da gen teban morapgo tagi nandan gadanen.

Amin da isal dogin yokwi an naman, do anpulugoki do nandisat.

87 Palisok nikba kimakgim, mani gengo dima yipman dekgim.

88 Nak do toktogisi but dasi galak tan namisal, do anpuluganaki dima kimokgen.

Yan anaki gen teban morapgo guramikgen.

Amin kinda Pinkop dakon gen teban do nandan gadagit

89 Yawe, gak dakon gengo toktogisi tan anan kikdisak.

Unun Kwen Kokup tebaisi tosok.

90 Anpakgo tagisi unun amin don altanek egipdan kabikon toktogisi tan anan kikdisak.

Miktim yipgul da tamonikon tanek dima diwalik kisak.

91 Gaga yagil unun da aripmon yo morap tawit da abisokyo kisi ton gin.

Nido yo morap kisi da gak dakon pi an.

92 Nawa gengo do but dasi dima galak tagim tam, nak jigi panek kili kimakgim.

93 Gengo dimasi intoken.

Nido unun yolapbo gak da egip egipno ankutnal.

94 Nak gak dakonsi, do yokwikon nan abidoki.

Nak gengo guramit do pini asat.

95 Amin yokwi nikba kimokgen do jomjom an.

Mani, gen tebango do nandan egipben.

96 Abisok nak nandisat, yo wagil tagisi kinda minisi.

Mani gengo unun yo tagisisi, ae tilakni mini.

Amin kinda Pinƙop dakon gen teban do but dasi galak tosok

- 97 Nak gen tebango do but dasi galak tosot.
Gildat kinda kalon unun dogin nandan egisat.
- 98 Gen tebango nagon toktogisi tosok, do nandan kokwin tagisi amin kinda daganek uwalno dakon nandak nandak yapmandat.
- 99 Nak toktogi gak dakon gen bami dogin nandan egisat, do nandak nandak tagisi timigek yoyindet morapno kisi yapmandat.
- 100 Gengo kilegisi unun guramikdat, do nandan kokwino tagisi da amin pelan dakon nandak nandak yapmandak.
- 101 Anpak yokwi ak do dimasi nandisat, nido gengo banjin guramit do nandisat.
- 102 Gak da gaga dakon gen do nayin dekgil, do gen unun dima yipman dekgim.
- 103 Kaban kok unun gen kaganokon galagisi, mani gengo da unun yapmanek wagil galagisisi asak.
- 104 Gengo da nandak nandak tagisi namisak, do anpak yokwi morap do dimasi galak tosot.

Amin Pinƙop dakon genon tenƙenji abidon

- 105 Gengo da nak anpuluganban kosit kilegi agipben dakon lamno asak.
Ae kosit agipben dakon tenƙenno asak.
- 106 Gen tebango kilegisi guramit do yan teban tok kili agim, do yan gin akdisat.
- 107 Yawe, jigi madepsi da wutjin namisak.
Yan teban tok agil da aripmon anpuluganbi kalugi egipben.

- 108 Yawe, nak ya yan gayisat unun da paretno asak,
unun timikgi.
Gen tebango do nayin dekgi.
- 109 Nak toktogisi kimot da kapmatjok kin kin asat.
Mani nawa gengo dima intoken.
- 110 Amin yokwi da nak abidok do pat yipman,
mani gengo dima yipman dekdak.
- 111 Toktogisi gengo abidan kimokdot.
Anapbo unun gen da kisik kisik namisak.
- 112 Gengo guramik kimokgenji, anapbo wigi
kimokgen da bisapmon wigisak.

*Pinkop dakon gen teban da anpuluganakwan nin
tagisi ekwaman*

- 113 Amin gak gol do but bamot an unun do dima
galak tan yomisat.
Mani nawa gengo do but dasi galak tosot.
- 114 Gak kalengin pasili tamono ae pasikno.
Gengo da nak tagi anpulugosak yan nandan
teban tanjek jomjom asat.
- 115 Yokwi pakpak minat aminyo ji nepman dekgit.
Pinkopno dakon gen teban guramit do
nandisat.
- 116 Yan teban tok agil da aripmon anteban anaki
egipben.
Anaki yo abidok do nandan teban tanjek
jomjom asat unun dima sun tosak.
- 117 Kisitnokon abidanaki tagisi egipben.
Anaki toktogisi gengo do nandan egipben.
- 118 Minat amin morapyo gen tebango yipman dek-
gan unun manji yomisal.
Top geni unun sun tokdan.

- 119 Gak da amin yokwi morap sibat sibat gin yan nandan yominek mabi kwan, do gengo do but dasi galak tosot.
- 120 Nak gak do pasalek giptimno madepsi nimnimikdak.
Gen kokwin tamokon gak da amin gen yan yomdisal unun do nandanek madepsi pasoldot.

Amin kinda Pinjok dakon gen teban guramikdak

- 121 Nak anpak kilegi tagisi ban agim.
Yum nandanaki uwalno da yokwi dima an namni do nandisat.
- 122 Pi amingo nak anpulgok do yan teban tok abi do nandisat.
Yum pindagaki kwen wigik amin da jigil dima namni.
- 123 Yokwikon nan abidoki do yan teban tok agil unun aripmi akdisal yan do jomjom anek sintan egit da dabilno tep naman.
- 124 Oman amingo nak butdasi galak tan naminek gen bami do nayin dekgi.
- 125 Nak oman amingo, do nandak nandak naminaki gengo do tagi nandabo pisosak.
- 126 Abisok minat aminyo nawa gengo kirinikan unun Yawe gak da kobogi yobi dakon bisap.
- 127 Gol unun yo tagisi, mani unun yapmanek gen tebango do but dasi galak tosot.
- 128 Gen morapgo kisi guramikdat.
Anpak yokwi morap do dima galak tosot.

Pinjok dakon galaktok yolyol dakon gen

- 129 Gen tebango unun wagil tagisisi do anek guramikdat.

- 130 Amin kinda da notni kinda anpuluganban gengo dakon mibili nandisak kan, tenjenikon egipdisak.
Gengo unun da nandak nandakni mini amin nandak nandak yomisak.
- 131 Nak amin da pakbi do tep ton unun da tilak gen tebango do galagisi nandisat.
Unun nandak do but dasi galak tosot.
- 132 Amin morap mango do but dasi galak ton unun bupmi nandan yomisal, unuden gin abin bupmi nandan nabi.
- 133 Yan teban tok agil unun da aripmon kosit nolayiki.
Ankutnajak yokwi kinda da nak abin nep do pi dima asak.
- 134 Pulugan nepmanjaki nak abin nep do yon amin da dima anupbal ani.
Yan ajaki gengo guramikgen.
- 135 Butgo oman amingo nagon yipmanek yo tagisi an nabi.
Gen teban morapgo do nayin dekgi.
- 136 Amin da nawa gengo dima guramikgan do anek kunam tagapbo dabil pakbino pakbi madep da yan pokgon.

Pinkop dakon gen teban unun kilegisi

- 137 Yawe gak kilegisisi.
Ae gen teban morapgo kisi kilegi gin.
- 138 Gen teban morap nimgul unun kilegi ae nin da tagi nandan gadanen.
- 139 Uwalno gengo do nandak nandak dima an, do butjap madepsi nandanek tapmimno mon.

- 140 Yan teban tokgo unun pankiligek unun bamisi
yan kili pindakgim.
Do oman amingo nak yan teban tok gengo
unun do but dasi galak tosot.
- 141 Nak amin isali nan amin da abin nepmanan.
Mani gengo do dima intosot.
- 142 Anpakgo kilegi unun toktogisi tan anan kikan.
Ae nawa gengo unun bamisi.
- 143 Jigi morapmi nagon noman ton, mani gengo do
but galaksi nandisat.
- 144 Gengo unun toktogisi kilegisi.
Anpulanganbi gen unun do nandan pisanek
tagisi egipben.

*Amin kinda Pinjok da yokwikon nan abidosak do
bisit asak*

- 145 Yawe, nak gak do bisit tebai asat.
Bisitno nandanaki gen morapgo guramikgen.
- 146 Nak gak do yan tidosot.
Yokwikon nan abidanaki gen tebango tagi gu-
ramikgen.
- 147 Wisa dima daganakwan pidanek anpulgoki do
yan tidosot.
Gen tebango da nak tagi anpulgusak yan nan-
dan teban tanek jomjom asat.
- 148 Kalbi dipmin dima pokdot.
Toktogisi yan teban tok gengo dogin nandan
egisat.
- 149 Yawe, toktogisi but dasi galak tan namisal, do
bisitno nandaki.
Gak kilegisi, do kilano anaki egipben.
- 150 Amin nandak nandakni yokwi da nak anupbal
ak do nak da kapmatjok aban.
Unun amin nawa gengo dima guramikgan.

- 151 Mani Yawe, gak nak da kapmatjok egisal.
Ae gen teban morapgo unun bamisi gin.
- 152 Gengo unun anteban anaki dagok dagogi
mini toktogisi tosok unun kalipsigwan kili
nandagim.

*Amin kinda Pinjkop da yokwikon nan abidosak do
yan tidagit*

- 153 Nak nawa gengo do dima intosot, do jigino
madepsi unun kanek anpulugoki.
- 154 Uwal da gen yan naman, do anpulanek yok-
wikon nan abidoki.
Kalip yan teban tok agil unun yolek egip egip
nabi.
- 155 Amin yokwi gen tebango unun dima
guramikgan, do yokwikon ban dimasi
timitdisal.
- 156 Yawe, bupmigo unun madepsi.
Gak kilegisi, do kilano anaki egipben.
- 157 Amin morapmi da yokwi an naminek uwal an
naman.
Mani gengo bami dima yipman dekdad.
- 158 Manji gaman amin pindakdat bisapmon nand-
aba yokwitok an yomisat, nido unun gengo
dima guramikgan.
- 159 Gengo do but dasi galak tosot unun nandisal.
Yawe, gak da but dasi galak tan namin
kimokdol, do yokwikon nan abidanaki tagisi
egipben.
- 160 Gen morapgo unun bamisi gin.
Nawa gen morapgo kilegisi unun toktogisi tan
anan kikan.

Amin kinda Pinjkop dakon gen teban guramik kimot do nandagit

- 161 Kila amin da mibili mini nak yokwi an naman.
Mani nak gengo do nandanek nimmimikdat.
- 162 Amin kinda da yo tagisi morapmi timikdak,
unjun da tilak yan teban tok gengo do kisik
kisik madepsi asat.
- 163 Nak anpak toptopmi do nandabo tagi dima an.
Mani gen tebango do but dasi galak tosot.
- 164 Nawa gengo unjun kilegisi, do gildat morap kisi
nak gak do ya yan kosiri 7 kabi yan yan asat.
- 165 Minjat aminyo nawa gengo do but dasi galak
ton, unjun butni yaworisi ton, ae yo kinda da
kesalban dima man dapni.
- 166 Yawe, yokwikon nan abidoki do jomjom asat.
Nak gen tebango guramikdat.
- 167 Nak gengo do but dasi galak tosot, do gengo
guramikdat.
- 168 Anpak morapno unjun pindakdal, do gen teban
morapgo unjun guramikdat.

Amin kinda Pinjkop da anpulugosak do bisit agit

- 169 Yawe, anpulugoki do yan tidosot, do nandan
nabi dosi nandisat.
Yan teban tok agil unjun da aripmon nandak
nandak tagisi nabi.
- 170 Kalip yagil unjun da aripmon bisitno do mirak
yopmanek yokwikon nan abidoki dosi
nandisat.
- 171 Gengo do tagisi nayin dekdal, do toktogisi
mango ankisiken dosi nandisat.
- 172 Gen teban morapgo unjun kilegi gin, do gengo
do kap yoken dosi nandisat.

- 173 Nak gengo yoldosi nandagim, do toktogisi nak anpulugok do tagap toki dosi nandisat.
- 174 Yawe, gak da nak yokwikon nan abidoki do madepsi nandan egisat.
Nawa gengo da kisik kisik namisak.
- 175 Egip egip naminaki mango ankisiken.
Gengo da anpulugosak do nandisat.
- 176 Sipsip da kin pasilgan unun da tilak kosit tagisi kili yipman dekgim.
Do abin oman amingo nak do wusiki.
Nak gen tebango do dima intosot.

120

Amin kinda Pin kop da anpulugosak do bisit agit

Pin kop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

- 1 Jigi noman tan namgwit bisapmon Yawe do yan tidoko bisitno nandan namgut.
- 2 Bisit yan agim, “Yawe, top amin da nak ankewalni yan do nak pulugan nepbi.”
- 3 Top amin ji, Pin kop da ji do yo ni ban an damjak?
- 4 Unun da emat amin dakon gobin ban yaman damdisak.
Anek kindapni tedepmi jikon tagaldisak.
- 5 Nak ji da binapmon yokwisi egisat.
Amin da Mesek miktimon bo Kade amin da binapmon yokwisi ekwan unun da tilak jikon yokwisi egisat.
- 6 Nak minat aminyo yawori egip egip do ikwayit an amin gat kisi bisap dubagisi ekwaman, do kuragisi nandisat.
- 7 Nak da tagisi yitni do yosot bisapmon unun emat gin ak do nandan.

121

Yawe unun nin dakon kila amin

Piņkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

¹ Nak siņtoko ileņon wigisak.

Paņpulugokno dukwan da apban kokeņ?

² Yawe kundu gat ae miktım gat wasagit unun
dagin paņpulugokno egisak.

³ Kilago asak, do aripmi dima maņ pokgi.

Kilago aņek dipmin dima pokdok.

⁴ Pakyaņsi nandani, Israel amin dakon kila amin
unun pak nandat kinda dimasi asak.

⁵ Yawe unun gak da ileņonjok egek kilago aņek gak
anyoņgam asak.

⁶ Gildat da gildat kalba ae kanek da kalbi aripmi
dima aņupbal anjil.

⁷ Yawe da kilago aņakwan yo yokwi morap toņ
kindasok da gak dima aņupbal asak.

Egip egipgo kisi kila asak.

⁸ Yawe da abisok ae don kiņ apyo akdisal unun
kilago aņaņ wigikdisak.

122

Jerusalem aņkisik dakon kap

Dewit dakon kap kinda. Piņkop gawak imim ta-
mokon kigik dakon kap.

¹ “Kili apba Yawe da yutnon kino” yaņ nayiņba
nandabo tagisi agit.

² Nin kili abiņ Jerusalem dakon wigat yapmaņek
nagalgwan piņimaņ da akgamaņ.

- 3 Jerusalem kokup pap unun wagil tagisi wasanbi.
 4 Israel amin idon abin Yawe ya yan iyini do kalip
 kili yoyigit unun gen yolek abin abin an.
 5 Unudon gen kokwin agak tamo tosok.
 Dewit dakon diwatni kila amin madep egi egi
 awit unun dakon gen kokwin tamo ton.
- 6 Jerusalem yaworisi tosak do bisit ani.
 Bisit yan ani,
 “Yawe, Jerusalem do galagi nandan amin
 panpuluganbi tagisi egipni.”
- 7 Panpuluganbi Jerusalem da nagalgwan ekwan
 amin emari mini tagisi egipni, ae kila amini
 gat kisi tagisi egipni dosi nandaman.”
- 8 Gwakno gat ae notno gat do nandanek Jerusalem
 amin do bisit yan aben,
 “Ji emari mini tagisi egipni.”
- 9 Nak Yawe Pinkopnin dakon telagi yut do nan-
 danek bisit yan aben,
 “Yo kinda do wadak wadagi mini tagisi
 egipni.”

123

*Amin kinda Pinkop da bupmi nandan imjak do
 bisit agit*

Pinkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

- 1 Yawe, nak Kwen Kokup sintoko wigakwan gan-
 dako kila amin madep yiyit tamogokon
 yikdal.
- 2 Oman amin amin tagini do nandan gadasak,
 anjakwan pi amin minjat unun amin tagi minjat

do nandan gadasak, yan gin nin Yawe gak
do nandan gadaman.
Gak Pinjopnin, gak dagin bupmi nandan nibi
do jomjom aman.

³ Yawe, amin da yokwi an niminjakwa jigisi nandanaman, do bupmi nandan nibi.

⁴ Bisap dubagisi iyi do nandaba wikwan amin da pabin nipgwit, do jigisi nandanaman.

124

*Pinjop unun minat amin kabini dakon Panpulugok
Amini*

Dewit dakon kap kinda. Pinjop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

¹ “Yawe da nin dima panpulugagit tam, nianji?”

Israel amin da unun gen dakon kobogi yoni.

²⁻³ “Amin da butjap nandan niminek ninon emat awit bisapmon Yawe da nin dima panpulugagit tam, uwal da japmisi nandanek obisi tagi panupbal abam.

⁴ Butjapni pakbi da yan igek timikban tagi pasilnom.

⁵ Pakbi madep unun igek timikban tagi kimak mudonom.
Mani dima.”

⁶ Nin Yawe do ya yanji iyinen.

Yum nindanakwan uwal da nin dima nindapba pasilgiman.

⁷ Nin minam da yan amin kinda da pat yipguron yokwalgiman da pulugan kigiman.

Pat unun tuwil kigit, do nin pulugan kigiman.

⁸ Yawe Kwen Kokup ae miiktimo wasagit, unun da iyi nin tagisi panpulugosok.

125

Piŋkop da miŋat amin kabini yopban tagisi yikgan

Piŋkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

¹ Miŋat aminyo egip egipni Yawekon tosoƷ yaŋsi nandan amin unun Saion Kabap yombem.

Kabap unun dima nimnimigek tebaisi tokdisak.

² Heŋ da Jerusalem angwasineƷ ton unun da tilak Yawe da abisok ae don pangwasineƷ miŋat amini kilani akdisak.

³ Amin yokwi da amin kilegi dakon miiktim toktoƷi kilani dima ani.

Yaŋ ani kaŋ, amin kilegi yokwi akdan.

⁴ Yawe, amin tagisi butni kilegi unun aminon anpak tagisi anjobi.

⁵ Mani miŋat aminyo iyi dakon anpak yokwini yolek an, unun yo yokwisi an jobi.

Yokwi pakpak amin do yo yokwisi an jobi.

Israel amin yawori tagi egipni.

126

Piŋkop da panpulugosak do Israel amin da bisit awit

Piŋkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

¹ Yawe da nin uwal da kisiron ban timik aeni Saion kokup papmon panagut bisapmon dipmin yombem pindakgiman.

² Nin jikgo madepsi yanjagiman.

Anjek kisik kisik kap yagiman.

Yan anapno miktim diwari dakon minat aminyo da yan yawit,

“Yawe da Israel amin panpulugok do pi madepsi agit.”

³ Asisi, Pin kop da nin panpulugok do pi madepsi agit, do nin wagol tagisisi nandaman.

⁴ Yawe, miktim kibirikon sikak manakwa jon yo morap ae kwon unun da tilak panpuluganaki kalip tagisi egipguman yan gin aenin tagisi egipnen.

⁵ Amin kunam tagek jap kwaokgan, unun kisik kisik nandanek bami pakdan.

⁶ Asisi, amin kunam tagek jap yet kwaot do jap yet pigaga pangwan, unun don jap bami pektanba pan panjobinek kisik kisik kap yokdan.

127

Pin kop da yo tagisi an yoban mani an kisiwit

Solomon dakon kap kinda. Pin kop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

¹ Yawe da panpuluganban kisit kilda yut dima an tam, pi isal dogin abam.

Yawe da panpuluganban kila amin kokup pap kinda kilani dima an tam, kila isal dogin abam.

² Nin jap timit do nandaba kik anek wisa dima daganakwan pidan pi gin anegapno wigi pilin toni kan, pi unun isal dogin aman.

Nido, Pin kop da minat aminyo but dasi galak tan yomisak unun yik yawot yomisak.

- ³ Piŋkop da nin do yo tagisi an niminek monji gwayo but galak do nimisak.
 Uŋun gisam tagisi Piŋkopmon timikgamaŋ.
- ⁴ Yawi kaluk dakon monji gwayo uŋun gobin da yaŋ emat amin kinda da kisiron ton.
- ⁵ Amin monji gwayo morapmi amin kisik kisik tagi ani.
 Uŋun da gen pi tamokon uwal gat gen pi anakwa anpulugokdaŋ.
 Anakwa mayagi dima pakdisak.

128

Piŋkop da geni guramikgan amin do yo tagisi anyomisak

Piŋkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

- ¹ Amin morap Yawe do pasalek geni guramikgan uŋun amin kisik kisik tagi ani.
- ² Ji pi anek uŋun dakon bami paŋ noni.
 Ji kisik kisik anek tagisi egipdaŋ.
- ³ Miŋatgo da yutgokon wain nap da yaŋ bami madepsi toni.
 Ae miŋat monjiyogo da olip kindap monin yombem da yutgokon tamokon anawasinek yitni.
- ⁴ Asi, Yawe do pasalek ekwaŋ amin kisik kisik tagi ani.
- ⁵ Yawe Saion kokup papmon egisak uŋun da gisam tagi damjak.
 Ji miktimon egipni bisap morapmon Jerusalem kanakwa tagisi tosak dosi nandisat.

- 6 Ji bisap dubagisi egek babikji pindatni do nandisat.
Israel amin yawori tagi egipni.

129

Israel amin da Pinjkop da uwalni panjupbal asak do bisit awit

Pinjkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

- 1 Israel amin, gak moninisogon da wiŋ abisok ekwamaŋon gak uwal da yokwi aŋ gamgwit dakon gen niyiki.

- 2 Gak yaŋ yoki, “Moninisogon da wiŋ abisok ekwamaŋ bisapmon uwal da nak yo yokwisi aŋ namaŋ.

Mani nak aripmi dima abiŋ nepni.

- 3 Nak obisi baljanakwa nap kirinŋ da manjinokon giptimno dapba kirinŋikwaŋ.

Pi kaga dangap pindakgamaŋ uŋun da tilak baljanba wuda dubagisi di noman toŋ.

- 4 Mani Yawe uŋun kilegisi.

Nak amin yokwi da nap teban wamgwit uŋun mandaŋ daganakwan oman monji sanjenek dima egisat.”

- 5 Nak Yawe da miŋat aminyo Saion kokup pap do uwal aŋ, uŋun mayaktok yomiŋek pabiŋ yopmaŋek yolban tobilek kokupnikon kini dosi nandisat.

- 6 Uŋun joŋ yut kwenon kwanek don dubak tokdo anakwa gildat da pindakban tepmi kibidoŋ uŋun yombem ani dosi nandisat.

- 7 Amin kinda da joŋ uŋun baljan panmuwuk wamaŋek dima pankisak.

⁸ Ae miñat aminyo uwalnin da kapmatjok kiñek
 “Yawe da yo tagisi an damiñek gisam dam-
 jak” yan dimasi yoyini dosi nandisat.

130

Amin kinda Piñkop da anpulugosak do bisit agit
 Piñkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

¹ Yawe, butno jigisi tanakwan anpulugoki do yan
 tidosot.

² Amin Tagi, bisitno nandaki.
 Anpulugoki do gayisat, do nandan nabi.

³ Yawe, gak da diwarinin manjiñek gen pikon nip-
 bim tam, Amin Tagi namın da gengo yap-
 ban?

⁴ Mani gagon diwari wiririt tosoq, do nin gak do
 pasal gamneñsi.

⁵ Nak Yawe da anpulugosak do nandanek jomjom
 asat.
 Añek geni do tebaisi nandan gadasat.

⁶ Nak Amin Tagi da anpulugosak dosi nandanek but
 kindap asat.
 Kalbi kila amin da uwal apni do kila añek wisa
 tepmi dagosak do antep an unun yapmanek
 but kindap madepsi asat.

⁷ Israel amin, Yawe da nin do but dasi galak
 tan nimisak, ae dima yokwi toneñ yan do
 bisapmi bisapmi nin panpulugosok, do Yawe
 da nin panpulugokdisak yanñsi nandan teban
 tanek unun do jomjom aneñ.

8 Unjun da Israel amin nin yokwikon ban timigek diwarinin kisisi wiririk nimisak.

131

Amin kinda iyi do nandaban pinjakwan bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Pinjop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

¹ Yawe, nak naga do nandako dima wigisak.

Mano dima awigisat.

Nak yo kinda ni da wikwisi asak ae yo unjun dakon mibili aripmi dima nandako pisosak unjun do nandaba kik dima asat.

² Nak butno tagisi tosak do pi at da butno yawori toso.

Nak egisat unjun monji njakjak da yan meni da kisiron nandaba kigi mini pagegisak nak unjun yombem.

³ Israel amin, ji abisok ae bisap morap don kisi Yawe da panpulugosak do nandan teban tanjek jomjom ani.

132

Pinjop dakon telagi yut madep do kisik kisik awit

Pinjop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

¹ Yawe, gak Dewit do dima intoki.

Ae jigi morap pagit kisi do dima intoki.

² Dewit da Israel amin dakon Yawe, Pinjop tapmimi ton, unjun do yan teban tok kinda yan yagit,

³ “Nak yutnon dima kiken, ae dipmin potpot tamokon dima pokgen.

⁴ Nak dipmin dima pokgen.

- 5 Mibiltok Yawe do yut kinda aben, unun Israel
amin dakon Pin kop Tapmimi Ton unun da
egipjakdo.
Anek don yik yawot aben.”
- 6 Nin Betlehem kokupmon egek Sanbek Sanbek
Kinam dukwan tosok unun dakon geni
nandagiman.
Anek unun Kiriati Jearim da miktimon tanban
kagiman.
- 7 Kanek yan yagiman,
“Nin kili Yawe da yutnon wigino.
Ae unun da kapmatjok kinjek gawak imnen.”
- 8 Yawe, gak Sanbek Sanbek Kinango gat kisi abinek
yik yawot yutgokon yikgi.
Sanbek Sanbek Kinam unun gak dakon tapmim
madepgo dakon tilak asak.
- 9 Mukwa sogok amingo panpuluganaki toktogisi
anpak kilegi ani.
Anaki unun anpakni kilegi da imalni tagisi da
yan asak.
Ae minat aminyogo panpuluganaki kisik kisik
anek kap yoni dosi nandisat.
- 10 Yawe, oman amingo Dewit do nandan ibi.
Kila amin madep gaga manjigil unun manji
dima ibi.
- 11 Gak da kalip Dewit do yan teban tok tebaisi
an ingul, ae gengo kulabik aripmi dima
akdisal.

- Yañ iyigil, “Nak da monji kabigokon kında yipbo kila amin madep egipjak.
- 12 Monjigoni nak dakon sanbek sanbekno guramitni, ae gen morapno yoben unun guramitni kan, don bisap dagok dagogi mini babigoni dakon monjini kila amin madep dagokdan.”
- 13 Yawe da Saion kokup pap iyi do tilak agit da unudon toktogisi egip do nandisak.
- 14 Yañ yagit, “Nak unun kokup papmon toktogisi egipdisat.
Nak unun kokup papmon kila amin madep egipben do tilak kili agim.
- 15 Nak Saion kokup pap dakon minjat aminyo do yo morapmi imdisat.
Anapbo yo do wadak wadak dima akdan.
Anek yoni mini amin do jap morapmi yobo nan tugokdan.
- 16 Nak da Saion kokup pap dakon mukwa sogok amin kabini yokwikon ban timikgo unun da imalni yombem asak.
Anapbo Saion dakon minjat aminyo da kisik kisik kap yokdan.
- 17 Nak da Dewit da kabikon amin kında abidanek yipbo unun kokup papmon kila amin madep dagosak.
Anek minjat amin kabino do lam kında da yan tentenjan yomjak.
- 18 Nak da uwalni panmayak akdisat.
Mani kila amin madepno tilim madepni gat yitdisak.”

133

Not do but dasi galak taŋ yomyom anpak do tagisi nandawit

Dewit dakon kap kindā. Piŋkop gawak imim tamokon kiŋik dakon kap.

¹ Piŋkop dakon miŋat aminyo but kalon anek egipni kaŋ unun tagisi, ae buri tagisi akdaŋ.

² Unun anpak unun wagil tagisisi. Unun olip dakon nelagi yombem.

Olip dakon nelagi Aron do tagal imiŋakwa mogim daŋwanikon piŋek imal dubakni da diwarikon piŋigit.

³ But kalon anpak unun kalbi giŋ sitnaŋ Emon Kabap ae Saion Kabapmon moŋ unun yombem tagisi.

Yawe da but kalon ekwaŋ amin giŋsamni yomisak.

Egip egip dagok dagogi mini unun yomisak.

134

Piŋkop dakon man ankisino

Piŋkop gawak imim tamokon kiŋik dakon kap.

¹ Yawe dakon oman amin morap, ji kalbi yutnikon pi an amin, ji mani ankisini.

² Telagi yutnikon kisitji paŋenagek Yawe dakon man ankisini.

³ Yawe kundu ae miŋtim wasagit unun Saion egisak, unun da yo tagisi andamjak dosi nandisat.

135

Yawe an̄kisik dakon kap

- 1 Yawe an̄kisini!
Yawe dakon oman am̄in, ji mani an̄kisini.
- 2 Ji Yawe da nagalgwan Piŋkop da yutnon omani an̄, ji Yawe an̄kisini.
- 3 Yawe un̄un taḡisi, do Yawe an̄kisinen̄.
Mani un̄un taḡisisi, do kap yan̄ek an̄kisini.
- 4 Yawe da Jekop iȳi do an̄awakgit.
Israel un̄un Piŋkop iȳi dakon am̄in kabi.
- 5 Yawe un̄un mani wukwisi yan̄ nand̄isat.
Am̄in Taḡi da piŋkop toptopmi morap kisisi yapman̄ mudosok.
- 6 Yawe kwen kundukon, ae mikt̄imon, ae tap kwenon, ae tap kagagwan, galaktokni yolek yo morap ak do nand̄isak un̄un asak.
- 7 Un̄un da yan̄ban gikwem noman ton̄, ae mal an̄ek sikak mosok, ae yo morap yopyop yutnikon da mir̄im yopban kwan̄.
- 8 Isip mikt̄imon Isip am̄in dakon mon̄ji mib̄iltoḡi gat ae bit̄ kilapyo dakon mon̄ji mib̄iltoḡi un̄un dapban kimakgwit.
- 9 Isip mikt̄imon kila am̄in madep gat ae kila am̄ini gat paŋupbal ak do wasok tapm̄imi ton̄ mib̄ili mib̄ili agit.
- 10 Yawe da mikt̄im morapmi paŋupbal an̄ek kila am̄in madep tapm̄imi ton̄ morapmi dapban kimakgwit.
- 11 Amo am̄in kabi dakon kila am̄in madep Sion an̄akban kimakgit, ae Basan dakon kila

- amin madep Ok, ae Kenan miktim dakon
kila amin madep morap gat kisi dapban
kimakgwit.
- 12 Yan anek unun kila amin madep dakon miktimni
amin kabini Israel do yomgut.
- 13 Yawe, mango bisap mudok mudogi mini tan
anaj kikdisak.
Babikon da babikon man bingo do nandan
anaj kikdan.
- 14 Yawe dakon amin kabi uwalni da yo yokwi
anyoba iyi panjutnokdisak.
Oman amini do bupmi nandan yomisak.
- 15 Amin Nwakanwari Kabi kokup kidatni unun silwa
ae gol ban wason.
Amin kisit da wup unun wason.
- 16 Kokup kidat dakon wupmi unun gen kagani ton,
mani gen aripmi dima yoni.
Ae dabilni ton, mani yo aripmi dima pindatni.
- 17 Ae mirakni ton, mani gen aripmi dima nandani.
Ae mirim dima pan.
- 18 Kokup kidat dakon wupmi wason amin, ae
egip egipni kokup kidaron tosok yansi nan-
dan amin morap, unun kokup kidat dakon
wupmi yombem akdan.
- 19 Israel minat aminyo, ji Yawe ankisini.
Yawe dakon mukwa sogok amin, ji mani
ankisini.
- 20 Liwai da kabikon nani, ji Yawe ankisini.

Minjat aminyo Yawe do pasolgoŋ amin, ji mani anċisini.

- ²¹ Yawe Jerusalem kokup papmon egisak, do minjat aminyo ji Saion wiġek mani anċisini.
Yawe anċisini!

136

Piŋkop ya yaŋ iyik do dakon kap

- ¹ Yawe anċakni uŋun tagisisi, do ya yaŋ iyineŋsi.
Dagok dagogi mini nin do but dasi galak taŋ nimisak.
- ² Nin Yawe ya yaŋ iyineŋ.
Uŋun da piŋkop toptopmi morap yapmaŋ mudosok.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin kimokdok.
- ³ Nin Amin Tagi ya yaŋ iyineŋ.
Uŋun da amin tagi morap yapmaŋ mudosok.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin kimokdok.
- ⁴ Uŋun kalon da wasok tapmimi toŋ madep asak.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin kimokdok.
- ⁵ Iyi da nandak nandagon da kundu ae yo morap kwen toŋ uŋun wasagit.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin kimokdok.
- ⁶ Miktim yipban kwen tagit, ae pakbi yipban mibilikon tagit.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin kimokdok.

- 7 Gildat gat kanek gat wasagit.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin
kimokdok.
- 8 Gildat yipban gildat kinda kila asak.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin
kimokdok.
- 9 Kanek gat gik morap gat yopban pilin kila aŋ.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin
kimokdok.
- 10 Nin Yawe ya yaŋ iyinen.
Uŋun Isip amin dakon monji mibiltogi dapban
kimakgwit.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin
kimokdok.
- 11 Israel amin timik paŋobinjakwan Isip yipman
dekgwit.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin
kimokdok.
- 12 Iyi da tapmim madepmon da timik paŋopgut.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin
kimokdok.
- 13 Tap Gami pudanban timi bamori agit.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin
kimokdok.
- 14 Iyi mibiltok kinjek minat amini timik
paŋabinjakwan tap idap pudawit.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin
kimokdok.
- 15 Mani Isip dakon kila amin madep gat ae emat
amini gat yopban pakbi naŋ kimakgwit.

- Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin
kimokdok.
- 16 Miktim kibiri timon minat amini mibiltan
yominjek kigit.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin
kimokdok.
- 17 Kila amin madep tapmimi ton dapban
kimakgwit.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin
kimokdok.
- 18 Ae kila amin madep man bini ton dapban
kimakgwit.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin
kimokdok.
- 19 Amo amin kabi dakon kila amin madep Sion
anjakban kimakgit.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin
kimokdok.
- 20 Ae Basan dakon kila amin madep Ok anjakban
kimakgit.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin
kimokdok.
- 21 Anjek unun kila amin madep dakon miktimni
minat amini do yongut.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin
kimokdok.
- 22 Miktim unun oman amini Israel do yongut.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimin
kimokdok.
- 23 Uwal da pabin nipgwit bisapmon nin do sigin
nandan nimgut.

Toktok teban nin do but dasi galak tañ nimin
kimokdok.

24 Añek uwal da kisiron bañ timikgit.

Toktok teban nin do but dasi galak tañ nimin
kimokdok.

25 Miñat aminyo gat ae bit kilap morap gat jap
yomisak.

Toktok teban nin do but dasi galak tañ nimin
kimokdok.

26 Do Kwen Kokup Piñkop ya yañsi iyineñ.

Toktok teban nin do but dasi galak tañ nimin
kimokdok.

137

*Israel amin uwalni da miktimon egek kokupni do
kunam takgwiñ*

1 Nin Babilon amin dakon pakbini da ileñikon
yigek Saion kokup pap do nandak nandak
añek kunam takgimañ.

2 Kindap kapmatjok tawit unun da kilinikon
gitanin mindano tanakwa sanbeñek dima
tidagimañ.

3 Nido nin timik miktimnikon panñiwit amin da
kap yoneñ do niyiwit.

Yokwi anningwit amin da tebai yañ niyiwit,
“Nin da kisik kisik panen do ji da kap yoni do
nandamañ.

Saion dakon kap kindayoni.”

4 Mani miktim dubagikon egek Yawe dakon kap
nianañ da tagi yoneñ?

- ⁵ Jerusalem, nak gak do in̄toker kaj, Piŋkop da nak an̄in̄tok aban san̄benek gita dīma tīdoker.
- ⁶ Jerusalem, nak gak do in̄tanek yo isali yan̄ gan̄danek yo dīwari do nandako wīgini kaj, Piŋkop da nak melno an̄kadim aban kap dīma yoker dosi nandisat.
- ⁷ Yawe, gak Idom amin da kalip Babilon dakon emat amin jon̄ikgwit un̄un do aego nandaki. Babilon amin da emat wamanek Jerusalem abidawit bisapmon Idom amin da gen yan̄ yawit,
 “Yut morapni kisi tuwil mudanek pan̄upbal an̄ mudoni.”
- ⁸ Babilon, nandaki.
 Gak tasik tokdisal.
 Nin do an̄pak yokwi nian̄ an̄ ningul un̄uden̄ gin kobogi yokwisi timitdisal.
 Kobogi yokwi gamjak amin un̄un kisik kisik tagi asak.
- ⁹ Un̄un da gak dakon monji moniŋ moniŋ timik maban tipmon manek obisi tasik tanek kimotdan̄.

138

Amin kinda Piŋkop do ya yan̄ iyigit

Dewit dakon kap kinda.

- ¹ Yawe, nak but dasi nandanek ya yan̄ gayisat.
 Piŋkop toptopmi da dabilon kap yanek mango yan̄ an̄kisisat.

- ² Bisapmi bisapmi but dasi galak tan naminek kilano tagisi asal, ae mango gat gengo gat da yo morap yapman mudaneke unun da wukwisi amal.
Yando, nak Telagi Yut Madepgokon gawak gamineke mango yan ankisiken.
- ³ Gak do bisit asat bisapmon nandan namisal.
Anek tapmim namineke butno anteban asal.
- ⁴ Yawe, miktimon kila amin madep morap da gengo kili nandayin, do unun da mango yan ankisini dosi nandisat.
- ⁵ Tilimni unun madepsi, do unun da Yawe dakon wasokni do nandaneke kap yoni dosi nandisat.
- ⁶ Yawe unun wukwisi egek amin iyi do nandaba pan amin unun nandan yomineke kilani asak.
Mani iyi do nandaba wigisak amin unun yum dabil dagin pindakdak.
- ⁷ Jigi mibili mibili altan naba kilano anaki dima kimokdot.
Uwalno da nak do japmi nandan, mani gak tapmingo madep, do si pabin yopmanek nak anpulugosol.
- ⁸ Yawe da nak niansi egipben ae pi ni ban aben do nandagit unun kilano anakwan an mudoken.
Mudok mudogi mini nak do but dasi galak tan namisal.
Gak da nak wasagil, do dima intan nabi.

139

Pinjkop da nandan nimanjek kilanin asak

Dewit dakon kap kinda. Kap yonj amin dakon kila amin do mandabi.

- ¹ Yawe, gak butnokon yo ni da tonj unun kokwin anjek bamisi nandanj namisal.
- ² Gak nak da yik pidoty asat unun nandanj mudosol.
Dubagikon da nandak nandakno nandanj mudosol.
- ³ Nak kosit agisat bo ae dipmin pokdoron nianj egisat unun gak da nandisal.
Gak anpakno kisisi nandanj mudosol.
- ⁴ Yawe, nak gen kinda yok do asat unun gak da kili nandagil.
- ⁵ Gak mibiltok ae bunonyo agaki kisitgo da nak abidosok.
- ⁶ Nandak nandakgo da nandak nandakno yapmanjek wukwisi asak.
Unun nak da aripmi dima nandakenj.
- ⁷ Nak dukwan kinjek Wupgo yipmanj dekenj?
Nak pasal dukwan kinapbo gak kapmatjok dima egipdisal?
- ⁸ Kwen Kokupmon wigikenj kanj, gak unudon egipdisal.
Ae kimakbi tamogwan pigikenj kanj, unudon kisi egipdisal gin.
- ⁹ Pidanj piriropmanj gildat wisak tetgin do dubagisi kikenj bo tap diwarisikon kikenj kanj,
- ¹⁰ gak unudon egipdisal gin.
Anjek kisitgo da nak abidanjek kosit nolikdisal.
Tapmingo madep, do nak anpulugokdisal.

- 11 Nak “Pilin tuk da nak an̄kisibisak, ae gildat dakon ten̄ten̄ nak an̄gwasisak un̄un da pilin tuk asak” yan̄ yoken̄ kan̄
- 12 pilin tuk da nak arip̄mi dima an̄kisibisak.
Kalbi un̄un gildat kalba yombem akdisak.
Pilin gat ae ten̄ten̄i gat kisi pindakbi arip̄si amal.
- 13 Gak da giptim diwat morapno kisi wasagil.
Men̄ da butgwan nak un̄ungwan wasan̄ mudagil.
- 14 Nak da gak an̄kisisat, nido gak da pi n̄wakn̄warisi an̄ek nak wasan̄ nepgul.
Nak pakyan̄si nandisat, gak da yo morap wasagil un̄un n̄wakn̄warisi.
- 15 Men̄ da butgwan pasili tamogwan tagok tagok agim bisapmon gak da pindagaki kidat morapno tagan̄ek notnikon san̄bewit.
- 16 Men̄ da dima an̄alan̄akwan kili nandagil.
Nak miktimon dima altagim, mani gak da gildari gildari miktimon egipben̄ do nandagil un̄un papiagokon kili mandagil.
- 17 Pin̄kop, nandak nandak morapgo un̄un wagil tagisisi.
Nandak nandakgo un̄un madepsi, amin̄ da arip̄mi dima manjiri.
- 18 Gak da nandisal yo morap manjiken̄ kan̄, tap ilēnon niman morap yapjak.
Dip̄minon da pidosot bisapmon nak gak gat sigin egisat.
- 19 Pin̄kop, amin̄ yokwi dap̄bi kimotni do nandisat.
Amin̄ dap̄dap amin̄ ji nepman̄ dek kit!
- 20 Un̄un amin̄ da gak do gen yokwi yon̄, ae gak dakon man do gen giren̄ yon̄.

- 21 Yawe, nak amin gak do kuragi nandan amin do kuragi nandan yomisat.
 Ae amin kwen wigik angaman amin do nandaba yokwi tok an yomisat.
- 22 Asisi, nak unun amin do kuragisi nandisat.
 Unun pindakgo nak dakon uwalno an.
- 23 Pin kop, kokwin tagisi anek nak dakon nandak nandak morap butnokon ton unun do nandaki.
 Ankewalek nandak nandak morapno do pakyaansi nandaki.
- 24 Egip egipno kokwin tagisi abi.
 Anpak yokwi di nandak nandaknokon di tanbam.
 Egip egip teban dakon kosit nan anan kiki.

140

Amin kinda da Pin kop da kilani tagisi asak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap yon amin dakon kila amin do mandabi.

- 1 Yawe, amin yokwi da kisiron ban pulugan nepbi.
 Kilano tagisi anaki emat amin da dima anupbal ani.
- 2 Toktogisi anpak yokwi ak do nandak nandak an, anek toktogisi minjat aminyo da binapmon pidok pidok panalon an.
- 3 Gen yogokni unun tunon amin emari ton dakon geni yombem, geni tepmisi.

Ae gen yogokni unun tunon amin emari ton dakon pakbi yokwini yombem da gen kakakon tugawit da minat aminyo panupbal an.

4 Yawe, kilano tagisi anaki amin yokwi da dima abin nepni.

Dam anaki emat amin nak anupbal ak do gen yon, unun yo kinda dima ani.

5 Kwen wigik amin da nak do pat yipman.

Nak do kilap nan yan abidok do nap teban ban nak da kosiron pat yipman.

6 Yawe yan iyisat, "Gak Pin kopno."

Yawe, nak anpulugoki.

Yan tidosot, do nandan nabi.

7 Amin Tagi Yawe, gak yokwikon ban timit timit amino tapmimi tonji.

Kalip uwal gat emat wamguman bisapmon anikutnagil.

8 Yawe, amin yokwi da yo timit do galak ton unun dima yobi.

Yum pindagaki anpak yokwi ak do gen yan panjeban awit unun dima ani.

9 Yum pindagaki uwalno da emaron dima abin nepni.

Yo unun ak do nandan unun panjebilbi iyikon noman toni.

10 Kindap yipbi kwenikon moni.

Mabi gapma madepgwan pikek ae dima wini.

11 Isal dogin amin diwar gen yan yoman amin yum pindagaki nin da miktimon tagi dima egipni.

Ae emat aminon yo yokwisi noman tan yoba pasilni do nandisat.

¹² Yawe, gak da jigi pan amin gat ae yo do wadak wadak an amin gat panpulugosol.

¹³ Minjat aminyo kilegi da mango anjiksidan. Unun gak gat kisi egipdan.

141

Amin kinda kalbi bisit agit

Dewit dakon kap kinda.

¹ Yawe, nak gak do yan tidosot.

Tepmisi anpulugoki do nandisat.

Gak do yan tidosot, do bisitno nandaki.

² Bisitno da mukwa kibani tagisi da yan gagon opjak dosi nandisat.

Ae gak do kisitno panenokdot unun da pilindo dakon paretno yan asak.

³ Yawe, gen kagano do kila tagisi anaki gen yokwi kinda dima yoken.

⁴ Yum nandanaki butnokon da anpak yokwi ak do dima nandaken.

Ae yum nandanaki amin yokwi gat muwuk agek yokwi dima anen.

Yum nandanaki unun dakon jap noknok bisap madepmon unun gat dima yitnen.

⁵ Yum nandanaki amin kilegi kinda da nak anmilip ak do jigi tagi namjak.

Mani nak amin yokwi not dima an yoben.

- Piŋkop da amĭn yokwi uŋun aŋpak yokwini
dakon kobogi paŋtobil yomjak do bisit asat.
- 6 Amin da amĭn yokwi dakon kĭla amĭni uŋun
timĭgek maba tip domon pigini bisapmon
Yawe dakon gen uŋun bamisi yaŋ nandaba
pisokdan.
- 7 Aŋek amĭn da jap pi do miŋtim pidanek paŋdamit
aŋ, uŋun da tilak uŋun amĭn dakon kidari
paŋdamit aŋek maba kimakbi tamogwan
pigikdan.
- 8 Mani Amin Tagi Yawe, nak gak do nandan
gadasat.
Gak da nak tagisi aŋkutnosol.
Yum nandanaki dima kimokgen.
- 9 Aŋpuluganaki amĭn yokwi da pat yipgwit uŋudon
dima yokwalgen.
- 10 Yopbi iyi pat yipgwiron iyi yokwalni.
Mani nak kosit tagisi agek yo kinda da dima
aŋupbal asak.

142

Dewit Piŋkop da aŋpulugosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on do Maskil yaŋ yon.
Dewit tip kinamgwan egek bisit on mandagit.

- 1 Nak Yawe da aŋpulugosak do tebaisi yaŋ tidosot.
Bupmi nandan namĭnek aŋpulugosak do bisit
asat.
- 2 Nandaba kĭkno gat ae jigĭ morap noman taŋ
nanaŋ uŋun kisi iyĭŋ mudosot.

- ³ Jigisi nandanek wagiksi yokwi tokdisat yan nandisat bisapmon, Yawe nianxi aben unun gak da nandisal.
Kosiron yokwalgen do amin da pat piwit.
- ⁴ Nak anpulugosak amin kinda kapmat dima akban kosot.
Amin kinda da kilano dima asak, ae amin kinda da nak do bup tanek dima ankutnosok.
- ⁵ Yan do, Yawe nak anpulugoki do bisit gayisat.
Gak kalongin pasili tamono.
Miktimon egisat bisapmon gak gat gin egip do nandisat.
- ⁶ Butno obisi jik tosok, do anpulugoki do bisit asat unun nandaki.
Nak ansopmangan amin unun tapmimni madepsi.
Aripmi dima pabin yopben, do unun da kisiron ban pulugan nepbi.
- ⁷ Jigikon yikdat, do pulugan nepbi tagisi egipben.
Yan anaki yo tagisi annamisal unun do nandanek minat amin kabiyogo muwutnikon mango ankisiken.

143

Amin kinda Pin kop da anpulugosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda.

- ¹ Yawe bisitno nandaki.
Mirakgo yopmanek anpulugoki do yan tidosot unun nandaki.
Gak amin kilegisi, ae bisapmi bisapmi dima nepman dekdal, do bisitno nandaki.

- ² Gak da dabilon amin kilegi kindi dima egisak, do oman amingo nak gen pikon dima nepbi.
- ³ Uwalno da nol anki nikban man miktimon pok-dot.
Anakwan amin kili kimakgwit da aripmon pilin tukgwan egisat.
- ⁴ Nandak nandakno upbal tanakwan but pasol madepsi nandisat.
- ⁵ Kalipsi egipgum unun do nandisat.
Yo morap agil ae pi tagisi agil unun do nandak nandak tebaisi asat.
- ⁶ Anpulugoki do didasat.
Miktim kibirisi da sikak do nandisak, unun da aripmon nak gak do madepsi galak tan gamisat.
- ⁷ Yawe, butno tapmimi mini aban nandisat, do bisitno nandanek tepmisi anpulugoki.
Dima pasil nabi.
Yan abi kan, amin kili kimakgwit unun da tamokon kiken.
- ⁸ Egip egipno gagon tosok yansi nandisat, do anpuluganbi wisa dagokdo gak da amin nin do but dasi galak tan nimisal unun do nandaken.
Nak bisit gayisat, do kosit nolnbi unun nan kiken.
- ⁹ Yawe, kilano abi do gagon obisat, do uwalno da kisiron ban pulugan nepbi.

- 10 Gak Piŋkopno, do nayiŋ dekbɪ gak dakon galak-
tok yolek egipbeŋ.
Wupgo tagisi uŋun da mibiltan namɪŋakwan
kosit kilegikon agipbeŋ.
- 11 Yawe, man bingo tagisi tosak do yokwikon nan
pulugaŋ nepbi.
Gak amin kilegisi, do jigi morap pasat uŋun
wiririk nabi.
- 12 Nak do but dasi galak tan namisal, do uwalno
dapbi kimotni.
Nak oman amingo, do uwalno obisi dapbi
kimotni.

144

*Kila amin madep da Piŋkop da anpulugaŋban
emaron teban tagit do ya yan iyigit*
Dewit dakon kap kinda.

- 1 Nak Yawe dakon man ankisat.
Uŋun tip madepno.
Emat dakon mibili tagisi nayiŋ dekdak.
Anek antagap aban emat do tagap tosot.
- 2 Uŋun but dasi galak tan namisak, ae dam tebano
aripmi dima tuwili egisak.
Uŋun pasili tamono, ae yokwikon ban timit
timit amino.
Uŋun pasikno tebaisi, do ankutnanakwan tagisi
egisat.
Amin Nwakŋwari Kabi pabiŋ yopmanakwan
nak da yonŋamgwan ekwan.

- ³ Yawe, miŋat amiŋyo nin nianŋen amiŋ di baŋ nin do nandak nandak madep asal?
Nin yo isalisi.
Gak nido kilanin kakŋimansi asal?
- ⁴ Mirim bisap kalon piŋono kwan unun da tilak bisap piŋipmisi ekwamaŋ.
Wupnin giŋdaron tepmisi altaŋ paŋilgaŋ unun da tilak bisap piŋipmisok giŋ ekwamaŋ.
- ⁵ Yawe, kundu wiŋdalek piŋi.
Kiŋitgo kabapmon yopmaŋaki mukwa madepsi piŋoni.
- ⁶ Mal yiŋbi noman taŋek uwal yolban kiŋ mudoni.
Gobiŋgo yamaŋaki paŋal kiŋ mudoni.
- ⁷ Kiŋitgo yiŋbi piŋakwan nak ilikbi wiŋeŋ.
Aŋaki paŋbi ilariŋi yiŋmaŋ deŋeŋ.
Amiŋ Nwakiŋwari Kabi da kiŋiron baŋ abidoki.
- ⁸ Unun amiŋ gen bami diŋa yoŋ.
Top baŋ giŋ yaŋek gen unun bamiŋi yaŋ yoŋ.
- ⁹ Piŋkop, nak abisok gak do kap kalugi yokeŋ.
Gita tiŋaŋek gak do kap yokdisat.
- ¹⁰ Kila amiŋ madep paŋpulugaŋaki emaron teban toŋ.
Oman amiŋgo Dewit nak yokwikon naŋ abidagiŋ.
- ¹¹ Uwal yo yokwi aŋ namaŋ da kiŋiron baŋ abidoki.
Aŋek Amiŋ Nwakiŋwari Kabi da kiŋiron baŋ abidoki.
Unun gen bami diŋa yoŋ.
Top baŋgiŋ yaŋek gen unun bamiŋi yaŋ yoŋ.

- 12 Nin monjinin wili kindap da yan tebaisi tagoni do nandaman.
 Ae gwanin da kila amin madep dakon yut dakon tilimni tagisi da egipni do nandaman.
- 13 Pigaganin da jap bami morapmi tanakwa jap pan yopyop yut madepsi tugañ toni do nandaman.
 Anakwa sipsipnin da monji morapmi sigin panalani.
- 14 Ae bulmakau da monji morapmi panalani.
 Anakwa yokwi di dima altoni ae kinda dima kimotjak.
 Nin dakon kosiron minjat bo wili kinda da jigi bo ae tepmi panjek kunam dima tatjak do nandaman.
- 15 Minjat amin kabi yo unuden timikgan unun kisik kisik tagi ani.
 Minjat aminyo Yawe yipba Pinjkopni egisak unun kisik kisik tagi ani.

145

Pinjkop ankisik dakon kap

Dewit dakon kap kinda. Kap on Pinjkop dakon man ankisik dakon kap.

- 1 Pinjkopno ae Kila Amin Madepno, bisapmi bisapmi mango ankisiken.
- 2 Gildari gildari mango ankisiken.
 Dagok dagogi mini gak ankisin wigiken.
- 3 Yawe unun mani wukwisi, do mani ankisin kimotnen.

Mani wukwisi, do unun dakon mibili kisi amin
da aripmi dima nandaba pisogi.

⁴ Babikon da babikon pi madep an an agil unun do
yan yan akdan.

⁵ Amin da tapmim madepgo gat ae Kila Amin
Madep Wikwisi egisal unun do yokdan.
Anakwa nak do pi madep madep asal unun do
nandanek egipben.

⁶ Amin da pi masi masimi asal unun dakon geni
yokdan.
Anakwa nak da man madepgo do yoken.

⁷ Anpakgo tagisi unun dakon geni yanek kapmon da
anpakgo kilegisi unun do yoni.

⁸ Yawe da nin do nandan yawok nimejek bupmi
nandan nimisak.
Butjap tepmi dima nandanek but dasi galak
tan nimisak.

⁹ Amin morap kisi do anpak tagisi anyomisak.
Anek yo morap wasagit unun do bupmikon da
kilani asak.

¹⁰ Yawe, yo morap wasagil unun da mango
ankisini.
Minat amin kabigo da mango ankisini.

¹¹ Amin kila agagkokon tilimgo tosok unun do yok-
dan.
Anek tapmim madepgo dakon geni yokdan.

¹² Yan anakwa amin morap da pi madep asal unun
do nandani.

Anjek gak kila amin madep tapmimi ton egisal
ae mango wukwisi tosok yan nandan
gamni.

- 13 Gak kila amin madep dagok dagogi mini egek
amin morap kilani akdisal.

Yawe yan teban tok gen yagit unun kinda dima
yapmanjek guramik kimokdok.

Nin panpulugok do yo tagisi gin asak.

- 14 Jigini ton amin panpuluganek amin da pabin
yopmanjan amin unun panenakban tagisi ek-
wan.

- 15 Yo morap egip egipmi ton jap do an bisapmon
gagon sintanja wikwan jap upmokdol.

- 16 Jap gat ae yo morap gat aripnikon yomanaki
tagisi ekwan.

- 17 Yawe unun anpak kilegi gin asak.

Yo morap wasan yopguron anpak tagisi ban
anyomisak.

- 18 Butdasi nandanek bisit iyan amin Yawe unun
amin da kapmatjok egisak.

- 19 Iyi do pasolgon amin yo nido galak ton unun
yoban timikgan.

Bisitni nandanek yokwikon ban timikdak.

- 20 Iyi do but dasi galak tan iman amin Yawe da
kilani asak.

Mani yokwi an amin panupbal akdisak.

- 21 Bisapmi bisapmi Yawe dakon mani ankisiken.

Yo morap egip egipmi ton ji dagok dagogi mini
mani telagi ankisini.

146

Piņkop Paņpulugokni dakon mani aņkisiwit

- 1 Yawe dakon man aņkisini.
Nak naga mani aņkisiken.
- 2 Miktimon egipben bisapmon Yawe dakon mani aņkisiken.
Piņkopno do kap yanek aņkisin wigek kimokgen.
- 3 On miktım dakon kila amin madep da gak aripmi dima aņpulugokdan, do egip egipji unun aminon tosok yan dima nandani.
- 4 Unun kimagek miktım dagokdan.
Yo ak do yawit unun bami dima noman tokdan.
- 5 Mani amin kında Jekop dakon Piņkop da aņpulugosak do nandan gadanek jomjom asak unun amin kisik kisik tagi asak.
- 6 Piņkop da kundu ae miktım ae tap ae yo morap ununwan ton wasagit.
Toktogisi yo morap ak do yosok unun akdisak.
- 7 Jigikon ekwan amin paņpulugosok.
Ae jap do aņ amin jap yomisak.
Yawe da dam tebanon ekwan amin witdal yopban kwan.
- 8 Dabili mini amin dabilni paban pisanban sin-ton.
Ae jigi da tebai pabin yopmanan amin unun jigini kukwan yomisak.
Yawe unun amin kilegi do but dasi galak tan yomisak.

- 9 Dubagikon amin nin da miktimon ekwan unun kilani asak.
 Ae sakwabat gat ae monji meni datniyo kimakbi unun kisi kilani asak.
 Mani amin yokwi an unun da yo ak do nandan unun kosit sopman yoban dima an.
- 10 Yawe unun dagok dagogi mini kila amin madep egipdisak.
 Saion kokup pap amin ji dakon Pin kop dagok dagogi mini Kila Amin Madep egipdisak.
 Yawe dakon man ankisini!

147

Yawe unun man madepni ton ae tapmim madepni ton

- 1 Yawe ankisini!
 Pin kopnin kap yanek ankisaman kan, anpak kilegisi aman.
 Yan anapno butnin tagisisi tosok, ae ankisaman unun agagisi nan aman.
- 2 Yawe da Jerusalem kokup pap aeni ankaluk anek Israel amin kalip uwal da timik miktim dubagikon pan kiwit unun aeni pan muwudak.
- 3 Buri yokwi tawit unun pan milip anek wudani waman yomisak.
- 4 Unun da gik manjinek gik kalon kalon do man yomisak.
- 5 Amin Taginin unun wukwisi madep, ae tapmimni madepsi.

Nandak nandakni unun tilakni mini.

6 Yawe da amin iyi do nandaba pan unun panpulugosok.

Mani yokwi pakpak amin pabin yopban miktimon man pokgon.

7 Yawe ya yan iyinek kap yan imno.

Gita tidanek Pinkopnin ankisino.

8 Unun da gikwem kwen yopban sikak manakwa ilenon jon kwon.

9 Unun da jon kilap do jap yomisak, ae minam pidikyo kisi yan tidanba jap yomisak.

10 Yawe unun os dakon tapmim gat ae amin dakon tapmim gat do nandaban yo madep dima asak.

11 Mani, amin iyi do pasal iman ae Yawe da nin do but dasi bisapmi bisapmi galak tan nimsak yansi nandan gadan amin unun do galak tan yomisak.

12 Jerusalem amin ji Yawe ankisini.

Saion amin ji Pinkopji ankisini.

13 Unun da kokup papji dakon wigat panjeban anek amin kabigo gisam yomisak.

14 Unun da panpuluganban emari mini tagisi ekwan. Ae wit tagisi dakon ban panjiren aban nanek butji tugon.

15 Gen kinda yipmandak unun tepmisi miktimon pisak.

16 Unun da ais yopban sipsip dakon dangwi da yan man miktim yalisak.

- Anek gik sitnaŋ yopban abilak da yaŋ maŋ
 tayiŋikwaŋ.
- 17 Ais madep yopban tip da yaŋ miktimon moŋ.
 Anek uŋun da aba kokup mirimisi anjakwan
 amin kindā da mirim abin yipmi mini.
- 18 Ae don gen yipban mirim anjakwan ais pakbi
 dagaŋek pokgoŋ.
- 19 Geni Jekop do imgut.
 Nawa geni Israel amin do yomgut.
- 20 Miktim diwari taŋ aŋ aŋ kwaŋ dakon miŋat
 aminyo do yaŋ dima agit.
 Nawa geni dima nandaŋ.
 Yawe dakon man ankisini!

148

*Yo morap kundukon ae Kwen Kokupmon ae
 miktimon toŋ uŋun da Pinjkop ankisani*

- 1 Yawe ankisini!
 Ji ason Kwen Kokup ekwaŋ, Yawe ankisini.
- 2 Anjelo morapni ankisini.
 Kwen Kokup emat amin kabi morapni
 ankisini.
- 3 Gildat gat kanek gat jil ankinjil.
 Gik morap tenjenon ji ankisini.
- 4 Kundu kwen ason ankisiki.
 Pakbi kundu yapmaŋek kwensi toŋ, ji
 ankisini.
- 5 Iyi yanjakwan uŋun yo morap noman tawit, do
 uŋun yo morap Yawe dakon man ankisini.

⁶ Unun yo morap wasanjakwan tamonikon toktogisi
tebai tonj.

Gen yagit unun dima pasiljak.

⁷ Miktimon yo morap tonj, ji Yawe anjisinini.

Ji tap kilap madep madep gat, ae tap idap
morap ilarisi,

⁸ ae mal, ae ais madep monijiyoy, ae gikwem, ae
mirim madep Yawe dakon galaktok yolgan,
ji kisi da anjisinini.

⁹ Ji kabap madep ae moniji gat ae kindap sopmi
tonj ae sida kindap madep,

¹⁰ ae jonj kilap gat ae bulmakau ae yo monij morap
egip egipmi tonj gat ae minam gat, ji kisisi
Yawe anjisinini.

¹¹ Ji kila amin madep gat ae amin gat ae gapman
gat ae kila amin morap gat,

¹² ae wilisok ae minjatjok ae amin pelanj ae minjat
monjiyoy, ji kisisi Yawe anjisinini.

¹³ Unun kisi morap Yawe anjisinij kimotni.

Unun kalonj gin mani wukwisi.

Tilimni da miktim gat kundu gat yapmanj mu-
dosok.

¹⁴ Unun da iyi dakon amin kabi Israel unun do but
dasi galak tanj yominjek panjeban asak do
anjek anjisanj.

Yawe anjisinini!

149

Yawe anjistik dakon kap

¹ Yawe anjisinini! Kap kalugi yanj imni.

Pinkop yol kimokgonj minjat amin kabini ji
muwugek anjisinini.

- 2 Israel amin ji Pinjkop da wasagit, do but galak nandan imni.
Saion kokup pap amin ji Kila Amin Madepji do kisik kisik ani.
- 3 Kap anjek mani yan anjksini.
Tambarin gat ae gita gat tidanjek mani anjksini.
- 4 Yawe da minjat amin kabini do galak tanj yomisak.
Anjek amin iyi do nandaba pinji anj unun yok-wikon banj timikdak.
- 5 Yanj asak, do minjat amin kabini but dasi yolgan unun kisik kisik ani dosi nandisat.
Dipmin potpot tamokon kisik kisik kap yoni.
- 6 Pinjkop yanj anjksinjek emat agak siba geni tepmisi banj timigek
- 7 Amin Njwaknjwari Kabi gat emat wamanjek yo yok-wisi anj yominjek pabinj yopni dosi nandisat.
- 8 Anjek ain nap banj kila amin madepni gat ae kila amini gat dakon kandap panjeban ani.
- 9 Anjakwa Pinjkop da yagit unun da aripmon kobogi yokwisi timitni.
Anjakwa amin kabini iyi yol kimokgonj unun dakon man madep tokdisak.
Yawe anjksini!

150

Yawe anjksino

- 1 Yawe anjksini!
Pinjkop telagi yutnikon egisak, unun anjksini.
Kwen Kokup tapmimi tonjsi unjudon egisak, unun anjksini.

- ² Pi masi masimisi asak do anġisini.
Mani uġun wagil wukwisi do anġisini.
- ³ Kwen pisonġek anġisini.
Gita mibili mibili tidanġek anġisini.
- ⁴ Tambarin tidanġek kap anġek anġisini.
Gita tidanġek kasisiġ pisonġek anġisini.
- ⁵ Ain idap notnikon tidanġ tidanġ anġek anġisini.
Uġun tidanġba gen madepsi yanġakwa anġisini.
- ⁶ Yo morap mirim paġ uġun Yawe anġisini!
Yawe anġisini!

ccxcviii

PIN^KOP GEN
The New Testament and Psalms in the Yopno Language
of Papua New Guinea
Nupela Testamen na Buk Song long tokples Yopno long
Niugini

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yopno

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b683ce50-d820-5bfc-8471-d8ee080be106